

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Tristo let kasneje

SNOVANJA

Odlična osvetlitev naše zgodovine

Temeljna banka Gorenjske

70 ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Materialno dno

Se pomnite, kako smo živeli leta 1966? V materialnem pogledu približno tako kot danes, saj so naše plače zdaj vredne toliko, kot so bile pred triindvajsetimi leti. Pri marčevskem izplačilu je slovensko povprečje znašalo 1,79 milijona dinarjev ali 435 nemških mark. S preračunavanjem dinarjev so statistiki izračunali, da so bile naše plače realno za 11,9 odstotka nižje kot februarja lani, če jih preračunamo po tečaju, pa so bile nižje za 134 mark oziroma za 23,6 odstotka. Naš zaslužek v markah je bil približno tolikšen kot novembra lani, ko vemo, kaj se je dogajalo in kako je bilo težko ustvarjeno ravnotežje podrti z "dvignjenimi sidri".

Ze marca smo bili torej tam, kjer smo bili novembra, za ponovno vzpostavitev ravnotežja bo potrebna še večja žrtev. Ukrotitev inflacije vselej najprej terjata slabše življenje, da se nato stari obrnejo na bolje. Drugače preprosto ne gre, tako uče vse ekonomske teorije. Markovičeva vlada je za ukrotitev inflacije izbrala klasično metodo, za ra-

zliko od dosedanjih, neuspešnih (neresnih) poskusov se je odločila za napad izra hrbta in torej ne bo pisala umnih protiinflacijskih programov s figo v žepu, kar je bilo doslej pri nas v navadi. Čarobnih prijemov seveda tudi Markovič ne pozna, če bo uspel, nam bo najprej nekaj časa šlo slabše, da nam bo potem bolje. Strokovnjaki napovedajo, da nam bo tja do avgusta še slabše, potem pa naj bi se obrnilo na bolje. Če ne bo uspel...

Takšne obljube smo v preteklih letih poslušali že večkrat, malokdo jim še verjame. Če bi pred petimi, desetimi leti napovedovali, da bomo zaslužili le nekaj več kot 400 mark, bi marsikdo dejal, saj to ni mogoče, saj ne moremo pasti tako nizko. Pa smo in vse bolj prav imajo tisti, ki pravijo, da moramo pasti še nižje, kot smo bili, ko smo začeli najemati tuja posojila, da jih bomo lahko vrnil. Potemtakem smo naposled blizu materialnega dna. Upanje vlivajo tudi ocene, da smo duhovno dno že dosegli.

M. Volčjak

Pozdravljeni, prijatelji!

Mladost ne pozna in ne priznava narodnih in političnih pregrad, različnosti, o katerih se dandanes v Jugoslaviji toliko piše in govori. Načelo bratstvo in enotnosti za mlade še vedno velja, od tod tudi geslo 21. srečanja osnovnih šol Bratstvo in enotnost, za katerega so si kranjski gostitelji tokrat privzeli začetne besede Prešernova Zdravljice Žive naj vsi narodi. Petkovega in sobotnega srečanja v Kranju se udeležuje 242 učencev in 143 učiteljev iz 66 šol Bratstvo in enotnost. Včeraj, v četrtek, so jim gostitelji v šoli na Planini izrekli prirčno dobrodoščilo. Danes, v petek, bo ob 8. uri v šoli ogled likovnih in fotografskih izdelkov učencev, ob 9. uri bo defile udeležencev skozi mesto do kina Center, kjer bo ob 10. uri svečana otvoritev srečanja s kulturno-umetniškimi programom. Ob 12.30 si bodo udeleženci po skupinah ogledali večje kranjske tovarne, ob 16.30 bo člani predsedstva skupnosti osnovnih šol Bratstvo in enotnost sprejel predsednik kranjske skupščine Ivan Torkar, ob 17.30 bo zasedala skupščina skupnosti in ob 18. uri skupščina skupnosti učencev, ob 20.30 pa bo v delavskem domu kulturno-zabavni večer za učence in v domu JLA za odrasle. Jutri, v soboto, bodo gostje skupaj z vrstniki iz šol Bratstvo in enotnost, Matija Čop in Stane Žagar, ki so jim med kranjskim srečanjem ponudili svoje domove, krenili na karavano prijateljstva po Gorenjski. - H. J., foto: G. Šinik

V torek referendum v Iskri Otoče

O izločitvi in organiziranju v podjetje

Otoče, 17. maja - 520 delavcev temeljne organizacije Iskre Otoče se bo v torek na referendumu odločalo o izločitvi tozda iz delovne organizacije Iskra Kibernetika in o organiziranju v samostojno družbeno podjetje Iskra Instrumenti v okviru sestavljenega podjetja (sedanjega sozda) Iskra.

Kot je povedal direktor Jože Jelenc, se v temeljni organizaciji odločajo za spremembo v organiziranosti na podlagi temeljite analize, v kateri so med drugim pregledali in ocenili zakonodajne možnosti, zgodovino tovarne (ki je že bila samostojno podjetje v okviru Iskre), tržne razmere in konkurenco, finančno stanje v tozdu, kadrovske možnosti, stroške povezovanja v okviru Iskre Kibernetike, prednosti in slabosti organiziranja v samostojno podjetje... V Otočah vidijo prednosti predvsem v tem, da bi lahko suvereno in neodvisno odločali o poslovanju in gospodarskih rezultatih, lažje vzpostavili čisto delovne in poslovne odnose (z ostalimi deli Iskre), se hitreje prilagajali tržnim razmeram ter lažje spodbujali dobro delo. Konkretno to pomeni, da bi lahko investirali v opremo tedaj, ko bi imeli denar, in ne šele takrat, ko bi bili po načrtu na vrsti, imeli bi boljši stik s kupci (tudi prek industrijske prodajalne, ki jo že načrtujejo), pri poslih bi se prosto odločali za najboljše ponudnike - in podobno.

Tozda se bo po izločitvi iz Kibernetike in organiziranju v samostojno podjetje kadrovske in organizacijsko okrepil v tistih dejavnostih, ki so jih zdaj zanj opravljale skupne službe na ravni delovne organizacije. Gre predvsem za področja prodaje, nabave in financ. V tovarni predvidevajo, da bodo za ta dela potrebovali približno 25 novotvarnih delavcev, kar pa je skoraj trikrat manj, kot so jih - vsaj tako je mogoče sklepati po razdelilniku - plačevali službam na ravni delovne organizacije. Izračun je pokazal, da je lani Iskra Otoče stalo povečanje v Kibernetiko 1,6 milijarde dinarjev, pa tudi to, da bi lahko tozda z organiziranjem v samostojno podjetje te stroške zmanjšal za polovico.

V Iskri Otočah pa so si letos poleg organizacijskih sprememb zadali še tri pomembne naloge: prehod iz proizvodnega v tržno usmerjeno podjetje, ki bi bilo že ob 80-odstotnih naročilih polno zasledeno (pri dodatnih poslih pa bi si pomagalo s kooperanti, študenti ali z nadurnim delom), izboljšanje kakovosti in zmanjšanje zalog ter vlaganja v nove izdelke in v obdelavo trga. V tovarni so izračunali, da bi z 20-odstotnim znižanjem vseh vrst zalog lahko povečali plače za 40 odstotkov.

C. Zaplotnik

Na Bledu

Srečanje pisateljev

Bled, 16. maja - V torek se je na Bledu začelo 22. mednarodno srečanje pisateljev, ki ga prireja Slovenski center PEN in Društvo slovenskih pisateljev. Srečanja, ki se bo končalo v soboto, se udeležujejo pisatelji ne le iz Evrope, temveč tudi iz drugih celin. Glavni temi pogovora sta Domovina in eksil ter Politika in literatura na Vzhodu in Zahodu.

V torek so bili gostje na blejskem otoku, kjer so jim pripravili cocktail; v sredo pa jih je v Vili Bled sprejel predsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Šinigoj.

C. Z.

Gneča na srednji ekonomski šoli v Kranju

Za dodatni oddelek ni soglasja

Kranj, 17. maja - Kranjski izvršni svet se ni strinjal, da bi srednja ekonomska šola v Kranju uvedla dodatni oddelek, namenjen predvsem učencem iz Ljubljane, kjer je srednješolska gneča še večja kot v Kranju.

V prihodnjem šolskem letu bo zaradi izredno številne generacije na srednjih šolah primanjkovalo prostora. V Kranju je navadno prostora za 300 učencev več, letos pa je razlika le 45 sedežev. Še večja pa je gneča v ljubljanskih srednjih šolah, kjer primanjkuje 672 učnih mest.

Mestna izobraževalna skupnost Ljubljane je zato dala pobudo, da bi na kranjski ekonomski šoli vpisali še en oddelek, torej pet, namesto šest oddelkov in tako napravili prostor tudi učence iz Ljubljane. Na kranjski ekonomski šoli je že zdaj vpisanih 17 učencev iz ljubljanskega okoliša, sploh pa je vpisanih že 15 preveč in toliko jih bodo torej morali pri sprejemnih izpitih izločiti.

V kranjski ekonomski šoli si cer pravijo, da bi lahko odprli še en oddelek, v popoldanskem času in tako imeli dopoldne 16, popoldne pa 14 oddelkov. Prostorska stiska šole je seveda znana in prav zaradi tega, kranjski izvršni svet ni dal soglasja za dodatni oddelek. Seveda je to le soglasje, odločiti se bodo morali v izobraževalni skupnosti.

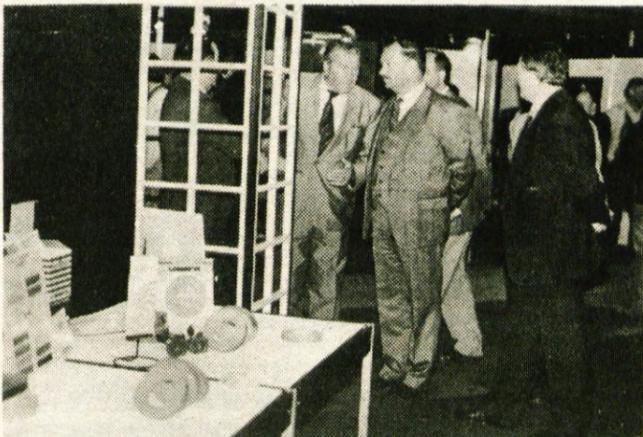
M. V.

Novinarski večer v Lomu

Jutri se dobimo

Kranj, 19. maja - Jutri, 20. maja, ob 19. uri se, kot smo že nekajkrat napovedali, dobimo v Domu družbenih organizacij v Lomu pod Storžičem. O marsičem, kar običajno lahko preberete v Gorenjskem glasu, se bomo novinarji pogovarjali na prireditvi, ki bo trajala kar poltretjo uro. Seveda pa bomo krajevni skupnosti Lom za dosežene uspehe tokrat podelili naše priznanje. Na prireditvi pa se ne bomo samo pogovarjali, saj bi bilo to preveč dolgočasno. Za veselo razpoloženje bodo skrbeli ansambel Sava s pevko Majdo, pevci in tudi smeha ne bo manjkalo. Pa tudi kup nagrad bomo izžrebali.

A. Ž.

Kranj, 19. maja - Drevi bodo v Kranju zaprli 14. mednarodni sejem kooperacij industrije, trgovine in drobnega gospodarstva, ki ga je v začetku tedna odprl član izvršnega sveta in predsednik komiteja za drobno gospodarstvo Jože Strle. V primerjavi s prejšnjimi sejamskimi prireditvami sta tokrat prevladovala ponudba in iskanje kooperacij z obrtniki, zadrugami, združenji in manjšimi podjetji. Med 112 razstavljalci so še posebej izstopali Slovenijales Trgovina, Iskra, Merkur, jeseniška Železarna in Primex iz Nove Gorice, iz sosednjih republik pa Uljanik iz Pule in Rotor iz Zemuna. Posebno pozornost je v sredo vzbudilo Mednarodno podjetje Slovenijales Trgovina s poslovnim dnevom. Več demonstracij je imel tudi kranjski Merkur, popestritev letošnje predvsem poslovne sejamske prireditve pa so bile tudi razstave inovacij, izdelkov domače in umetne obrti ter nekatere druge. Sejem je tokrat tudi potrditev, da drobno gospodarstvo dobiva enakopravnejši položaj z ostalim gospodarstvom. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

GORENJSKI GLAS
GRAFIČNE STORITVE

Slovesna obletnica Prešernovega muzeja

Vrba, 18. maja - V petek, 19. maja bo ob 20. uri na Breznici slovesna otvoritev prenovljene kulturne dvorane. Odprli jo bodo po kulturnem programu domačih pevskih zborov in mladih iz osnovne šole v Zabreznici.

V soboto, 20. maja, pa bo ob 16. uri ob cerkvi sv. Marka v Vrbi večja slovesnost in prireditev v počastitev 150 - letnice otvoritve Prešernovega muzeja v Vrbi. Nastopile bodo domače kulturne skupine in folklorna skupina iz osnovne šole, slavnostni govornik pa bo Ciril Zlobec. Že dopoldne pa v Vrbi pričakujejo okoli 700 kranjskih srednješolcev, ki si bodo ogledali Prešernovo rojstno hišo.

D. S.

stran
7,8,9,10

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTARPrek Kosova
nad Slovenijo

Centralni komite Zveze komunistov Jugoslavije je v sredo sejal kasno v noč. Kosovo je bila osrednja tema seje, ki pa se je, kljub opozorilom, da je Kosovo na dnevnem redu, razširila tudi na grajo in ocenjevanje razmer v Sloveniji. Na seji se je dr. Stipe Šušvar poslovil od dela v partijskem predsedstvu in s funkcije predsednika, na to dolžnost pa je bil izvoljen Milan Pančevski iz Makedonije.

Za dolgovozno beograjsko sejo bi težko našli pozitivne besede. Mogoče bi jih lahko kvečjemu tisti, ki uživajo v medsebojnem očitjanju in delanju reda druge, ne pa pri sebi, ki ljubijo neproduktivno retoriko, najbolj običajen izraz nemoči. Udeležba na seji se je osipala iz ure v uro in do utrujajočega konca se je osula do tolikšne mere, da zaradi nesklepnosti ni bilo statutarne osnove za sprejem sklepov, ampak le priporočil oziroma stališč. Osrednja točka dnevnega reda je bilo Kosovo in naloge jugoslovanske partije pri tem. Ne moremo oporekati, da Kosovo ne obremenjuje vse Jugoslavije, tudi Slovenije. Pripadnost k federaciji danes marsikdo meri po odnosu do Kosova, le da bi bilo tu dovoljeno le eno merilo: kdo je za sedanje ustavne spremembe v Srbiji in kdo ni, kdo je za idejno diferenciacijo na tej osnovi in kdo ni, kdo je za pogrom zoper drugače misleče in kdo ni. Kosovo danes resnično postavlja meje, do kam bi smeli iti s svobodo, žal ali na srečo ne le v Sloveniji, ampak tudi v Srbiji. V tem ima osnovo misel Milana Kučana, ki jo je izrekel na koncu svojega govora v "zloglasnem" Cankarjevem domu: tisti narod, ki drugemu omejuje svobodo, gradi tudi svojo nesvobodo.

Kosovo se je res umirilo. Vsaj zunanji znaki to kažejo. In to predvsem misli prvi mož kosovske partije Rahman Morina. Večina drugih pa v to ni povsem prepričana in to končno kaže tudi razprava na zadnji seji zveznega cekaja. Vendar se z razpravo na zadnji seji pri reševanju kosovske krize ne bomo mogli kaj prida pomagati. Izza govorniškega odra smo ponovno slišali vse kar, smo že nekajkrat. Slišali smo očitke, da je Jugoslavija za Kosovo premalo angažirana in da je izključno kriva država, ne pa tisti, ki je imel škarje in platno Kosova po letu 1974 dejansko v rokah. O tem ni bilo kritične besede. Žalostno je, da se je centralni komite spustil na to raven in s tem izrazil svojo nemoč. Nič manj žalostno pa ni to, da so v bistvu Kosovo na seji zelo hitro zapustili in skočili analizirati, če je ta izraz sploh pravilni, kritizirati in poučevati Slovenijo.

Na plečih Kosova se v Jugoslaviji res da z marsikom obračunati. Primer je tudi zadnja seja, ko je bil med Kosovom in Slovenijo hitro potegnjena enačja, ko je na primer Vidič predlagal, da bi moral ceka posebej obravnavati separatistične težnje v Jugoslaviji in da je v Jugoslaviji tako in tako vse izredno, hkrati pa mora biti delavski razred Jugoslavije tako revolucionaren, da po zgodovinskem izročilu lahko negira tudi pravno državo. Revolucionarji pač reda, ki jih tlačijo, niso dolžni spoštovati.

Mislim, da so slovenski člani zveznega cekaja prav ravnali, ko so ostro zavrnili očitke, se s Kučanom na čelu odločili za ofenzivno politiko, vendar ne na škodo drugih, ampak v obrambo slovenskih posebnosti in razmer, ki so drugačne od povprečnih v Jugoslaviji. Spriznati se bomo morali s tem, temu priteguje že marsikdo tudi v sicer monolitni Srbiji izjemno političnega vrha, da je sedanja razhajanja v Jugoslaviji nemogoče v sorazmerno kratkem času preseči in da je edina stvarna jugoslovanska alternativa, tako po državnih kot partijski plati, če sta se že sploh razšli, graditev na priznanih različnostih. V tem oziru je ideja o asimetrični federaciji, ki jo zagovarja dr. Ciril Ribičič, realnost, čeprav je za nekatere kompromis med obema skrajnostima.

Gorenjsko tekmovanje iz obrambnih znanj
in spretnosti

Po zapletu le neuradni rezultati

Bohinjska Bela, 17. maja - Odbor za izvedbo tekmovanja mladih v SLO in DS pri občinski konferenci SZDL Radovljica je v sredo organiziral v centru za obrambo usposabljanje na Bohinjski Beli gorenjsko osnovnošolsko in srednješolsko tekmovanje iz obrambnih in samozaščitnih znanj in spretnosti. Udeležilo se ga je trinajst ekip iz osnovnih šol in šest iz srednjih. Ekipe so se v teoretičnem delu tekmovanja pomerile v znanju prve pomoči, topografije, protipožarnega varstva, civilne zaščite in preživetja narave, v praktičnem delu pa v streljanju z zračno oziroma polavtomatsko puško, v orientacijskem pohodu in nudenju prve pomoči. Ker je med tekmovanjem prišlo do zapleta in je bila organizacija tudi sicer pomanjkljiva, nam je prireditelj lahko postregel le z neuradnim vrstnim redom. To je tudi razlog, da ni bilo razglasitve in da tudi rezultatov ne moremo objaviti.

C. Z.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Skofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo, Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Stefan Zargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnje** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Zalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrl-Zlebir** (socialna politika), **Dušan Humer** (šport), **Vilma Stanovnik** (Tržič, turizem), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan** in **Gozard Sinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Nada Prevc** in **Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marteta Volžič** (lektoriranje).

Naročnina za II. trimesečje 52.500 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Zaposlovanje, štipendiranje, brezposelnost, prišleki...

Počasni premiki in malo svetlih točk

Radovljica, 16. maja - Analiza o lanskem "kadrovskem razvoju" radovljiške občine, o letošnjih možnostih za zaposlovanje in o prvih zaposlitvah delavcev iz drugih območij Jugoslavije je opozorila na to, da se le redki zastavljene cilji uresničujejo.

Izobrazba zaposlenih pod gorenjskim povprečjem

Pomemben cilj na področju zaposlovanja je ohranjanje polne zaposlenosti, ki je teoretično dosežena takrat, ko je zaposlenih najmanj 42 odstotkov prebivalstva. Medtem ko je na Gorenjskem ta cilj dosežen, v radovljiški občini ni, saj je zaposlenih le 40 odstotkov ljudi. Med zaposlenimi je zaradi močne zastopanosti tekstilne industrije, gostinstva, turizma in trgovine več žensk (kot moških); njihov delež v negospodarstvu pa je kar tričetrtinski.

Radovljiška občina je za lani načrtovala 1,2-odstotno rast zaposlenosti, vendar se je število zaposlenih v gospodarstvu celo zmanjšalo za 37 delavcev, v negospodarstvu pa povečalo za 33. Izobrazba zaposlenih, ki je še vedno pod gorenjskim povprečjem, se je lani v primerjavi z letom prej sicer nekoliko popravila, toda problemi ostajajo še naprej v glavnem isti: veliko šolanih ljudi se vozi na delo v druge gorenjske občine in v

Ljubljano; gospodarstvo, ki je tehnološko še na razmeroma nizki razvojni ravni, se le počasi posodablja in zato tudi potrebuje predvsem nekvalificirane delavce ali delavce z nizko strokovno izobrazbo. Ob koncu minulega leta je bilo v občini zaposlenih 36 delavcev, ki so izpolnili pogoje za upokožitev, a so iz različnih razlogov še naprej ostali v delovnem razmerju. Pogodbenega dela je bilo lani manj kot predlani, zato pa je bilo več nadurnega, zlasti v gostinstvu in turizmu.

Štipendiranje - edina svetla točka

Kot ugotavljajo v radovljiški občini, se poklicno usmerjanje dobro ravna po kadrovskih potrebah v občini, saj se je od 430 dijakov prvega letnika večina odločila za lesarstvo, gostinstvo, turizem in strojništvo. Edina svetla točka je, kot kaže, štipendiranje: v minulem šolskem letu je bilo namreč na sto zaposlenih sedem kadrovskih štipendistov, kar je bolje od gorenjskega povprečja; povečalo pa se je tudi število štipendistov iz združenih sredstev.

Objekti nekdanjih fužin v Radovni propadajo

Bo zasebnik
zabrisal občinsko sramoto?

Radovljica, 16. maja - Radovljiški izvršni svet se je na današnji seji strinjal s predlogom Alpdoma (strokovne službe samoupravne stanovanjske skupnosti), da prodajo zapuščene objekte v Radovni, in tudi s programom ureditve, kakršnega je Alpdomu predložil možni kupec iz Ribnega. Kot je povedal Jože Kapus, direktor Alpdoma, so objekti v Radovni v izjemno slabem stanju in so "naša skupna sramota". Kar je bilo vrednega, so ljudje že pokradli, tako da je vse skupaj bolj podobno zapuščini in ruševini. Stanovanjska skupnost je pred leti sicer že poskušala rešiti problem in objekte prodati, vendar je storila napako pri licitaciji in je kupčija padla v vodo.

Pred nedavnim se je v Alpdomu objavil nov kupec, domačin, iz Ribnega, ki se želi ukvarjati z gostinstvom in turizmom in že nekaj časa išče primerno lokacijo v bližini doma. Na mestu nekdanjih fužin v Radovni, kjer zdaj stojijo tri zapuščene stavbe, bi zgradil gostinski lokal odprtega tipa: spodnji prostori naj bi bili namenjeni samo gostinski dejavnosti, zgornji pa za 20 do 30 ležišč. Gostišče bi bilo višje kakovostne stopnje (vsaj tako obljublja možni kupec), s ponudbo predvsem doma pridelane hrane (mleko, meso, sir), ki naj bi mu jo v glavnem doba-

prostorsko občutljivo območje, vjlali kmetije iz Zgornje Radovne. Sicer pa so to tudi dobre možnosti za ribolov v Radovni, za zimski in letni turizem (jahanje, tek na smučeh) in za organizirane piknike v naravi.

Jože Kapus je tudi povedal, da stanovanjska skupnost s prodajo objektov v Radovni ne išče zaslužka, ampak hoče le rešiti problem, ki je zelo pereč. Kompleks obsega 1,3 hektara zemljišča, od katerega bi tisoč kvadratnih metrov dobil možni kupec, vse ostalo pa naj bi mu kmetijska zemljiška skupnost dala v najem. Ker gre za

so si predstavniki Triglavskega narodnega parka, kmetijske zemljiške skupnosti, Zavoda za planiranje in urejanje prostora in Alpdoma skupaj s kandidatom za odkup že ogledali razmere v Radovni. Alpdom je tudi že pridobil mnenja krajevne skupnosti Gorje, Komunalnega gospodarstva Radovljica in kmetijske zemljiške skupnosti, na seji pa je bila tudi izražena zahteva, naj bi pridobili tudi pisno stališče Triglavskega narodnega parka. Za prodajo objektov bo razpisana licitacija, ki bo s tem, ko bo opredelila program in rok uresničitve, preprečila spekulativne nakupe. Predsednik izvršnega sveta Pavel Žerovnik je dejal, da je program v skladu z občinskimi usmeritvami, po katerih naj bi hotelski ponudbo obogatili z družinskimi apartmaji. Je ta poteza Alpdoma in izvršnega sveta dobra? Zelo dobra, če bo to, kar je zapisano v programu tudi uresničeno - ne čimprej, kot je bilo zapisano v predlogu sklepa izvršnega sveta, ampak do določenega roka.

C. Zaplotnik

Za 30 odstotkov
višje pokojnine

Odbor za plan in finance skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je v sredo sprejel sklep o tretji medletni uskladitvi pokojnin in denarnih nadomestil na podlagi gibanja osebnih dohodkov. Konec meseca bodo upokoženci dobili za 30 odstotkov višje pokojnine in razliko za prve štiri mesece. Po novem bo najnižja pokojnina za polno delovno dobo 1.233.094 dinarjev na mesec, najnižja možna za 15 let delovne dobe za moške 507.744 dinarjev in za ženske 580.279 dinarjev mesečno. Za polno delovno dobo bo najvišja pokojnina 5.843.956 dinarjev, za daljšo pokojninsko dobo pa 6.136.154 dinarjev na mesec. Z veljavnostjo od 1. januarja naprej so za 30 odstotkov povišali tudi dodatka za pomoč in postrežbo ter preživitve po zakonu o preživitvinskem varstvu kmetov, medtem ko povišanje kmečke starostne pokojnine stopi v veljavo s 1. majem.

Predsanacijski program v kranski VVO

Ne bo treba zapreti vrtca?

Kranj, 15. maja - Potem ko se je minulo leto za kranjsko Vzgojno-varstveno organizacijo končalo tako slabo, da so zamenjali vodstvo in v predsanacijskem programu napovedali racionalizacije, danes težave niso več tako dramatične. Iščejo tudi nadomestilo za manjko otrok.

Brez rdečih števil seveda niso, pričakujejo pa, da jih bo zmogla pokriti skupnost otroškega varstva. Krivec zanje je tudi nerealno zastavljen finančni načrt, ki se je ušel pri napovedani inflaciji (namesto na 200 odstotkov se je povzpela na 500). Gmotne stroške stežka obvladujejo in da lahko shajajo, mesečno povečujejo oskrbnino. Prispevek staršev v financiranju vrtca je zdaj že 55-odstoten, zato jim je veliko do tega, da iz največjega vira črpajo sproti. Za starše je oskrbnina seveda vsak mesec večji udarec, vendar kot je dejala sedanja ravnateljica VVO Mihaela Renko, prikladnejša kot četrtletno povečevanje: slednje bi namreč vsake tri mesece pomenilo okoli 60 odstotkov več, zdaj pa se cena povečuje od 10 do 20 odstotkov.

Ob finančnem polomu je bil križ tudi z nezadostno zasedenostjo vrtcev - ljudje so v gmotni stiski pač začeli varčevati tudi pri otrocih. Zadnjega septembra vrtci niso bili polni in strahoma čakajo, da bo tudi letos tako. Že drugo leto se je dogodilo, da so bili vrtci do normalne zasedenosti šele februarja. Polna zasedba pa je žal kratkega veka: že prihodnji mesec pričakujejo izpis vseh malih šolarjev (okoli 600 jih je). Izgubi nameravajo kljubovati z dodatnim programom poletnega varstva skupaj z Zvezo telesnokulturnih organizacij, ki bo zajelo tudi otroke nižjih razredov osnovnih šol. Razmišljajo pa tudi o možnosti, da bi ceneno obliko varstva ponudili tudi za tiste otroke, katerih starši delajo v izmenah in v opoldanskih urah otroka puščajo samega.

Ta čas poteka vpis za prihodnje šolsko leto. Vseh oddelkov verjetno ne bodo napolnili, kljub vsemu pa upajo, da jim ne bo treba zapreti nobenega vrtca. Le vrtcu Tugo Vidmar so šteti dnevi, ker že tretje leto obratuje sanitarno neprimeren. Nadomestila ga bo Vila Mara z le nekaj manjšo zmogljivostjo. Žal sta se letos poslovili dve varstveni družini, tretja pa se bo vsak čas. Potreba po njih ostaja, vendar pa so se ženske iz varstvenih družin najbrž odločile prenehati zaradi psihoze negotovosti, ki je spremljala slab gmotni položaj VVO.

D. Z. Zlebir

Kranjska mladina

Na oblasti
še vedno staro predsedstvo

Po treh neuspešnih volilnih sejah smo pred kratkim le izvedeli, kakšna bo nadaljnja usoda kranjske mladinske organizacije. Do septembra letos, ko naj bi sklicali novo volilno-programsko sejo, bo kranjsko mladinsko jedro sestavljalo dosedanjo staro predstvo, ki ga bodo okrepili vsi evidentirani kandidati za posamezne funkcije. To je bil hkrati tudi predlog statutarne komisije, ki je nastalo stanje tudi obrazložila. Na prvi od treh volilnih sej je statutarna komisija v peti točki dnevnega reda (volitve) ugotovila nesklepnost in s tem nezmožnost nadaljevanja volitve. Komisija je zato omenjeno točko v celoti razveljavila in v razrešitvijo starega predsedstva in potrditvijo novega (izvoljenih je bilo sicer le deset članov) predsedstva ni bilo nič. Tako je postalo edino legitimno mladinsko telo staro predstvo, novi stari predstavnik je še vedno Boštjan Šefic, ki je medtem že začel »zdrževati delo« na drugem delov-

nem mestu, edini profesionalni mladinec pa je trenutno sekretar Sašo Govekar.

Na dvainštirideseti seji predsedstva občinske konference so se tako odločili, da bodo v času »brezvladja« oblikovali skupine ljudi, ki bodo povsem samostojno in s polno podporo predsedstva, vodile določene projekte, ki jih je potrebno izvesti tja do jeseni. Vodje projektov naj bi bili glede na svojo uspešnost tudi ustrezno nagradjeni.

Zadeve, kot so mladinski radio, teden mladih, mladinski kulturni center, izid knjige Amnesty International, pa udeležba na raznih festivalih ter tradicionalne majske prireditve, bodo tako potekale naprej. To bo najbrž pomenilo, da mladinska dejavnost v Kranju ne bo zamrla, o uspešnosti tovrstne oblike organiziranosti v mladinski organizaciji pa bomo lahko presojali šele septembra, ko se bo zopet ugotavljala sklepčnost na volilno - programskih sejah.

Igor Kavčič

Iskra Telekom podpisala pogodbo s sovjetskim kupcem o dobavi centrale EWSD

Nove centrale tudi za sovjetske kupce

Kranj, 16. maja - Podpis pogodbe o dobavi Siemensove telefonske centrale EWSD za belorusko mesto Grodno je za Iskra Telekom oziroma za mešano podjetje Iskra Tel, ki bo dejansko ustanovljeno čez tri mesece, izjemno pomemben dogodek. Na sovjetskem tržišču je Iskra s telekomunikacijsko opremo že dolgo prisotna, nista še minila dva polna tedna od podpisa pogodbe o mešanem podjetju med Siemensom in Iskrjo, ko jim je tja že uspelo prodreti z novimi centralami, kar navsezadnje govori tudi o tem, da ima Iskra resnično dobrega partnerja.

Ob navzočnosti vladnih in gospodarskih predstavnikov Bavarke in Slovenije je bila 4. maja podpisana pogodba o ustanovitvi mešanega podjetja - družbe z omejeno zavezo, v katerem bo imela zahodnonemška firma Siemens AG približno 47-odstotni lastninski delež, združeno podjetje Iskra Telekom (nekdanja Telematika) pa 53-odstotnega.

Centrala za Grodno bo prvi izdelek mešanega podjetja Tel

Mešano podjetje Iskra Tel bo registrirano čez dva do tri mesece, je na častniškarski konferenci, ki so jo sklicali pred podpisom pogodbe s sovjetskim kupcem, povedal direktor Andrej Polenec, pogodbeni partnerja pa sta že sredi pospešenih skupnih tržnih aktivnosti doma in v tujini, določili so seveda tudi Iskrina prednostna tržišča. Na jugoslovanskem trgu naj bi pokrili vsaj 35 odstotkov potreb, sistem EWSD pa naj bi izvažali predvsem v Sovjetsko zvezo in na Čehoslovako. Iskra že končuje montažo prve centrale EWSD v Domžalah, dogovor s slovensko pošto so sklenili že pred časom, v zadnjih dneh pa so se dogovorili za dobavo teh central tudi v Novo Gorico in v Krško. V drugi polovici letošnjega leta pa nameravajo tržno akcijo pospešiti tudi drugod po Jugoslaviji.

Prvi izdelek mešanega podjetja Iskra Tel (trenutno še Iskra JTS) pa bo centrala EWSD za belorusko mesto Grodno. Iskra je telekomunikacijsko opremo na sovjetskem trgu že dolgo prisotna. Prva velika pogodba je bila sklenjena leta 1975, po njej so postavili telefonsko centralo sistema Mertacenta 10C za olimpijske igre leta 1980 v Moskvi.

Kasneje so v več sovjetskih republikah postavili 20 velikih medkrajevnih in lokalnih central Metaconta in veliko javnih telefonskih govornic in telefonskih aparatov. V zadnjem času dobavljajo Iskrine lastne centrale SI 2000 za Vojno mornarico, Minenegro in druge uporabnike.

Na sovjetsko tržišče si Iskra zdaj utira pot tudi s Siemensovim sistem EWSD, ki po besedah Andreja Polenca predstavlja tretji sodobni sistem na tem tržišču. Ministrstvo zvez je Iskri zaupalo postavitev prve digitalne centrale sistema EWSD v beloruskem mestu Grodno. Gre za medkrajeveno centralo velike zmogljivosti, saj bo imela 4.500 medkrajevnih zvez, imela bo vse najsoodnejše funkcije, v promet pa bo vključena do konca leta 1990. Iskrini strokovnjaki seveda dobro poznajo sovjetsko omrežje, kar jim bo poleg lastnosti sistema EWSD v pomoč, da zadoste tehničnim zahtevam

kupca, in tako odpro pot za prodajo večjega števila teh central na sovjetski trg.

Tržno akcijo pa so že zastavili tudi na čehoslovanskem tržišču, kjer konkretnih rezultatov sicer še ni, toda po besedah Boruta Ošabnika, direktorja prodaje Iskre JTS, jih lahko kmalu pričakujemo.

Iskra lahko sistem EWSD 80 odstotno osvoji

Ponovno velja spomniti, da Iskra poleg licenčnega sistema EWSD, ki omogoča gradnjo skeleta za ISDN (prenos glasu, slike, podatkov itd. na enotnem omrežju), v mešano podjetje prihaja z lastnim digitalnim sistemom SI 2000, ki bo namenjen spodnjim ravnom javne telefonije. Posrečena kombinacija tujega in domačega znanja bo mešanemu podjetju omogočila ponudbo kakovostnih sistemov v širokem razponu do več kot 100 tisoč naročniških priključkov.

V Iskri zdaj poteka priprava kadrov in opreme za proizvodnjo sistema EWSD v Kranju, koncem leta naj bi obvladali tudi izdelavo programske opreme in pomembnega dela materialne opreme. Andrej Polenec je to pojasnil z odstotki, dejal je, da bo

do za leto približno 30 odstotno osvojili sistem, v končni fazi pa ga lahko osvojijo 80 odstotno.

Na vprašanje, kako ocenjujejo napovedane ukrepe zvezne vlade pri razreševanju problematike presežka klinriške menjave (znaša že 2,4 milijarde dolarjev), je Blaž Kavčič, glavni direktor Iskre Telekom odgovoril, da imata Jugoslavija in Sovjetska zveza za telekomunikacije dogovorjenih 60 milijonov dolarjev letnega prometa in da je ta vsota potrjena tudi za prihodnje leto. Pričakuje, da bo zaradi ukrepov zvezne vlade oklešen predvsem manj kakovosten izvoz v Sovjetsko zvezo in bo torej zanje še naprej zelo pomemben.

V novem podjetju 1.600 delavcev, kasneje še 200 manj

V Iskri Tel, ki bo uradno ustanovljena čez dva do tri mesece, bo zaposlenih 1.600 delavcev, zdaj jih je v Iskri JTS 1.700. Torej že v tem času nameravajo zmanjšati število zaposlenih, kasneje pa še za 200 delavcev, pri čemer bodo seveda težili k izboljšanju kadrovske sestave.

Proizvodni cilj Iskre Tel je proizvodnja central s 450 do 500 tisoč priključki. Lani je v Telematiki tovrstna proizvodnja znašala 320 tisoč priključkov, kar je bilo nekaj odstotkov manj kot leto poprej. Letos naj bi bila ta približno tolikšna kot lani, 110 tisoč priključkov pa naj bi predstavljale sodobne digitalne centrale. Vrednostno naj bi to predstavljalo 65 milijonov dolarjev, izvoz pa naj bi imel 40 odstotni delež.

V Sloveniji se Iskri Tel v naslednjih treh letih vsekakor obeta dosti dela, saj naj bi po dogovoru s pošto poskrbeli za 180 tisoč telefonskih priključkov, kar pomeni, da bodo postavili 20 central.

M. Volčjak

Pogodbo o dobavi telefonske centrale EWSD za belorusko mesto Grodno je v imenu sovjetske zunanjetrgovinske firme Mashpriborintorg podpisal Valentin G. Zurkin, v imenu Iskre JTS pa njen direktor prodaje Borut Ošabnik. Centrala je vredna 6,2 milijona dolarjev. Foto: G. Šinik

Le 61 odstotkov mladih je dobilo službo

Na spisku brezposelnih niso več samo lenuhi

Kranj, 17. maja - Medtem ko drugod šele opozarjajo na brezposelnost, je v Kranju postala že resničnost, predvsem po zaslugi presežkov delavcev, ki bodo letos porasli za 30 odstotkov in odveč bo približno 800 delavcev. Že lani so se mladi težko zaposlili, le 61 odstotkov mladih, ki so končali srednjo, višjo ali visoko šolo je dobilo službo.

V kranjski občini je lani zaposlenost upadla bolj, kot so predvidevali, računali so, da bo zaposlenost manjša za 1,1 odstotkov, dejansko pa se je zmanjšala za 1,4 odstotkov. Upali so, da bo padec nekoliko ublažila večja zaposlenost v obrti, načrtovali so kar 5 odstotni porast, vendar so se krepko uštel, saj je padla za 0,8 odstotkov.

Presežke delavcev so napovedovali že lani, vendar do večje sprostitve ni prišlo, vseh povsod so problem delno reševali z nenadomeščanjem odličnih zaposlenih. Večinoma so ta problem prenesli v letošnje leto, ko napovedujejo, da bo kadrovska ponudba za 1.050 delavcev višja od povpraševanja, saj naj bi zaposlenost letos upadla za 18 odstotkov. Presežki delavcev pa naj bi znašali 797 de-

lavcev (res so jih natančno prešteli!), kar je 30 odstotkov več kot lani. Poleg Telematike, po novem Telekomu, imajo največ presežkov v Tekstilindusu, kjer so se odločili za drugačno razvojno usmeritev. Odveč so predvsem nepriučeni in priučeni delavci, kar polovica je takšnih, prav njih pa je seveda najtežje preusposobiti.

V Kranju že nekaj let spremljajo tudi podatke o priseljevanju delavcev iz drugih republik, pravzaprav vse bolj natančno, odkar je delavcev v Kranju preveč. Lani so računali, da bo prišlo le 100 delavcev od drugod, vendar so se uštel, saj se je zaposlilo 203 delavcev iz drugih območij Jugoslavije, med njimi se jih je 95 zaposlilo prvič. Ker nimajo podatkov o odseljevanju, ne more-

mo izračunati, koliko jih je dejansko v Kranju več. Na spisku tovarn, ki imajo še odprta vrata za delavce od drugod, je kljub krizi v gradbeništvu še vedno Gradbinec, tudi Sava, kjer pravijo, da le nadomeščajo odhode, novih delavcev pa ne zaposlujejo več v Tekstilindusu, v Telematiki pa le strokovnjake, tudi iz drugih republik.

Vse bolj boleč problem postaja zaposlovanje mladih, ki prihajajo iz šol. Lani je le 61 odstotkov mladih, ki so končali srednjo, višjo ali visoko šolo, sklenilo pripravniško delovno razmerje. Pripranje zaposlitvenih vrat in reševanje problematike zaposlovanja znotraj delovnih organizacij namreč najbolj občutijo vsi, ki iščejo zaposlitev, med njimi pa je vse več takšnih, ki jo resnično iščejo. Na spisku brezposelnih niso več samo lenuhi, kar pove tudi podatek, da je včasih denarno nadomestilo in pomoč dobivalo le 10 odstotkov, zdaj pa že 20 odstotkov brezposelnih.

M. V.

Industrijski nastop s tržno ponudbo - Na dosedanjih 14. mednarodnih sejamskih prireditvah kooperacij, trgovine in drobnega gospodarstva v Kranju sta Slovenijales in Iskra z nastopom in iskanjem kooperantov tokrat tej specializirani prireditvi pravzaprav dala pomen in vsebino, ki doslej nekako ni mogla prodreti, kar zadeva tržno ponudbo. Še posebej je na tem področju naredila korak naprej pred vsemi Slovenijales mednarodna trgovina z raznovrstno ponudbo oziroma iskanjem kooperantov. - A. Z. - Foto: F. Perdan

TOKOS
TRŽIČ

Tržiška tovarna kos in srpov

DELAŠKI SVET DO TOKOS razpisuje dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

1. VODENJE KADROVSKO-ŠPLOŠNEGA SEKTORJA

POGOJI: visoka izobrazba pravne ali družboslovne smeri ter 3 leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih ali višja izobrazba pravne ali družboslovne smeri ter 5 let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih, sposobnost vodenja in organiziranja dela.

Kandidati morajo poleg navedenih pogojev izpolnjevati še druge, z družbenim dogovorom o izvajanju kadrovske politike v občini Tržič predpisane pogoje.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: TOKOS TRŽIČ, Cankarjeva 9, 64290 TRŽIČ

Račun na nepravi naslov

Predlagano zaračunavanje provizije ob vročitvi čeka druge banke je prvovrstni nesmisel in prikrivanje neorganiziranosti jugoslovanskega bančništva.

V začetku leta je bil jugoslovanskim bankam ponujen medbančni sporazum o zaračunavanju provizij v medbančnem prometu. Med drugim je bilo predlagano, da se zaračuna provizija tudi ob vnovčitvi čeka druge banke, plačal naj bi jo imetnik čeka, znašala naj bi od enega do petih odstotkov vrednosti čeka, določba pa naj bi začela veljati 15. maja. Dve tretjini jugoslovanskih bank soglašajo s tako rešitvijo, kar pomeni, da novost velja, vendar je večina bank še ne uveljavlja (razen v Vojvodini), kot so v torek povedali v Temeljni banki Gorenjske. Ljubljanska banka je že od vsega začetka zoper uvedbo takšne provizije, ker pa je večinski sklep obvezujoč, za zdaj še ni jasno, kako se bo Ljubljanska banka obnašala.

Predlaganemu ukrepu lahko kratko in najenostavneje rečemo: nesmisel. Varčevalcu banke že tako ali tako zaradi kreditno-monetarne politike z revalorizacijo ne morejo ohranjati vsaj realne vrednosti denarja, provizija pa naj bi jih dodatno udarila. S provizijo skušajo banke zaslužiti še kakšen dinar, čeprav pravijo, da hočejo s provizijo pri vnovčitvi čeka druge banke stopiti na prste špekulantom. Če naj bi bil to glavni namen, potem bi bila pot lahko drugačna, brez udarjanja po hrbtih lastnikov čekov. Banke bi se morale pri prometu s čeki bolje organizirati, izbrati učinkovitejšo in boljšo tehniko prometa s čeki, in, če že drugega ne, vsaj uvesti enake čeke in poenoten sistem zajemanja podatkov. Izvirni greh je torej v organizaciji, špekulacije pa so posledica te neorganiziranosti.

Nesmisel pa ima še drug obraz. Namesto da bi pospeševali plačevanje s čeki in kreditnimi karticami, skratka brezgotovinsko poslovanje, točemo po njemu. Imamo porazen sestav bankovcev, ko je najvrednejši trenutno vreden le 8 zahodnonemških mark, Zahodna Nemčija pa ima najvišji bankovec za 1000 mark, in mora človek imeti za večjo vsoto najmanj kovček. Provizija uveljavitev sodobnega denarnega poslovanja ovira, in izgovor, da ta instrument poznajo tudi v tujini, nesmisla ne odtehta. Prek meje provizija velja, sicer izredno nizka, šele nad določeno osnovno količino čekov, recimo 20, kar je za razmere, v katerih je brezgotovinsko poslovanje uveljavljeno, dovolj in provizija prihaja zelo redko v poštev.

J. Košnjek

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Mednarodni kongres tehniških knjižnic

V Ljubljani bo od 22. do 26. maja potekala konferenca Mednarodne zveze tehniških univerzitetnih knjižnic (IATUL). Bližajoči se kongres je Centralna tehniška knjižnica v Ljubljani, edina tovrstna ustanova v Jugoslaviji, ponovno izkoristila za opozorilo, da kot ustanova nacionalnega pomena že dve desetletji opozarja na neprimernost svojih prostorov. Domuje v stari vili, ki že zdavnaj ni več primerna, povsem neustrezna pa, ker je v okviru informacijskega sistema za spremljanje pretoka informacij EGS v Sloveniji prav CTK postala center za obdelavo tehničnih in drugih standardov. Že zdaj so prostori pretensni, saj ima knjižnica približno 113 tisoč knjižnih enot, 57 tisoč različnih revij, med katerimi je 80 odstotkov tujih, v letu dni pa ima 188 tisoč izposoj. Prostori v stari vili na Tomšičevi imajo le 1300 kvadratnih metrov prostora, lesena baraka za Bežigradom pa 400. Zazidalni načrt za gradnjo nove tehniške knjižnice je sicer že sprejet, zrasla naj bi blizu Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, vendar vsi lastniški problemi še niso rešeni. Še vedno torej ni moč zanesljivo reči, kdaj bo zgrajeno poslopje, ki bo predstavljalo našo tehnično kulturo.

Kreditni za povratnike

V Beogradu sta ZR Nemčija in Jugoslavija podpisali pogodbo o finančni pomoči našim zdomcem, ki se žele vrniti domov. Ustanovljen je sklad, iz katerega bodo povratniki dobili ugodne kredite za odpiranje samostojnih delavnic in obrtnih podjetij v Jugoslaviji. Sporazum določa, da bo ZR Nemčija odobrila skladu za financiranje spodbujanja rasti zaposlovanja na gospodarsko slabo razvitih in izrazito migracijskih območjih kredit v višini 2,5 milijona nemških mark za 30 let in z dvoodstotnimi obrestmi. Znesek pa je nemška vlada pripravljena v prihodnje še povečati, če bo sporazum uspešno izpeljan.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Papirnatne vrečke so drage

Uporaba plastičnih vrečk postaja vse večji ekološki problem, pri nas toliko večji, ker nimamo dovolj ustreznih sežigalnih naprav. Zadnje mesece so tudi pri nas v prodaji papirnatne nakupovalne vrečke, ki jih izdeluje Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj iz Krškega. Zaradi reklamne akcije je bilo sprva zanimanje zanje veliko, v papirnico so naročila prihajala iz vse Slovenije. Zdaj pa prodaja že upada, nemalo zato, ker so papirnatne vrečke dražje od plastičnih, največja stane kar 1.680 dinarjev. Krška tovarna zato kar 80 odstotkov vrečk izvozi, saj bi sicer ostajale na domačih prodajnih policah. Papirnatne vrečke so drage tudi zaradi neustrezne davčne politike, ki ekoloških olajšav ne pozna. V sosednji Italiji denimo mora kupec pri nakupu plastične vrečke kot kazni doplačati 100 lir.

V LIP-u povečujejo izvoz

V blejskem LIP-u so si s srednjeročnim planom zastavili cilj, da na tuje prodajo 40 odstotkov proizvodnje in tako ustvarijo 15 milijonov dolarjev. Temu cilju se vse bolj približujejo, lani so izvoz povečali za 10 odstotkov in tako izvozili 34 odstotkov proizvodnje (leto poprej 31 odstotkov). Prodaja na domačem trgu je upadla za 2 odstotka, najbolj v maloprodaji, kjer se je zmanjšala za 8 odstotkov. K povečanju izvoza je največ prispeval tozdr Tomaž Godec, ki je lani ustvaril 65 odstotkov LIP-ovega izvoza, leto poprej pa 55 odstotkov. Slabše izvozne rezultate pa je dosegel tozdr Rečica, ki je svojo udeležbo z 42 zmanjšal na 30 odstotkov. Najbolj je nazadovala izvozna prodaja vratnih kril, saj je bila količinsko manjša za 16 tisoč kril ali za 22 odstotkov.

ureja MARIJA VOLČJAK

KRATKE Z GORENJSKE

Mestna vpadnica v Trziču - Ureditev mestne vpadnice v Trziču v dolžini 520 metrov od Peka do Bombažne predilnice Trziči je bila že v lanskem programu, vendar se je zatikalo pri denarju. Investitor cestnega dela je namreč, ker gre za regionalni odsek, Skupnost za ceste Slovenije, denar za komunalne naprave pa se je zbiral v komunalno-cestni skupnosti Trziči. Prav zaradi komunalnih naprav (ptt, kanalizacija, vodovod, javna razsvetljava) pa je ureditev tega sicer sorazmerno kratkega odseka tako izvedbeno kot finančno tudi precej zahtevna. Zdaj so vsa dela v glavnem končana in v nekaj dneh naj bi cesta, kjer je glavni izvajalec Cestno podjetje Kranj, dobila že asfaltno prevleko. Dokončati pa bo treba potem še pločnik, del vodovoda in javno razsvetlavo. Ureditev mestne vpadnice iz lanskega programa pa ni v tem srednjeročnem obdobju največji projekt v občini. Precej večji bo na primer že poseg za ureditev odseka med Bistrico in Kovorjem, pri katerem naj bi letos del denarja prav tako prispevala Skupnost za ceste Slovenije. - A. Ž.

Osrednja proslava v Cerkljah

Cerklje - Že od ponedeljka so v krajevnih skupnostih pod Kravcem vsak dan na programu različne prireditve v počastitev letošnjega Dneva varnosti in Dneva vojnega letalstva ter protizračne obrambe - 21. maja. Osrednje prireditve pa bodo na Cerkljanškem koncu tega tedna. Tako bo že danes (petek) za učence sedmih in osmih razredov osnovne šole Davorina Jenka predstavitev poklica pilota, jutri sobota, ob 10.30 pa bo na Brniku svečani zbor pripadnikov Jugoslovanskega vojnega letalstva in protizračne obrambe, varnosti in predstavnikov družbenopolitičnih in delovnih organizacij. Po zboru in izletu v Begunje, Drago in Vrbo pa bo ob 18. uri v kinodvorani v Cerkljah proslava s kulturnim programom. Nato pa bo še družabno srečanje, kjer bo za razpoloženje in ples igral ansambel JLA.

A. Ž.

35 let AMD Podnart

Podnart - Upravni odbor Avto moto društva Podnart je na zadnji seji ocenil, da so lani v društvu dobro poslovali. Ko so obravnavali delo delavnice, so ocenili, da avtomehaničarji dobro dela, kolarji in ličarji pa ne plačujejo redno najemnine. Sklenili so, če ta mesec ne bosta plačala zaostanka, jima bodo prostore odpovedali, ker se za delavnico zanimajo že drugi interesi. Glede avto šole so ocenili, da dela zelo dobro, 40 učencem v lipniški osnovni šoli pa bo društvo plačalo predavatelja. Društvo pa letos praznuje tudi 35-letnico obstoja in uspešnega dela. Že v drugi polovici prihodnjega meseca bodo pripravili tradicionalni izlet v neznanu za člane in njihove sivoce, jeseni pa bodo organizirali strokovno ekskurzijo. Praznovanje pa bodo jeseni sklenili z družabno prireditvijo in programsko konferenco. Avto moto društvo Podnart je bilo ustanovljeno 26. septembra 1954. leta. (cr)

Planinska transverzala »Storžič«

Kranj - Planinsko društvo Kranj, ki letos praznuje 90-letnico, bo 18. junija letos na Kališču s priložnostno slovesnostjo ob 30-letnici planinskega doma na Kališču odprlo tudi malo planinsko transverzalo imenovano Storžič. Namenjena bo ljubiteljem planin predvsem zgodaj spomladi in pozno jeseni. Potekala bo od Poljane prek Storžiča, Kališča, Zaplate do Jakoba. Za prvič prehojeno pot bo vsak udeleženec dobil bronasto značko, za enajstkrat srebrno in za enaindvajsetkrat zlato značko. Ob otvoritvi transverzale 18. junija pa bo na Kališču ob vsakem vremenu tudi zlet planincev in ljubiteljev gora. A. Ž.

Partizanski dom vabi

Radovljica - Do sredine junija bo Partizanski dom na Vodiški planini na Jelovici odprt ob koncu tedna za izletnike. Prve večje skupine na desetdnevno letovanje pa v domu pričakujejo po 15. juniju. Desetdnevne izmene gostov se bodo nato vrstile vse do konca septembra; če pa bo vreme, bo dom odprt tudi še oktobra letos. Takrat je na Jelovici pravzaprav še najbolj prijetno. Partizanski dom na Vodiški planini na Jelovici leži na višini 1118 metrov. V domu imajo tudi telefon, gostje pa ob večerih lahko spremljajo tudi televizijski program. Upravni odbor doma pri občinskem odboru ZZB NOV Radovljica vabi borce, njihove sivoce in druge goste, da pridejo na Vodiško planino. (jr)

ureja ANDREJ ŽALAR

Gorenjski glas in Ljubljanska banka z Gorenjske jutri v Lomu pod Storžičem

Novinarski večer, na katerem ne bo dolgčas

Kranj, 19. maja - Zdaj pa je vse skupaj že zelo blizu in zelo zares. Jutri, v soboto, se torej dobimo v Domu družbenih organizacij v Lomu pod Storžičem. Vstopnice ste si najbrž preskrbeli, saj se sicer tokrat žal ne bomo srečali v dvorani. Vsem tistim, ki vas ne bo na prireditvi, obljublamo, da bomo v tokrovem Gorenjskem glasu obširno napisali in pokazali s slikami, kaj smo počeli. Začeli pa bomo kar točno; torej ob 19. uri. Škoda bi bilo, da bi zamudili; čeprav ste menda Lomljani navajeni, da radi kakšno minuto zamudite. Upamo torej, da boste točni in zato tudi ne prikrašani za začetek zanimivega programa. Pa še to se vam lahko zgodi, da bi bili potem ob sedež. Novinarski večer z gosti, ki jih večinoma poznate (nekateri bolj, druge manj) pa bo trajal kar dve debeli uri. Vsako zamujanje bi zato še bolj skrajšalo noč in veselo razpoloženje po končani prireditvi.

In zdaj odgovor, zakaj se bomo tokrat novinarji Gorenjskega glasa o vsem mogočem, kar navadno pišemo, tokrat v živo pogovarjali na Novinarskem večeru pod pokroviteljstvom Ljubljanske banke, Temeljne banke Gorenjske Kranj ravno v Lomu. Odkar v Gorenjskem glasu precej dosledno spremljamo življenje in delo v krajevnih skupnostih na Gorenjskem, tega bo zdaj že več kot tri leta, imamo lep pregled nad vsem, kar so se recimo v tej ali oni krajevni skupnosti dogovorili, da morajo v tem srednjeročnem obdobju narediti in tudi nad tem, kako so se potem stvari lotevali in jih dokončali. Marsikje so krajanji s sposobnimi vodstvi in tudi s širšo družbeno pomočjo, verjemite, naredili skorajda nemogoče. Pravzaprav so danes na Gorenjskem redke krajevne skupnosti, kjer bi lahko rekli, da dinarja, ki so ga dobili »od družbe« ne bi nekajkrat obogatili. In ob tem smo večkrat razmišljali v uredništvu, da za določene akcije in uspehe zaslužijo v tem ali onem koncu Gorenjske priznanje. In tako je potem oživila tudi ideja o Novinarskih večerih, ki jih je Gorenjski glas že prirejal pred petnajstimi leti in več. Oživila pa smo jih zato, da na njih v veselem in zabavnem razpoloženju podelimo naša priznanja krajanom oziroma krajevnim skupnostim.

Vsakokrat, ko je na vrsti ena od občin oziroma krajevnih skupnosti, je, verjemite, odločitev težka. Tudi tokrat so se s krajevno skupnostjo Lom kosale še druge krajevne skupnosti. Tehtnica pa se je nazadnje prevesila v Lom pravzaprav zato, ker se Lomljani niso ukvarjali zgolj in izključno le s komunalnimi problemi in deli, marveč so nemalo truda vložili tudi v druge dejavnosti. In po programu, ki ga zelo dosledno uresničujemo, jih na tem področju čaka še nekaj dela.

Franc Lovrenčak

Sedanji svet krajevne skupnosti je prevzel vodstvo 1986. leta, za predsednika pa je bil takrat izvoljen **Franc Lovrenčak**: »Nalog iz na začetku sprejetega programa je vedno manj. Trenutno se nam sicer malce zatika pri gradnji ceste skozi vas, vendar še vedno upam, da bo sedanje vodstvo do izteka mandata na tem področju uspelo. Naštetem pa lahko, da smo prekrili Dom družbenih organizacij, uredili v njem sejno sobo in sobo KUDA, inštalacije v domu in okolico. Obnovljen je bil skoraj tri kilometre dolg vodovod v Lomu in zgrajeno zajetje. Po nekdanjem referendumu oziroma samoprispevku je bila to ena najboljše organiziranih akcij. Zgradili smo tudi novo pokopališče in pomagali pri obnovi cerkve. Skupaj z Elektro smo urejali električno omrežje. Ena največjih investicij je bila obnova ceste v Grahovšah in tudi pri sedanji rekonstrukciji ob osnovni šoli nismo držali križem rok. V želji za čistim okoljem smo poskrbeli za zabojnike in odvoz smeti in odpadkov. Odločno pa smo se lotili tudi uresničitve želje in potrebe po novi trgovini. Tudi ta se je začela že graditi...«

To pa je le nekaj najpomembnejših pri-

Seznam tistih, ki so prispevali nagrade, ob zaključku redakcije še ni bil popoln: poleg Ljubljanske banke in Gorenjskega glasa so to seveda tudi pokrovitelji šole v Lomu in jutrišnje prireditve Tokos, Tiko in delovne organizacije iz Trziča ter Elektrotehna in Termika Ljubljana. Med obrtniki pa Katarina in Janko Marčić, Marjana Uzar, Vinko in Marija Perne, Jože Perne, Franc Zupan, Miha Meglič, Vinko Meglič, Ljubo Zaplotnik...

»Ribiči« želijo dva hektara zemlje

Na Godešiču bo ribogojnica?

Škofja Loka, 17. maja - Škofjeloški izvršni svet je zvezi ribiških družin Slovenije odprl pot k lokacijskemu dovoljenju za izgradnjo ribogojnice na Godešiču ob potoku Struga kot naložbo v primarno izrabo prostora s pogojem, da »ribiči« sami pridobijo vsa potrebna soglasja in zemljišča ter da zaščitijo okolje.

Ribogojnica bo obrat matične ribogojnice v Povodju pod Šmarno goro. Njen osnovni namen bo vzreja mladice, avtohtonih rib porečja Sor (potočna postrv, lipan, sulec, podust), s katerimi bo ribogojnica oskrbovala tudi škofjeloške ribiške družine. Razen tega bodo redili tudi ribe kot hrano. Škofjeloški, še posebej pa bližnji ljubljanski trg obetata dobro prodajo.

Dušan Bravničar iz ribogojnice Povodje je dejal, da trenutno še čakajo na soglasje območne vodne skupnosti Gorenjske, ki očitno nekoliko okleva, ker struga Sore (zlasti zaradi bližnjega občinskega odlagališča odpadkov ter načrtovane industrijske cone na Godešiču) še nima dokončne oblike. Soglasje, ki pa bržkone ne more biti sporno, bo podlaga za izdelavo končnega projekta in seveda lokacijskega dovoljenja.

»Pri nas je, žal, zelo malo voda primernih za vzgojo rib,« pravi Dušan Bravničar. »Ribogojnica na Godešiču, za katero bi rabili okroglo dva hektara zemlje, bi bila za nas idealna, v vidika varovanja okolja pa bi krajanom prinesla samo dobro. Zagotovila bi »živo« kontrolo kakovosti vode in strožje varstvene ukrepe tudi za pitno vodo Sorškega polja. Žal imam občutek, da krajanji nikomur več ne zaupajo in ne verjamejo, vseeno pa upam, da težave s pridobitvijo zemljišča ne bodo prehode. Bolj kot krajanom je ribogojnica lahko napoti industriji, ki ne bo mogla več nemoteno onesnaževati vode.«

Gradnja ribogojnice na Godešiču, ki bo podružnica Povodja, zajema manjšo stavbo, ribogojne bazene ter naprave za ribogojstvo in preprečevanje poplav. Vse stroške, začenši s papirji, nosijo »ribiči«.

H. Jelovčan

Harmonikarji v Begunjah

Begunje - Turistično društvo v Begunjah spet pripravlja tekmovanje diatoničnih harmonikarjev pod naslovom Amaterske melodije 89. Prireditve, že enajsta po vrsti, bo v nedeljo, 11. junija, na rekreacijskem prostoru Krpin v Begunjah, začela pa se bo ob 10. uri. Tako kot že doslej, bo prvi del gorenjsko prvenstvo, v nadaljevanju pa bo revija harmonikarjev iz vse Slovenije in tudi iz zamejstva. Na gorenjskem prvenstvu z dvema skladbama lahko nastopi vsak (ne glede na starost); prva melodija pa mora biti partizanska. Prijave sprejema do vključno 8. junija **Tonček Tripart, Rodine 30c, 64274 Žirovnica** ali na telefonski številki (064) 80-369 in 73-640. V prijavi navedite naslov in starost.

Rekreativni tek

Mojstrana - Prizadrevni organizatorji iz Mojstrane so minulo nedeljo, 14. maja, pripravili že peti rekreativni tek po Triglavskem narodnem parku. Čeprav je bilo vreme slabo, se ga je udeležilo 60 tekmovalcev iz cele Slovenije. Predvsem sta zaslužna za organizacijo teka po treh dolinah (Vrata, Kot in Krma) znana gorska tekača Franci in Mirko Teraž. Zmagovalci (po kategorijah) so bili: Jana Brojan med cicibani do 9 let, Erika Brojan med pionirkami do 15 let, Sebastjan Nemeček med pionirji do 12 let, Tone Vencelj med mladinci do 18 let, Stojan Melinc med člani od 18 do 30 let, Ivan Urh med člani od 30 do 40 let in Lojze Malnar med veterani na 40 let. Pri ženskah je med članicami do 30 let zmagala Marija Trobec, med članicami nad 30 let pa Majda Papler. (lk)

Naj vam že tokrat povemo, kdo so člani ansambla Sava, ki bo skrbel ves večer in še potem za poskočno razpoloženje: vodja in harmonikar je Marjan Rekar iz Sebenj pri Zasipu, Dane Golob (trobenta) iz Kranja, Jure Valjavec (klarinet, saksofon, ritem) iz Begunj, Stane Osterman (bas kitara, bariton) in Slavc Osterman (kitarta) oba z Luž ter pevka Majda Kunčič iz Strahinja pri Naklem. Njihova posebnost je, »da vžgejo«...

Med največjimi akcijami v zadnjem obdobju sta bili v krajevni skupnosti uredjanje ceste v Grahovše (na sliki) in obnova vodovoda...

dobitev in uresničenih ali zastavljenih nalog. Krajevna skupnost Lom je namreč tudi ena tistih, kjer uspešno uresničujemo svoje programe gasilci, člani KUDA, športnega društva, mladinci, imajo svojo vodovodno zadrugo, pašno skupnost, aktiv kmečkih žena in trenutno so tik pred ustanovitvijo turističnega društva. Skratka, razlogov, da bomo jutri slovesno in veselo podelili Glasovo priznanje s čestitko, ki naj bo spodbuda za naprej, tako vodstvu kot vsem krajanom (in tudi zahvala občinski skupnosti oziroma delovnim organizacijam), je bilo tokrat več kot dovolj. Bo pa, kot rečeno, jutri predvsem veselo na Novinarskem večeru. In da ne pozabimo, čaka vas kar lep kupček bogatih nagrad.

A. Žalar

Rešitev je telefonska centrala na Visokem

Le z usklajeno skupno akcijo

Kranj, 18. maja - Če bi se v krajevnih skupnostih Visoko, Olševek, Preddvor, Bela in Kokra v krajski občini odločili za skupno akcijo, bi lahko sorazmerno hitro uresničili vse želje in potrebe po telefoni v tem delu kranjske občine...

Čeprav še ni tako dolgo, ko so na območju vseh omenjenih krajevnih skupnosti v krajski občini gradili oziroma urejali telefonsko omrežje, je na celotnem območju zdaj spet precej novih interesentov, ki pa imajo trenutno precej slabe izglede, da bi prišli do telefonov. Telefonska centrala v zabojniku zraven zadruženega doma na Visokem je polna. Že ob prvi akciji na Visokem vsi niso dobili telefonov, čeprav so takrat (začasno) interese iz krajevne skupnosti Olševek (Olševek, Hotemaže) vključili na takrat še proste priključke v telefonski centrali v Preddvoru.

V krajevni skupnosti Visoko so že pred leti (po prvi fazi) načrtovali, da bodo z akcijo kmalu nadaljevali. Ker bodo še letos na Visokem dobili novo trgovino, s preureditvijo prostorov, kjer je sedanja trgovina, pa dobili tudi protor za novo centralo in pošto, so se odprle možnosti, da bi na celotnem območju v tem delu občine (vključno s KS Olševek) lahko razrešili sedanje želje in potrebe po telefonih.

Že v prvotnem programu pred leti je bilo predvideno, da bi se naročniki iz Olševka in Hotemaže vključili v centralo na Visokem. Z novo centralo na Visokem bi ta del programa zdaj lahko uresničili. S tem pa bi v telefonski centrali v Preddvoru (ki je trenutno prav tako zasedena in se je ne da zaradi tehnologije in prostorov več razširiti) sprostiti priključke za vse potrebe na območju krajevnih skupnosti Preddvor, Bela in Kokra. Takšen projekt, ki pa hkrati pomeni tudi edino in že pred leti načrtovano možno in celovito rešitev, pa je glede na razširitev telekomunikacijskega sistema tudi precej zahtevne. Samo pod pogojem, da bi se na celotnem območju vseh štirih oziroma petih krajevnih skupnosti vsi odločili za usklajeno in hkratno akcijo, bi program lahko sorazmerno kmalu tudi uresničili.

Predstavniki krajevnih skupnosti s tega območja so se že nekajkrat pogovarjali s predstavniki in strokovnjaki Podjetja za PTT promet Kranj in ocenili, da bi se morali skupne akcije čimprej lotiti. Moti pa pri tem celovitem projektu, da se iz krajevne skupnosti Bela doslej sestankov niso udeleževali; menda (po nekaterih informacijah) zato, ker v tej krajevni skupnosti ni novih želja in potreb po telefonih - razen v vasi Bašelj. Kakorkoli že, prav bi bilo, da bi tudi v krajevni skupnosti Bela povedali, ali imajo interese za telefon ali ne in ali se bodo v akcijo vključili ali ne, kajti morebitna razmišljanja, da bi se v krajevni skupnosti Bela na centralo v Preddvoru vključevali kasneje, po sedanjem projektu celovite rešitve ne omogočajo in zato tudi ne bi bila izvedljiva. Gre pa tudi zato, da bi skupna in celovita akcija v vseh krajevnih skupnosti na tem območju rešitev lahko tudi zelo pospešila in časovno približala.

A. Žalar

Izlet v Strunjan

Kranj-Planina - Krajevni odbor Zveze združenj borcev Planina v Kranju pripravlja izlet v Strunjan. Ker je v avtobusu še nekaj prostora so prireditelji izleta povabili tudi člane ZZB NOV iz sosednje krajevne skupnosti Čirče. Izlet bo v soboto, 3. junija, avtobus pa bo odpeljal ob 7. uri izpred Doma upokoencev na Planini. (ip)

Obletnica Prešernove hiše - muzeja

VEDNO ODPRT PESNIKOV DOM

Vrba - Jutri, v soboto, ob 16. uri bo pred Markovo cerkvico slovesnost, na kateri bodo počastili 50-letnico preureditve Prešernove rojstne hiše v muzej. Govornik je Ciril Zlobec.

»Vovk Marija proda in izroči Dravski banovini v njeno pravo, popolno in nepreklicno last z vsemi njenimi pravicami in dolžnostmi, z dovoljenjem odpisa in prepisa za dogovorjeno kupnino 50.000 din od svojega posestva, vloga št. 51, kat. občine Zabreznica, ležeči del parc. št. 679, t.j. hišo št. 1 v Vrbi (Prešernov dom) z dvoriščem in vrtom v skupni površini 357 kv. metrov...« Tako piše v prvem členu Kupne pogodbe, ki sta jo 13. septembra 1939 podpisala Marija Volk, tedanja lastnica Prešernovega doma v Vrbi in dr. Marko Natlačan, ban Dravske banovine.

Vse skupaj, namreč akcija, da bi Prešernova rojstna hiša postala last slovenskega naroda in s tem spominski muzej pesnika, se je začela že dosti prej. Na pobudo Frana Saleškega Finžgarja so ustanovili odbor za odkup Prešernove rojstne hiše, v katerem so bila najvidnejša imena tedanjega slovenskega kulturnega življenja. Ker je predračun za novo stavbo, ki naj bi jo sezidali za Marijo Vovk in za popravilo Prešernove hiše kar visok - 250.000 din, se je odbor obrnil na slovensko šolsko mladino. Vsak naj bi dal dinar. Učenci so res zbrali več kot dve tretjini vseh stroškov. »S tem,« je pisal Finžgar, »je mladina izpričala svojo narodno zavednost, pokazala in dokazala svoje spoštovanje in ljubezen do našega največjega pesnika, vodnika, preroka.«

Poskrbeli pa so tudi za notranjo opremo Prešernove hiše. Od prvotne opreme so ostale klopi v veži in hiši, črna kuhinja, čelešnik, okna, omarice na oknih. Ostala je ura, ki je merila čas že ob rojstvu Franceta Prešerna,

drugo uro pa so našli pri sorodnikih v Mošnjah, bila je prav tista, ki jo je imel pesnik v svoji advokatski pisarni v Kranju. V kamro je bila vrnjena tudi zibel, v kateri so se zibali Prešernovi otroci, tudi France. Bali so se, da je zibel v požaru 1856 zgorela, vendar se je izkazalo, da so jo pred ognjem rešili. Hišna je tudi skrinja iz leta 1837, ki je bila hudo razbita, pa so jo popravili.

Vsa druga oprava je iz tistega časa - mize, stoli, skrinja, kolo vrat - ali še starejše. Nekaj predmetov pa je bilo seveda tudi novih, na primer prti, narejeni pa so bili po starih vzorcih. Novi muzej so opremili tudi s primerki denarja iz tiste dobe, z izdajami Prešernovih pesmi in podobno.

Prešernovo rojstno hišo so kot muzej slovesno odprli 21. maja 1939. Na prireditvi pa sta govorila Oton Zupančič in ban Natlačan. V petih desetletjih je pesnikova rojstna hiša odpirala vrata mnogim obiskovalcem, ki so hoteli na ta način počastiti pesnika. Vsako leto prestopi prag muzeja okoli 20.000 obiskovalcev. Lani jih je bilo kar 25.503, kot je natančno zabeležila sedanja oskrbnica Prešernove hiše Jožica Završnik; pred njo pa sta za hišo skrbeli Justi Pogačnik in Frančiška Volk.

Ob 50-letnici Prešernovega muzeja v Vrbi pripravljajo prizadevni krajevni organizatorji slovesnost, ki bo jutri, v soboto, ob 16. uri. V kulturnem progra-

mu pa bodo nastopili člani Gledališča Tone Čufar z Jesenic, moški oktet, mešani pevski zbor in folklorna skupina SKD Prešernov rod. Na prireditvi bo govoril Ciril Zlobec, organizatorji pa pred obnovljeno Markovo cerkvico pričakujejo veliko ljudi. V Žirovnici pričakujejo, da bodo obiskovalci prišli že prej in bodo obisk v Vrbi izkoristili za ogled celotne poti kulturne dediščine od Rodin do Žirovnice, kjer so živeli tudi ostali znameniti slovenski možje - od Janeza Jalna, Antona Janše, Matije Čopa in Frana Saleškega Finžgarja. Za obiskovalce, ki bodo v Žirovnico prispeli z vlakom, bodo od 11. ure z železniške postaje, nato pa vsako polno uro, organizirali vodniško službo po poti kulturne dediščine. Odhodi bodo vsako uro tudi izpred osnovne šole v Zabreznici.

Slavje pa se za prebivalce tega konca Gorenjske začneja že danes zvečer, ko bodo ob 20. uri na Breznici odprli prenovljeno krajevno dvorano. Ta seveda poselej ne bo le krajevnega značaja, pač pa bo namenjena tudi obiskovalcem po poti kulturne dediščine. Ti bodo ob slabem vremenu lahko pod streho in bodo v pripravljenem programu izvedeli vse o znamenitostih na tej že kakih deset let organizirani poti: zavrteli jim bodo filme, ter jim v sliki in besedi predstavili zgodovino in kulturo teh krajev. S tem se bo kulturni utrip v teh krajih še bolj povezal ne le s poletnimi gledališkimi prireditvami v Finžgarjevi rojstni hiši v Doslovčah ter glasbenimi prireditvami v Markovi cerkvi, pač pa tudi načrtovano novo kulturno točko - Čopovo hišo v Žirovnici.

Lea Mencinger

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je odprta razstava linorezov **Maksima Sedeja** in bakrorezov **William Hagartha**. V kleti iste hiše razstavlja **Jiri Kočica**. V galeriji Mestne hiše je na ogled **I. ciklus slik in plastik gorenjskih likovnikov** iz muzejskih zbirk.

Danes, v petek, ob 12.30 bo v knjižnici Kranjske gimnazije literarna predstavitve pesnika **Stefana Remica**. Predstavil ga bo Bojan Pisk.

V torek, 23. maja, ob 18. uri se bo v gradu Kieselstein začel nadaljevalni **tečaj kaligrafije**.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je odprta **razstava likovne ustvarjalnosti učencev** osnovnih šol jeseniške občine.

V galeriji Kosove graščine je odprta razstava **Jeseniške nedaj in danes** v slikah Božidarja Jakca, Ljuba Ravnikarja in Jake Torkarja.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši razstavlja akad. kipar **Tone Lapajne**.

V galeriji Kamen razstavlja vitraže oblikovalka **Lena Šajn**.

V fotogaleriji Pasaža radovljiške graščine danes, v petek, ob 19. uri odpirajo **razstavo fotografij članov foto - kino kluba Anton Azbe iz Škofje Loke**.

VRBA - Prešernova hiše je odprta vsak dan od 8. do 16. ure.

DOSLOVČE - Finžgarjeva hiša je odprta vsak dan razen sobote od 8.30 do 15. ure, ob nedeljah od 12. do 16. ure.

KRANJSKA GORA - Liznjekova domačija (etnografski muzej) je odprta ob torkih, četrtnih in sobotah od 12. do 19. ure.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Loškega gradu je še ta teden odprta razstava del **Ivana Seljaka - Čopiča**.

Zbirke Loškega muzeja so odprte vsak dan razen ponedeljka od 9. do 17. ure.

SORICA - Dramska skupina KUD Boštjan Jezeršek gostuje v nedeljo, 21. maja, ob 17. uri v Sorici s komedijo **Skupno stanovanje**.

TRZIC - V Kurnikovi hiši je na ogled razstava **Lendavsko lončarstvo in ličkarstvo**. V Paviljonu NOB razstavlja kipar **Janez Lenassi**.

KAMNIK - Danes, v petek, ob 19. uri odpirajo v dvorani Veronika **razstavo fotografij** mladih kamniških fotografov.

SREČANJE PIHALNIH ORKESTROV GORENJSKE

Škofja Loka - Jutri, v soboto, ob 17.30 prirejata ZKO Škofja Loka in ZKO Gorenjske na Mestnem trgu Srečanje pihalnih orkestrov Gorenjske. Koncert, ki je vključen v turistično prireditev s prihodom muzejskega vlaka, bo ubran na bolj vedre tone. Nastopajo Mengeška godba pod vodstvom Alojza Velkavrha, Pihalni orkester Trzic pod vodstvom Vlada Škrleca, Pihalni orkester jeseniških železarjev pod vodstvom Ivana Knifca, Pihalni orkester Kranj z dirigentom Brankom Markičem, Pihalni orkester DPD Svoboda Lesce z dirigentom Brankom Lackom, Pihalni orkester DKD Solidarnost Kamnik z dirigentom Francijem Lipičnikom in Pihalna godba Alpina iz Žirov z dirigentom Dragom Kandučem. Program obsega stare večno zelene melodije pa vse do cokrarskega plesa ter valčkov in polk bratov Avsenik. Če bo slabo vreme, bo prireditev v osnovni šoli Ivana Groharja v Podlubniku.

Na filmskem platnu

RAIN MAN

Kranj - Končno, bodo rekli ljubitelji filma, ko so vendarle dočakali zdaj že znameniti film režiserja Barryja Levinsona **Rain man** - Dežni človek. Film vrtijo v kranjskem kinu Center.

Potem ko je režiser kar dve leti čakal, da je bil Dustin Hoffman, brez dvoma veliki zvezdnik sedanjega ameriškega filma, prost, je bilo treba počakati še na igralca Toma Cruisea. Filmska zgodba o dveh bratih je vsekakor komercialna filmska uspešnica: Hoffman je za vlogo prejel zlati globus in oskarja, režiser pa priznanje sindikata ameriških režiserjev kot režiser leta, film je v Berlinu dobil zlatega medveda, od nagrad pa še oskarja za najboljši film, režijo in scenarij. Film je malce melodramatična zgodba, ki bi se lahko sprevrgla v standardni hollywoodski izdelek. Vendar se to na platnu, ki ga domala v vseh prizorih popolnoma obvladata glavna igralca, nikakor ne zgodi. Ne samo po zaslugi impresivne, celo pretresljive igre obeh igralcev, še posebej Hoffmana. Zanj je sploh značilno, da si prizadeva za popolnost; zato se je do dobra seznanil tako z avtizmom in bolniki, ki so oboleli za to psihično motnjo. Pred očmi gledalca se Charlie, igra ga Tom Cruise, spreminja iz brata, ki mu je sprva samo do očetove dediščine, pa ga nato srečanje z bratom Raymondom, ki je večji del življenja preživel v zavetišču, spremeni v skrbnega brata. Njuno skupno potovanje preko Amerike je priložnost za njuno ponovno spoznavanje, za Charlija pa je to tudi učna ura: učil se od Raymonda, od njegovega instinktivnega razumevanja sveta in življenja v občasnih bleščicah trenutnih genialnosti.

VODNIK PO LJUBLJANI

V torek je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani kratka predstavitve knjizice z naslovom **Vodnik** po Ljubljani, avtorice Brede Mihelič. To je prvi turistični vodnik po Ljubljani, ki poleg vseh potrebnih turističnih informacij vsebuje tudi nazorno in sistematično predstavitev kulturnozgodovinskih in umetnostnih znamenitosti slovenskega glavnega mesta. »Izšlo je že precej monografij mesta Ljubljane, ki imajo večjo estetsko kot pa praktično vrednost, in raznih perspektov s predvsem turistično vsebino. Vodnik, ki ga tokrat predstavljamo, pa je poleg tega, da je koristen za obiskovalce Ljubljane, tudi nekak opomin nam, ki posvečamo premalo pozornosti naši kulturni dediščini,« je menil urednik vodnika Andrej Gogala. Vodnik po Ljubljani je zaenkrat izšel samo v slovenskem jeziku, v kratkem pa ga bodo v nekoliko skrajšani obliki izdali tudi v angleščini in nemščini.

»Moj namen je bil v prvi vrsti predstaviti meščanom Ljubljane njihovo mesto,« je povedala avtorica Breda Mihelič. Lična knjizica žepnega formata vsebuje poleg splošnih podatkov o mestu in praktičnih turističnih informacij tudi kratek opis zgodovinskega razvoja Ljubljane. Osrednji del vodnika pa je predstavitev kulturnozgodovinske dediščine v obliki osmih sprehodov po Ljubljani, ki jih spremljajo tudi podrobni zemljevidi posameznih predelov mesta. V knjizici je tudi več kot šestdeset skic pomembnejših objektov in zgradb Ljubljane. Vodnik po Ljubljani so izdali pri Državni založbi Slovenije v 5000 izvodih in ga bodo poleg knjigarn, imele v prodaji tudi turistične agencije, dostopen pa bo tudi na pomembnejših turističnih točkah, bencinskih črpalkah in drugje...

Igor Kavčič

Ob 15. številki Žirovskega občasnika

MED ŽIROVSTVOM IN JUGOSLOVANSTVOM

»Tri so načela tega troimenega naroda, ki ga morajo voditi v bodočnost: en narod, en vladar, ena država od Beljaka do Soluna in mnogo, mnogo svobode!« Kako zelo je zaneslo dr. Janeza Ev. Kreka, tega velikega Slovenca in našega selškega rojaka, ko je že leta 1916 izrekel te vznesene besede! Eno je vse bolj razdvojeno ali še bolj razdeljeno. Nacionalne, gospodarske, politične in kulturne razlike so v Jugoslaviji 70 let po njenem nastanku večje kot kdajkoli prej. In prav je tako - ker tam, kjer je le eno, ni prostora za svobodo!

Navedene Krekove besede uvajajo jugoslovanski blok nove, 15. številke revije Žirovski občasnik (ŽO). Ta sicer prinaša tudi polemiko, v katero se je ob rojstvu naše skupne države s socialistom dr. Henrikom Tumo zapletel naš poljski rojak, liberalec dr. Ivan Tavčar.

Naslov tega zapisa bi moral biti pravzaprav: od (jugo)slovenstva nazaj k žirovstvu. Potem ko je bilo prvo že osrednja tema prejšnje številke, se uredništvo vrača v poljanske in žirovske okvire. ŽO to pot prinaša predvsem leposlovnne, zgodovinske, domoznanske in podobne prispevke, take, za katere se je izkazalo, da jih ljudje še najraje berejo.

Literarni blok uvajajo Črte mojega življenja, zadnji spis v Žireh rojenega pisatelja Leopolda Suhodolčana (1918-1980). Lansko leto so mu Žirovci postavili spominsko ploščo, odkril pa jo je njegov prijatelj, pisatelj Vladimir Kavčič, tudi doma iz Poljanske doline. ŽO prinaša njegov nagovor. In še prispevke stalnih »občasnik« leposlovec Marije Stanonik, Tončke Stanonik, Jožeta Peternelja in Franca Kopača. Prvič se kot avtor te vrste predstavlja Franc

Temelj, ki se zadnje čase preizkuša v humoriističnih črticah (Slikar), za kar je lansko leto na slovenskem festivalu humorja in satire v Ribnici prejel tretjo nagrado.

Domoznanski blok, vsekakor najzanimivejši, prinaša pričevanja za žirovsko krajevno zgodovino. Na prvem mestu Spomine na moje mladost, kakor jih je v času med obema vojnama zapisoval dobračevski kronist, posestnik Ivan Potočnik in vanje vpletal takratna najvidnejša javna dogajanja v kraju. Sledijo jim Spomini na leta pred vojno (1938-41) takratnega žirovskega župnika Ivana Pečnika (1900-1988). Ta je lansko leto umrl in o njem piše Alfonz Zajec v skrbno napisanem spominskem članku. Ko je leta 1962 govoril Žirovcem na slovesnosti ob 50-letnici njihove nove cerkve, je obžaloval, da je bilo v Žireh zmeraj toliko nestrpnosti med ljudmi. »Prevelika zagrizenost razodeva omejenost,« je dejal z Voltairjem (!) in nadaljeval: »In zagrizenost je bilo v Žireh včasih vse preveč. Takrat, ko se je zidala cerkev, in tudi v poznejših letih je ni manjkalo in to, bi rekel, je ena izmed hib tukaj v Žireh. Zato je bilo v teh nesrečnih Žireh toliko žalostnih nesreč, toliko nasilnih smrti in toliko nestrpnih razdejanj.«

Zato vas, dragi Žirovci, ob sklepu svojega današnjega govora, prosim predvsem eno: bodite med seboj strpni, humani, človeški. Če ste verni, gojite med seboj bratovsko ljubezen, če ste neverni ali hočete socialisti, kot danes govorimo, gojite med seboj pravi socializem, to je, iskreno tovarništvo, le tako vam bo življenje res lepo, zadovoljno in tudi veselo...« Ni kaj, danes bi pokojni gospod lahko takole nagovoril kar vse Jugoslovane in ne le Žirovce.

Dr. Karel Bernik, starosta žirovskih zdravnikov, obuja spomine na občudovanja vredne napore podeželskega zdravnika. V preteklost zazrti del ŽO nato sklene Janko Mrovčje s celim svežnjem prispevkov iz NOB.

Nova je rubrika **Odmevi**; gre za odmeve na najvidnejše kulturne in druge prireditve, ki so se po mnenju uredništva zgodile v času pred izidom številke. To pot so si to pozornost zaslužile naslednje: odkritje spomenika v Žireh rojenemu slovenskemu slikarju Maksimu Sedeju (1909-1974) in razstava njegovih najboljših del ob tej priložnosti; prvi samostojni orgelski koncert del skladatelja Antona Jobsta (1894-1981), prvaka glasbene kulture na Žirovskem, kakor jih je na Milavčevem instrumentu v žirovski župni cerkvi izvedla organistka Angela Tomanič; razstava projekta o možnostih za prenovno nesrečne Štalarjeve hiše oziroma muzejskega kompleksa v Žireh, ki jo je ob zaključku študija arhitekture pripravila Beta Poljanšek - in upati je, da bodo njene zamisli odmevale tudi v dejanjih in ne le v ŽO.

Številko zaključujeta razgovora z direktorjema dveh podjetij, ki sta v minulemu letu praznovali svojo 40-letnico: Marmor Hotavlje in Mercator - Sora Žiri. To sta tudi dve izmed tistih podjetij, ki denarno podpirajo izhajanje revije. Njihova naklonjenost postaja v času, ko dotacije tako naglo izgubljuje svojo vrednost, vse bolj dragocena.

Sicer pa uredništvo dela na tem, da bo ŽO letos izšel še enkrat. Če ne bo jugoslovanstvo preveč vplivalo na žirovstvo.

Miha Naglič

Kdaj in kako do stalne galerije v Kranju?

GORENJSKI LIKOVNIKI I.

V galerijskih prostorih mestne hiše v Kranju je na ogled izbor likovnih del gorenjskih slikarjev in kiparjev, ki jih hrani v svojih depojskih prostorih Gorenjski muzej. Avtorji razstavljenih eksponatov so: Boni Čeh, Miha Dalla Valle, Jože Eržen, Herman Gvardjančič, Izidor Jalovec, Alenka Khan - Pičman, Henrik Marchel, Franc Novine, Mirna Pavlovec, Janez Ravnik, Boris Sajovic, Nejc Slapar, Vinčo Tušek in Franc Vozel. Razstavljeno delo Bojana Abazze je last avtorja. Razstava predstavlja le začetek bolj ali manj sklenjene predstavitve velikega števila del od 15. do 20. stoletja,

ki so shranjena v Gorenjskem muzeju in so zaradi pomanjkanja prostora nepristopni obiskovalcem. Načrtovane postopne predstavitve okrog 3000 likovnih del naj bi ob enem pokazale, kako nadvse potrebna bi bila ureditev stalne galerije v mestu, ki bi z njo prav gotovo postalo kulturno bogatejše in turistično privlačnejše.

Naslednja razstava te vrste naj bi obsegala bogato zbirko banderskih podob iz 18., 19. in začetka 20. stoletja, ki jih pravkar restavrira muzejski restavrator akad. kipar Boris Sajovic.

Cene Avguštin

PREJELI SMO

USTAVA NAJ BO SAMO NAŠA!

Menim, da pristop k spremembi ustave že v kali ni pravilen. Posamezni komisijoni sicer res nastopajo s pravih pozicij, toda večina je takih, ki v spremembi ustave iščejo luknje, v katere bi potaknili dodatke k obstoječi ustavi. Ti dodatki naj bi ublažili njene zavrtilne člene, ki onemogočajo ljudem samoniciati-vi pri razvoju gospodarstva in sprostitve podjetnosti.

Odločilni ustavni člani pa so domala vsi vezani na zvezno ustavo. Po zastavi večine, v komisijo za spremembo ustave določenih zastopnikov, pa naj ne bi sprejemali odločitve, ki bi bila v nasprotju z zvezno ustavo. To pa je povsem nesprejemljivo, saj vendar ni skrivnost, da dajejo ton in barvo zvezni ustavi ljudje, ki jim svoboda, demokracija, pluralizem in samoupravljanje nista ideal. Tista večina večrajšnjih politikov, ki imajo moč odločanja tudi danes za jutri, je mnenja, da naj delajo tisti, ki imajo z delom veselje, toda ne da bi se na račun veselja okoriščali še s profitom, ki ga tisto veselje ustvari. Seveda ti kljub veselju z delom, ne soglašajo, da bi se z izgorevanjem njihovih življenjskih sokov okoriščali lenuhi, zato ne sme biti ustava taka, da morajo pridni vzdrževalci lenuhe, saj vendar vemo, da se od mitingov in žogobrc ne da živeti.

Ob upoštevanju okoliščin, da delo ni povsod folklor, smo sicer res solidarni pomagati takim, ki so reveži in ni upa, da bi jih zlahtla in žogobrcem mogla in hotela podpirati. Vsekakor pa ti niso najbolj izbirni in zahtevni. Toda s tako solidarnostjo niso zadovoljni tisti, ki pri najboljših močeh raje kakor za delo, primejo za orožje in si izsilijo poleg materialnega razkošja in reprezentance še oblast. Ni treba, da bi posebej iskali dokaze za to trditev, saj statistika pove, da je od vseh

uniformiranih oborožencev v državi 3/4 enega in istega rodu. Tu seve niso štet tisti, ki morajo ubogati, čeprav je tudi med temi največji delež njihov. Štejem torej tiste, ki jim uniforma služi masten denar. Prav ti tudi določajo, koliko denarja zahtevajo. Ni jim všeč, da bi skupščina merila denar zanje, ampak izsiljujejo lasten davčni fond, ki bi jim zagotavljal kup denarja, ne da bi jim mogel kdo oporekati.

Ustava se ne spreminja kar naprej, zato moramo dobiti ustavo za prihodnjih 20 ali 100 let. Ustava, ki bi ustrezala za prihodnje tisočletje, ne more biti odsev sedanje zvezne ustave, ki je še za nazaj ena najbolj zadrtih v Evropi. Ker pa bo moralna nova zvezna ustava vsebovati le tisto, kar bodo bodoče republiške ustave določile, moramo ustavo sestaviti ne oziraje se na druge republike in obstoječo zvezno ustavo. Tudi druge republike bodo pisale vsaka svojo ustavo po željah svojih prebivalcev. Ni treba, da se v notranjem življenju ozirajo na nas, če jim naš red ne ustreza. Vsak naj si piše ustavo takšno, da bo upoštevala želje svojega prebivalstva. Zglede si lahko vzamejo, kjer jim je volja, zato tudi mi svojih nazorov in hotenj ne ponujamo nikomur, ta ustava je samo za nas! Zato ne bomo nič manj Jugoslovani, saj nam bo zvezna ustava določala in urejala samo medsebojne odnose med republikami, v notranjo ureditev teh, pa zvezna ustava ne bo imela vstopa in ne vpliva!

Po medsebojnih dogovorih, se tudi posamezne republike o čem skupnem lahko dogovore in sklenejo mogoče tudi skupno ureditev. Tiste s skupnim jezikom, mogoče izobraževalno in prosvetno politiko?

Kar nas zadeva, se v kulturnoprosvetnem ali izobraževalnem sistemu **ne smemo vezati** na nobeno stran! Zaželena in koristna so kulturna srečanja za vse, toda pri jezikovni in izobraževalni politiki moramo povsem

svojo pot! Za našo jezikovno in sploh narodno eksistenco niso nevarni le vsiljeni potujočevalni elementi, ampak predvsem naši lastni jezikoslovci, ki se ne zavdajo škode s kopiranjem tujih slovnčnih pravil in besed. Ne znajo in nočejo se držati naše slovenske 300-letne dediščine pri modernizaciji govornice, ampak neprestano iščejo možnosti vnašati v jezik tuje in predvsem sosedna pravila in izraze. Okolišne jim gredo vsestransko na roko, tako da se največkrat izgovorijo na nemoč pri ekspanziji tujk in uradne rabe tujega jezika na javnih medijih.

Torej, ker ustavo delamo za prihodnje tisočletje in za čas, za katerega zvezne ustave še nimamo, se na današnjo ne smemo ozirati! Zato naj bo ustava samo naša, nam na kožo pisana! Po sprejetju te, pa se bomo dogovorili o skupni zvezni ustavi po željah vseh! Zvezna ustava bo vsebovala le pravila, ki bodo soglasna vsem republikam! Za med-republiške odnose v posameznih vrsteh se bodo te pogovorile mimo zvezne skupščine in mimo zvezne vlade!

Jože Kalan
Tržič
Begunjska 11

ODSTOP PREDSEDNIKA

Podpisani, Danilo Kosmačič, odstopam od funkcije predsednika sklada za dopolnilno izobraževanje zaposlenih v individualnem sektorju Kranj (v nadaljnjem besedilu: sklad).

Svoj odstop utemeljujem s sledečim:

1. Na skladu se dela povsem negospodarno in proti statutu, pravzaprav tako, kot da je sklad posebejben Košir - Kočnik. Kot predsednik sem podal nekaj predlogov, od katerih pa se ni niti eden izvršil, npr.: eno leto sem zahteval, da se na vratih izobesi urnik delovnega časa in ga ni še danes.

2. Na skupščini v Opatiji je tov. Koširjeva predlagala, da se me razreši, za kar pa ni pooblaščen in je ravnala proti statutu, ni pa predlagala razrešnice članov, ki so za to prosili. Prav tako

ni predlagala razrešnice za člana predsedstva, ki po istem členu ne more biti član, čeprav Koširjeva dobro ve, da nima zaposlenih. Seveda tiste je potrebno zamenjati, ki želijo delati gospodarno, napredno in pošteno. Mislim, da tudi Miloševiću ni uspelo to, kar je Koširjevi, da je zamenjala vse dosedanje predsednike in člane predsedstva in to takoj, ko je predsednik kaj rekel, kar ni bilo njej po volji. Tako so bili zamenjani tov. Karlin, tov. Pirc, ing. Perme... Mene je želela zamenjati, ker sem rekel, da sta s Kočnikom izkoriščala uradni položaj in adaptirala sanitarije v vrednosti približno 1.700.000 starih din ter, da je popravljanje zapisnikov popravljanje uradnih listin. To je bil razlog, da sta na skupščini v Opatiji predlagala mojo razrešnico, ne da bi bil o tem vsaj uro pred skupščino obveščen, da bi pripravil odgovor.

Veliko funkcij sem že opravljal vestno, kot pri skladu in vselej sem bil pri odhodu deležen dostojnega slovesa. Le fašisti so me tako izigrali, kot sta predvidevala, da me bosta Koširjeva in Kočnik, ko so mi vzeli sendvič, ker sem rekel hvala, namesto gracie.

3. Program sklada je bil sprejet v nekaj minutah, brez pojasnila, kakšen dotok sredstev pričakujemo in da bomo dobili 0,5 % več, kot prejšnje leto. Čeprav sem zahteval, naj se prebere zapisnik predsednikov združenja Gorenjske, ker naj bi upoštevali njihov predlog, mi je sekretarka rekla, češ da to ni potrebno, ker je zapisnik podan samo v vednost.

4. Deležen sem bil očitkov tov. Kočnika, da bi bilo najbolje, da imam mandat do smrti, kot Tito. Res je, da sem že leta 1947 začel z delom na avtocesti Zagreb-Belograd in da sem bil od ministrstva za delo SR Slovenije proglašen za udarnika, ter da sem vseskozi do danes opravljal in še opravljam več funkcij, tako da mi dosmrtni mandat pri skladu ni potreben.

5. Skupščina je bila nelegitimna:
— ker je bila nesklepčna
— ker smo gradivo dobili prepozno

— ker smo prejeli nekatera gradiva na skupščini
— dnevni red je bil postavljen nekaj ur pred skupščino
— iz Tržiča ni bilo nobenega predstavnika
— odsoten je bil predsednik delavske kontrole.

6. Kot predsednik predsedstva sem poročilo predsedstva prejel malo pred skupščino in tudi nisem bil poklican na sodelovanje pri sestavi poročila. Slutil sem, da se nekaj pripravlja, najmanj pa to, da se me po hitrem postopku razreši - ne vem, zakaj?! Zato predlagam vsem predsednikom obrtnih združenj in OOS:

1. Naj pride obrtnikov ali delavčev denar na pravo mesto (tega denarja bo letos približno 30 starih milijard), kajti ne more 2500 delavcev plačevati, dva pa odločiti o teh sredstvih.

2. Tajništvo za notranje zadeve naj ugotovi izkoriščanje uradnega položaja.

3. Predsednik delavske kontrole, naj si zbere dva člana strokovnjaka in napravi podrobno poročilo o dohodkih in izdatkih in delu sklada, če mu tega časa ne dopušča, naj mi sporoči, da naročim SDK-ju, da zadevo preveri.

Lahko bi še marsikaj napisal, med drugim tudi to, da je vsako leto obrambni dan, ki našega delavca stane težke milijone, čeprav obrambnega dne nisem zasledil v statutu sklada. Lepo se je sklicevati na statut, kadar ti to ustreza, delati pa v nasprotju z njegovimi določili.

Kot dolgoletni (43 let) družbenopolitični delavec in kot sedanjí obrtnik se bom trudil, da bo naš delavec za svoj denar tudi nekaj dobil, kajti delavec in obrtnik nimata nič od tega, če jih predsednik skupščine v Opatiji nagovori s pozdravom: »Dane in gospodje«.

Delegat skupščine ostanem, dokler v Škofji Loki ne bomo izvolili mojega namestnika, oziroma toliko časa, dokler ne bodo vsi, ki po istem členu ne morejo sodelovati v skladu, odstavljeni.

Reteče, 17. 4. 1989

Danilo Kosmačič

P. S. Čeprav sem pred desetimi dnevi naročil na skladu, naj mi pripravijo kuverte z naslovi delegatov, le-teh še do danes nisem prejel!

MERCATOR KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT
GORENJSKE KRANJ, JLA 2
TOZD AGROMEHANIK A KRANJ

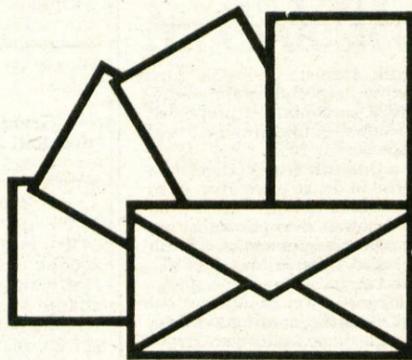
Vabi k sodelovanju

VEČ PRIPRAVNIKOV VI. ali VII. STOPNJE STROKOVNE IZOBRAZBE STROJNE ALI EKONOMSKE SMERI ZA DELO V RAZVOJU IN PROIZVODNJI KMETIJSKE MEHANIČARJE

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev strokovne izobrazbe sprejema Splošno kadroviski sektor M KŽK Gorenjske Kranj, JLA 2, v 8 dneh po objavi.

4000 IMETNIKOV
TEKOČEGA RAČUNA NA
GORENJSKEM SI ŽELI, DA
BI JIM BANKA ČEKOVNE
BLANKETE POŠILJALA NA
DOM

V LJUBLJANSKI BANKI
TEMELJNI BANKI
GORENJSKE SMO SE
POTRUDILI

ljubljska banka

pismo
zaupanja

Temelina banka Gorenjske

Na vseh bančnih okencih, kjer izdajamo čekovne blankete boste prejeli pismo zaupanja, na katerem označite:

- število čekovnih blanketov,
- številko vašega tekočega računa
- in naslov, na katerega želite prejeti blankete.

Izpolnjeno pismo zaupanja vložite v ovojnico in jo oddajte v najbližji poštni nabiralnik brez plačila poštne, saj bo le-to poravnala banka.

V NEKAJ DNEH VAM BO VAŠ
PISMONOŠA DOSTAVIL ŽELENE
ČEKOVNE BLANKETE

Sergej Nikitič Hruščov

UPOKOJENEC ZVEZNEGA RAZREDA

Prevedla S. P. in E. T.

16

Povedati je treba, da se je Ignjatov zelo zblížal s Podgornim, potem ko so tega ostro kritizirali v prezidiju CK. Prej so bili njegovi odnosi s njim hladni. Vzemimo na primer, potovanje na proslavo 150-letnice priključitve Azerbejdžana k Rusiji. Ignjatov si je zelo želel potovati v Baku kot vodja moskovske delegacije, a vodstvo delegacije je v zadnjem trenutku prevzel Podgorni. Spet ni bilo konca govorjenju. »Kakšen vrag ga nosi tja... Spet bova imela stranski vlogi...« je tožil Ignjatov. V Bakuju mu prav nobena stvar ni bila všeč, še posebej ne referat Ahundova na slovesnem zasedanju. V njem je bil pogosto citiran Hruščov. Ignjatov se je jezil: »Kaj je tega treba Ahundovu? Zakaj ponavlja za njim kot papagaj? Sploh ne dojame položaja...«

V Bakuju so naju nastanili v neki vili skupaj s Podgornim, a Ignjatov s njim skorajda ni govoril. Samo pozdravila sta se in se razšla vsak na svojo stran. Podgorni se je pripravil za nastop, Ignjatov pa ni imel kaj početi in se je, da bi si krajšal čas, ves dan sprehal okoli vile.

Potreben mu je bil nekdo, ki ga posluša in sem ga zato ves čas spremljal. O čemerkoli sva že načela pogovor, zmeraj se je končal pri Podgornem. Videti je bilo, da Ignjatov ne misli na nič drugega. Nečesa se je bal, pogostokrat je zamišljeno ponavljal:

»Nevaren človek je to, nevaren... Kaj pa o njem

govorijo njegovi fantje, fantje pri varnostih?« Spominjam se, da sem se tedaj izognil direktnemu odgovoru.

»O tem se ni me pogovarjamo, Nikolaj Grigorjevič. Med seboj se ne dotikamo takšnih zadev.«

»Dobro, morda je tudi prav tako. A on je nevaren človek. Zelo nevaren.«

S tem se je pogovor tudi končal. Nikolaj Grigorjevič se je v Bakuju držal ob strani, očitno se je počutil užaljenega. Srečal se je samo z Zarobjanom, približno dve uri sta sedela skupaj, o čem sta se pogovarjala, pa ne vem.

Goljukov je utihnil, da bi zbral svoje misli.

»Spominjam se še nekaterih dogodkov. Ne morem reči nič konkretnega, a Ignjatov je pogosto omenjal nezadovoljstvo vojakov. »Tudi ti Hruščeva ne marajo več,« pravi, »ker zmanjšuje njihovo število. Do grla so ga siti. Komaj čakajo, da ga...«

Ignjatov ni dokončal, pač pa je samo z užitek mignil z dvignjenim palcem.

»A kaj vi mislite, koga je imel v mislih?« je zanimalo Anastasa Ivanoviča.

Goljukov se je vznemiril.

»Ne vem. Priimkov ni omenjal. No, pogosto se je dobival z maršalom Konjevom. Bila sta skupaj v Češkoslovaški na pogrebu Antonina Zapotočkega in tam sta se zblížala. Po tpokojitvi Konjeva so osnosi med njima ostali topli. Telefonirala sta si, si čestitala ob praznikih, a prave bližnosti, prijateljstva, ni bilo med njima. Za druge ne vem... Mogoče je bilo še kaj. Pred svojim potovanjem v Bol-

garijo je Brežnjev telefoniral Ignjatovu, pozabil sem že, v zvezi s čem, a nekaj se mi je vrezalo v spomin. Že na koncu ga je Ignjatov opozoril: »Lenja, upoštevaj to, tam sem bil 1960. leta, z Živkovom sem se dolgo pogovarjal na samem. Kritično je razpoložen, celo to mi je rekel: »Čudno se obnaša vaš...«, a ni nadaljeval.«

Še eno dejstvo:

Ko je prišel na obisk Radhakrišnan, je Nikolaju Grigorjeviču telefoniral Visotin iz Oddelka za protokol vrhovnega sovjeta ZSSR in ga opozoril, da bo v času njegovega potovanja po državi on spremljal visokega gosta. Ignjatov je imel rad takšna potovanja, pomenila so mu dobro znamenje, da mislijo na njega in da ne morejo brez njega. Tokrat pa se je pripetila neizgovorna nezgoda: za Visotinom je zvečer k Ignjatovu domov telefoniral Georgadze. Opravičujoč se, je povedal, da govori po Mikojanovem navodilu:

»Imeli smo vas na planu za potovanje z Radhakrišnanom. Danes smo napravili načrt poti in Anastas Ivanovič je predlagal obisk Armenije. Če nimate nič proti, bi tja želel potovati z Indijci Anastas Ivanovič. Kmalu bo prišel na obisk afganistanski kralj - in vi boste potovali z njim.« Ignjatov se ni upiral, a se je zelo razburil.

Naslednje jutro sem šel k Ignjatovu. Vsi so bili pri mizi, zajtrkovali so. Na mizi je ležal sveženj jutranjih časopisov, očitno so jih šele komaj prelistali.

Sin Ignjatova - Lev, je nadaljeval zaradi njegove prihoda prekinjeni razgovor, in nezadovoljno pripomnil:

»A v časopisih ne piši, da delegacijo spremlja Mikojan... Enotavno jim ni bilo do tega, da bi šel ti. Razumeš, to je vprašanje politike.«

Ignjatov se je namrgodil nad krožnikom in pokimal z glavo:

»Res ni vse enostavno. Radi bi me držali v senči.«

Goljukov se je presedel na stolu in vprašujoče pogledal Anastasija Ivanoviča:

»Prosil ste me, da govorim o vsem, tudi o malenkostih. Morda je to malenkost, a zdi se mi, da dobro označuje razpoloženje Ignjatova.

Mikojan je pokimal:

»Povejte vse.«

Vasilij Ivanovič je nadaljeval:

»Ali tole dejstvo: Ignjatov vsakodnevno preštevava, kolikokrat v časopisih omenjajo Hruščova. Če je v časopisih njegova fotografija, jo pazljivo preučuje. Pogleda in zadovoljno cmokne: »Kakorkoli že obrnemo - iz dneva v dan je slabše videti.«

V zadnjem času je bil Ignjatov videti zelo razdražljiv, pogosto je kričal, posebej ga je vznemirjalo, čemu Nikita Sergejevič ne odide na dopust. Pred kratkim je celo preklinjal: »Čemu za vruga ne odide na dopust?« To povečano zanimanje za dopust Hruščova mi je videti na neki nači povezano z vsem, kar se dogaja, je dodal Goljukov.

»Navajajte dejstva, zaključke bomo že sami napravili,« je ponovil Anastas Ivanovič.

»Treba je povedati,« je ponovno nadaljeval Goljukov, »da se Ignjatov žaljivo izraža tudi o drugih članih prezidija CK. Glejte, Poljanskega on ne imenuje drugače kot lopova, Voroncov je zanj omejenec. Kosiginu je dal nadimek »Kerenski«, zanj pogosto pravi, da ne ve kaj dela in da uniči vse, česar se loti. Podobno govori tudi o mnogih drugih.«

Ko je opazil, da Anastas Ivanovič ne kaže zanimanja, je Goljukov zamenjal temo.

»V zadnjem času se je odnos Ignjatova napram meni spremenil. Mislim, da je seznanjen z vsebino mojega razgovora s Sergejem Nikitičem. Očitno so naju spremljali in da so opozorili Ignjatova. Nikolaj Grigorjevič je postal zelo previden, z menoj se ne pogovarja več odkrito in se nasploh trudi, da bi do mene obdržal razdaljo. Težko je navesti konkretna dejstva, a čutim, da mi več ne verjame.«

Te dni mi je Nikolaj Grigorjevič, pripravljajoč se za slovesno zasedanje ob stoletnici Prve internacionale, telefoniral. Ura je bila štiri. Ni me bilo doma. Ko sem se ob sedmih zvečer vrnil in zvedel, da me je klical Ignjatov, sem mu takoj telefoniral v urad. Dvignil sem slušalko. S pretirano skrbjo me je Ignjatov začel spraševati, kako sem, kaj je novega.

Odgovoril sem mu, da je vse kot ponavadi.

SNOVANJA

VALVASOR IN 300 LET NJEGOVE SLAVE VOJVODINE KRANJSKE

Odprte strani

Urednikova beseda

Letos se spominjamo 300-letnice izida Slave vojvodine Kranjske Janeza Vajkarda Valvasorja, ki je brez dvoma odlični prikaz naše zgodovine, obenem pa tudi kulturno dejanje, ki nas uvršča v odprti evropski prostor.

»Zaradi časti in slave ljubljene domovine, pa tudi zaradi sporočila zanamcem« - je leta 1689 izšla Valvasorjeva Slava, delo, ki ga Slovenci v celoti še nimamo prevedenega.

Uvodna razmišljanja, ki to dejanje navezujejo tudi na sedanji čas, je za Snovanja napisal Viktor Žakelj. Sodelujejo še: dr. Janez Bogataj in dr. Banko Resip, brez dvoma naš najpomembnejši poznavalec Valvasorja in njegovega dela, zanimiv je tudi Temeljev sestavek v sliki in besedi o Valvasorju na Žirovskem. Literarna snovanja predstavljajo pesnika Marka Elsnerja Grošlja iz Kranja, objavljen pa je tudi odlomek iz novega romana pisateljice Polone Škrinjar Čas za roparice.

Lea Mencinger

Johann Valvasor

Vsebina

Viktor Žakelj

300 let pozneje

Franc Temelj

Valvasor na Žirovskem

dr. Branko Reisp

Nekaj značilnosti vojvodine Kranjske

Viktor Žakelj

Tristo let kasneje

Pravijo, da tistega čigar preteklost, je sedanost in prihodnost. To mi prihaja na misel, ko opažam povečan interes naših ljudi za preteklost. Kdo zna ugovarjati uvodni misli, češ ljudem ne gre le za politiko, za oblast; da pa se ozirajo nazaj, je razlog le v tem, da jih je strah prihodnosti, pa zato v mislih bežijo v idealizirano preteklost. A tega ni malo, le med ljudi je treba, jim prisluhniti, pa si takojci v dobrih starih časih, ko ni (še) bilo inflacije, ne strank, ko je oblast še bila oblast... o, dobri stari časi.

Toda to ni tisto, o čemer kanim zapisati nekaj misli, kajti to je nekaj, kar ne preseneča, kar vedno in vse prinaša staranje, tudi družbi. Tisto, o čemer želim pisati, je poudarjen interes za preteklost, je ihtavo prizadevanje nosilcev nove slovenske in jugoslovanske političnosti, da bi svojo legitimiteto našli v drugače razloženih preteklostih. Pri tem so si vsi enaki: etabrirane politične sile, ki si želijo postopnega reformiranja družbe in države kot novonastale zveze in gibanja, ki pogosto jurišajo na nebo, za tem stremijo v ekspanzionistični Srbiji, ki si - tako pravijo, želi biti le enakopravna z drugimi republikami, kot v Sloveniji, ko si želimo, da bi končno in v celoti razpolagali z ustvarjeno presežno vrednostjo ter sami odločali o vseh za naš narod in ljudstvo Slovenije pomembnih družbenih in političnih vprašanjih. V tem delovanju ni najti veliko takega, kar nas je in kar nas družijo v državno skupnost; pridevnik »jugoslovanski« Srbi sicer dodajajo, a bolj v tistem smislu, kdor ni z nami, je proti Jugoslaviji. Mi se te politične zvitosti še nismo priučili, med drugim tudi zato ne, ker smo prepričani, da moramo tako socializem kot Jugoslavijo družno na novo obleči, da bomo kos letnim časom, ki jih nosi s seboj prihajajoče enaindvajseto stoletje.

Pa tudi sicer je ta zazrtost v preteklost močno različno motivirana. Srbi n. pr. bodo proslavljali obletnico kosovske bitke; davni vojaški poraz bodo skušali v sedanosti politično vnovčiti. Tedaj pred šeststo leti bodo rekli, smo krvaveli za vas Evropa, vas ubranili pred agresivnim muslimanstvom, danes počnemo, prav v istih krajih, isto, pa

nas ne razumete, ali vsaj nočete razumeti, še manj pomagati. Torej: legitimirali bodo tekočo politiko.

In kaj mi? Pri nas, zdi se mi, se vrnemo v zgodovino zaradi neke notranje potrebe po samo-očiščenju, po tem, da bi končno poravnali dolg do tistih velikih ljudi in dogodkov, ki so nas kot narod, po za nas svojiski, nevojaški poti, brez lastne države, konstituirali kot narod, ki končno med osvobodilno vojno in revolucijo in po njej dozori v nacijo s svojo državnostjo, ki jo hoče za vsako ceno uveljavljati v lastni državi SR Sloveniji in skupni državi SFR Jugoslaviji. Tako spet gledamo svoje »različnosti« Srbi gledajo na svet okoli sebe skozi samega sebe. Ta svet skušajo ukrojeviti po lastni podobi. Mi smo drugačni: zazrti smo vase, svet ne želimo oblikovati po naši meri, pričakujemo pa, da nas razume. Morda smo tudi zato takšni, ker v času svojega zorenja nismo subjektivno zmogli ter zaradi zunanjih, od nas neodvisnih faktorjev, pogosto torej tudi objektivno mogli imeti do lastne zgodovine uravnotežen, neideološki, ali bolj rečeno, ne politično - marketinški odnos. Drugače se ne da pojasniti, zakaj zadnja leta začnemo drugače gledati na Koseskega, Kopitarja, Trubarja, pa v novejšem času tudi politike: Kreka, Tumo, Korošca, Tavčarja in vrsto drugih razumnikov, ki so osmišljali in udeleževali slovensko politično in ne le politično misel preteklosti, ki je, mimogrede rečeno, v mnogočem še vedno zelo živa.

Med pozabljene ali vsaj zapostavljene velikane, ki so času in prilikam primerno postavljali temelje porajajočega se slovenstva, poleg Trubarja (1508 - 1586), ki smo se ga pred leti do-

stojno spomnili, Jakoba Petelina - Gallusa (1550 - 1591), ki se mu že tudi pripravljamo primerno spominjanje, sodi prav gotovo Janez Vajkard Valvasor (1641 - 1695), član angleškega Kraljevskega društva, zgodovinar, geograf, etnograf, pisec znamenite Slave vojvodine Kranjske.

To je bil mož novega časa, novega veka. Dedič Descartesove kritične misli, njegovega racionalizma. Očitno je bil sila nadarjen, evropsko razgledan, pogumen in podjeten, da je zmogel vse to, kar beremo zlasti v njegovi Slavi. Zdi se mi omembe vredno, da je bil tudi on v vsem otrok svojega dinamičnega časa: na eni strani profiliran naravoslovec v širšem pomenu besede kot to razumemo danes, človek, ki verjame dejstvom, a obenem je verjel n. pr. v slivniške coprnice. Priznali boste, da se Janezi v tem nismo kaj prida spremenili: V nas se še vedno meša filozofski in praktični materializem, a obenem verjamemo v legende ter pred in porevolucionarne mite, tudi v najnovejše.

Da je bil Valvasor resnično naše gore list ter da se Slovenci teh tristo let nismo kaj prida spremenili, kaže tudi to, da je tudi on kot večina Slovencev kasneje, ki so prezgodaj kikirikali, bil nerazumljen med rojaki in je zato pobožan končal. Še prava sreča, da je imel precej pod palcem, da je zato lahko povečini realiziral svoj projekt, naša sreča pa je tudi to, da ustvar-

jeno bogastvo, ko je omagal, ni romalo dlje kot do Zagreba. A še to je daleč, zakaj šele zdaj se zna zgoditi, da bodo lastniki končno odprli svoje trezorje ter v originalni ali vsaj reproducirani obliki omogočili »Kranjcem«, da vidijo bogastvo, ki ga prapradedje niso - zmogli ali hoteli - shraniti na domačih tleh. Tudi danes ni kaj prida drugače, saj

vsaj kakih 400 - 600 novodobnih Valvasorjev ustvarja svojo slavo zunaj domovine pa šele v novejšem času slovenske družbe išče stika z njimi.

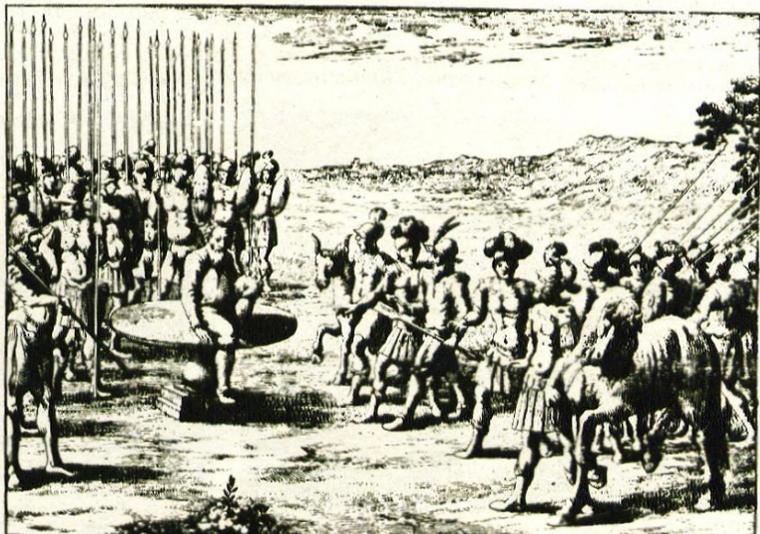
Omeniti velja tudi, da smo se končno lotili prevoda celotne Slave. To je veliko strokovno, organizacijsko in finančno dejanje, a sem prepričan, da smo temu v naslednjih nekaj letih kos. Šele tedaj, ko bo Valvasor dostopen širšemu slovenskemu bralstvu, znamo končno doumeti, kaj vse nam je ta vitez majhne postave, a velikega duha, zapustil.

K organiziranemu spominjanju sodi tudi etnografska in še kakšna razstava, ki bo prikazala čas, ki ga je Valvasor iztrgal pozabi, pa seveda simpozij, ki bo tako kot vsako tovrstno srečanje večjih in manjših strokovnjakov, poznavalcev Valvasorja in njegovega dela ter časa, ponovil pomembna znana dejstva, a obenem upam, da bo odkritega tudi kaj novega, ali da bo vsaj kaka podrobnost na sveže razložena.

Tako bo praznovanje, ki bo organizirano potekalo od Krške-

ga, Izlak, preko Litije, Ljubljane, Cerknice do Postojne, vsaj upam, osvežilo ali utrdilo vednje Slovencev o človeku, ki je že pred tristo leti predstavljal tedanji Evropi bogastvo, lepote in številna čudesa, ki jih je, kot bi rekel Cankar, bog tako radodarno natrosil v ta raj pod Triglavom.

Nam vsem pa mora pod kožo spoznanje o nujnosti nadaljne krepitve zgodovinskega spomina, o potrebnosti utrjevanja tistih duhovnih korenin, ki nas vežejo na to križpotje Evrope, kontinent torej, katerega geografski in zgodovinski del smo, in dalje, prav ta čas moramo zavestnim tekočim delovanjem in ravnanjem po letih samoodtujenja spet postati njegov nepogrešljiv del. Pesnik, ki biva med nami, je prav tako v za naš narod usodnem času zapisal, da kadar čez gozdove rjovejo viharji, se drevesa korenin zavedo. Čutiti je piš, a bliža se zgotovo vihar, in ne bo nam moč obstati brez korenin. Nekaj pozabljenih ali vsaj zanemarnjenih se moramo zavesti tudi Gorenjci.

Jo. Koch: a.

Ar. Trost: f.

dr. Janez Bogataj

Etnološki pomen Valvasorjevega slikovnega gradiva

Poglavitna značilnost Valvasorjeve metode je v uporabi terenskega gradiva, ki je zbrano s pomočjo lastnega opazovanja življenja in vgrajeno v shemo Slave. **Teren** je torej Valvasorju najpomembnejši, če že ne izključno edini vir. Gradivo, zbrano s pomočjo opazovanja, posreduje na izrazito deskriptivni način, ki pa je v določenih primerih izdelan do natančnosti (npr. opisi priprave jedil, opisi ženitovanjskih šeg, plesov ali noše). Opisi so dopolnjeni tudi z **risbami** (bakrorezi). Prav te večkrat povedo več kot slab (ali kratek) opis. Tako je npr. s prikazom prometnih in transportnih načinov. Risba je dosledno uporabljena tudi kot ilustracija opisa noš in nekaterih gospodarskih načinov (npr. spravljanje žita v kozolec). Šege in navade so omejene le na opise, medtem ko so plesi opisani tudi z risbo, vendar le v enem primeru (gorenjski).

Grafično delo Valvasorjeve delavnice v splošnem in na visoki umetniški ravni, zato pa je dokumentarna sestavina neprecenljive vrednosti. Tudi za slikovni del je bil Valvasorju vzor Matevž Merian, ki je izdajal ilustrirane topografije. Sicer pa je Valvasor s svojim delom izrazil neke mednarodne umetnostno publicistične struje, kolikor jo moremo pač imenovati tudi umetnostno. Ta je bila razširjena in popularna

po vsej nemški srednji Evropi; njeno delo je sicer ogromno, ima veliko kulturno, toda majhno umetnostno vrednost. V tem krogu moramo priznati, da je Valvasor popolnoma enakovreden drugim, v marsičem pa jih celo nadkriljuje. Njegova smer je konservativno zvesta nemškemu severu za razliko od takrat splošne smeri, ki so jo jezuitske šole smotrno naravale k italijanskemu baroku.

Za etnologijo ni prvenstvenega pomena le topografsko gradivo (podobe noš, slikovne predstavitev podrobnosti iz vsakdanjega ljudskega življenja in dela itd.), ovrednotiti moramo tudi topografske slike gradov, samostanov in krajev (čez 1000), ki imajo na obrobju motiva celo vrsto etnološko pomembnih sporočil v slikovni obliki. Te, največkrat figurativne štafaže, so sicer redke in podrejene glavnemu predmetu upodobitve.

Ilustracije v posameznih knjigah Slave, razen tistih z zgodovinsko (vojaško) vsebino, so vse po vrsti tudi odlični etnološki slikovni viri. Tako v drugi knjigi objavi vrsto slik, ki se nanašajo na poštni, rečni in cestni promet. Danes nam predstavljajo enkratne slikovne vire za to obdobje.

Na sliki pošte v Podpeči prikazuje tudi poštno sle na konjih. Prvi oznanja odhod pošte s trobento, drugi nosi pošiljke. Z risbo je dokumentiral tudi

transportne načine po Ljubljani. Na reki »vozijo tako ponoči kot podnevi ne le z majhnimi, temveč tudi z velikimi ladjami«. Risbo dopolnjuje še podroben opis izdelave posameznih vrst ladij in opis načinov prevažanja. Zelo temeljite so upodobitve načinov prevozov čez Savo in Krko. Pri prikazu načina prevoza čez Krko je ohranil zanimiv primer sestavljenega broda (iz dveh čolnov). Ali pa način prevažanja na sodih po Savi tako, da voznik »poveže nekaj sodov, sleče hlače in se usede na sredo, nato vzame kol, da bi se vodil kakor s krmilom in se tako pelje po vodi navzdol«. V drugi knjigi je dokumentiral še eno zanimivo podrobnost: tovarnike, ki se borijo z vetrom na Krasu. Dokumentarnost te podobe je popolna in omogoča današnjemu raziskovalcu rekonstrukcijo načina tvorjenja ob koncu 17. stoletja.

Na začetku druge knjige je Valvasor objavil sliko kozolca in delo na njem. To je prva podrobna slikovna dokumentacija te slovenske gospodarske naprave, čeprav je časovno še starejša upodobitev v Merianovi Topografiji avstrijskih dežel iz leta 1649. Valvasorjeva grafika je veliko bolj podrobna, razen tega pa kaže kozolec v funkciji — to pa je tista sestavina dokumentacijske risbe, ki jo še v današnji etnološki vedi na Slovenskem močno pogrešamo.

Torej gre pri vseh omenjenih slikah v drugi knjigi za temeljite terenske slikovne zapise nekega dogajanja. Pri prikazu raznih načinov transporta čez reke je predstavil tudi načine prevoza, načine veslanja, načine varovanja konj in tovara ipd.

Šesta knjiga, v kateri govori Valvasor o kranjsko — slovanskem jeziku, nraveh in šegah na Kranjskem, je najbolj etnološka tudi po slikovnem gradivu. Med slikovnimi upodobitvami prevladujejo noše (moške in ženske) Gorenjcev, Dolenjcev, Uskokov ali Vlahov, Hrvatov na Kranjskem, Vipavcev, Kraševcev, Rečanov in Istranov. Noše so predstavljene s skupinami prebivalcev posameznih območij, v njihovem naravnem okolju in v povezavi z nekim delom ali značilno gospodarsko dejavnostjo. Tako je pri noši Gorenjcev v drugem planu upodobitve narisal tudi dva plesna para z godcema in tretji par, ki gre na plesišče (plesalca drži plesalca pod roko). Z vidika etnološke dokumentarnosti lahko prav to sliko označimo kot odlični primer, saj gre za prvi slikovni zapis plesa (plesni korakov in figur) v našem gradivu. Opozoriti velja še na druge podrobnosti, ki jih je zapisal z risbo. Npr. označil je tudi plesišče, ki je raven, zaokrožen prostor pod vaško lipo. V poglavju, kjer govori o Gorenjcih predstavi v sliki tudi značilno gospodarsko in transportno panogo, t. j. tovarništvo in tovarnike, ki v sodih, obešenih na konjskih hrbtih,

tvorijo žito, vino in drugo trgovsko blago.

Pri opisu kolednikov v sedmi knjigi, ki hodijo po farah od Miklavža do Svečnice, podrobno opiše tudi zbiranje gradiv za voščenk. Tega izdelajo do Svečnice in ga nato nesejo blagoslovit v cerkev. Tudi to šego je dokumentiral z risbo, čeprav je že opisani del tako temeljit, da omogoča današnjo rekonstrukcijo takega voščenk. Risba kolednikov z voščenkam prikazuje skupino štirih mož v mestnem okolju, ki na hišnem oglu prepevajo koledniško pesem. Preseneča Valvasorjev smisel za podajanje »pevske držbe« in prikaz poslušalcev.

V sedmi knjigi opiše in z bakrozom nazorno prikaže praznovorno navado med kranjskimi deklinami, ki so si na sveti večer in v sveti noči prerokovale bodočega ženina. Čeprav Valvasor v nekaterih primerih še verjame praznovanju, je drugod prav kritičen in posmehljiv, tudi ponorčuje se iz kmečke neumnosti.

Osma knjiga je skromno ilustrirana; med slikami je etnološko zanimiva zlasti procesija na konjih v Komendi na Gorenjskem.

Tri petine ilustracij je v enajsti knjigi, med njimi je tudi nekaj celostanskih prilog (Soteska, Turjak, Bogenšperk, Ljubljana, Trst). Slike gradov, samostanov in naselij z žanjskimi prizori na obrobju (kar je bila splošna »moda« v nemških in sploh severnih deželah) nudijo, ob nadrobni analizi, gradivo za poznavanje vsakdanjega življenja v 17. stoletju. Če navedemo za primer grafiko gradu Soteska, vidimo, da je Valvasor poleg upodobitve tedaj »najsijajnejšega gra-

du« v deželi naslikal v prvem planu tudi reko Krko, ob njej mlin in stope ter dva načina prinašanja zrnja v mlin: z vozom in na hrbtu. Takih podrobnosti iz vsakdanjega življenja je še veliko v ostalem Valvasorjevem gradivu (npr. elementi spolnega življenja na bakrorezu Kostonjevice v Topografiji Ducatus Carnioliae modernae 1679, opravljanje potrebe za grmom na neki drugi grafiki ali prikaz vožnje sena na vozu, upodobljenem na grafiki Višnje gore, kjer je prikazan tudi višnjegorski polž "Topogr. Duc. Car. modernae").

Če vrednotimo slikovno gradivo v Slavi vojvodine Kranjske, vidimo, da ga moramo stalno vrednotiti skupaj z besedilom, to je z opisi. Slikovno gradivo besedilo dodatno pojasni vsebino slike. V posameznih primerih (npr. pri kozolcu, nošah) pa ne gre samo za ponazoritev, ampak prevzame risba zaradi sporočilne nasičenosti vlogo deskriptivnega zapisa, ki je lahko prav v taki vizualni obliki veliko bolj temeljit od opisa.

Valvasorjev grafični opus potrjuje se danes veljavno trditve, da risba pove veliko več kot še tako dober opis. Pri Valvasorju je bila zato risba zares opisovalka nekega dogajanja. Pripisemo ji lahko podobne lastnosti, kot jih ima v etnološki stroki danes fotografija. V stoletjih in desetletjih po Valvasorju sta risba in s tem risanje kot metoda dela izgubila svoj pomen. Risba je bila le dodatna informacija o neki kulturni sestavini. Risba ponovno pridobi na pomenu konec 19. in v 20. stoletju. Takrat začne opisna risba dobivati spet izrazito strokovni značaj, postaja poseben jezik stroke. S tem pa se vrača k izhodiščem in dediščini, ki se nam kaže v Valvasorjevem delu.

Opomba
1. France Stele: Valvasorjevo grafično delo. Valvasorjevo berilo, Ljubljana 1969. s.521.

Valvasor na Žirovskem

»Župnija Žiri (kranjsko "U Žerih") pripada gospostvu Škofja Loka in jo zato prezentira brižinski škof sam. Imena farne in podružničnih cerkva, kakor tudi župnikova, mi ni uspelo izvedeti.«

na in dovolj zgodnja priložnost, da bi se žirovski svet predstavil v svetu literature. Tako pa do posredovanja obeh še dolgo potem ni prišlo; v žirovskega je sicer zašla sem in tja kakšna knjiga

in kak pismen človek, iz nje ga so odhajali le »uka željni« in bukov les za izdelavo papirja.

Cesar ni storil žirovski župnik iz leta 1689, je (p)opravišle kaplan Jernej Lenček, ko je obja-

vil spis Žirovski svet, prvi domoznanski opis našega kraja (1858). V zadnjih letih pa »slavo« le-tega »tujemcem in domačinom« posreduje predvsem Radio Žiri in revija Žirovski občanik.

Letos, 300 let po izidu temeljnega slovenskega domoznanskega dela, smo ta jubilej po svoje obeležili tudi v žirovski fari. Franc Temelj, član Fotosekcije PD Žiri, ki deluje pod mentorstvom Vlastje Simončiča, se je s fotoaparatom napotil po sledih Valvasorjevih zapisov. Kar je videl in posnel, je pokazal na Prešernov dan v Žireh.

Gre za projekcijo diapozitivov na Valvasorjevo besedilo, za součinkovanje slike, besede in glasbe. Predstave, ki je bila potemtakem »multimedialna«, ni mogoče prevesti nazaj v tiskovni medij, iz katerega sicer izhaja. Svojski in pogosto ironični učinek predstave bi se s tem izgubil. Približali bi se mu lahko kvečjemu z nekakšnim fotostripom. To pot pa za ilustracijo le nekaj podob.

Kraji posnetkov: I-Vršč, II-RUŽEV, III-Žiri, IV-kjerkoli v vsepričujoči »vojvodini« birokracije

Besedilo: Janez Vajkard Valvasor
Izbor besedil in fotografije: Franc Temelj
Pripis: Miha Naglič

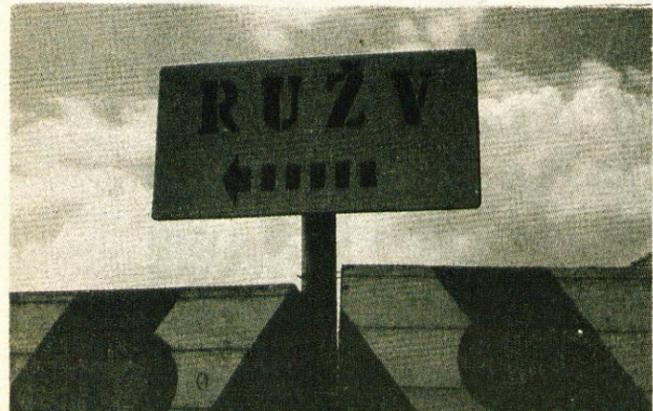
Pfarr Sayrach.

Es gehört die Pfarr Sayrach (Crainerisch Usheriach) unter die Herrschaft Bischoffslat und hat deswegen der Bischoff von Freysingen selbige zu präsen-

tiren. Die Pfarr- und Filial-Kirchen, imgleichen des Pfarrers Namen, hab ich nicht erfahren können.

Nad to vasjo je preduh, ki ga je narava sama napravila skozi skale snežnika tako prikladno, da moreš peš skozi hrib, le ponekod je treba lesti po vseh štirih. Pridobiš pa s tem veliko, če greš v Bovec, ker bi sicer moral hoditi mnogo milj naokrog; dolgotrajni hoji naokrog se torej ogneš s kratkotrajno težavo pripognjenega lezenja...

Da so često pod zemljo pošasti, potrjujejo dovoljno rudniki in deloma tudi druge špilje ali globoke zemeljske votline, ki niso - kakor so našli - brez strahov...

Ko hoče ženin peljati nevesto k poroki, jo mora najprej odkupiti od vaških fantov; tudi mora v vseh vaseh, ki jo skoznje pelje, dati napičino, sicer ga ne puste naprej. K temu pristijo pa le neporočene, zakaj vdovci imajo povsod prost prehod.

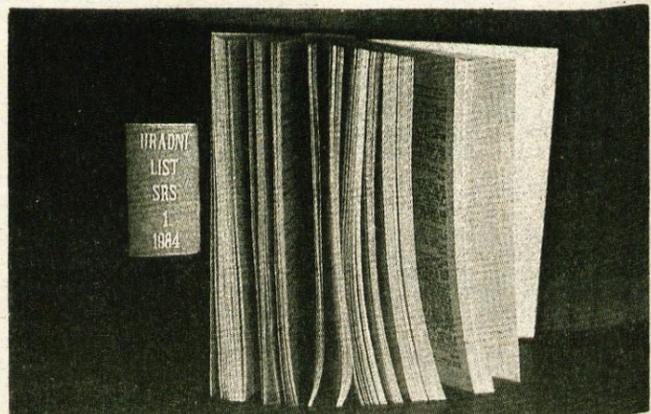
Dragi in spoštovani Kranjci in vsi Slovenci!

Janez Vajkard Valvasor je razprodal ves imetek, bogenšperško graščino in ljubljansko hišo, da je lahko leta 1689 natisnil svojo znamenito Slavo vojvodine Kranjske — zaradi časti in slave ljubljene domovine, pa tudi zaradi sporočila zanamcem. Natanko pred 300 leti so tako dobili prvi zaokrožen popis svoje zgodovine, ozemlja in načina življenja, vsaj za osrednjo Slovenijo. Bil je redko znamenit dogodek, začetek našega urejenega in celostnega zgodovinskega spomina; komaj mu zmoremo in znamo izmeriti vso njegovo tehtnost.

Zato se ga letos spominjamo z vrsto prireditev: osrednji slovenski odbor pripravlja mednarodni kolokvij o njem, v prenovljenem Narodnem muzeju veliko razstavo, predvsem pa prvi prevod celotne Slave. — In zdaj išče, česar Valvasor ni našel, tako da je moral celo svojo knjižnico in grafično zbirko prodati v Zagreb: mecene. Želimo, da bi nas bilo čim več. Ne gre samo za tako banalen razlog, da iz prispevkov samoupravnih interesnih skupnosti, ki so se ta čas znašle povrh vsega z izjemnih težavah, ne bo mogoče poravnati vseh stroškov. Vsaj toliko gre tudi za to, da Valvasorjevo delo posvojimo, kdor le more, kakor in kolikor more. Noben prispevek ne more biti premajhen, prav vsak bo vsaj simboličen doprinesek slovenski združenosti v istem zgodovinskem spominu. — Ali, kot je zapisal Janez Vajkard, stotnik duha in slave: »Zakaj prav ista narava, ki nam je vsadila ljubezen do domovine, nam je naklonila tudi najrazličnejše možnosti za pospeševanje njene slave ter nam naložila dolžnost, da ji z vsemi močmi služimo.«

Račun, ki smo ga za ta namen odprli, je: SAZU, Novi trg 3, št. 50100-678-41661 (za proslavitev 300-letnice Valvasorjeve Slave) Prispevajmo vanj!

Osrednji slovenski odbor za proslavitev 300-letnice Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske

In ker so to ustno obravnavo po besedi, kakor sta jo obe stranki govorili, natanko zapisali in verodostojno na papir spravili, so nato gospodje odborniki, pristaši augsburške veroizpovedi, da bi se stvari boljše ohranile v prihodnjem spominu, vse zapisali in vsaki deželi poslali enake koncepte z lastnorodnim podpisom in pečatom sub dato v Brücku na Muri dne 9. februarja leta 1578...

Nekaj značilnosti Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske

Odlična osvetlitev naše zgodovine

Branko Reisp

Leta 1689 je izšlo v Nürnbergu največje in najpomembnejše delo Janeza Vajkarda Valvasorja *Die Ehre des Herzogthums Crain (Slava vojvodine Kranjske)*, ki obsega 3532 strani razdeljenih v 15 knjig, vezanih v 4 dele s številnimi slikami. Pri izdaji je sodeloval kot urednik in pisec nekaterih besedil Erazem Francisci, s pravim imenom Erasmus v. Finx, takrat priljubljeni nemški poklicni pisatelj.

Pregled vsebine tega knjižnega kolosa daje vtis, da je snov razdeljena neorgansko in mestoma brez medsebojne logične zveze. V resnici pa je urejena po vnaprej natančno zasnovanem načrtu. Ta je povzročil, da so stvari, ki bi spadale skupaj, obravnavane po posameznih vidikih na različnih mestih. Opisani način razdelitve snovi nekoliko otežuje uporabo dela.

Francisci je svojo uredniško nalogo opravil vestno in prizadevno. Žal pa pri svojih sestavkih in ekskurzijah, ki jih je vključeval v delo, ni šel prek ustaljenih pojmovanj. To in ono Valvasorjevo trditev je skušal z najboljšim namenom podkrepiti oziroma upravičiti z navajanjem podobnih primerov in zgodb iz druge literature, vendar je vsa knjižna moštost, ki jo je natrpal v delo, danes povečini brez vrednosti, čeprav Francisciju sicer ne moremo odrekati velikega knjižnega znanja. Poglavitna njegova zasluga je, da je obširno snov dosledno razporedil, opremil z naslovi, marginalijami, navedbo virov, prelihl v razmeroma dobro nemščino in s tem dosegel, da je Slava vojvodine Kranjske še stoletja ostala živo in razumljivo branje. Glede na razlike, ki se vendar kažejo pri jeziku, pa je težko z gotovostjo reči, kolikšen je Franciscijev jezikovni delež pri posameznih knjigah.

Toda v največjo zaslugo moramo Francisciju šteti, da je s svojo ekspeditivnostjo bistveno pripomogel k hitremu izidu Slave ali morda sploh k njeni realizaciji. V splošnem torej lahko rečemo, da je kljub nekaterim danes manj pohvalnim značilnostim opravil zahtevno uredniško delo v najširšem pomenu besede, ki ima za nas in našo zgodovino trajno vrednost. Kritika pa ne zadenje Franciscija zaradi jezika in sloga, temveč zaradi praznovernih nazorov, ki jih je skušal v delu uveljaviti, metode ureditve snovi in zaradi njegene razširjanja z ekskurzijami in opombami, kar je napravilo celotno delo še bolj nepregledno.

V letu 1686 do jeseni 1689 so bili štirje deli z intenzivnim študijskim naporom Valvasorja in Franciscija pripravljene za natis. Če je Valvasor leta 1684 in 1685 še potoval po domovini in raziskoval zlasti naravne znamenitosti, je v naslednjih letih o tem manj poročil, gotovo pa je presedel, kot pravi Francisci v uvodnem poročilu bralcu, »marsikdaj pol noči ali vso noč« v svoji knjižnici med zgodovinskimi foliantii in mnogo dni v najrazličnejših arhivih med diplomami, protokoli, poročili, pogodbami, pismi, spomini, kronikami, dnevniki, turnirskimi knjigami in drugimi listinami najrazličnejše narave.

Ugotoviti je mogoče, da prvi del Slave vojvodine Kranjske zajema dogodke vključno do leta 1686, Francisci pa je tu pisal opombo še oktobra 1687, drugi del seže v VIII. knjigi že do 29. avgusta 1688, takrat je bil Valvasor namreč na Kumu, kakor poroča, v tretjem delu govori avtor nekajkrat o preteklem 1688. in tudi o 1689. letu, medtem ko je v četrtem delu in sploh v celotni Slavi vojvodine Kranjske zadnji omenje-

ni dogodek iz julija 1689. leta. Očitno je, da so prvemu delu, ki ima s 15. aprilom 1689 datirano posvetilo deželnim stanovom, v krajših presledkih sledili ostali. Tudi poročevalec v Acta Eruditorum, v prvem znanstvenem časopisu Nemčije, ocenjuje prvi del še v novembrski številki 1689, drugi, tretji in četrti del pa skupaj v marčni številki 1690.

Šele v tem zadnjem Valvasorjevem delu je stopila beseda izrazito v ospredje in so bile slike bolj v ponazoritev besedila. Čeprav je latinščina takrat še prevladovala kot jezik znanosti, se je Valvasor od vsega začetka odločil za nemški jezik. Med tehtne vzroke za tako odločitev sodi gotovo tudi dejstvo, da latinščine, kot sam izjavlja v pismih Kraljevi družbi, ni dovolj obvladal. Poleg praktičnih pa so govorniki za tako odločitev najbrž tudi načelni razlogi. Tako kot kasneje prosvetljenci je pisal za široko publiko in v modernem jeziku. Če poskušamo označiti Valvasorjev nemški jezik in slog, kolikor to pač dovoljujejo oziroma omogočajo Franciscijevi posegi v besedilo, moramo

Valvasorja proglasiti za upoštevana vrednega prozaista. Njegovi pokrajinski opisi so v okviru dobe pomembni zaradi svoje naravnosti. Po svojem načinu se približujejo modernim prikazom pokrajine. Posebno skrb je Valvasor seveda posvetil opisu gradov kakor tudi deželnih prebivalcev. Tu in še ponekod je njegova beseda realistična, bogata izraza in jezika pa kaže mestoma skoraj pesniško čustvovanje in darovitost.

Valvasor je s Slavo vojvodine Kranjske posegel na razna strokovna področja in z vseh vidikov opisal svojo domovino. Take knjige ne premore zlepa katera dežela v tistem času. Z opisom Kranjske kot osrednje slovenske pokrajine, ki je takrat obsegala še del Istre in Primorja, z opisom hrvaških, slovenskih in primorskih krajev ob turški meji in tudi z opisom Koroške je Valvasor podal vsestransko podobo precejšnjega dela današnje Slovenije in njene sosesčine v drugi polovici 17. stoletja, to je, na prelomu dveh dob, ko so se končali časi verskih bojev in ko je bila dokončno odvrnjena turška nevarnost ter se je obetalo mirno, v gospodarski napredek usmerjeno življenje in s tem spremembe, ki jih tak napredek prinaša. Slava vojvodine Kranjske že naznanja moderne raziskovalne metode, predvsem pa je sestavljena

z veliko vnamo in ljubeznijo do domače zemlje. V tej vnamo je šel Valvasor včasih celo nekoliko predaleč in od tod pretiravanje in idealiziranje.

Tako je nastalo vodilno delo naše historiografije in historični vir, v katerem je sicer za današnjo rabo dosti odvečnega, kljub temu pa je zakladnica vsakovrstnih podatkov. In čeprav po svojem konceptu omejeno na kranjsko deželo, je delo tristo let neponovljeno »enciklopedija Slovenije«, v kateri je avtor zbral toliko gradiva za spoznavanje življenja in zgodovine Slovencev, da je koristil celotnemu slovenske-

namreč zgodovinopisci od prvih začetkov in vse do konca 18. stoletja zanimal izključno le za dogodke politične in vojaške narave, torej za »velike« in »izredne« pojave človeške preteklosti. Za Valvasorja pa je osnovno gibalbo vsestransko predstaviti svojo domovino tujemu bralcu in zunanjemu svetu, sodobniku in potomcu. Predstavi torej svojo domovino v preteklosti in sedanjosti, dosežke človeških rok in uma ter znamenitosti njene narave.

Značilno je, da mu ni bilo za učenje disputacije, ampak se je obrnil k primarnim arhivskim virom kot neposrednim zapisom dogajanj. Za tedanje razmere in možnosti jih je uporabljal izredno intenzivno ter so mu bili, tako kot v naravoslovju avtopsijsa, najzanesljivejša opora pri ugotavljanju objektivne zgodovinske resnice. Toda, kakor pravi sam, iz vsega ni nameraval napraviti bodisi splošnega ali specialnega zgodovinskega dela. Bilo mu je jasno, da bi to presežilo njegove moči. Za tako delo tudi še ni bila izdelana ustrezna metodologija. Ustvariti je hotel le zgodovinski repertorij, v čemer je podoben sodobnim in celo kasnejšim znanstvenim tokovom.

Valvasor ostaja v strukturi zgodovinske vede in njenem metodološkem razvoju v okviru svojega časa na stopnji pripovedujočega ali opisujočega (deskriptivnega) in poučnega (pragmatičnega) zgodovinopisja, ki se pri njem prepletata. Kot samonikla in prodorna osebnost pa poveže v posameznih primerih elemente kritike in historizma v zametke kasnejšega razvojnega (genetičnega) zgodovinopisja, ki

pa se je začelo izrazito uveljavljati šele s prosvetljenstvom in francosko meščansko revolucijo. Pri Valvasorju so bili seveda elementi historizma, izvirajoči iz spoznanj humanizna in reformacije, in s tem povezano vedenje o družbenem razvoju še zelo skromni. Odločilna je bila spodbuda, ki jo je črpal iz napredka naravoslovnih znanosti kot najpomembnejšega duhovnega preobrata 17. stoletja. Učinki tega preobrata se kažejo tudi na področju proučevanja človeške družbe, ki tako zajame poleg politične in vojaške zgodovine še druge oblike človekovega življenja in delovanja v preteklosti in sedanjosti.

Valvasor pa ni le zgodovinar, starejše in prvotnejše je pri njem nagnjenje do matematičnih in naravoslovnih ved. Svoje najstarejše načrte, proučiti in prikazati naravne znamenitosti svoje domovine, je realiziral v več knjigah Slave vojvodine Kranjske. Tudi tu je mnogokrat prvi raziskovalec in poročevalec.

Valvasorjevo delo je torej kompleksno in heterogeno. Kakor preteklost sta mu važni sedanjost in preteklost, kakor zakoni in znamenitosti narave tako ga privlači umetnost, v vsem svojem delu in bistvu je polihistor v najboljšem pomenu besede.

Janez Vajkard Valvasor je edini pri nas, ki ga moramo izzvzeti iz splošne ugotovitve, da začetek modernih naravoslovnih znanosti v njegovem času ni imel odmeva v slovenskih deželah. V tem pogledu je izjema, ki gre v korak z razvojem znanosti, v okviru zgodovinopisja pa stoji na začetku mo-

dernega znanstvenega zgodovinopisja pohumanistične smeri.

V naslednjih desetletjih so Valvasorjeve rezultate uporabljali pomembni evropski kartografi in sestavljalci in avtorji priznanih enciklopedičnih in drugih del. S svojim delom je bolj kot katerikoli pisatelj poneseled vednost o nas v svet. Uporabljali in deloma nadaljevali so Valvasorja tudi pisci širših in pokrajinskih topografij. Sicer pa doma še prek srede 18. stoletja, z izjemo kartografa Janeza Dizme Florijančiča in raziskovalca Cerkniškega jezera Franca Antona Steinberga, na njegova dela ni bilo močnejšega odziva. V novi znanstveni družbi v Ljubljani, v Akademiji operozov, ustanovljeni prav v letu Valvasorjeve smrti, so prevladali drugačni ideali. Bilo je potrebno skoraj stoletje razvoja, kajti šele prosvetljenci so bili sposobni doumeti Valvasorjevo pravo vrednost, o čemer pričata zlasti Baltazar Haquet in Anton Tomaž Linhart.

V obdobju romantike in realizma v prvi polovici in sredi 19. stoletja je Valvasor veljal mnogim za edino in neoporečno zgodovinsko avtoriteto, zato so iz njega pogosto tudi nekritično črpali. Vedno bolj pa je postajal tudi klasik, mejnik in pojem v zgodovinopisju, znan ne le izobražencem, ampak največjemu številu ljudi iz vseh slojev.

Z razvojem moderne zgodovinske znanosti so mu nekateri začeli očitati nezanesljivost po zgodovinski in naslonitev na zastarele vzore po umetnostni strani. Pogosto so bili ti očitki neutemeljeni, saj so kritiki bogato Valvasorjevo delo presojali po svojih merilih in torej zahtevali od njega več, kot mu je omogočal čas, v katerem je deloval. Bolj zgrešeno pa je vplivalo neznanstveno naziranje, ki je v Valvasorju gledalo zastopnika fevdalne, duhovno in družbeno zastarele preteklosti in človeka, ki ni bil povezan z nacionalnim razvojem ljudstva, med katerim je živel, ker je bila njegova miselnost plemiška in njegova beseda nemška. Razlogi za takšno naziranje so bili v stopnji slovenskega družbenega razvoja. Njegovi protagonisti so bili docela zavzeti s svojimi ozkimi problemi in nesposobni, da bi vanj vključili vse, kar je na slovenskih tleh zraslo pozitivnega. Dalje jim je bil Valvasor kot plemič in zemljiški gospod simbol tistega z deželo povezanega sloja, ki je bil do konca avstrijske monarhije močan nasprotnik slovenskih teženj po integraciji. Počasi pa je zorenje ob dogodkih in pričah zgodovine le premagalo ta aprioristična in odklonilna stališča. Resnica je namreč drugače. Valvasorjevo delo moramo presojati po tedanjih zgodovinskih razmerah in kulturnih zmogljivostih. Kot takšno je izraz naše povezanosti z evropskim prostorom in kulturne odprtosti, dokaz naše ustvarjalne moči in odlična osvetlitev naše zgodovine. Po drugi strani pa je njegovo obsežno delo tudi spomenik izredne znanstvene vname, požrtvovalnosti in ljubezni do domovine.

Razmeroma številne kasnejše izdaje, priredbe in prevodi Valvasorjevih del tudi na ta način zgovorno pričajo, kako neizčrpni in vedno sodobni so plodovi njegovega ustvarjalnega duha. In kakor bralci in pisci že tristo let zajemajo iz Valvasorja po svoji potrebi in preudarku, tako bodo tudi prihodnje generacije našle v njegovem delu nove elemente ter jih času in stopnji razvoja znanosti ustrezno uporabljale, osvetljevale in razlagale.

J. Koph. 6.

Marko Elsner Grošelj

Pesnik, živi v Kranju, je prve pesmi objavil v subotiški reviji *Mi mladi* leta 1976. Še istega leta je izšla njegova pesniška zbirka *Pesmi za triangel*, v kateri sta objavila pesmi tudi Janez Sagadin in Lojze Tršan. Leto kasneje je izšla njegova samostojna pesniška zbirka *Piano klavir*. Pesmi, črtice in novele je objavljala v slovenskih literarnih revijah, kot so *Dialogi*, *Sodobnost*, *Problemi*, *Samorastniška beseda*, *Mentor* in v časopisih - *Naši razgledi*, *Književni listi* v *Delu*, sobotni prilogi *Dnevnika* ter na *Radiu Ljubljana*, *Maribor*, *Radiu Student* in *Radiu Beograd*. Udeleževal se je različnih pesniških srečanj po Jugoslaviji, veliko je imel pesniških nastopov po Sloveniji.

Pred dvema letoma je izšla njegova zadnja pesniška zbirka *Smešni konj*, po kateri je nastala v Cankarjevem domu tudi predstava *Znotraj zunaj*. V tisku je nova pesniška zbirka *Odpoljubljeni*, ki naj bi še letos izšla pri založbi *Obzorja Maribor*. Izbor pesmi za *Literarna snovanja* je iz ciklusa *Gora nove pesniške zbirke Tišina zate*.

Vse, kar lahko storim, je to, da ljubim!

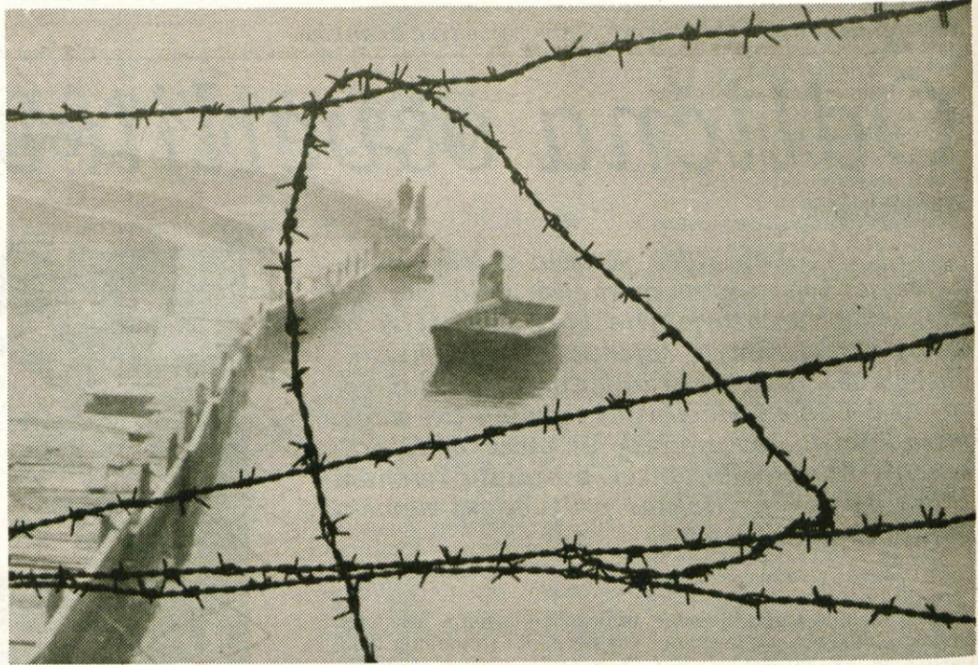
I
Prav nič se ne spreminjaš, gora. In jaz?
Res ostajam kot prej? Kot nedotaknjena
kanopa, pokopani ostanek mumije, nekda-
nji.
Namišljeni 21. stoletja. Isti.
Telesen brez telesa, tihoten v tem,
vsakem jutru, ki še pride. Za belo mejo.
Negotov tudi v smrti. »Zakaj nisem rekel
tiste besede, ki bi odvezala črne gazele
in bele leoparda, morske lastovke, samice?«
Z bolečino in olajšanjem, ki spremlja
coklaste noči. Kantata, božja pesem.
Stari, ki z grozovitimi obrazi in križnimi
instrumenti branijo svoj edini smisel.
Spet se noč razliva v rumenini.
Gora, sprašujem, najina bolečina ni odzeta
ob navdušenju in čistem veselju. Sprašujem,
ker bi to bila norost, kristusova podoba.
Nietzsche brez besede.

II
Med prenehanjem in prihodom je bližina,
daljava odhoda. Ždimo pod velikimi skala-
mi,
posrebreni od pobeglih nubijskih tun.
Lomljivost svetlobe je okrogla, pravijo,
zemeljski sij božanstva, poslanci, ki mu
ne verjamemo več. Gora, ti veš. Od reke do
hiše. Oblečena v harlekinski plašč, pogleduješ
za zgubljenostjo. Kako se orel ugnezdil
in razkosa boke senc, počitek za oba
in za tvoje skale. Ljubim tvoje odseve,
bolj mrzle od porcelanastih držal, ki jih
nese oblak, tvojo izmerjeno držo, ki potegne
vase in na tvoje grebene. Tišina je preveč.
Zelo lahka si, gora, v sinjem.

III
Jaz, ki jo gledam, pejsaž, v naročju
skrito rožljanje motiva, z očmi, steklenimi
v trebuhu. Jaz, ki jo zaman spremljam v za-
puščenem
in odkrivam zlate orehe v njenem smeljažu.
V prižetih rokah, ki me tolažijo.
Sever je kot britev, enak spodnesenemu,
zapuščajoč toplokrvno idilo odtekajočega,
trpno.

Gora, vem za njeno ime, ki me prerašča
in zaprta v gori lovi svoj ostri odmev.
Modri diamant sile zemlje. Ozki prostori se-
litev.
Zamrznjeni dotik v obrazu, nad prepadi
spodnjega doma. Hoja bo zaman, v razdra-
žljivosti vrat.
O, Bog, kako sva sama.

IV
Neznana gora, pijan sem od tvojih čarov,
pijan od bleščave in vabljenja, čuvar
neznanih pašnikov, plenilec, ki sem ti
zaupal skrivnost prerokbe in posutih
zvezd, da bi postala svetloba v sedlu gore.
Hrepenenja ne potešim, izbrizgana semena.
Zaspanost monsuma, mleko, ki sem ga
ukradel ženskam.
Ti boš vedno. Nobeno zaklinjanje te ne
umolkne v poslušnost, nobena deviška pri-
sega nagega kamna ne. Vzvišenost diha same
ljubezni,
ali ničesar.

EPITAF DANES

V zgoščinah in razredčinah
se ladje ustavljajo in zbirajo, nebu odprta,
nederja našega potovanja, zemlji,
v samotnosti pri porajanju,
čez obsidijan.

V zgoščinah in razredčinah
lovci iščejo svoj labodji plen,
in jelene v prosojnosti.
Tukaj so lovci.
In tukaj so v svoji neulovljivosti,
zrtja nečesa ženskega, jeleni.

V zgoščinah in razredčinah
se dogajajo nasprotni stvari,
z nasprotnega brega.
Reka, ki teče iz poželjivosti
k hiši (visoko obzorje ju loči),
molči.

V zgoščinah in razredčinah,
v belem zajeto, odpiram oči, gledam.
V čudni zmirjenosti, z vsem kar prihaja
in skoz najino pripustitev zapušča sledi.
in veliko ljubezni.

Polona Škrinjar

je mlada slovenska pisateljica, rojena 1946. Živi na Zg. Lipnici pri Radovljici, zaposlena pa je v *Iskri Lipnica*. Sprva so pod njenim pisateljskim peresom nastajale ljudske igre, črtice, novele. Objavljala je v *Pisani njeni* - literarni prilogi *Kmečkemu glasu*, v reviji *Otrok in družina*, v *Naši ženi*, v *Obzorniku Prešernove družbe*. Pripravljala je pravljice za lahko noč na ljubljanskem radiu, sodelovala v literarnih radijskih nočnih. Nekaj njenih del za otroke je bilo prevedenih za beograjski list za otroke *Zmaj*.

Leta 1982 je izšla njena prva knjiga *Pavla*, nato pa je vsako leto izdala še po eno knjigo. Njen dosedanj pisateljski opus obsega naslove *Črni človek*, *Grenko brinje*, *Sence nad Raspokom*, *Beg in Plaz*. V tisku je njena zadnja knjiga *Čas za roparice*, ki bo jeseni izšla pri *Prešernovi družbi*. Gre za izrazito delavski roman, v katerem opisuje socialne razmere mlade družine v sedanjem negotovem času. Odlomek iz tega še neobjavljenega romana danes predstavljamo gorenjskim bralcem.

Našel jih je na divanu. Vse tri. Na kupu. Oblečene in obute. Pri Martininih nogah je stala natlačena potovalka. Zraven nje še dve polni vrečki cunj in paket papirnatih Molny plenec.

Zazijal je najprej v Marto, v oba otroka, nato pa v kramo na tleh.

»Stran gremo,« je izdihala Marta, ko njemu kar ni prišla beseda iz ust, »da ti ne bomo v nadlego. toliko, da veš!« Obrisala si je zatekle, rdeče obrobjene oči z zapranim robcem in z roko ostala na njih.

»Kam greste? Zakaj?« je planil. to je bilo zanj nekaj popolnoma nemogočega! Srce se mu je oglasilo kar naenkrat čisto v grlu.

»Spet si bil s tisto babo.« je rekla Marta in potegnila robec raz oči, »čeprav sem ti takrat rekla, da naj bo to prvič in zadnjič! Če ne, bom šla!«

»Le kako je zvedela... Od koga...« je besno pomislil, rekel pa mirno, začuden:

»Z babo, da sem bil? S kakšno babo? Bil sem... Pa kaj hudiča bi ti moral za vsak dan sproti povedati? Če me ni?«

»Bila sta dva dneva!« se je zadržala Marta, da sta otroka zraven nje kar otrpnila in frcnila moker robec z naročja.

»No, pa dva...« se je jezno vdal. »Pa kaj,« je zamahnil z roko, »zdaj sem tu! Kaj hočeš pravzaprav?«

Skomignila je z rameni in se zagledala vanj. Z nekim upanjem. Da ji bo tako dobro lagal, da bo tisto verjela. Verjela in sprejela za najboljšo. Da bo lahko ostala. Doma. Tam, kjer je.

»A kaj hočem?« je pralaša in se nagnila malo nazaj. »Nič! Samo mir. Zaradi otrok,« pritisnila ju je z divana predenj, »zaradi teh dveh mi gre! Pa ti ni nič več zanje...«

»Kaj? Kaj si rekla?« Poskočil je, da se mu je zaletela slina. »Do otrok, da mi ni? zakaj hudiča pa misliš da delam? Zase? Kaj pa si sploh še lahko kupim? Privoščim? Ne vidiš, da že tri leta nosim strgane gate, strgane srajce in ene in iste čevlje! Kaj naj bi vam od te svoje plače še lahko dal? Kaj?«

»Mene pa ne vidiš, mene! Velikokrat se še do sitega najem ne. Da imate vi trije...« Marta je spet zavekala in tipala za robcem. Otroka sta se obrnila k nji in se zadržala skupaj z njo. Oba. V en glas. Bila sta že vsega sita. Kdo ve, od kdaj sta že takole sedela.

»Daj jima jesti,« je zamrmral. Kot da tisto prej ni nič, »malega bom jaz previl. Zdaj bi moral že spat.«

Dvignil je Dejana v naročje, toplo, mehko čustvo ga je ob tem obšlo, kar stiskal ga je in stiskal. Kakor toplo, volнено kepico.

Mali pa se je drl. Na ves glas. Hotel je Marto in svojo stekleničko. Silil mu je iz naročja, že ves moker, slinast in zasolzen. Komaj ga je obdržal.

Andreja, starejša, je potrpežljivo čakala. Odker je imela brata, je morala čakati. Če bo kaj pustil. Vdano je strigla z nožicami, čevlje je ji Marta mimogrede potegnila z nog, in sesala palec. Ob tem se je rahlo zibala. V enakomernem ritmu sem in tja. Že dolgo je ni nihče vzel v naročje.

»Mogoče bi pa vsi šli enkrat gor,« je začela spet Marta in zraven vmešavala bebimiks v mleko, »ne bi bilo slabo...«

»Kam da bi šli?« je rekel in potegnil mokre žabice z otroka. Z rdeče, paradajzaste ritke. »Kaj za vruga ti je kar naenkrat stopilo v glavo?«

»Na Jamniško sem mislila, da bi šli. Da bi nama kaj posodili. Stari mora imeti kaj prišparanega. Saj skoraj nič ne porabi. Od doma pa tudi nisem nič dobila. Nič!«

»In to se spomniš zdaj po petih letih skoraj? Pa... Od kod naj pa vzameta denar? Od starostne penzije? Delati ne moreta več toliko. Zemlja tam, pa tudi nič ne da.«

»To je res,« je pokimala Marta in potisnila otroku dušo v usta. Vendarle že! »Kar imata lahko sproti zapravi France.«

Malo jezno, malo žalostno je rekla to. Ker je bila resnica. France je bil tak, kot večina mladih. Zasvojen z motorji in diskom.

»Andreja, ali ti nadrobim kruha v mleko?« je rekel hčeri. Da bi se izognil pogovora z Marto. Zdaj, ko je začela, bo svoje mlela. Preklinjala in vmes govorila do jutra.

Andreja je pokimala in vmes priskakljala k njemu.

»Raje bi tisto, kar ima Dejan,« je rekla. Usta so se ji našobila v jok.

»Tistega ni! Pa tudi ni več zate. Ti si že prevelika!« ji je dopovedoval in drobil suh kruh v osladkano mleko.

»Ne dajaj ji toliko cukra! Gliste bo dobila!« Marta je hitro ujela, kako kopni sladkor z njene majhne zaloge. Prestrašeno je poskočila vmes, mednju in mu potegnila vrečko iz rok. Razočarana. Bila je skoraj prazna...

»Ne vem, kaj bom... Ne vem, kaj bom...« je zamomljala in sedla z malim nazaj na divan. Zraven tiste potovalke. In vrečk.

Zazibala ga je v naročju in se zagledala nekam v oguljene konice svojih starih čevljev...

»S to plačo ne morem nikamor več... In z mojo porodniško,« je rekla potih. Pogledala je otroka in ga položila vznak.

Nič ni odgovoril na to. Ker ni imel kaj. Pravzaprav je bil po svoje vesel. Teh Martinih skrbi. Pozabila je na Refiko!

»Še malo, pa bom morala na šiht,« je mlela svoje, »nazaj, za mašino. Če bo še prostor tam. Če ne, bom morala drugam. Slišala sem, da jih premeščajo. Sem in tja. Da ni več dela... Pa še pritožiti se nimaš kam...«

»Ja? To pa nisem vedel,« je rekel. Vseeno malo z zanimanjem.

»Saj obstaja nek zakon...«

Hudiča, pa zakon! Preberi, če ne verjameš!«

Stegnila se je do potovalke, jo odprla in potegnila ven pomečano zadnjo številko tovarniškega glasila.

»Pusti, madonca...« je zavpil nad malim, ki mu ga je sit hotel potegniti iz rok, in stopil do okna. Počasi je črkoval.

»Delavke v proizvodnji se ne strinjajo z načinom premestitve za čistilke. Ali so metle samo za delavce? Kaj pa tisti, na režiji? Stanje v tovarni je nevzdržno, ker se od obljub in nedela ne more živeti! Predlagamo ukrepe družbenega varstva, to pa zato, ker našemu vodstvu ne zaupamo več, ker je nesposobno, neresno in nezrelo. A., dne 15. 8. 1988.«

Spodaj so bili podpisi. Vseh delavk v proizvodnji. Protestno pismo naj bi bilo odposlano pred nekaj tedni...

Zasrale se boste mojstrom. Drugoga nič,« ji je rekel, ko je prebral in papir pomašil nazaj v potovalko. »Samo sebi boste škodile s takimi reči...«

»Če je pa vse res. Plača za tisto delo je pa dvajset milijonov!«

»Zdaj na porodniški, še toliko nimaš!«

Marta je vstala, odrinila Andrejo, ki je nekaj silila vanjo in začela hoditi sem in tja. Drgnila je bele, suhe komolce in razmišljala. Koliko ji bo ostalo za to, koliko za ono. Koliko bo stala Andreja v vrtcu, koliko Dejan v varstvu. Če ga bo sploh dobila. Od samega prekletega računanja je bila že čisto izgubljena. Izmozgana. Domov ga je poklicala zaradi čisto drugih stvari, zdaj pa je tisto ostalo zadaj. Ni bilo najhujše. Ni bilo tako hudo, kot to, zadnje. Preživeti.

Potuhnil se je v svoj kot in legel. Kaj pa naj bi? Andreja je od nekd prinesla lego kocke, jih raztresla po tleh in se začela igrati. Dejan se je prevračal po divanu, stegoval rdeče, zalite ročice v zrak in cvilil. Vesel. Bil je suh in sit.

Marta se je počasi sklonila k potovalki. Nekaj je zamrmrala sama pri sebi in jo odvela v sobo. Tam je svoje reči razložila spet nazaj na police. Spraznila je tudi obe vrečki in vrgla plenice na posteljo. Njemu pred noge.

Nekaj časa je še gledala okoli sebe, kakor da bi nekaj pozabila, potem pa se je naslonila na posteljo in občepela na nji. Še sama ni prav vedela, od česa je tako zmotrana. Njega, ki je bil zleknjen na drugi strani, še pogledala ni.

Pa ni spal! Tudi dremal ni! Stremel je nekam v strop in odganjal zoprne misli. Trudil se je, da bi ob tem privabil k sebi Refikin obraz. Ni mu uspelo!

Tu, doma, je bilo vse drugače. Počutil se je, kakor da se mu strop sespa na puklo. Ga duši. Ugonablja. Tu ni bilo nič lepega več. Nič! Kaj če je Marta odnehala. Tisto spregledala in prestavila na drugi strani, še pogledala ni.

Zopni vsakdan! Šiht in pust dom. Otroka, Marta, tarnanje. Draginja. Nesigurnost. Ogroženost. Skrbi, kaj bo jutri... Toliko stvari je stalo med njima, da se kratko malo nista mogla več najti. Biti sproščena. Misliti nase. Ne, Refika ni bila kriva! Ob vsem tem čisto nič.

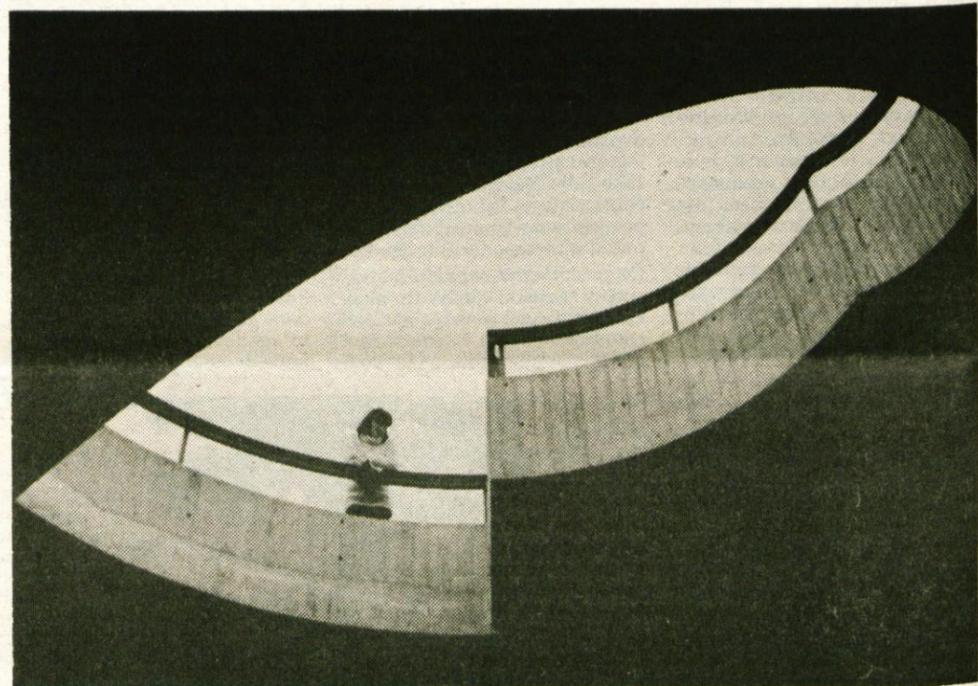
Vstal je, kot bi se znenada nečesa spomnil, pa stekel iz sobe in naprej ven. Mimo presenečene osuple Marte. Da bi bil sam.

Hodil je okrog do večera. Ne da bi prav vedel zakaj. S težkim, nesigurnim korakom.

Tak se je tudi vračal. Še bolj zbežan in neboljen. Ko je vstopil, so že vsi spali. Sreča! To je bilo edino, kar je ta dan sprejel z olajšanjem in veseljem.

Naslednji dan je težko delal. Komaj je naredil normo. Mašine okoli njega so še bolj bučale, sodelavci so se mu zdeli še bolj zoprni in pikri. Iskal je človeka, s katerim bi se kaj pogovoril. Pa ni bilo iz tistega nič! Kot bi vsak gledal le še sebe. Svoje težave. Kar naenkrat se je počutil samega, zapuščenega in nesposobnega tudi. Delo je zraslo! Spregledal je mero! Mojster je tulil, klatil z rokami pred njim in poskakoval. To je bilo vse, kar se je še vrtelo okoli njega. Vpitje. Zmerjanje in vpitje.

S šihata, domovgrede, je stopil na pivo. Tešč. Stopilo mu je v glavo. Ko je popil drugo, je bilo že boljše. Po tretjem je šel.

TV SPORED

PETEK 19. maja

10.00 Video strani
10.10 TV mozaik
10.10 Tednik
11.00 Alpe - Jadran
11.30 E. Drezoszkowa: Ob Njemnu, poljska nadaljevanke
12.25 Video strani
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Tednik, ponovitev
17.35 Alpe Jadran
18.05 Video strani
18.10 Propagandna oddaja, Video strani, Spored za otroke in mlade
18.30 Safari, češkoslovaška nadaljevanke
19.00 Risanka
19.10 TV okno
19.14 Naše akcije
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 V hribih se dela dan...
20.35 Druga godba 88
20.55 Propagandna oddaja
21.00 Detektiva iz Miamijske, ameriška nanizanka
21.45 Propagandna oddaja
21.50 TV dnevnik 3
22.00 Ladja svetilnik, ameriški film
23.30 Video strani
II. program TV Ljubljana
16.45 Festival JRT Neum 89
16.45 Starčki, oddaja za otroke
17.15 Profesionalac, dokumentarna oddaja
17.50 Znanost in mi
18.35 Pisanica, oddaja za otroke
19.00 Ded, dokumentarna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 Žarišče
20.35 Premor
21.45 Festival JRT Neum 89
22.45 Propagandna oddaja
20.55 Spor, TV drama
22.05 Poročila
22.10 Festival JRT Neum 89
22.15 Ponosna pol, TV drama
23.40 Propagandna oddaja
23.45 Alternacije, zabavna oddaja
TV Zagreb I. program
8.20 TV koledar
9.00 Oddaja za otroke
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.40 Poročila
12.50 Prezrli ste — pogledjte
14.40 Nočni program, ponovitev
16.40 Prezrli ste pogledjte

17.15 TV dnevnik 1
17.35 Oddaja za otroke
18.05 Številke in črke: Kviz
18.25 Narodna glasba
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Detektiva iz Miamijske, ameriška nanizanka
20.55 Večer v klubu z Reljo Bašičem, zabavna oddaja
21.40 TV dnevnik 3
22.00 Oddaja iz kulture
23.00 Nočni program
1.00 Poročila

SOBOTA 20. maja

8.00 Video strani
8.10 Otroška matineja: Radovedni Taček: Jama
8.25 M. Čanak: Čirule čarule
8.35 Periskop
11.05 Izbor tedenske programske tvornosti
11.45 Video strani
15.30 Video strani
15.40 Videogodba, ponovitev
16.25 Propagandna oddaja
16.30 TV dnevnik 1
16.45 ZBIS: Roža čudotvorna, poezija jugoslovanskih avtorjev
18.05 Harry Langdon, močan človek, ameriški film
18.30 Naš edini svet angleške dokumentarna serija
19.05 Risanka
19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanke
21.15 Propagandna oddaja
21.20 Ex libris
22.20 TV dnevnik 3
22.30 Ogladala, ameriški film
0.05 Video strani
II. program TV Ljubljana
15.15 Kako biti skupaj
15.45 Narodna glasba
17.15 Liga mladih lingvistov, zaključna slovesnost
18.30 Jugoslovanski pokal v odbojki (m) — Jugoslavija: Bolgarija, posnetek
19.00 Jugoslovanski pokal v odbojki (ž) — Švica: Jugoslavija, posnetek iz Mladenovca
19.30 TV dnevnik
20.10 Propagandni program
20.25 Festival JRT Neum 89
21.30 Filmske uspešnice
23.00 Satelitski programi — poskusni prenosi

I. program TV Zagreb

8.50 TV koledar
9.00 Izobraževalni program
9.15 Oddaja za učitelje
10.00 TV gledališče
10.30 Prezrli ste — pogledjte
14.30 Narodna glasba
15.00 Sedem TV dni
15.45 TV dnevnik 1
16.00 Mladinski film
17.30 Volčja koža, ponovitev TV nadaljevanke
18.30 Dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.15 Festival JRT Neum 89
21.10 Annie Hall, ameriški film
22.00 TV dnevnik 3
23.05 Nočni program
1.05 Poročila

NEDELJA 21. maja

9.20 Video strani; Otroška matineja
9.25 Živ žav
10.15 Safari, češkoslovaška nadaljevanke
10.45 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanke
11.30 Videomeh
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 Video strani
14.15 Rdeča črta 7000, ameriški film
16.25 Propagandna oddaja, Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Kvartet, angleški film
18.20 Radovan Gobec: Pastirček, glasbena igrice za otroke
18.45 Risanka
18.55 EP, video strani
19.00 TV mernik
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Ptice pod nebom, nadaljevanke TV Ljubljana
21.30 Propagandna oddaja
21.40 Zdravo
23.10 Video strani
II. program TV Ljubljana
9.00 Danes za jutri, oddaja TV Zagreb
10.00 Beograd: Zračni miting ob dnevu vojnega letalstva, prenos
13.30 Satelitski programi — poskusni prenosi
14.30 Bruselji: EP v gimnastiki, prenos
16.30 Rim: Finale GP v tenisu, vključitev
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Ptice na Kosovu: Posiljevalci in posiljeni, dokumentarna oddaja
20.45 Festival JRT Neum 89,

posnetek zaključnega večera
21.30 Satelitski programi — poskusni prenosi
22.45 Športni pregled

TV Zagreb I. program

9.20 Poročila
9.30 Otroška matineja
11.00 Kmetijska oddaja
12.00 Do Baške, potopis
12.30 Družinski magazin, izobraževalna oddaja
13.00 J. Dietl: Veliko sedlo, češkoslovaška nadaljevanke
14.10 Nedeljsko popoldne
16.20 Potopis
16.55 Da, Giorgio, ameriški film
18.45 Risana serija
19.10 TV sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Gospa ministrica: Bilateralni odnosi, TV nadaljevanke
20.50 Pomladna simfonija, nemški film
22.20 TV dnevnik
22.40 Nočni program
0.40 Poročila

TOREK 23. maja

10.00 Video strani
10.10 Šolska TV
11.05 Šola tenisa
11.15 Angleščina, 10. lekcija
11.40 Video strani
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Mozaik, ponovitev
18.15 Video strani
18.20 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 J. Bjornkjaer: beg v Španijo, danska drama TV BG
21.05 Propagandna oddaja
21.10 Osmi dan
21.50 TV dnevnik 3
22.00 Antologija slovenske violinske glasbe
23.00 Video strani

II. program TV Ljubljana

16.30 Satelitski programi - poskusni prenosi
17.45 Po brezkončnosti sveta: Azija, izobraževalna oddaja TV Zagreb
18.15 Svet športa
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Žarišče
20.35 Po sledeh napredka
21.05 Video godba
21.40 Svet na zaslonu
22.20 Satelitski program - poskusni prenosi

TV Zagreb I. program

8.20 TV koledar
8.30 Otroci, pojte z nami, oddaja za otroke
8.45 Sedmi veter, oddaja za otroke
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila
12.40 Prezrli ste - pogledjte
15.00 Sedmi veter, oddaja za otroke
15.15 Nočni program, ponovitev
17.15 TV dnevnik 1
17.35 Veliki kormoran — veliki vodomec, izobraževalna oddaja
18.05 Številke in črke, kviz
18.25 Dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 TV drama
22.05 TV dnevnik 3
22.25 Nočni program
0.25 Poročila

TOREK 23. maja

10.00 Video strani
10.10 Šolska TV
11.05 Šola tenisa
11.15 Angleščina, 10. lekcija
11.40 Video strani
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 TV Mozaik, šolska TV, ponovitev
18.15 Video strani, Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 A. Scott: Senca na soncu, angleška nadaljevanke
20.55 Propagandna oddaja
21.00 Omizje
23.00 TV dnevnik 3
23.10 Video strani

II. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.45 Ropot, ponovitev
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 Žrebanje lota
20.05 Žarišče
20.35 Umetniški večer
20.35 Nalezljivi smeh, francoski dokumentarni film o Bourvillu
21.35 Pri »Dobri klapici«, francoski film
TV Zagreb I. program
8.20 TV koledar
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila

12.40 Prezrli ste — pogledjte
15.15 Smileyevi ljudje, ameriška nadaljevanke
16.45 Izobraževalna oddaja
17.15 TV dnevnik 1
17.35 Oddaja za otroke
18.05 Številke in črke, kviz
18.30 Znanstveni grafiti
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Žrebanje lota
20.05 Mutec, ameriški film
21.50 TV dnevnik 3
22.10 Kontaktni magazin
23.40 Poročila
23.45 Satelitski program

SREDA 24. maja

10.00 Video strani
10.10 TV mozaik
11.30 Video strani
16.20 Video strani, propagandna oddaja
16.45 TV mozaik
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Osmi dan
17.25 Svet na zaslonu
18.15 Video strani
18.20 Portret Branke Jurca
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.10 Barcelona: Finale PEP v nogometu
22.25 TV dnevnik 3
22.35 Svet poroča
23.35 Video strani

II. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.30 Regionalni programi TV Ljubljana — Studio Maribor
19.00 Gvineha: Afriški baleti, dokumentarna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Žarišče
20.35 Film tedna
22.40 Videonoč

TV Zagreb I. program

8.20 TV koledar
8.30 Otroški program
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.35 Poročila
12.45 Prezrli ste - pogledjte
16.00 Coover proti Kenedyju, serijski film
16.45 Izobraževalna oddaja
17.15 TV dnevnik 1
17.35 Otroški program
18.05 Številke in črke, kviz
18.25 Dokumentarni program
19.10 Vreme

ČETRTEK 25. maja

10.00 Video strani
10.10 TV mozaik: Šolska TV
11.45 Video strani
16.20 Video strani, propagandna oddaja
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Mozaik, ponovitev
17.50 Video strani, Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Orzeszkowa: Ob Njemnu, poljska nadaljevanke
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Tednik
21.55 TV dnevnik 3
22.05 W. A. Mozart: Koncert za harfo in orkester
22.35 Retrospektiva jugoslovanskega filma Ciklus filmov Krste Papiča: Skrivnost Nikole Tesle
0.05 Video strani

II. program TV Ljubljana

9.00 Mladinski kanal
19.00 Čas, ki živi: Pionirski odred
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Žarišče
20.35 Mali koncert
20.45 Priljubimo tišini
21.25 Oči kritike
21.55 Mladinski kanal, vključitev

TV Zagreb I. program

8.20 TV koledar
8.30 Nihče kot jaz, oddaja za otroke
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila
12.40 Prezrli ste — pogledjte
15.10 Nočni program, ponovitev
17.10 TV dnevnik 1
17.30 Nihče kot jaz, serija za otroke
18.00 Številke in črke, kviz
18.20 Serijski film
19.10 Vreme
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Politični magazin
21.05 Videoklub
22.05 TV dnevnik 3
22.30 Nočni program
0.30 Poročila

RADIO

PETEK, 19. maja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 11.05 Za starejše občane - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Gremo v kino - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovenem po svetu - 23.05 Literarni nokturno - Tone Peršak: smrtna ura - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 20. maja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila in Dnevni koledar - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Prizma optimizma - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.00 Poročila - 14.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.15 Radio da

nes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovenem po svetu - 23.05 Literarni nokturno - Tone Peršak: smrtna ura - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

NEDELJA, 21. maja:

Prvi program
5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.00 Poročila - 8.05 Radijska igra za otroke - Medvedka s pentlo - 9.05 Še pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 10.35 Nedeljska reportaža - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo

tajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.00 Poročila - 17.30 Humoreska tega tedna - Franz Hiesel: Elzica moja - 18.05 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Večeri slovenskih skladateljev zabavne glasbe - naši postvarjalci - 23.05 Literarni nokturno - Miroslav Toholj: Pes v goreči sliki - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

PONEDELJEK, 22. maja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 6.00 Poročila - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Glasbena lepljenka - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in gode - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Odskočna deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - Herman Hesse: Piktoreve preobrazbe - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 23. maja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in gode - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Odskočna deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - Herman Hesse: Piktoreve preobrazbe - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 24. maja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in gode - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Odskočna deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - Herman Hesse: Piktoreve preobrazbe - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

ČETRTEK, 25. maja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in gode - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Odskočna deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - Herman Hesse: Piktoreve preobrazbe - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

sveti - 14.02 Za mlade radovedneže - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Poročila - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 18.25 Zvočni signali - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nokturno - Slavko Kvas: Besednjak kamenja - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 23. maja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in gode - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Odskočna deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - Herman Hesse: Piktoreve preobrazbe - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 24. maja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in gode - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Odskočna deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - Herman Hesse: Piktoreve preobrazbe - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

ČETRTEK, 25. maja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in gode - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Odskočna deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - Herman Hesse: Piktoreve preobrazbe - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

ba - 8.05 Za knjižne molje - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Oddaja o SLO - 12.10 Pojemo in gode - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Minute za jazz - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nokturno - Francka Tronkar: Oranžna jutra - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

ČETRTEK, 25. maja:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Jezikovna oddaja - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z novimi posnetki Greentown jazz bandom - 18.30 Zborovska glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - Robert Frost: Pesmi - 22.20 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nokturno - Ivan Minatti: Veter poje - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

radio triglav jesenice

PETEK, 19. maja:

16.00 Pričetek programa - 16.05 Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna - 16.30 Domače novice - 16.45 Minuta za varčevanje z energijo - 17.00 Kamen spotike: Kaj se dogaja v jeseniškem Kovinarju - 17.45 Obvestila - 18.00 Čestitke poslušalcev in obvestila iz EP - 18.40 Povabiljeni ste - 18.55 Zaključek programa

SOBOTA, 20. maja:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.47 Zabavnoglasbena oddaja - 17.45 Obvestila - 18.00 Čestitke poslušalcev in obvestila iz EP - 19.55 Zaključek programa

NEDELJA, 21. maja:

11.00 Mi pa nismo se uklonili: Uničenje nemške postojanke v Gorjah - 11.30 Obvestila - 12.00 Nedeljsko popoldne - vmes čestitke poslušalcev, Minuta za varčevanje z energijo in EP

PONEDELJEK, 22. maja:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 17.00 Aktualno - 17.45 Obvestila - 18.00 Čestitke poslušalcev in obvestila iz EP - 18.15 Športni pregled - 18.35 Minute za resno glasbo - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

TOREK, 23. maja:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 17.00 Reklji so

Bodo tudi petič plesali le eno sezono

Vaterpolisti kranjskega Triglava, ki so bili lani izbrani za najboljšo športno ekipo kranjske občine, so si petič odprli vrata prve zvezne vaterpolske lige. Zadnji korak čez prvotnega praga je bil storjen doma, v kranjskem letnem bazenu, vsi ostali pa v bistvu na tujem, v ljubljanskem zimskem bazenu, ker Kranj pravšnjenega pokritega nima, pred močno oklešenim občinstvom, saj so le najbolj zagreti navijači odhajali iz Kranja v Ljubljano, v sami Ljubljani pa vaterpolo ni pretirano čislano šport. Če bi Triglav lahko igral normalno doma, pred svojim številnim občinstvom, ob vseh prednostih, ki jih daje resnično domače igrišče, bi bil korak do prve lige lažji in ne bi bilo treba čakati do zadnjega kola, ko bi se lahko tudi, kar se v športu rado dogaja, kje zataknilo. Razlog "zdomstva" torej na eni strani povečuje uspeh kranjskega vaterpola, pri drugi strani pa ne sme biti vzrok zanikanja še vedno pogostih napak v igri, predvsem v napadu, saj je obramba redkeje grešila in večkrat prispevala, da so Kranjčani prinašali domov celo ali vsaj pol kože.

Verjetno se ne samo meni, ampak večini ljubiteljev ter podpornikov kranjskega vaterpola zastavlja najprej eno, vendar bistveno vprašanje. Kranjski Triglav je bil doslej že striktrir v prvi zvezni ligi in striktrir doslej je plesal v prvotnega ritmu le eno sezono. Odhaja tudi petič na plesišče le za eno sezono? Upam, da ne, saj bi bilo veliko kapitala, tako v denarju kot delu vrženega stran, zatočene pa bi bile tudi ambicije generacije, ki je prvo ligo želela, jo dosegla in hoče v njej tudi ostati. Ne le priti v prvo ligo, ampak v njej tudi ostati, ni le motiv moštva v igri, ampak tudi mlajših, saj je v naravi ljudi in športnikov še posebej, da hočejo biti enaki, če že ne boljši od generacije, ki je pred njimi in jim je vzor. Enosezonski ples bi pomenil verjetno tudi osip ekipe, korak nazaj za kranjski vaterpolo, ki je v bistvu tudi slovenski, in novo trasiranje uspeha, ki pa nikjer, kljub obetavnemu naraščanju, ni enostavno.

Naloga sedaj ni nič lažja kot ob cilju: uvrstiti se v prvo ligo. Na prvo mesto postavljamo gnotno plat, ne le po plati golih stroškov tekmovanja in vadbe ter opreme, ampak stroškov, na katere bo moral Triglav pristati od dejstva, da je jugoslovanska prva vaterpolska liga sicer med najkakovostnejšimi na svetu, vendar tudi globoko profesionalna. V domači hiši bo potrebno globlje poseči v žep, kar bo ob tako razvejanem kranjskem kakovostnem športu težko, denarnico pa bo nujno polniti tudi z drugimi viri, kar po logiki stvari ne bi smelo biti najtežje, saj je prva liga v vsakem športu tudi večja vaba za reklamo in sponzorstvo. Siromak se med bogataši namreč še ni nikdar pretirano dobro držal. Na drugo mesto, čeprav po pomembnosti ni manj vredno od prvega, pa stavim kakovost ekipe in vodstva. Vstop v prvo ligo je veliki met mladega trenerja, sorazmerno mlade klubske uprave in mlade ekipe. Dvomim pa, če se je ta ekipa sposobna obdržati v ligi. Treba jo bo okrepiti s kakovostnimi (kupljenimi) igralci, kar je pogosto tvegana stvar. Z preizkušeno, starejšo ekipo je lahko dvomljivo in hitro pokvarljivo, sveže blago pa je, posebej če je vrhunske kakovosti, presneto drago. To je dejstvo in to se, prepričan sem, ta hip mota tudi v glavah kranjskih vaterpolistov, ki za slavoje tudi zaradi tega nimajo pretirano veliko časa.

J. Košnjek

Kapetanka ženske ekipe RK Kranj Duplje Leonida Kastelic

Dosegle smo več, kot smo pričakovale

Kranj, 16. maja - Končana je druga ženska rokometna liga. Prvak in novi prvotnega je Minel iz Zrenjanina. V tej ligi sta igrali tudi dve slovenski ekipi: Velenje iz Titovega Velenja in Rokometni klub Kranj Duplje. Skupaj z Uglemom, Igmantom in Arenom so bile Kranjčanke novinke v ligi. Odlično so se izkazale, saj so pete, Velenjčanke pa so sedme. Kapetanka ekipe Kranja je Leonida Kastelic, štiriindvajsetletna absolutna VŠOD Kranj. Prvak je bil znan že prej. To je Minel iz Zrenjanina, ki je oddal le dve točki. Dvakrat so igrale neodločeno. Od slovenskih ekip sta nastopala Velenje in novi drugoligaš Kranj Duplje. Kranjčanke so bile pete, Velenje, ki je že »stari« drugoligaš, pa sedmo. Torej velik uspeh novink Kranja, kljub denarnim težavam. Že pred začetkom lige so jih nekateri že odpisali in računali, da bodo v ligi igrale le eno sezono, ti pa so se ušeli. Kapetanka moštva je Kranjčanka Leonida Kastelic.

»Trener Andrej Kavčič je imel igralko Lenič, Sonc (vratarki), Gradišar, Zontar, Nataša Mežek, Jerne, Bitenc, po treh kolih pa se je poškodovala ključna igralka ekipe Čerferinova. Bile smo novinke v ligi in smo od Uglema, Arene in Igmanta in tudi Velenja najboljše uvrščene. Čeprav so pred startom napovedovali, da bomo samo eno sezono v tej ligi, se to ni uresničilo. Naš cilj je bil pred ligo jasen. Obstanek v ligi in osmo do deveto mesto. Osvojile pa smo petega. Z nekaj več sreče in izkušnjami bi bile lahko celo tretje. Vseh šestindvajset kol sta odigrali le Leničeva in Gradišarjeva. Ostale so pestile poškodbe in bolezni. Za namček smo bile že drugič zapored finalistke slovenskega dela za pokal mladosti. Izgubile smo v finalu z Belinko Olimpijo. Smo edine amaterske v ligi, a smo prijateljska družina. V tem je bistvo uspeha in smo srečne. Prepričane smo, da smo s to uvrstitvijo dostojno reprezentirale slovenski ženski rokomet.«

● Kako naprej?

»Ze razmišljamo, ali bomo zaradi težkega finančnega položaja še lahko v novi sezoni 1989-90 igrale v drugi zvezni ligi. Celotna ekipa bo še vedno ostala ista. Upamo le, da bomo prebrodili to krizo in skušali doseči čimboljše uvrstitve. Pri tem nam bodo kot vse doslej v pomoč naši zvesti gledalci, ki nam pomagajo s tribun. Obenem bi se zahvalile za vso pomoč njim, DO Eliti, Slovenijalesu Trgovini in kranjski ZTK.«

D. Humer

Lokostrelstvo

Peter Tomazin in Marjan Podržaj ponovila lanski uspeh

Kranj, 16. maja - Lokostrelski klub Postojna je bil v Pivki organizator odprtega državnega prvenstva v disciplini hunter in feld. Čeprav je bilo slabo vreme in težki pogoji za tekmovanje na Krasu, je nastopilo nad 120 tekmovalcev in tekmovalk. Doseženi so bili dobri rezultati. Najboljši uspeh je dosegel član Ikosa Kranj Peter Tomazin, ki si je nastreljal 971 krogov. Skupaj s članom LK Šenčur Marjanom Podržajem sta ponovila lanski uspeh. Mednarodna lokostrelska zveza Fita je sprejela kot uradno disciplino tudi compound neomejeno. Vsi tisti, ki tekmujejo v tej disciplini, bodo lahko nastopali tudi na letošnjem svetovnem in evropskem prvenstvu.

Rezultati - člani - prosto - 1. Podržaj (Šenčur) 962, 2. Maradin (Kamnik) 929, 3. Rosa (Ankaran) 925, članice - 1. K. Podržaj (Šenčur) 821, 2. Fale (Gornji Grad) 664, 3. Tomazin (Jesenice) 614, instinktivno - člani - 1. Ves (Mengeš) 804, 2. Novak (Šenčur) 796, 3. Kranje (Gornji Grad) 774, compound neomejeno - člani - 1. Tomazin 971, 2. Sitar (oba Ikos) 968, 3. Klemen (Muta) 953, compound - članice - 1. Kramar (Jesenice) 700, 2. Medved (Ankaran) 585.

D. Humer

Seja predsedstva Smučarske zveze Slovenije

Ali Šparovec, Kranjc in Klemenčič odhajajo

Ljubljana, 16. maja - Ali bo moška A alpska reprezentanca ostala brez treh vodilnih trenerjev? Ali bo Jože Šparovec trener reprezentance ZDA, ali bo Matjaž Kranjc trener reprezentance Velike Britanije, ali bo Marko Klemenčič trener reprezentance Španije. To soboto morajo dati izjave in podpisati pogodbe, da ostanejo pri nas. Smučarski skakalci imajo zveznega trenerja Gabriela Grosa. Njegova pomočnika bosta Sandi Čimžar in Bogdan Norčič. Smučarski tekači imajo novega zveznega trenerja Jaroslava Honcuja, biatlonci naj bi imeli poklicnega vodjo Poliča, akrobati pa trenerja Igorja Martinjaka. Redna letna skupščina bo 9. junija.

Na seji predsedstva Smučarske zveze Slovenije, ki jo je vodil predsednik Janez Zajc, so še vedno ostala odprta vprašanja, ali bodo zvezni trenerji A moške alpske reprezentance Jože Šparovec, Matjaž Kranjc in Marko Klemenčič ostali na krmlu naše A moške alpske reprezentance. Odgovor morajo dati do te sobote Tonetu Vogrincu. Tako je bilo rečeno na seji. Le Jože Drobnič, zvezni trener ženske alpske reprezentance, ostane.

Spet se zastavlja vprašanje, zakaj po uspehi sezoni odhajajo v tujino naši priznani smučarski strokovnjaki. Za Danilom Pudgarjem, bratoma Gartnerjema so sedaj na seznamu še trije vodilni možje našega alpskega smučanja. Ali je res denar vedno tisti, ki jih odganja. Morda, ali pa tudi ne?

Smučarski skakalci so se končno zedinili za prvega moža. To je Gabriel Gros, ki ima pomočnika Sandija Čimžarja in Bogdana Norčiča. To ni bilo vse predsednik Iskre Delte Triglav Kranj. Ne vemo, zakaj predsedniku Triglavu ni všeč Norčič, ki naj bi bil pomočnik Grosu in Čimžarju. Vsi klubi so bili za to trojico, le on ne.

Smučarski tekači imajo po odhodu zveznega trenerja Raišpa novega vodilnega moža, trenerja iz ČSSR Jaroslava Honcuja, ki je sedaj treniral tekače Avstrije, in bil že trener pri nas. Njegov pomočnik pri moških bo trener Jure Žerjav iz Kranjske gore.

Biatlonci, ki so dosegli zavidljive uspehe, naj bi dobili vodilnega poklicnega moža. To bo Polič, ki je priznani strokovnjak za biatlon in je skupaj z Vodičarjem jugoslovanski biatlon pripeljatelj bližje svetovnemu vrhu.

Tudi akrobati so v pretekli sezoni imeli zavidljive mednarodne uspehe. Še posebno se je izkazal Klančar, ki je na svetovnem mladinskem prvenstvu osvojil bronasto kolajno. Še naprej bosta vodila akrobate Kranjčana. Strokovni vodja je in bo Igor Martinjak, ki bo tudi zvezni trener za skoke, ob njem pa bo Drago Filipič, ki je trener za skoke.

Redna letna skupščina SZ Slovenije bo 9. junija. Od srede do četrtega pa bo v Portorožu skupščina Jugoslovanskega smučarskega sklada.

D. Humer

Streljanje

Žalec za rekordom zmagal v Kranju

Kranj, 13. maja - Na strelišču v Struževem pri Kranju je bilo preteklo soboto republiko prvenstvo v streljanju za vojaško puško. Ob rekordni udeležbi 27 ekip oziroma 102 posameznika so se izkazali strelci iz Žalca. Njihova ekipa v postavi Melanšek, Smrkolj in Škodnik je s 545 krogi od 600 možnih pristreljala nov republiški rekord, Melanšek pa je s 191 krogi od 200 mogočih postal republiški prvak. Gorenjski strelci se tokrat s posebnimi uspehi ne morejo pohvaliti. Škofja Loka je bila četrta, Kranj pa deseti. Med posamezniki je bil Franc Černe šesti, Pavle Jereb starejši pa deseti. REZULTATI - ekipno: 1. SD Žalec Juteks 545, 2. SD Celje 542, 3. SD Kovinar Štore 525, 4. SD Škofja Loka 525, 5. SD A. Maje-rič Maribor 512, ... 10. SD Kranj 498 itd.; posamezno: 1. Mladen Melanšek (Žalec) 191, 2. Justin Smrkolj (Žalec) 188, 3. Slavko France (Celje) 183, 4. Jože Jeram (Celje) 182, 5. Franc Brečko (Trzin) 180, 6. Franc Černe (Kranj) 179, ... 10. Pavle Jereb st. (Škofja Loka) 176, 13. Henrik Peternej (Škofja Loka) 175, 21. Pavle Jereb ml. (Škofja Loka) 171 itd.

Kranj zmagal na 9. Nagličevem memorialu

Kranj, konec aprila - V spomin na nekdanjega kranjskega strelca in državnega prvaka Franca Nagliča je kranjska Občinska strelska zveza priredila tekmovanje s serijsko zračno puško v njegov spomin. Sodelovalo je 9 ekip in nekaj posameznikov. Memorial je bil že deveti po vrsti. Čeprav je sezona tekmovalj z zračnim orožjem že mimo in prihaja sezona tekmovalj z malokalibrskim orožjem, je bilo doseženih nekaj odličnih izidov. Kranjčani so zmagali med ekipami in posamezno. Predvsem se je izkazal Jure Frelih, letošnji državni prvak v streljanju s serijsko zračno puško, ki je dosegel 379 krogov od 400 mogočih in s tem izenačil svoj dosežek z državnega prvenstva. V kranjski zmagovalni ekipi sta razen Jureta Freliha nastopila še Juretov oče Vinko Frelih in Andrej Kne. Druga kranjska ekipa v postavi Marjan Umnik, Janez Korent in Boštjan Jalen pa je bila tretja. Pri pomoči organizatorjem so se tokrat izkazale nekatere delovne organizacije in zasebniki s praktičnimi darili. To so Iskra Ero, kjer je bil Franc Naglič zaposlen, Planika, Zvezda, Tekstilindus, Konfekcija Triglav, Gorenjski tisk, Kisarna Strniša, Peter Slatnar iz Cerkelj, Alfonz Kern z Brnika in LTH iz Škofje Loke. Ekipno je Kranj I dosegel 1111 krogov, SIT Trbovlje 1101, Kranj II 1098, Kovinar Štore 1090, Trzin 1086, Škofja Loka 1081, Predoslje 1056 in Ankaran 1055. Med posamezniki pa Jure Frelih (Kranj) 379 krogov, Branko Malec (Štore) 376, Janko Korent (Kranj) 373, Božo Habjan (Trzin) 371, Andrej Kne (Kranj) 371 itd. B. Malovrh

Prijetne urice v bazenu in na stadionu

Kranj, 16. maja - Prijeten bilten, popetren s karikaturami Jožeta Trobca, ki ga je izdal in poslal vsem vrtecem v kranjski občini odbor za šolska športna društva pri Zvezi telesnokulturnih organizacij kranjske občine, vabi na športne in družabne prireditve za najmlajše, obenem pa opozarja varuhe najmlajših in starše, da tudi v tem pogledu na mladež ne bi pozabili. Več tisoč malčkov se vsako leto udeležuje na teh prireditvah. Prva, tradicionalni množični zbor na Joštu nad Kranjem s podelitvijo našitkov in značek "Ciciban planinec", je že bila v začetku maja.

Najmlajše pa čakata še dve akciji. 25. maja bo že tretjič zapored organizirana "Cicibanada". V lepem vremenu bo na stadionu, v slabem pa v dvorani na Planini. Sodelovali bodo otroci iz vrtec kranjske občine in tisti, ki obiskujejo le malo šolo. Prireditve se bo začela ob devetih dopoldne, končana pa bo okrog pol enajstih. Mladi bodo tekmovali v šestih zanimivih družabnih igrah.

V ponedeljek, 22. maja, pa začenja z delom prva izmena male šole plavanja za predšolske otroke. Trajala bo do 26. maja. Druga izmena bo na sporedu med 29. majem in 2. junijem, tretja med 5. junijem in 9. junijem, četrta pa med 12. in 16. junijem. Vsak dan se bo plavalnih veščin učilo po več skupin, ki bodo uživale v vodi poldruge uro. Kot pravijo izkušeni organizatorji, večina otrok zgubi vsaj strah pred vodo, precej pa se jih nauči tudi plavati. Tečajnina je 25.000 dinarjev za otroka, kar zadostuje za stroške vaditeljev, vse ostalo (avtobusne prevoze, najemno bazeno) pa bo plačala Zveza telesnokulturnih organizacij. Če je kje dobro naložen denar, potem je v te aktivnosti!

J. Košnjek

Ugovori in predlogi sekcije za skoke v Ratečah

Ukrepi proti trenerju je bil nekorekten

Rateče, 15. maja - Sekcija za skoke pri Smučarskem društvu Rateče - Planica je poslala Smučarski zvezi Jugoslavije nekaj ugovorov in pripomb. Menijo, da se je izrodila organizacijska konstrukcija reprezentance v tem smislu, da ena oseba opravlja funkcijo direktorja POOLA, direktorja reprezentance in predsednika strokovnega sveta.

Sekcija za skoke pri Smučarskem društvu Rateče - Planica je Smučarski zvezi Jugoslavije poslala pripombe in predloge za delo smučarske skakalne reprezentance. V njih se rateška sekcija za skoke strinja z oceno direktorja reprezentance, da z minulo sezono nikakor ne morejo biti zadovoljni: ne z rezultati nekaterih tekmovalcev in ne z odnosi, kakršni so bili v A reprezentanci. Menijo, da je bila načeta predvsem osnovna delovna disciplina znotraj A reprezentance v smislu prevelike samovolje in vpliva nekaterih tekmovalcev na način in sistem treniranja. Takole pravijo v Ratečah: »Ne moremo se strinjati na eni strani z ugotovitvijo, da so se vsi tekmovalci trudili in bili izjemno delovni v želji po večjih rezultatih, po drugi strani pa z opravičevanjem, češ da je mnogo tekmovalcev, ki bi morali biti stebri ekipe, imelo zasebne težave (zidanje hiš, ustvarjanje družine itd.) in se zato niso mogli popolnoma posvetiti treningu in tekmovalstvu. Rezultati testiranja fizičnih sposobnosti na VŠTK jasno kažejo na to, koliko se je kdo zavzel pri treningu. Rezultati tistih tekmovalcev, ki so najbolj želeli individualen pristop, so iz leta v leto slabši, kakor tudi morfoložski motorični indeksi

kot skupni pokazatelj sposobnosti tekmovalca, je vedno slabši.

Menimo tudi, da se je izrodila organizacijska konstrukcija reprezentance v tem smislu, da opravlja ena oseba funkcijo direktorja POOLA, direktorja reprezentance in predsednika strokovnega sveta... Tudi delo trenerja z reprezentanti je zaradi odlašanja pri odpravljanju napak zašlo v slepo ulico. Menimo, da je bil ukrep proti glavnemu trenerju nepravilen in nekorekten, saj je bil v času sprejemanja odločitve odsoten. Razčistiti se mora, kdo lahko izreče take ukrepe in kako se obvešča javnost. Tudi težave pri delu prve selekcije - eksperimentalne - planiških šol vidimo v nepravilni razporeditvi funkcij in nepravilnega dela strokovnega sveta. Velik del odgovornosti nosi tudi direktor reprezentance, ki je obenem predsednik strokovnega sveta in ne le trenerji oziroma glavni trener.«

Sekcija za skoke v Ratečah nato predlaga, da se trenerjem omogoči popolna samostojnost, da se loči funkcija predsednika strokovnega sveta od funkcije direktorja reprezentance in POOLA in da se za novega predsednika strokovnega sveta imenuje Ota Giacomellija.

D. Sedej

Nogomet

Slab dan gorenjskih moštev

Kranj, 17. maja - 17. kolo v II. slovenski ligi za gorenjska moštva ni bilo uspešno. Sava je doma zgubila z novomeškim Elanom z 1 : 2, Triglavu je vzela točko Bela Krajina, Naklo je bilo poraženo v Biljah z 1 : 0, Jeseničani pa so zgubili v Dekanih s 3 : 0. Vodi Jadran Lama s 26 točkami. Triglav je drugi s 23 točkami, Naklo peto z 18 točkami, Jeseničani so s 14 točkami osmi, Sava pa je še naprej pri dnu razporednice. Mladinci igrajo boljše. Sava je s 3 : 1 premagala Ilirijo, Britof pa je z istim izidom dobil na Vrhniki.

V gorenjski nogometni ligi so bili doseženi naslednji izidi: Bitnje : Alpina 2 : 5, Kokrica : Zariča 1 : 2, Britof : Lesce 1 : 1, Primskovo : Polet 1 : 1 in Visoko : Mavčiče 0 : 3. Tekma med Trzičem in LTH je bila preloženja. Vrstni red: Britof 33, Alpina 27, LTH 24, Visoko 22, Tržič 21, Creina Primskovo 18, Zariča in Lesce 17, Mavčiče 12, Polet 11, Bitnje 10 in Kokrica 9. - D. Jošt

Vaterpolo

Triglav s Kotorjem

Kranj, 18. maja - Vaterpolisti kranjskega Triglava so se uvrstili v končno tekmovanje za prvaka države. Sodeluje deset najboljših moštev I. zvezne vaterpolske lige in prva dva iz druge lige: Medveščak in Triglav. Kranjčani igrajo prvo tekmo v sredo, 24. maja, ob 16. uri na letnem kopališču v Kranju s Kotorjem.

Jubilej na žirovski šoli

Žiri, 18. maja - Šolsko športno društvo Tabor na osnovni šoli Padli prvoborci v Žireh proslavljajo 30-letnico ustanovitve. V počastitev jubileja bodo priredili v soboto, 20. maja, ob 18. uri v osnovni šoli svečano akademijo, ob 19.30 pa bo otvoritev razstave o delu Šolskega športnega društva.

Vabila, obvestila

Nogometni spored - V nadaljevanju II. slovenske nogometne lige igra Naklo v nedeljo ob 10.30 doma z vodočadom Jadran Lamo, Jesenice pa popoldne ob 17. uri s Slavijo. Triglav gostuje v Ajdovščini, Sava pa v Mirnu pri Novi Gorici. Mladinci Save igrajo v nedeljo ob pol enajstih doma z Ljubljano, mladinci Britofa pa v nedeljo popoldne ob 17. uri s Svobodo iz Kisovca.

V gorenjski nogometni ligi bodo v soboto ob 18. uri igrali Alpina : Visoko, Mavčiče : Primskovo, Polet : Britof, Lesce : Tržič, LTH : Kokrica in Zariča : Bitnje. Kadeti bodo igrali v soboto ob 10. uri, pionirji pa popoldne ob 16. uri. Mladinci igrajo v nedeljo dopoldne. Na Orehku se bodo v soboto ob 9. uri na drugem spomladanskem turnirju zbrali mlajši pionirji. - D. Jošt

Jutri in v nedeljo kolesarski sejem na Kokrici - Kolesarska sekcija Športnega društva na Kokrici prireja jutri in v nedeljo, 20. in 21. maja, v Kulturnem domu na Kokrici tradicionalno prodajo starih in novih koles ter kolesarske opreme znanih izdelovalcev. Rabljeno opremo bodo sprejemali v prodajo danes med 17. in 19. uro. Nakup bodo svetovali kolesarski strokovnjaki. - J. K.

Rokometni spored - V prvi moški in ženski rokometni ligi bo na sporedu 22. kolo. V moški ligi bo Preddvor doma igral s Prulami, Termopol pa bo gostoval v Soštanju. Termopol je sedmi, Preddvor pa deseti. V ženski ligi pa igra Alples doma s Fužinarjem. Alples je na osmem mestu. V Preddvoru bo tekma v nedeljo ob 10. uri, čas igranja deklet Alples pa bo določen s telegramom. V drugi republiški ligi gostuje Peko v Kočevju. V ženski ligi zahod gostuje Preddvor v soboto v Polju, v mladinski skupini center pa igra Termopol I v nedeljo ob 10. uri s Kočevjem, Preddvorčani pa gostujejo že danes v Prulah. Termopol II igra v nedeljo ob 11. uri s Pekom, Besnica gostuje v soboto v Ljubljani pri Kolinski Sloveni. Mladinke v skupini center igrajo takole: v soboto ob 18. uri igra Sava Kranj in Peko, Preddvorčanke igrajo v nedeljo ob 11.30 s Kočevjem, Dupljanke pa igrajo v nedeljo ob 10. uri z Olimpijo. - J. K.

Tržiški klub pripravljajo turnir v malem nogometu - Tržiški Nogometni klub pripravlja v nedeljo, 21. maja, ob 9. uri na igrišču pod gradom veliki odprti turnir v malem nogometu. Prijave sprejema še danes v frizerskem salonu na Trgu svobode Stevo Novkovič, prijavitelj pa se bo mogoče na igrišču uro pred začetkom tekmovalja. Prijavnina znaša 70.000 dinarjev. - J. Kikel

Balinarji za Pokal maratona to nedeljo - Slabo vreme je preteklo nedeljo preprečilo izvedbo balinarskega tekmovalja v bližini za Pokal maratona, ki ga na svojem balinišču organizira nekdanji smučar Janez Štefe - Zavrotar v spomin na rekorni balinarski maraton pred leti. Pokal bo tako to nedeljo, 21. maja, med 10. in 17. uro. Prijatelji balinarskega bližanja, vabljeni! - J. Kikel

Iskra išče in vabi nove člane družine

Na programskem trgu čiste kooperacije

Na 14. mednarodnem sejmu kooperacij industrije, trgovine in drobnega gospodarstva, ki so ga v torko odprli v Kranju (danes pa bodo prireditelji zaprli), celotna Iskra s predstavitvijo programov, za katere je tokrat iskala kooperante med obrtniki, zadrugami oziroma združenji ter manjšimi podjetji (vrata pa po sejmju ostajajo v posameznih Iskrinih delovnih organizacijah odprta še naprej) sicer ni bila edini primer tovrstnega navezovanja poslovnih stikov. Vendar pa je bil njen letošnji nastop na sejmju nekaj povsem drugega kot prejšnja leta. Predstavniki iz nabavnih služb iz posameznih Iskrinih delov tudi niso bili na lepo urejenem razstavnem paviljonu zgolj zaradi pravila: pomembno se je le pokazati in sodelovati na sejmju, marveč je bil njihov nastop dosledno pri vseh zelo natančno opredeljen. Lahko bi ga ocenili tudi takole: iščemo in vabimo nove člane pri uresničevanju naših proizvodnih programov...

Morda bi bila do neke mere upravičena ugotovitev, da še na lanski tovrstni sejemski prireditvi, ki je glede industrijske kooperacije oziroma, ki jo industrija ponuja drobnemu gospodarstvu, še vedno bolj ali manj edina tovrstna prireditelja v državi. Iskra ni nastopila izključno zaradi iskanja novih strokovnjakov iz obrti oziroma drobnega gospodarstva, marveč tu in tam bolj zaradi potrditve imena, da ima precej razvite in razvejane kooperantske odnose. Še do nedavnega pa je bilo sploh slišati pripombe, da je med posamezniki in »izbranimi« obrtniki vse več ali manj že zmenjeno in da nekdo, čeprav je kvaliteten, ne more »piti zraven«. To so bili pogosto tudi časi, ko so zaposleni v delovnih organizacijah videli le obrtnikov mercedes, ki se je pripeljal na dvorišče tovarne in negodovali nad posamezniki, organizacijo: glej ga, živi in bogati na račun naših žuljev... »Ne bi govoril, kaj je bilo,« je na sejmju v Kranju povedal vodja sektorja kooperacij v Iskra Commerce Ljubljana Ivan Nograšek. »Mislim, da je bolj pomembno, da je tokrat na kranjskem sejmju celotna Iskra (razen Delte) in to s precej bogato ponudbo programov, za katere iščemo kooperante. Morda je Gorenjska s tovrstno tržno ponudbo že malce zasičena, vendar pa se vedno bolj odpirajo nove možnosti, iskanja in pogumni nastopi med posamezniki. Zato so morda še posebej zanimivi programi vseh Iskrinih delov na Gorenjskem, vključno z delom ljubljanskega področja. Predvsem iščemo kooperante na področju strojne obdelave (struženje, reskanje, vlivanje) in tiskanih vezij. Vse pa je pri navezovanju novih poslovnih odnosov podrejeno kakovosti, doslednemu spoštovanju rokov in konkurenčnosti glede cen...«

Posebnost, ki jo velja takoj poudariti in velja za vse Iskrine kooperacijske odnose, je tako imenovana čista kooperacija. To pa pomeni in tako se je tudi na sejmju Iskra tokrat predstavila, da tisti, ki meni, da bi lahko sodeloval pri njihovem programu, dobi risbo z vsemi potrebnimi podatki o izdelku, da izdelka ali dobi orodje, da potem sam poskrbi za material in nazadnje do roka dostavi kakovosten izdelek. »Izjemoma smo se pri nekaterih programih sicer pripravili sporazumeti za določena sovlaganja, vendar slej ko prej ob tovrstnem sodelovanju sledi opredelitev o čisti kooperaciji.«

Majhen preizkus, ki smo ga naredili tokrat na sejmju, je potrdil trditve, ki, kot rečeno, velja za celotno Iskra. Po razdelitvi Iskre Telematike na šest delovnih organizacij je zdaj na Blejski Dobravi delovna organizacija Unitel, kjer na področju nabave odgovarja za stike s kooperanti Miro Krč: »Po sedanji reorganizaciji smo se v Unitelu na Blejski Dobravi znašli v položaju, ko

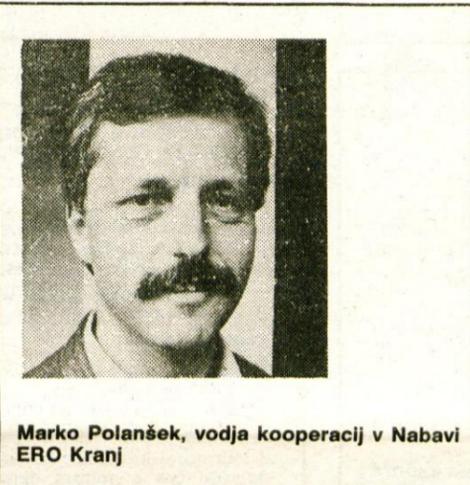
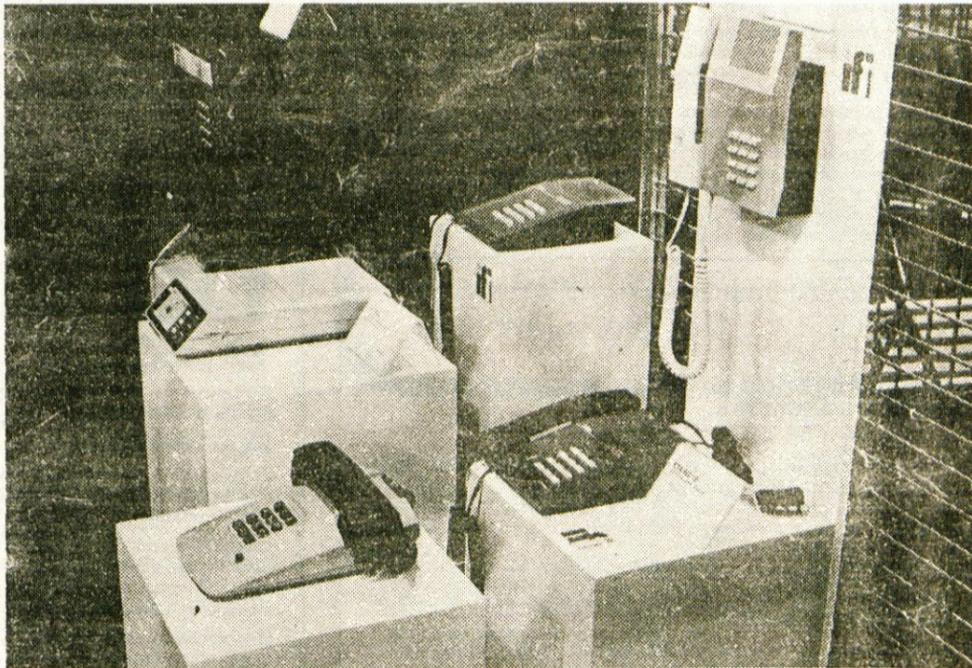
Zmago Cof, vodja kooperacij v Nabavi Terminali Kranj

Ivan Nograšek, vodja sektorja kooperacij v Iskra Commerce v Ljubljani

bomo morali najbolj zagrabiti; in to na vseh področjih, od iskanja ter razvijanja programov naprej. Tokrat pa smo na sejmju s programom tistih kupljenih izdelkov in naprav, za katere menimo, da bi jih lahko dobivali skozi kooperacije. In ker je sejm tokrat sorazmerno kratek, bodo vrata Unitela odprta vsem, ki jih naši programi zanimajo, ki bi lahko pripomogli na izboljšanje le-teh oziroma se izkazali s kakovostjo, roki in ceno, odprta tudi v prihodnje. Naš interes pa je seveda tako imenovana čista kooperacija...«

Popolnoma enak pristop (in tokrat tudi nastop) je v Iskra Terminali, eni od šestih delovnih organizacij iz bivše Telematike. »Pri nekaterih izdelkih, za katere iščemo kooperante, gre sicer za manjše, vendar hkrati tudi zelo zahtevne serije. Imamo pa tudi kar precej izdelkov, kjer gre za večje količine in daljše poslovno sodelovanje. Vprašali boste, zakaj naenkrat tako? Ugotavljamo, da imamo dobro orodjarno, iz katere celo s prototipnimi orodji lahko delamo kar precej časa. Vendar pa je glavna slabost, da je orodjarna tudi do petkrat dražja. Zato bomo kar precej tako imenovanih pozicij v šestih do dvanajstih mesecih zamenjali. Izhodišče pa bo: čista kooperacija na osnovi risbe. Področje plastike je sicer v glavnem trenutno zasedeno, vendar pa imamo še precej odprtih izdelkov, kjer pa, moram posebej poudariti, zahtevamo visoko kakovost (za prisposodobno: v stotinkah). Na samem startu je trenutno okrog 60 takšnih izdelkov, za njimi pa je še okrog 160 takšnih, kjer bi poslovni odnos radi menjali,« je na sejmju razlagal Zmago Cof iz Nabave v delovni organizaciji Terminali.

Marko Polanšek, vodja kooperacij v Nabavi ERO Kranj

Enako smo potem ugotavljali, da velja za delovno organizacijo ERO, kjer je v Nabavi vodja kooperacij Marko Polanšek, v Elektromotorjih v Železnikih, kjer za to področje v Nabavi skrbi Janez Frelj, pa v Kibernetikinem tozdu Vega v Ljubljani, kjer ima na skrbi kooperacije tovariš Kos.

»V ERO smo se tokrat odločili, da na sejmju predstavimo izdelke, ki so za nas, glede kooperacijskih poslov, še vedno zelo aktualni. Med njimi so tudi takšni, kjer si želimo, da bi sedanjo kakovost še bolj po-

pravili, predvsem pa nam tokrat gre za konkurenčnost. Sicer pa moram povedati, da ima danes ERO okrog 200 in med njimi tudi zelo dobrih, sposobnih... kooperantov po vsej Sloveniji. Veliko je med njimi glede našega področja zares priznanih zasebnikov. Vendar, kot rečeno, vrata so odprta, kajti napočil je čas, ko postajajo odločilni kakovost, rok in cena,« pravi Marko Polanšek iz Nabave v ERO, Ivan Nograšek pa je ob tem poudaril, da imajo zelo dobro kooperacijo s tržiškim Pekom na področju plastike. »Peko je značilen primer, da danes ne gre na tržišču nikogar omalovaževati, dokler ga ne poznaš, saj se lahko hitro izkaže, da je kos poslovnemu dogovoru, čeprav morda pri njem tega ne bi pričakovali. Pri nas pravimo, na Pekovem primeru, da tudi »šuštarji« znajo narediti ne le dober, marveč visoko kakovosten izdelek za naše potrebe oziroma zahteven mednarodni trg...«

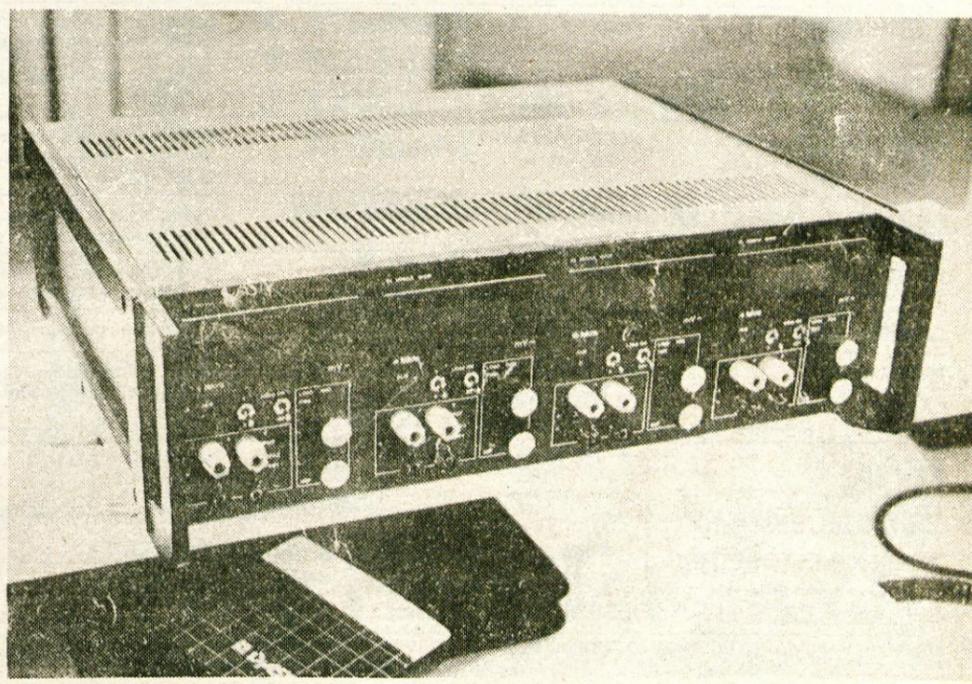
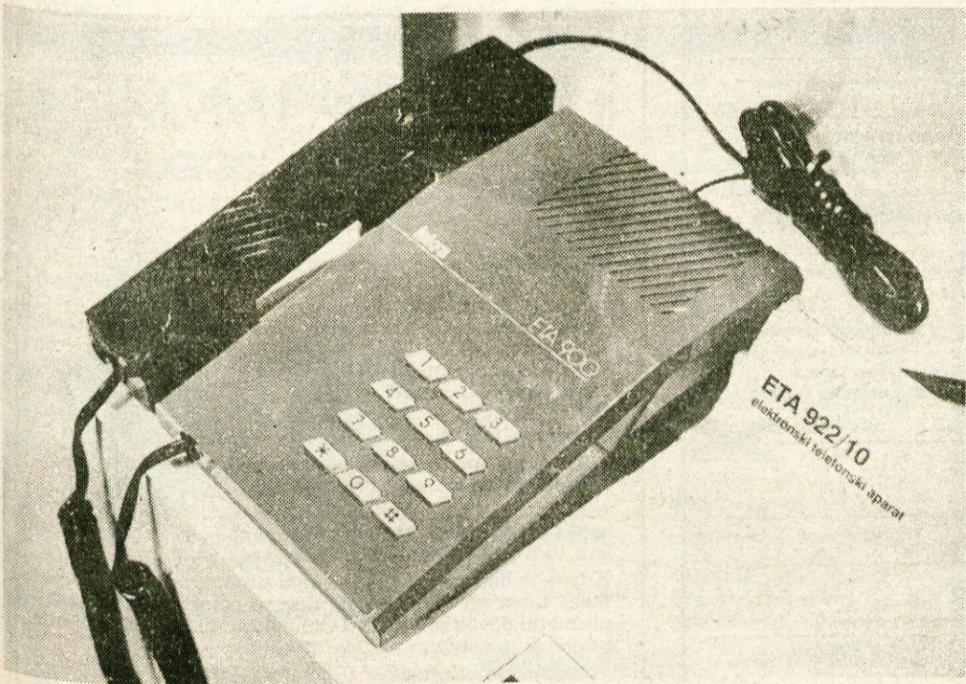
Celotna Iskra je tako na letošnjem 14. mednarodnem sejmju kooperacij industrije, trgovine in drobnega gospodarstva pokazala povsem nov obraz s spoznanjem, da trg in obstoj ter uspeh na njem terjajo nove prijeme, da je sejm prireditel, kjer so poslovni stiki, predstavitve, spoznavanja, pogovori... prava opredelitev, ne pa kulisa, za katero se je doslej marsikdo bolj skrivljal kot predstavljaj; glavni cilj pa so bila nekajdnevna potovanja in na ta način upravičene dnevnice. Kranjski sejm, kot so povedali Iskrini predstavniki iz posameznih Nabav v delovnih organizacijah pa se zdaj nadaljujejo: Povabilo velja, vrata so odprta, kajti trg deluje in ne čaka...!

Miro Krč, vodja kooperacij v Nabavi Unitel Blejska Dobrava

Iskra

64260 Bled, Cankarjeva 2

Komisija za delovna razmerja TOZD Kompas hoteli Bled objavlja prosta dela in naloge:

1. KV NATAKAR 1 delavec za nedoločen čas
2. KV NATAKAR 1 delavec določen čas

Pogoji:
Pod 1 in 2: IV. stopnja izobrazbe, smer natakara, 2 leti delovnih izkušenj, izpit iz higienskega minimuma, pasivno znanje dveh tujih jezikov.

Razen primernih osebnih dohodkov, vam nudimo delo v prijetnem okolju, mlademu kolektivu na visoki strokovni ravni. Od vas pričakujemo inovativnost in angažiranost na delovnem mestu ter solidno strokovno usposobljenost. Prošnje z dokazili pošljite na naslov: Kadrovska služba, TOZD Kompas hoteli Bled, 64260 Bled, Cankarjeva 2, v roku 8 dni od dneva objave.

PERFTECH - d. o. o.
64260 BLED

Objavlja prosta dela in naloge

POSLOVNI SEKRETAR
za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

POGOJI: višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri, lahko gimnazijski maturant, znanje angleškega jezika, zažejeno tudi pasivno znanje nemškega jezika, 2 leti delovnih izkušenj, 3-mesečno poskusno delo.

Od kandidata se pričakuje samostojnost pri delu in okvirno poznavanje računalništva.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in kratkim opisom delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: PERFTECH - podjetje za proizvodnjo in uvajanje novih tehnologij, Ljubljanska 12, Bled.

gorenjski tisk p.o.
Moše Pijadeja 1, p.p. 81
64000 KRANJ

Objavlja prosta dela in naloge

NOTRANJI TRANSPORT IN POMOČ PRI ODPREMI

— dokončana osnovna šola
Delo je enozmerno in ga združujemo za nedoločen čas z enomesečnim poskusnim delom

PREGLEDOVANJE TISKOVIN II

— dokončana osnovna šola
Delo je dvozmerno in ga združujemo za nedoločen čas z enomesečnim poskusnim delom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba delovne organizacije 8 dni po objavi.

MERCATOR ROŽNIK
TOZD PRESKRBA
Trg svobode 27
64290 Tržič

Komisija za delovna razmerja Mercator Rožnik TOZD Preskrba Tržič razpisuje prosta dela in naloge

več PRODAJALCEV mešano živilske stroke za območje Tržiča

Pogoji za sprejem: šola za prodajalce oziroma z delom pridobljena delovna zmožnost ali končan VIP za trgovinsko dejavnost, nič oziroma pet let ustreznih delovnih izkušenj, poskusno delo en mesec.

Nastop dela je možen takoj.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in potrdilom o stanovanju oddajte v 8 dneh po objavi razpisa v kadrovski službi TOZD, kjer lahko dobite tudi vsa ostala pojasnila.

OBRATNO GRADBENO PODJETJE
GRAD
64260 BLED

Komisija za delovna razmerja OGP GRAD BLED, objavlja prosta dela in naloge

KV AVTOMEHANIKA

Pogoji: poklicna šola za avtomehanike
pet let delovnih izkušenj
odslužen vojaški rok

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh pošljejo na naslov: OGP GRAD BLED, Grajska 44, Bled.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po preteku prijavnega roka. Pomanjkljive in prepozno prispelle prijave ne bomo upoštevali!

OSNOVNA ŠOLA BRATOV ŽVAN
Gorje p.o.

Komisija za delovna razmerja Osnovne šole bratov Žvan Gorje 64247 Zg. Gorje objavlja prosta dela in naloge

HIŠNIKA (1)

Pogoji:
— poklicna šola strojne, lesne ali elektro smeri,
— opravljen izpit za kurjača nizkotlačnih kotlov,
— trimesečno poskusno delo
— vozniški izpit B kategorije

SNAŽILKE (1)

Pogoja:
— osnovna šola,
— trimesečno poskusno delo.

Z izbranimi kandidati bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Prijave pošljite v osmih dneh po objavi. Pričetek dela po dogovoru.

CESTNO PODJETJE KRANJ
64000 KRANJ

CESTNO PODJETJE KRANJ obvešča, da bo cesta R - 314 na odseku STUDENO - ŽELEZNIKI v SELŠKI DOLINI zaprta za ves promet od 22. 5. 1989 do 25. 5. 1989, vsak dan od 7.00 do 13.00 in od 14.30 do 19.30 ure. Popolna zapora ceste je potrebna zaradi asfaltiranja vozišča. Avtobusni promet bo urejen s prestopanjem. Obvoz za osebni in tovorni promet je določen na relaciji ŽELEZNIKI - DRAŽGOŠE - PODBLICA - BESNICA - KRANJ - ŠKOFJA LOKA - STUDENO in obratno. Obvoza za prikolice in avtovlačilce ni.

Udeležence v prometu opozarjamo, da se ravnajo po cestno prometni signalizaciji in z razumevanjem, da navedena dela CESTNO PODJETJE KRANJ iz tehničnih in varnostnih razlogov ne more izvajati med prometom. V primeru dežja zapore ne bo.

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ
Kranj, Cesta JLA 6

Delavski svet DO PPK objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. SAMOSTOJNI ODGOVORNI PROJEKTANT

Pogoji:
— diplomirani inženir gradbeništva — specialnost promet
— strokovni izpit
— 5 let delovnih izkušenj
— zaželeno znanje iz računalniškega projektiranja cest na PC

2. PROJEKTANT — pripravnik

Pogoji:
— gradbeni tehnik za nizke gradnje

Dela in naloge pod tč. 1 objavljam za nedoločen čas. Prijave naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi. O izbiri bomo kandidata obvestili najkasneje v roku 30 dni.

HTDO »GORENJKA« JESENICE
TOZD GOSTINSTVO JESENICE

Odbor za medsebojna delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

VEČ KUJARJEV IN NATAKARJEV V TOZD Gostinstvo Jesenice

Pogoji:
— strokovna izobrazba ustrezne smeri
— 6 mesecev delovnih izkušenj
— poskusno delo 2 meseca
— delovno razmerje bodo kandidati sklenili na nedoločen čas s polnim delovnim časom

Pisne prijave o izpolnjevanju pogojev naj kandidati v roku 8 dni po objavi pošljejo na naslov: HTDO »GORENJKA« JESENICE, Prešernova 16, Jesenice, kadrovska služba.

KUPUJTE V CELOVCU z DOBIČKOM?

— POVRNITE SI NAPRIMER POTNE STROŠKE

KAKO? ENOSTAVNO: PRI NAKUPU V KATERIKOLI OD NAVEDENIH PRODAJALN Z IZREDNO UGODNIMI CENAMI. POKAŽETE ENOSTAVNO NAŠ BON ZA DOBIČEK. POTRJEJEN BON ODDATE PRI POVRATKU V TRGOVINI ADEG — ROBERT MALLE, LOIBLTA 15 (3 KM OD MEJE, NA LEVI STRANI V SMERI YU), KJER DOBITE OD ZNESKA NAKUPA (PLAČILO GOTOVINA) (NE POZABITE TUDI NA POVRAČILO PROMETNEGA DAVKA) **ŠE 5% NAZAJ**

PRODAJALNE Z DOBIČKOM:

(SPISEK VELJA DO KONCA JULIJA 1989)

IME	NASLOV	KAJ DOBITE
ELEKTRO LAURE	PERNHARTGASSE 8 (Center) ANKERSHOFENSTRASSE 2 (Jug)	Radijski sprejemniki, TV, video rekorderji, HI-FI-stereo, kasete, kuhinjski pripomočki, razsvetljava, raznovrstni električni izdelki ...
MAGOMETSCHNIG	10.-OKTOBERSTRASSE 6 (Center)	Dodatna oprema za vse avtomobile: avtoradiji, spojlerji, tepihi, prevleke, prtljažniki, lita platišča, zvočniki, pokrovi platišč ...
FRIZT (AUTO)	ROSENTERSTRASSE 232 (Jug)	Sončne strehe za vse avtomobile z montažo, popravila vseh vrst, gume in aluminijasta plašča, dodatna oprema in rezervni deli ...
V. SCHMIED	FELDHOFGASSE 45 (Jug)	Laki in barve za vse avtomobile, pripomočki za lakiranje, lakirni stroji, svetovanje, kako lakirati!!!
OPTIK BRANDSTÄTTER	PERNHARTGASSE 6 (Center)	Kontaktne leče, očala, mikroskopi, povečevalna stekla, dalnoglede ...
REIFEN ROSMANN	ROSENTERSTRASSE 222 (Jug)	Novo in rabljene gume pri novih brezplačna montaža — MICHELIN, PIRELLI, DUNLOP, CONTI, SEMPERIT, FULDA, GOOD YEAR ...
KÄRNTNER JAGDSTUBEN	BANHOFFSTRASSE 26 (Center)	Vse za lovce in ribiče: puške, pištole, strelivo, trnki, noži, obleka, obutev ...
HERZOG	8.-MAI-STRASSE 15 (Center)	Čelade za motoriste, vsakovrstna kolesa, dodatna oprema in rezervni deli za kolo, kolesarska obleka ...
GUMMI-HERZOG	10.-OKTOBERSTRASSE 11 (Center)	Raznovrstni plastični izdelki za hišo, vrt in gospodinjstvo ...
HOFER	GETREIDEGASSE 8 (Center)	Raznovrstne črpalko, hladilna tekočina za sončne kolektorje, termostatični ventili, vse za centralno kurjavo, kemija ...

BON
ZA DOBIČEK

ZNESEK/NETTOBETRAG

ŽIG/STEMPEL

DOBIČEK DOBI:

IME/NAME: _____

NASLOV/ADRESSE: _____

S (Z BESEDO) IN WORTEN: _____

DOBIČEK VAM LAHKO POVRNEMO TUDI PO POŠTI. ZAHTEVAJTE TUDI NOVE BONE ZA DOBIČEK IN V JULIJU TUDI ŽE NOV SPISEK PRODAJALN Z DOBIČKOM. NASLOV: FA. B. ANKERST, 64243 BREZJE, POŠTNI PREDAL 2

Zadružni svet Mercator — Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske, TOK Radovljica, v skladu s 113. členom Statuta TOK Radovljica razpisuje

JAVNO DRAŽBO
za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

Osnovno sredstvo	izklicna cena
Posestvo Poljče	
1. Motor VW-1300	800.000
2. Plug IMT 2/12	800.000
3. Puhalik Mengele z motorjem	3.500.000
4. Črpalka za tekoči gnoj HIMEX	1.200.000
5. Mlin Virovitica	900.000
6. Traktor Deutz Torpedo 75 KS	12.000.000
7. Kontejner cisterna 1000 lit.	500.000
8. Prikolica kiper enoosna 3 t	4.500.000
9. Reduktor z motorjem	1.500.000
10. Uteži za traktor	1.280.000
Posestvo Bled	
11. Samonakladalna prikolica 30 m ³	1.200.000
12. Samonakladalna prikolica 30 m ³	900.000
13. Samonakladalna prikolica 25 m ³	1.500.000
14. Rotacijska kosilnica 165 SIP	600.000
15. Tračni obračalnik UTO 220	500.000
16. Obračalnik UO-4	1.500.000
17. Puhalik Vulkan	600.000
Radovljica	
18. Prikolica — camp Treska	8.000.000
19. Prikolica — camp IMV	8.000.000

Javna dražba osnovnih sredstev, navedenih pod zaporednimi številkami od 1. do 10. bo dne 23. 5. 1989 ob 8.00 uri na kmetijskem obratu Poljče;

javna dražba osnovnih sredstev, navedenih pod zaporedno številko od 11. do 17. bo dne 23. 5. 1989 ob 10. uri na kmetijskem obratu Bled;

javna dražba osnovnih sredstev, navedenih pod zaporednimi številkami od 18. do 19. bo dne 23. 5. 1989 ob 12. uri na sedežu TOK Radovljica, Lesce, Rožna dolina 50.

Ogled osnovnih sredstev bo možen eno uro pred pričetkom javne dražbe na kraju javne dražbe.

Javne dražbe se lahko udeležijo vse pravne in fizične osebe, ki pred pričetkom javne dražbe položijo varščino v višini 10% izklicne cene osnovnih sredstev.

Kupec je dolžan plačati pristojni davek. Kupec mora takoj po koncu javne dražbe položiti ceno, plačati prometni davek in prevzeti osnovno sredstvo. Kupec nima pravic iz jamstva za napake stvari.

Podrobnejše informacije — telefon št. 75-253.

ALPETOUR

Turistična agencija Škofja Loka

RABAC UGODNE CENE ZA UPOKOJENCE TUDI V MESECU JUNIJU

POČITNICE NA KMETIH (UGODNO)

POCENI IN DALEČ

ENO- IN VEČDNEVNI IZLETI ZA SKUPINE

RIM LETALO - AVTOBUS, ODH. 8. IN 10. 6. INFORMACIJE IN PRIJAVE V ALPETOUROVIH TURISTIČNIH POSLOVALNICAH

Srednja šola ekonomske in družboslovne usmeritve Kranj

Komisija za delovna razmerja Srednje šole ekonomske in družboslovne usmeritve Kranj objavlja prosta dela in naloge:

— za nedoločen čas

1. UČITELJA STROJEPISJA IN STENOGRAFIJE

Pogoji:

- končana Pedagoška akademija, smer strojepisje in stenografija, ali
- končana upravna šola z znanjem strojepisja in stenografije v obsegu 4-letnega programa Administrativna dejavnost

— za določen čas — za šolsko leto 1989/90

1. UČITELJA MATEMATIKE

Pogoji:

- visoka izobrazba pedagoške smeri, ki vključuje matematiko, ali visoka izobrazba teoretične ali uporabne smeri matematike

2. UČITELJA RAČUNALNIŠTVA IN INFORMATIKE

Pogoji:

- visoka izobrazba, ki vključuje računalništvo s programiranjem

3. UČITELJA ANGLEŠKEGA IN NEMŠKEGA JEZIKA

Pogoji:

- visoka izobrazba dvopredmetne študijske smeri angleškega in nemškega jezika s književnostjo

4. UČITELJA PISARNIŠKEGA POSLOVANJA (polovični delovni čas)

Pogoji:

- visoka izobrazba pravne fakultete

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Komisija za delovna razmerja Srednje šole ekonomske in družboslovne usmeritve Kranj. Informacije lahko dobite po telefonu 064/26-690 ali 064/24-896. O izbiri bomo kandidate obvestili v roku 30 dni po objavi oglasa.

OSNOVNA ŠOLA F. S. FINŽGARJA LESCE

Komisija za delovna razmerja pri osnovni šoli F. S. Finžgarja, Lesce, razpisuje prosta dela in naloge:

UČITELJA RAZREDNEGA POUKA za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Razpisni pogoji so določeni z Zakonom o osnovni šoli. Nastop dela 1. septembra 1989. Kandidati naj oddajo prijave z dokazili o izobrazbi v 15 dneh po objavi razpisa na naslov šole.

NARAVNO ZDRAVILIŠČE TRIGLAV MOJSTRANA

Na podlagi 42. člena statuta objavlja razpisna komisija razpis del in nalog

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA NI REELEKCIJA

Za opravljanje del in nalog individualnega poslovnega organa direktorja morajo kandidati izpolnjevati poleg z zakonom določenih pogojev še naslednje:

- da imajo visoko ali višjo izobrazbo upravno-pravne, ekonomske ali organizacijske smeri
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih ali sorodnih delih

Stanovanja ni na razpolago.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Naravno zdravilišče Triglav Mojstrana, razpisna komisija, Savska 2, Mojstrana.

O izidu bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po seji Zbora delovne skupnosti.

LIP, lesna industrija Bled
Delovna skupnost skupnih služb

objavlja v počitniškem domu na Seči pri Portorožu dela in naloge

KUHARICE II

Pogoji za zasedbo del in nalog so:

- PK kuharica in 3 leta delovnih izkušenj oz. K kuharica z opravljeno pripravniško prakso

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas - od 24. 6. do 15. 9. 1989.

Pisne prijave z dokazili sprejema LIP Bled, DSSS, Bled, Ljubljanska 32 do 26. 5. 1989.

Hoteli

KOMPAS HOTEL RIBNO

PRIREJA

teniški turnir za rekreativce

pod pokroviteljstvom Kompas Eurocard za posameznike in dvojice

27. in 28. maja s pričetkom ob 8. uri

prijave sprejemamo v recepciji hotela ali po telefonu (064) 78-661.

GORENJSKA KMETIJSKA ZADRUGA n.sub.o.

Aktiv mladih zadržnikov Gorenjske kmetijske zadruge TZO Cerklje prireja sejem rabljenih kmetijskih strojev v nedeljo, 21. 5. 1989, od 8.00 do 14.00 ure na dvorišču Zadržnega doma v Cerkljah.

ISKRA SSD
Podjetje skupnih servisnih dejavnosti, p. o. Kranj

Delavski svet podjetja Iskra SSD objavlja prosta dela in naloge

1. VODJE EKONOMSKEGA PODROČJA

Pogoja:

- dipl. ekonomist
- zaželene delovne izkušnje

Kandidati naj pisne prijave z dokazili pošljejo v roku 8 dni na naslov: Iskra SSD, Organizacijsko in splošno kadrovske področje, Ljubljanska c. 24/a, 64000 Kranj.

V NARAVO S KOKRO

ugodne cene
brezobrestna potrošniška
posojila
prodaja na tri čeke za nakup
nad 400.000 din

VRTNE GARNITURE
REKVIZITI ZA ZUNANJE LETNE
ŠPORTE
ŠPORTNI COPATI
ŠOTORI
SPALNE VREČE
ŠPORTNA OBLAČILA

V BLAGOVNICI Kokra v Kranjski gori
v veleblagovnici Globus
in delno v prodajalnah
Kokra v Radljah, Gorenji vasi,
Žireh in Metliki

17. - 22. maj

Kokra
Trgovska DO Kranj

KOMPAS JUGOSLAVIJA

POSLOVALNICI KRANJ IN BRNIK
V STILU ČASA

ZAPOMNITE SI NAŠE
TEL. ŠTEVILKE

Kompas Kranj 064 28-472, 28-473

Kompas Brnik 064 22-347
(NON-STOP)

IMAMO:

posebne aranžmane za skupine
in posameznike po resnično
nizkih cenah npr.:
- 4 DNI RIM-ASSISI-BAGNO DI
ROMAGNA za 1.500.000 din
- 2 DNI FIRENZE-RAVENA
za 790.000 din
- 2 DNI TIROLSKA IN BAVARSKA
(Innsbruck - München)
za 850.000 din
- 7 DNI KOPANJA V BAGNO DI
ROMAGNI za 1.000.000 din
- SMUČANJE V AVSTRIJI - SKOZI
CELO LETO super nizke cene
(različne možnosti)

NUDIMO

letni oddih in potovanja po vaših
željah in potrebah. Ponudbo
dobite na dom!

OPRAVLJAMO

rezervacije in prodajo vseh vrst
letalskih vozovnic.

ZBIRAMO

proste in nezasedene posteljne
kapacitete za prodajo na
konvertibilno tržišče. Ceno in
datumsko omejitev lahko
določate sarji.

VESELILO NAS BO - ČE NAS OBIŠČETE

Ugodna ponudba

IZDELKOV

GORENJE - TITOVO VELENJE
LTH - ŠKOFJA LOKA

- PRALNI STROJI
- ŠTEDILNIKI
- HLADILNIKI
- ZAMRZOVALNE SKRINJE IN OMARE

MOŽNOST PLAČILA V 5 OBROKIH BREZ OBRESTI ALI 15 % POPUSTA OB GOTOVINSKEM PLAČILU

MERKUR KRANJ
pravi ljudje na pravem mestu

TEMA TEDNA

Dva Slovenca - tri stranke

Ko si že kakšnih dvatisočpetstotič na dan rečem, da me novodobni strankarski boji na Slovenskem niti približno ne bodo več zanimali, me mimogrede pahnejo v miselno skušnjava novi štosi na odru našega političnega pljuvalizma. Če prvi hip še veruješ, da so naprežanja strank in zvez in podstrank in podzvez vendarle korakec k demokraciji in velikodušno zamižim pred spodrsrljajčki in napakicami, te naslednji hip kar stisne pri srcu, ko v kakšni politični analizi prebereš, kaj vse je v ozadju naše porajajoče se demokracije. Sploh pa mi ne bi bilo treba brati, če bi mi bilo dano več pameti in politične modrosti: že ob čisto običajnih političnih pinkponkih, kdo je komu kaj zaupnega obljubil in dal, bi mi moralo biti jasno, da demokracije ni in je ne bo brez takega ali drugačnega zakulisja, zaletavosti, podtikanj, zapletov in spletke.

Ob silnem izbruhu strankarstva in zvez in gibanj, ki so zrasla izključno na temelju pobud in zamisli naše mladine in zdaj vsaka zase koračijo v svetlo prihodnost, je res zanimivo, da narod kar čaka in čaka. Res je, da zaradi sistema, ki je trden kot kamen kost in ki si je svojo neprobojno shemo zavaroval z vrati Jelovice («nak, ne bo vam uspelo!»), nima še nobene volilne možnosti, da bi povedal, kaj si v resnici misli. Če pa vzamemo, primera radi, za en takšen približni barometer pisma bralcev v naših renomiranih dnevnih, za vraga ne boste zasledili, da bi se piščiči odmevni ki odločno, jasno in nedvomno opredelili (razen široke podpore, ki jo je deležen odbor za varstvo človekovih pravic): **Jaz, Janez Tapata, sem za zvezo Topota, ker sem vzhičen nad njenim programom, ki ga zdaj še ni, a še bo.** Polemizirajo že, oja, in tudi zanimivo so, to že, na splošno in le z redkimi izjemami pa povedo, kje v resnici so ali v katero zvezo se name ravajo vpisati.

Ne gre zato, da bi se bali, čeprav bi za naše razmere kar veljalo, da je tudi tovrstna previdnost mati modrosti. Nekateri so v srcu še vedno za »pluralizem samoupravnih interesov nestranskarkega tipa« ali kako se že imenuje ta milozvočna in vsakomur tako kristalno jasna formulacija. Mnogi niso za nič in nikogar, kar sploh ni čudno: kaj veš, kakšno čudo od stranke se bo rodilo jutri in širni javnosti oznanilo, kdaj se je prvič polulalo in pokakalo v svoje plenice.

V tej negotovosti, ko res ne veš, komu bi dal svoj volecenjeni glas, bi konec koncev najraje ustanovil kar svojo stranko. Tako bi vsaj vedel, da si

v dobri družbi. Magari za ceno zbadljivke, ki ima svojo zgodovinsko preteklost in - kot vidimo tudi danes - svojo utemeljenost. Že davna leta pred rojstvom moje bodoče stranke v mejah zakona so se iz slovenske vname po strankarstvu takole norčevali: **«Če vidiš dva Slovence, ki glavi vkup tiščita, si lahko prepričan, da bosta ustanovila tri stranke...»**

In ko takole vsak zase modrujemo, kdo je kdo in kdo in kdo bo še kdo ali kdo bo v kratkem nikdo, gredo naši vzhodni sosede strumno pravi parlamentarni demokraciji naproti. Saj nič ne rečem, da ne bi bile tudi te naše demokratizacijske muke brez soli in da ne bi bilo vredno popreti, zavedajoč se, da svobode ni nikjer, če je ni na političnem področju. A izgublja se preveč dragocene energije in narodove potrpežljivosti, če se brez programov ustvarjajo stranke in zveze, ki, kot pravi naša mladinska organizacija, stalno hodijo v njen zelnik. Tako, da ji pred nosom neženirano ukradejo vsako idejo in se pod kapo fronte potem z njo kitijo.

Ko sem že čisto na tem, da v primeru, če me bo moja zasebna iniciativa po lastni stranki jutri minila, pač počakam na mladinsko stranko - mladinci so vsaj za zdaj edini, ki odkritosrčno priznavajo, da se bodo borili za oblast - me obračun na minuli zvezni partijski seji spomni, da bi treba urediti odnose tudi s stranko, ki je edina res na oblasti. Če mi je zaradi svoje cagavosti, sestopov ter počepov kdaj šla na živce, si je zaradi nekaj odločnih nastopov slovenskih partijskih predstavnikov na zveznem ceka-ju takoj spet pridobila nekaj moje dragocene naklonjenosti.

Bravo! **Po pravem obračunu pri O.K. koralu minulo sredo spet sije iskrica upanja v mojih žalostnih partijskih očeh.**

Sami lahko zdaj vidite, kako je s to zadevo: vsak me lahko ima in vsak me lahko nima. Zaradi take kolebljive nature gredo sicer povprečni Američani k psihiatru, pri nas pa taki shizofreniki celo v cajtnge lahko pišemo. In še prav nič nas ni sram! In zakaj bi nas le bilo, ko pa čisto dobro vemo, da se naša »hauptsvetovna« sramota izdatno in nepopravljivo producira na drugih področjih. Tole demokratično bavsanje in ravnanje v domači hiši je prava otročarija v primerjavi z dolgovi, ki si jih odkupujemo po sramotni diskontni ceni; z grozljivo inflacijo, s štrajki... Ali s pogubnim odhajanjem naših strokovnjakov v tujino, kar nas bo kot narod zares in nepreklicno pokopalo...

D.Sedej

NARODNOZABAVNA LESTVICA RADIA ŽIRI

Na valovih Radia Žiri bo na sporedu v sredo, 24. maja, med 16.30 uro in 19. uro, vsebovala pa bo ob dobrih dveh urah domače glasbe tudi informacije in novosti iz glasbenega sveta ter pogovore z gosti: znanim harmonikarjem Miščetom Stegujem, humoristom Vinkom Šimekom, citirjem Karlijem Gradišnikom... Predstavili vam bomo obilico novih posnetkov iz novih plošč in kaset, ki so pravkar izšle. Zavrteli vam bomo tudi majsko, mladostno narodnozabavno lestvico Radia Žiri z desetimi skladbami.

Iz minule oddaje se je uvrstilo pet viž:

1. Fotograf - Ansambel RŽ
2. Očetu - Alpski kvintet
3. Za vse hvala ti - Ansambel Franca Miheliča
4. Ko pride pomlad - Nagelj
5. Če bi se še enkrat rodil - Štirje kovači

Predlog novih narodnozabavnih melodij:

6. Nocoj bo spet lepo - Ansambel Krt
7. S Harmoniko po svetu - Kvintet Vikija Ašiča
8. Pojdi z menoj na planino - Avenik
9. Sestavljena polka - Karli Gradišnik
10. Dom je zavetje sreče - Ansambel Lipa

Izmed poslanih glasovnic smo izžrebali: Olga Čadež, Poljane nad Škofjo Loko in Janko Kokalj, Brezje pri Trzihu 40. Po pošti bosta prejela dve kaseti. Tudi tokrat izpolnite priloženi kupon in nalepljenega na dopisnici do 31. maja pošljite na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, Žiri. Sodelujte!

KUPON

Ime in priimek .....
 Naslov .....
 Glasujem za .....
 Prihodnji gost oddaje .....

JEŽ Kravice pred kranjsko občino

Hudo čudna novica prihaja iz Stražišča pri Kranju. V neki družini, kjer se ukvarjajo tudi s kmetijstvom, imata starša dva sinova. Ko so prvega sina poklicali k vojakom in je bil za odhod pripravljen drugi, sta se starša že začela bat, da ne bi bila oba hkrati odsotna. Dela na kmetiji res ni malo in mlada pomoč pride še kako prav.

A nesreča je bila hušja: ne le, da sta oba pri vojaki, minulo sredo so na orožne vaje poklicali še ata...

In kaj zdaj? Če bodo na ustreznem odseku še naprej tako tolerantni in brihtni, se zna zgoditi, da na kakšen bližnji tečaj civilne zaščite pokličejo še mamo. V tem primeru ji svetujemo, da svojo živinico, krave in prašičke, privede kar pred občino. Ni vrag, da ne bi na občini našli koga, s poreklom iz ruralnega področja, ki bi zapuščeno živinico znal »porihitati«...

NAGRADNA KRIŽANKA

Rešitev prejšnje križanke: vodoravno: Skopas, tokata, Alarod, Noble, Janez, Mara, safe, selenit, Carrara, alanin, vztrajnik, nerc, aral, navor, ksid, Araks, vaga, lt, nias, tla, err, Aragona, novce, ad, biseri, Ikar, kne, okarina, Kantrida, Rad, Tate, nalitek.

Naša Nataša Omahen je izžrebala naslednje reševalce: 1. nagrada Milka Zupan, Mestni trg 8, Škofja Loka, druga nagrada Alenka Hrobat, Zanovna 7, Kranj in tri tretje nagrade: Hani Stana, Cesta revolucije 6, Jesenice; Amila in Anel Čorđić, Titova 100, Jesenice, in Ivanka Jošt, Poljšica 16, Podnart.

Za današnjo križanko razpisujemo naslednje nagrade:
 1. nagrada: 100.000 dinarjev
 2. nagrada: 50.000 dinarjev
 Tri tretje nagrade po 30.000 dinarjev

Rešitve pošljite do srede, 24. maja, na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj /za nagradno križanko).

Šank rock - dobro in zlo

Izšla je nova, že druga kaset velenjskega ansambla Šank Rock. Skupino sestavljajo sami simpatični fantje: Uroš Uranjek, Cveto Polak, Zvone Hranjec, Davor Klarič in Matjaž Jelen.

Svojo novo kaseto z naslovom Dobro in zlo velenjski rokerji že promovirajo na koncertih po vsej Sloveniji. Med njihovimi skladbami je najbolj vžgala pri poslušalcih pesem Metulj. Hit pa je postala tudi skladba Filtro drugam. Sodelovali bodo tudi na Pop delavnici, kjer se bodo predstavili s pesmijo Nič nas ne ustavi.

Nataša Bešter

Kaj je pisal Slovenski narod leta 1878

Čestitke vladarju in blagej soprogi

Danes je petindvajsetletnica cesarjeve in cesaričine proke. Četrto stoletja živeti v srečnem zakonu, to ni množici prisvojeno; zatorej pa ta dan kot poseben vesel praznik praznujejo vsi avstrijski narodje. Ker je bila ta redka sreča prisvojena našemu vzvišenemu vladarju in njegovoj blagej soprogi, smo veselji tudi mi.

Prebivalci dežele Kranjske so cesarju ob tem dnevi čestitali in dobili od njega odgovor:

»Z živim zadovoljstvom sprejemam poklanjanje svojega vojvodstva Kranjskega ob priliki svečanosti petindvajsetletne svoje poročitve. Znam, da je vse prebivalstvo Kranjske dežele složno v čuvstvih najzvestejše udanosti do mene in do moje hiše, in jaz smatram to lojalno mišljenje kot poroštvo složnega skupnega delovanja vseh prebivalcev Kranjske in povzdigo blagostanja domovine. Sprejmite mojo in cesarice najiskrenejšo zahvalo za voščila, ki ste nam jih prinesli, in zagotovljeni bodite mojega neminljivega cesarskega dobrohotenja.«

ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

OD 1. MAJA V LJUBLJANSKI BANKI, TEMELJNI BANKI GORENJSKE VELJAJO VIŠJE TARIFE:

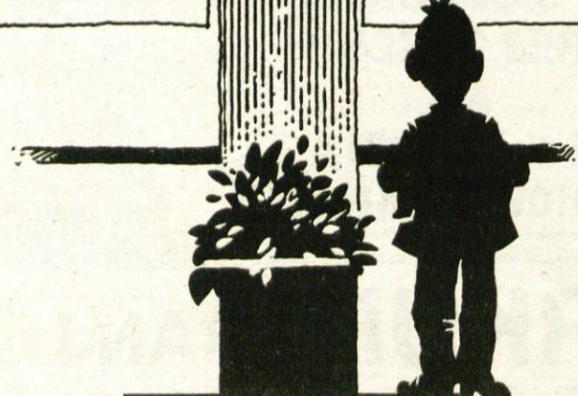
— za vplačilo s splošno položnico:
 1 % od zneska, oz. najmanj 570 din in največ 28.000 din

— za virmanski nalog:
 1 % od zneska, oz. najmanj 300 din in največ 15.000 din;

— za izplačilo in nakazilo v tujino iz deviznih računov in deviznih hraničnih knjižic občanov:
 * v roku od 15 dni od dneva pologa, če na računu ali vlogi ni predhodnega kritja, 14.000 din

DEVIZNO POSLOVANJE

DINARSKO POSLOVANJE

Temeljna banka Gorenjske

		GORENJSKI GLAS	FRANC IGRA S KARTAMI	NASILJE	STROKOVNJAKINJA ZA ARABSKI JEZIK IN KULTURO	DVOJICA	MESTO V JUŽNI TURČLIJI	GORENJSKI GLAS			
		DEL KOLESARKE DIRKE							ZNAMKA TUJIH RAČUNALNIKOV		
		AVTOMOBILSKA PLAHTA									
		NAJVIŠJA GORA TURČUJE									
		STIK DVEH PLOSKEV				NATRIJ GLAS ZVOK					
		NAPRAVA ZA ISKANJE PODMORNIC									
AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	MESTO V INDIJI V DRŽAVI MADHJA PRADEŠ	ŠPUNOŽA	BOKSAR LOUIS ISAAC NEWTON		SOMBOR SKANDIN. MOŠ. IME		INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NAPLAČILO		PODOBA FIGURA	ENAJSTI DEL CELOTE	NIKOLAJ ASEJEV
LETALO					VULKAN NA SICILIJU DELAVKA V LIKALNICI			MESTO V ZRN, OB REKI KOCHER ST. PLOŠČINSKA MERA			
SODOBNI NEMŠKI PISATELJ (HEINZ G.)							PREBIVALŠČE PRALJUDI				
OSKAR HUDALES			RUSKO ŽEN. IME TISOČINKA MILIMETRA				PRIPADNICA ARUJEV				LOJNA BULA
NIVRED. NEZ. MALO. PRIDNEZ				KARLIN ALMA KOŠILO. OBEJ		DELNI ZLOM	KOBRJA, NAOČARJKA		JANEZ ALBREHT MUŠLIM. MOŠ. IME		
JUŽNO-AMERIŠKA KLIKAVICA				SL. LITERAR. ZAGOVORNAR (DOSIP)			ŠTUDENT SLAVISTIKE DRAMATIK ZAJC				
GORENJSKI GLAS	TRIG V ANG. MESTIH UDAREC S SEKIRO				ANTON DERMOTA TVOR		MESTECE BLIZU ZADR. (AENONA)	REKA NA ŠKOTSKEM	ITALIJ. KNEZJA ROBBINA		
LJUBLJ. BALETKA (PRIIMEK IN IME)									GORA V JULIUCH TANTAL		
PRIVRŽE. NEC. EVO. LUCIONIZMA										ANGL. POPEVKAR BRIAN	
DOMAČA VPREŽNA ZIVAL					PREBI. VALKA ARMENIJE					MARIBOR. SKA TOVAR. NA AVTO. MOBILOV	

ureja DARINKA SEDEJ

Dr. Ciril Ribičič o sončnih in senčnih straneh jugoslovanske federacije

Se bo ponovila zgodba zgodnjih sedemdesetih let

Kranj, 17. maja - Eनाčaj med začetkom sedemdesetih let in sedanostjo je upravičen, pa upajmo vsaj, poučen. Tudi takrat, skoraj dve desetletji nazaj, je bilo veliko idej o demokraciji, zdravem gospodarstvu in omejevanju gospodarskih funkcij države. Prišlo pa je do usodnega razpleta: te ideje, zrasle v raznih delih države, se medsebojno niso povezale, ampak so se sprle na nacionalni osnovi. Ta nevarnost nam je danes zelo blizu in lahko se, s hudimi posledicami za prihodnost ponovno uresniči.

Povsem trdna je lahko tudi druga primerjava s časi 20 let nazaj. Ko je dosežen nacionalni mir oziroma se ljudstvo na tak ali drugačen način umiri, želja po gospodarskih in političnih reformah ponavadi splahni oziroma so težnje lahko tudi utišane! Na tem primeru se zgodovina ponavlja. Ne le v Srbiji, kjer je bila izvedena "nacionalna homogenizacija" in so v primeru Kosova tudi ustavno zajamčene pravice Srbov, pa zahteve po reformah, posebej političnih, niso več tako ostre. Tudi za druge dele Jugoslavije, za Slovenijo, realno znotraj in izven nje preti ta nevarnost.

Tudi iluzija, da je samoupravljanje samo po sebi sposobno rešiti nacionalno vprašanje, je propadla. Če je bil AVNOJ izjemen po tem, da je v težkih vojnih in v revolucionarnih časih znal dati velik pomen nacionalnemu vprašanju v Jugoslaviji, je prav nerazumljivo, kako smo ga mogli v petdesetih letih zanemariti in reči, da je nacionalno vprašanje v Jugoslaviji trajno rešeno in da je samoupravljanje zadosten okvir za uveljavitev posameznika, državljanja, ki naj bi bil del določene samoupravne enote.

Doktor Ciril Ribičič, član predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije in profesor na ljubljanski Pravni fakulteti med drugim tako razmišlja v knjigi Sončne in senčne strani federacije, ki sta jo napisala skupaj z dr. Zdravkom Tomcem, o vsebini svojih pogledov pa je govoril v sredo popoldne v Kranju, žal, ob dokaj skromni udeležbi, čeprav sta medobčinski svet SZDL za Gorenjsko in medobčinsko študijsko središče CK ZKS za Gorenjsko povabila na razgovor precej več ljudi.

Tudi leta 1974 niso vsi ploskali

Jugoslovanske razlike v pogledih na federacijo in njeno ustavo niso od večera, ampak segajo že v leto 1974, ko je bila sprejeta lani dopolnjena ustava, in še bolj nazaj. Ena stran je trdila in trdi, da je bila ta ustava dosežek uresničevanja avnojskih načel, druga stran pa ugovarja, da je bil tu začetek razbijanja federacije in zametek konfederacije in da je Jugoslavija po letu 1974 samo še zemljepisni pojem. Obe omeni sta se zaprl vsaka v svojo lupino in živeli v predstavi, da imata absolutno prav, vsaka stran pa je dobila svojo zvesto jav-

Stvari se hitro menjajo

V Jugoslaviji se stvari hitro lahko zasučejo drugače. Primer so volitve članov predsedstva države, je opozoril dr. Ciril Ribičič. Še lani jeseni je Srbija zagovarjala neposredne volitve članov predsedstva, Črna gora in Slovenija pa sta menili, da naj jih izvolijo republiške in pokrajinske skupščine. Po pol leta se je vse obrnilo. Srbija je člana zveznega predsedstva izbrala v republiški skupščini, Slovenija in Črna gora pa na neposrednih volitvah.

nost in sedanje razlike v pogledih, tako politikov in politike ter tudi javnosti izvirajo od takrat. Posebej očitna so razhajanja glede soglasja oziroma konsenza pri sprejemanju odločitev v zboru republik in pokrajin. Glasnejši so navijači mišljenja, da bi namesto konsenza dalo preglasovanje federaciji večjo učinkovitost.

Dr. Ribičič ob tem ugotavlja: "Vendar praksa Jugoslavije, tako predvojne kot povojne, kaže, da preglasovanje o temeljnih vprašanjih ne vodi k učinkovitosti federacije, ampak k večjemu tudi k zametku državljanske vojne, ki je bila v začetku sedemdesetih let že zelo blizu. Tudi zato je bil v ustavo iz leta 1974 uveden instrument soglasja. Mislim, da preveč potiskamo v ospredje razne pristojnosti, premalo pa odnose med državo in družbo, med politiko in ekonomijo. Trdim, da niti sistem preglasovanja niti sistem soglasja ne moreta nadomestiti razumne odločitve ekonomske logike."

Hraber, vendar ne drzen korak

Vprašanje kako uveljaviti posameznika, državljanja, je postavljeno v ospredje tako v Sloveniji kot v Srbiji, vendar na različna načina. Politični sistem je preveč grajen na samoupravnem interesnem povezovanju, premalo pa na posamezniku. V Sloveniji zagovarjamo uveljavitev državljanov in človekovih svoboščin, v Srbiji pa še vedno živi ideja po

Past soglasja

Ob zagovarjanju soglasja ob sprejemanju najpomembnejših odločitev v državi pozabljamo na negativno plat, na past soglasja. Lahko se spremeni v igro. Ko drugi nekaj hočejo, mi ne damo soglasja, ko pa nekaj predlagamo mi, nam drugi lahko s soglasjem nagajajo. Zato bi kazalo negovati upoštevanje razlik, v skupno pa vključevati le tisto, za kar analize pokažejo, da smo resnično vsi v Jugoslaviji soglasni.

zboru združenega dela na zvezni ravni, ki bi ga lahko nadomestil recimo zbor državljanov, v republiških in občinskih skupščinah pa na političnem pluralizmu grajen in spremenjen družbenopolitični zbor ali zbor občin v republiški skupščini. Danes je v Srbiji aktualno geslo: en človek en glas, kar pomeni na zvezni ravni ukinitve paritete in soglasja ter uveljavitev preglasovanja. Mnenja v Jugoslaviji se še naprej krešejo, katero ustavo prej sprejeti: zvezno ali republiške. Velik del Jugoslavije zagovarja prvo možnost, Slovenija pa precej glasno drugo. Dr. Ribičič ugotavlja, da sedaj v Jugoslaviji ni klasične prednostne veljave zvezne ustave pred republiški in ustavno sodišče ne more prisiliti republike, ki ima zvezni nasprotno ustavo, da jo umakne, mogoče pa so politični pritiski. Zato je tu umestno vprašanje, kako dolg korak naj stori Slovenija pri tokratnem spreminjanju svoje ustave. Ribičič odsvetuje pretiravanje tudi zato, ker se Slovenci najbolj zavzemamo za pravno državo, je pa za "široko tolmačenje zvezne ustave brez izrecnih nasprotij", kar bi bil smotrni korak do nove slovenske ustave. Sem za to, da se samoodločba jasno opredeli v dopolnjeni slovenski ustavi kot trajna, celovita in neodtujljiva pravica slovenskega naroda. Predvsem srbska ustavnopravna znanost trdi, da je bila ta zgodovinska pravica ob ustanovitvi Jugoslavije enkrat za vselej uporabljena, mi pa pravimo, da ni bila, čeprav s tem posredno priznavamo, da te pravice zvezna ustava ne poudarja dovolj tudi zato, ker ta pravica ni več aktualna, analizira pomen samoodločbe dr. Ciril Ribičič.

Asimetrična federacija

Zagovarjam asimetrično ureditev federacije, kar pomeni, da so za enake stvari rešitve v različnih delih Jugoslavije različne, pravi Ribičič. To predlagam tudi zato, ker očitno v Jugoslaviji razhajanje še ne bo tako kmalu konec. Če ima Kosovo probleme z zastavo, ni nujno, da to rešujemo za vso državo, kjer teh težav ni, ampak samo na Kosovu. Princip asimetrije bi lahko vzeli tudi na drugih področjih, recimo pri izobraževanju. Primer je Kanada, kjer dobi federalna enota, ki zavrne enoten model, posebna sredstva, da ohrani svojega, brez političnih in drugih pritiskov.

Kaj je dobila Srbija

Dr. Ciril Ribičič je prepričan v oceno, da je sprememba odnosov v Srbiji generalna in niti najmanj kratkoročna. Fenomen spremenjene srbske ustave ima več obrazov.

"Novembra lani dopolnjena zvezna ustava ni bistveno posegla v ustavne odnose iz leta 1974, čeprav so bili prav ti omenjeni kot glavni krivci za srbsko neenakopravnost. Več sprememb je v ustavi Srbije, ki je okrepila klasične državne funkcije. Posebej sporno je določilo o načinu spreminjanja srbske ustave. Zvezna ustava res daje okvirje avtonomnim pokrajinam, vendar je soglasje obeh pokrajin k spremembam republiške ustave (tudi z referendumom) ukinjeno. Pokrajini kot elementov federalizma nismo ukinili, smo pa zmanjšali njun pomen. Dejansko je bila takšna ustava sprejeta, ker so bile že pred tem ustvarjene take razmere v obeh pokrajinah (v Vojvodini padec vodstva, na Kosovu izredno stanje) in se ima danes vojvodinsko vodstvo za revolucionarno, če zagovarja manjšo vlogo pokrajine. Kaj je pridobila Srbija. Tri glasove v federaciji, čeprav je vloga obeh avtonomnih pokrajin zmanjšana, pa argument zoper tiste, ki ji to očitajo, češ da so zoper avtonomni pokrajini. Po drugi strani pa je več srbskih glasov v zveznih organih voda na mlin še zelo močnim težnjam v tej republiki po ukinitvi avtonomnih pokrajin med tistimi, ki bi bili pripravljeni tudi na račun ukinitve avtonomije Srbiji te glasove vzeti. Nasprotniki avtonomije se utegnejo združiti prav na tej osnovi in kaj lahko se objavijo zahteve, da se v tem delu spremeni zvezna ustava. Če pa tega ne bo, bo vroče pri nastajanju nove zvezne ustave. Sicer pa se v Srbiji zavedajo pomena treh glasov in so nasprotniki avtonomije utišali. Zanimivo je, da zlatne čase srbski intelektualci kritizirajo Slovenijo večinoma le zaradi naših stališč do Kosova, ne pa več zaradi političnega pluralizma, za katerega so se v okviru zavzemanj za demokracijo v eni svojih izjav tudi izrekli."

Dva grobarja federacije

Če prav razumemo razmišljanja dr. Ribičiča, potem se jugoslovanska federacija že nekaj časa drsa po spolzkih tleh, nanjo pa čaka kar nekaj grobarjev. Najglasnejša sta po njegovem dva: centralizem, ki je že uspel načeti avnojski federativni ustroj države, in separatizem, za katerega pa ne moremo šteti pogoje in zahteve, v kakšni federaciji želi kdo živeti. V kakršnikoli zanesljivo ne. Vsaj v Sloveniji tako večina misli. Kaže, da bodo stari in novi dejavniki slovenske politike našli tudi glede federacije in Slovenije v njej skupni jezik in bo po besedah Ribičiča letošnja Majniška deklaracija dobila drugačno in za vse sprejemljivo vsebino.

J. Košnjek

Ustavne spremembe z Darjo Lavtižar-Bebler

Zavito o sisih, tozdih in delegatskem sistemu

Škofja Loka, 18. maja - Na vprašanje Lojzeta Sovinca, ali bi spremembe slovenske ustave bile sprejete, če bi o njih glasovali ljudje na referendumu, glede na to, da nad njimi "bedi" zvezna ustava, je uvodničarka namu, glede na to, da nad njimi "bedi" zvezna ustava, je uvodničarka namu, torkovi škofjeloški javni razpravi Darja Lavtižar-Bebler rahlo podvomila. Gre namreč predvsem za to, je dejala, ali ljudje sploh dojemajo polna. Gre namreč predvsem za to, je dejala, ali ljudje sploh dojemajo polna. Gre namreč predvsem za to, je dejala, ali ljudje sploh dojemajo polna. Gre namreč predvsem za to, je dejala, ali ljudje sploh dojemajo polna.

Sicer pa vprašanje o referendumu niti ni bilo najbolj bistveno v Škofji Loki. Zelo zanimiva je bila razprava Sandija Bartola, predsednika občinskega sveta zveze sindikatov, ki je menil, da bi morali temeljito analizirati, kaj so nam prinesle "revolucionarne" novosti v ustavi iz 1974. leta: samoupravne interesne skupnosti, delegatski sistem, temeljne organizacije združenega dela. Če bi ugotovili, da se v praksi niso obnesle, kar sicer brez analiz ugotavljamo iz dneva v dan, bi se to moralo odraziti v besedilu sprememb ustave. Sandi Bartol je vprašal, kakšen pomen ima še "kvazi samoupravljanje" v sisih, če ga omejuje interventna zakonodaja, ugotovil, da so ljudje docela nezainteresirani za delegatski odločanje, kar se pozna tudi na nesklepčnih skupščinah, in da so znani tudi naporji za preoblikovanje tozdov in podjetja.

Sandi Bartol se je dotaknil tudi deregulacije predpisov s primerom iz leta 1987, ko so naše plače najbolj nazadovale, obnašanje pa nam je narekovalo kar 76 raznih zakonskih predpisov. Direktorji in finančniki so zasedali vse hotele od Portoroža do Ulcinja, da ne bi katero od pravil obnašanja zgrešili, trošili čas, denar in moči za to, namesto da bi se posvečali gospodarjenju. Iz amandmajeve k slovenski ustavi ni razbrati nobenih sprememb na področju deregulacije.

O vlogi sindikata kot delavske organizacije osnutke sprememb ustave malo govori, dopušča pa še državno kontrolo nad njim. Medtem ko je Zvone Teržan govoril o slabostih naše prakse in opozoril, naj nova ustava ne bo "katekizem", po katerem se spet nihče ne bo ravnal, pa je imel Blaž Kujundžič nekatere konkretne pripombe na osnutek ustavnih

Darja Lavtižar-Bebler: O slabostih "revolucionarnih" sprememb "dolgo nismo upali odkrito govoriti. Kritična analiza sistema socialističnega samoupravljanja, denimo, je povedala, da je sistem krasen, samo deluje ne. Tudi zdaj smo delo opravili le na pol. Odpravljamo paradržavno vlogo sisov, ki imajo v rokah škarje in platno, medtem ko (republiški) izvršni svet odgovarja za razvoj posameznih področij. Po zvezni ustavi je obveznih še pet sisov, nacionalni programi za družbene dejavnosti na področju vzgoje, izobraževanja, znanosti, kulture in socialnega varstva pa bodo zagotavljali enako kakovost storitev za ljudi v vsej Sloveniji. Odgovor na "nedelujoč" delegatski sistem so neposredne volitve, ali bodo "odborniki" zamenjali delegate tudi v občinah, pa še ni povsem razčiščeno.

amandmajeve. Menil je, da v njih ne bi smeli prezreti političnega pluralizma oziroma omogočiti pristo politično organiziranje. Politična razmerja bi po njegovem mnenju naredili razvidna s tem, ko bi volilci namesto kandidatov (za družbenopolitični zbor) volili liste. Za skupščino bi morali omo-

gočiti opredeljevanje o listah, vsaj na preliminarnih uvodnih volitvah, pred neposrednimi volitvami. Neposredno bi morali voliti vsaj predsednika republike Slovenije. Blaž Kujundžič je opozoril tudi na dvojno volilno pravico, ki jo imajo zaposleni ter v zvezi s tem predlagal enako volilno pravico za vse.

Darja Lavtižar-Bebler: Tudi v centralnem komiteju ZKS že razmišljajo o tem, da je neizvlečeno v ustavi dajati neki politični organizaciji prednost, vodilni položaj pred drugimi. Glede volitev pa v republiki kanijo vpletati prednostno preverjanje kandidatov med ljudmi. Izdelati bo treba tudi kriterije delitve delegatskih mest za družbenopolitični zbor glede na to, koga ljudje bolj podpirajo.

O razmerjih med republiko in občino, ki se s spremembami ustave rušijo v korist večje oblastne pristojnosti republike, je Blaž Kujundžič menil, da niti ni toliko pomembno, za katero področje je katera "vlada" bolj pristojna, če pa se že nekomu jemljejo pristojnosti, naj se v korist gospodarstva. Menil je še, da narodova čustva (Zdravljica naj bi postala nova himna Slovencev) v ustavo ne sodijo.

H. Jelovčan

ALARM

Kranj Tomšičeva 36, tel.: 47-278

Na zalogi imamo:

IR senzorje - senzorje za vklop luči - stanovanjske alarmne naprave na baterijsko napajanje - sirene vseh vrst - spray sirene za starejše občane - avto alarmne naprave - kovčke za prenos denarja - alarmne centrale - mini jeklene trezorje...

Alarmne naprave vam tudi strokovno montiramo in vzdržujemo!

Merkator - Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske

KOMERCIALNI SERVIS KRANJ

Gorenjesavska 9, tel.: 21-276, 24-479

Ugodna prodaja v poslovalnicah KŽK TOZD Komericalni servis, Kranj: v prodajalnah gradbenega materiala Hrastje (tel.: 36-462, 38-452) in Stražišče (tel.: 21-140, 21-180).

- modularni blok 30/20/20 din 3.500
- pregradni blok 40/25/12 din 3.240
- betonski blok 40/30/20 din 6.115
- betonski blok 40/20/20 din 4.720
- armaturne mreže že od din 102.000 do 560.000 din

V cenah ni vračunan prevoz in prometni davek!

Količine so omejene - zato pohitite!

GORENJSKI GLAS VEČ KOT ČASOPIS

Gorenjska kmetijska zadruga TZO SLOGA KRANJ

KMETOVALCI!

Obveščamo vas, da smo za področje Gorenjske pričeli s servisiranjem in odpravljanjem napak na vseh SIPOVIH kmetijskih strojih

v garancijskem roku ali izven njega.

Dobro smo založeni z rezervnimi deli!

Za morebitne napake v garancijskem roku se obrnite na našo prodajalno kmetijske mehanizacije v Kranju, Cesta 1. maja 65, tel. (064) 35-032 ali 35-750, lahko pa tudi neposredno na izvajalca servisa: Kozelj Slavc, Hotemaže 16, 64205 Preddvor, tel. (064) 45-572, vsak dan od 7. - 10. ure.

Projekt Bratstva in enotnosti na Gorenjskem zamuja že tri leta

Predor brez avtomobilske ceste je kot zašit rokav

Zadnja, najbolj sveža napoved z gradbišča Karavanškega predora je, da bomo na naši strani sredi prihodnjega meseca dosegli cilj. Pomisleki, težko pa bi govorili o upanju pri načrtovalcih sporednega projekta-avtomobilske ceste na Gorenjskem, da bo pri predoru morda prišlo do zamude, se tako vedno bolj razblinjajo. Predor bo pripravljen za promet sredi leta 1991. Takrat pa se bo, to je zdaj že gotovo, uresničila tudi bojazen, da bomo tako ali drugače pričla slovenskemu odpiranju zašitega rokava, kajti avtomobilska cesta niti do Vrbe, kaj šele do Kranja oziroma do že zgrajene štiripisovnice na Gorenjskem, ne bo gotova. Vprašanje, kdaj bo stekel promet na Gorenjskem po avtomobilski cesti- projektu, ki ima ime Avto cesta Bratstva in enotnosti, postaja sicer vse bolj glasno, v odgovor pa za zdaj bolj izstopa le odmev vprašanja oziroma popačena podoba nekdanjih utemeljitev o slovenskem cestnem križu; pri čemer, vsaj kar zadeva ta trenutek gorenjski del ceste, še najbolj velja trditev, da je od te ceste trenutno zelo res tisto zadnje: en velik križ.

Leto dni so že skoraj stare ugotovitve Odbora za usklajevanje zadev pri izgradnji avtomobilske ceste na Gorenjskem pri Svetu gorenjskih občin, da pri pripravah tako rekoč na vseh področjih zamujamo. Minuli teden je Svet gorenjskih občin oziroma njegov predsednik Ivan Kapel pravzaprav samo ponovil lanske sklepe. Razlog, da je ta trenutek morda še veliko težje kot lani napovedati, kdaj bo stekel promet po gorenjski avtomobilski cesti, je, da smo pričla zamudam pri obravnavi urbanistične in tehnične dokumentacije, urejanju zemljiških zadev, še vedno pa tudi ni jasno, kako je z denarjem.

Boris Prešeren, namestnik predsednika republiškega komiteja za promet in zveze: »Že 1986. leta je bilo odločeno o pospešeni gradnji avtomobilske ceste in od takrat naprej republiški izvršni svet tekoče spremlja vse aktivnosti v zvezi s to gradnjo... Kar zadeva gorenjski odsek, je izvršni svet SR Slovenije pred nekaj meseci obravnaval gradnjo in jo opredelil kot prednostno povezovalni predor do Ljubljane...«

O denarju oziroma potrebnih dinarjih, ki bi jih moral zagotoviti zvezni zakon za pokritje mednarodnega posojila, je bilo sicer že lani veliko govora, vendar je stara vlada problem v glavnem pustila odprt. Zadnje informacije o razmišljanjih pri medrepubliškem usklajevanju glede cen bencina oziroma bencinskem dinarju za ceste napovedujejo, da bo vendarle obveljala tista, da v posameznih republikah ne bomo imeli razli-

čnih cen bencina (o čemer smo se prav v Sloveniji precej zavzemali), pač pa bomo tako ali drugače (s povišanjem cen ali praznoreditvami) namenili iz bencinskega dinarja okrog 30 odstotkov za ceste. Vendar za gorenjsko avtomobilsko cesto, razen pospešene spodbude, to ne bi bila tudi rešitev. Še vedno so namreč nerešena osnovna prostorska in tehnična vprašanja, da bi denar lahko takoj začeli tudi porabljeni.

Gre namreč za to, da je na odseku Hrušica-Vrba, kjer bi bilo treba z gradnjo najprej začeti, lokacijski načrt še pripravljen za sprejem skupščini. In če bi bila pripravljena tudi že vsa soglasja in vse tehnične rešitve, otvoritve predora ne bi mogli več ujeti. Še najmanj zapletov je pravzaprav na odseku v kranjski občini, kjer pa zemljiških vprašanj še vedno niso začeli razreševati. Razlog za to je, da investitor avtomobilske ceste še ni izdal naročilnice, da je tovrstne postopke treba začeti. Pojasnilo odgovornih na Svetu gorenjskih občin iz republiškega komiteja za promet in zveze, da so po zakonu ta vprašanja dolžni urediti in urejati občinski skladi stavbnih zemljišč, pa je izvenel prejšnjemu vrnjena žogica na kritike o počasnosti in neučinkovitosti, ali pa morda kot dobronamerno in pomirjujoče sprenevedanje. Ni najbrž treba biti v tem trenutku pretirano razgledan in pameten za razumevanje, da so že pri manjših, kaj šele pri tako velikem projektu, občinski skladi najbrž prešibki.

Razlog, da je uresničitev narodnogospodarskega projekta avtomobilske ceste Bratstvo in enotnost na Gorenjskem lahko še precej daleč na celotnem odseku od Hrušice do Kranja (v

Henrik Peternelj, predsednik izvršnega sveta kranjske občine: »Osnutek lokacijskega načrta je v kranjski občini za avtomobilsko cesto tik pred zaključkom... Smo ena redkih občin, ki je sama vodila aktivnost za usklajevanje planskih dokumentov. Vse nadaljnje delo pa je odvisno od investitorja... Ali smo Gorenjci dovolj agresivni in ali smo naredili vse, da bi poleg naših dinarjev uspeli dobiti še kakšne tuje denarje za to cesto...«

štiripisovni izvedbi) pa je ob tako ali drugače opredeljeni trasi v radovljški občini še eden. Gre namreč za študijo o utemeljenosti cestninskih postaj na slovenskih avtomobilskih cestah. Če je bilo pred približno letom dni še slišati, da se lahko zgodi, da cestninske postaje na avtomobilskih cestah sploh ne bi bile potrebne, zdaj to ni več res. Slovenski izvršni svet je pred dobrim mesecem, ko je razpravljalo o ugotovitvah tovrstne študije, sprejel stališče, da so cestninske postaje iz več razlogov na naših cestah nujne, sicer v Sloveniji tovrstnih cest ne bomo zgradili še najmanj 50 let. Gorenjsko stališče, ki načeloma cestnin-

Anton Gunde, Skupnost za ceste Slovenije: »Problematica je odsek med Lipcami in športno halo nad Mežaklo. Natečaj za viadukt Moste je že bil... Povsem nerealno bi bilo pričakovati, da bi bil odsek od predora oziroma Hrušice do Vrbe gotov do otvoritve Karavanškega predora...«

skim postajam ne nasprotuje, pa je za zdaj popolnoma nasprotno od opredelitev študije, ki nakazuje cestninsko postajo na Črnicu. Čeprav je zadnji predlog v republiški skupnosti za ceste, da bi se Gorenjci skozi cestninsko postajo na Črnicu lahko vozili z mesečnimi kartami, za katere bi bilo treba odšteti četrtino polne vrednosti karte (kot bi jo plačevali tujci), lokacija postaje ni sprejemljiva. Utemeljitev: Gorenjsko bi razdelila na dva dela, ekološko ne sodi v ta prostor in najbolj primerna je pravzaprav ob vstopu iz predora v državo.

Odprtih vprašanj, ki ta trenutek pravzaprav prej odklikajo kot približujejo tako začetek kot

tudi celotno izgradnjo avtomobilske štiripisovne ceste na Gorenjskem, je torej še veliko, da ne rečemo preveč. Najbrž je res, da to terja zdaj še toliko bolj strpno in pomirjevalno razreševanje vseh problemov in nalog. Vendar pa je odprtih vprašanj (za katera pa pri reševanju še vedno ni prave finančne podlage) toliko, da bo po letu dni stari razpravi in ugotovitvah v Svetu gorenjskih občin, ko je šlo še bolj za ogrevanje »za skupno prijateljsko igro vseh sodelujočih«, treba tudi veliko naporov za umiritev žogice. Igra stališč, mnenj in prepričevanj je namreč na trenutke začela postajati že kar malce grda. Vendar pa bi jo bilo treba umiriti, saj je nič manj kot odločna zahteva po prednostni in hitri izgradnji avtomobilske ceste na Gorenjskem, pomemben še en cilj, pri katerem pa je zaostanek najbrž še veliko večji. Gre za to, da si pravzaprav ne želimo samo in zgolj ceste, ampak naj bi s te ceste ob dobri ponudbi ob njej, tudi kaj padlo...

Predsednik jeseniškega izvršnega sveta Tomaž Keršmanec:

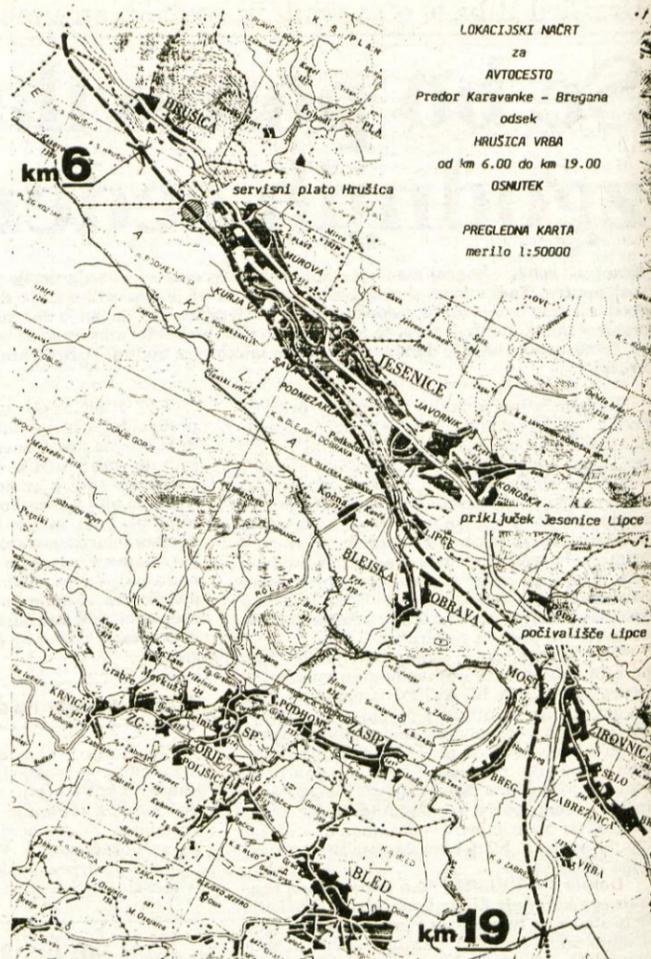
Gradnja avtocest je narodnogospodarski projekt

Jeseniški izvršni svet si prizadeva, da bi čimprej začeli graditi avtocesto. Če bodo vsi postopki potekali brez zastojev, potem pravo, da bi po šestih mesecih, ko bo stekel promet skozi predor, zgradili tudi avtocesto po pobočju Mežakle. Za porušene objekte nadomestna gradnja in nova družbene stanovanja v stolpču v Podmežakli. Komacijski postopek za zemljišča na Blejski Dobravi, na Bregu in v Vrbi.

Med odseke avtoceste Karavanke - Bregana spada med prednostne odseke tudi odsek od Hrušice do Vrbe, ki se neposredno navezuje na karavanški predor. Predor Karavanke z obmejnimi platojem, priključkom Jesenice in delno traso ceste je v gradnji, ki bo zaključena sredi leta 1991. Da ne bi prišlo do zastojev prometa skozi Jesenice, mora biti sočasno s predorom in avtocesto do Hrušice zgrajen tudi odsek od Hrušice do Vrbe.

Za potek avtoceste od Karavanke do meje s Hrvaško je bilo od leta 1965 izdelanih več študij poteka trase. Ko so se odločili o lokaciji za predor, so dokončno sprejeli tudi varianto poteka trase avtoceste na obrobju mesta Jesenice mimo Blejske Dobrave in Žirovnice ter Vrbe do meje z občino Radovljica. Leta 1979 je jeseniška občina sprejela spremembo urbanističnega programa za občino z osnovami prometne ureditve in dokončno uredila rezervate za avtocesto ter prometno ureditev občine. Tako ureditev so upoštevali tudi v kasnejših planskih in izvedbenih aktih občine.

Lokacijski načrt za odsek avtoceste Hrušica - Vrba je izdelal Atelje za prostorsko projektiranje Jesenice, delo pri pripravi tega načrta pa je usklajevala delovna skupina, ki jo je imenoval republiški komitej za varstvo okolja in urejanja prostora. Lani avgusta so osnutek lokacijskega načrta razgrnili v šestih prizadetih krajevnih skupnostih. Po teh pripombah je izvršni svet zahteval, da se osnutek lokacijskega načrta dopolni z zahtevno krajanov Vrbe, pašne skupnosti Vrba in krajevnosti Žirovnica po izvedbi izvenivovskega prehoda za živino preko avtoceste zaradi dostopa na pašnike južno od železniške proge in avtoceste pri Vrbi. Prav tako so menili, da se mora upoštevati pripom-

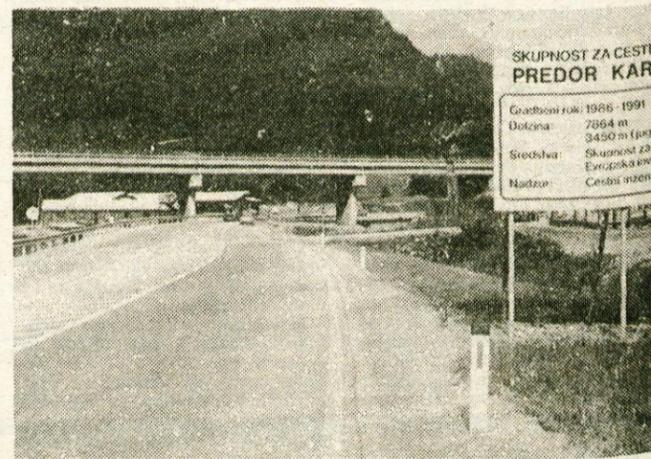

Gorica, ki jo na Lipcah tudi križa. Od tu gre čez Dobravske polje, kjer je predvideno parkirišče Lipce. Prečka Savo, gre v galeriji skozi naselje Moste in čez polje med Žirovnico in Bregom, prečka progo Jesenice - Ljubljana in pod Vrbo preide v radovljško občino na magistralno cesto. Ima štiri vozne pasove s skupno širino 20 metrov. Na avtocesti so predvideni naslednji večji objekti: viadukt Podmežakla v dolžini 275 metrov, viadukta Lipce, most čez Savo v dolžini 480 metrov, podvoz avtoceste pod železnico in nadvoz magistralne ceste nad avtocesto. Zaradi izgradnje avtoceste

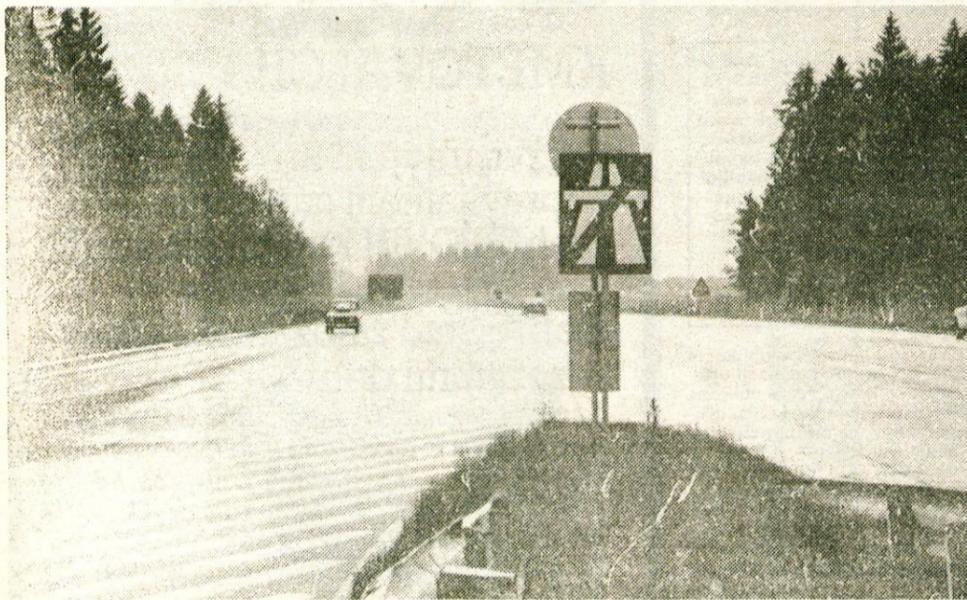
Mladi pripravljajo javno tribuno

Herman Debelak, vršilec dolžnosti sekretarja občinske konference ZSMS: »Vsem je znano stališče jeseniške mladinske organizacije, ki zahteva, da mora biti hkrati s predorom zgrajena tudi avtocesta. Jeseniške ceste takega prometa ne morejo sprejeti, zato so zahteve po takojšnjem začetku izgradnje avtoceste utemeljene. Sicer pa že v začetku junija občinska konferenca ZSMS organizira javno tribuno, na kateri se bodo zbirala mnenja in pripombe o gradnji avtoceste.«

Igor Mežek, sekretar predsedstva občinskega komiteja ZKS Jesenice: »Na seji predsedstva občinskega komiteja smo zavzeli stališče, da mora občinska skupščina vztrajati pri tem, da mora promet skozi predor steči hkrati s prometom po avtocesti Hrušica - Vrba. Poleg tega smo predlagali takojšnji začetek z deli, ki so v pristojnosti občine in da se analizirajo posamezne aktivnosti z imeni in nosilci ter s tem ugotovi odgovornost bodisi posameznikov ali organov.«

SKUPNOST ZA CESTE
PREDOR KAR
Gradbeni rok: 1988 - 1991
Dolžina: 7064 m
Širina: 3450 m (prij.)
Stroški: Skupnost za Evropsko
Nadzor: Cesta iz vrbe

Južna trasa - kot je opredeljeno v družbenem planu!

Skupščina zavrnila radovljiško pobudo

Radovljica, 17. maja - Delegati radovljiške občinske skupščine so na seji v sredo zavrnilo pobudo Krajevne skupnosti Radovljica in Cestnega inženiringa (v imenu Skupnosti za ceste Slovenije) za spremembo trase radovljiškega odseka avtomobilске ceste Bratstvo-enotnost ter dolgoročnega in srednjoročnega družbenega plana, v katerem je opredeljena južna trasa, ki naj bi potekala čim bližje sedanji magistralni cesti. Po sredini odločitve vseh treh zborov občinske skupščine bi lahko rekli in zapisali "kocka je padla, vse je odločeno", vendar si tega skorajda ne upamo, kajti v radovljiški občini je (vsaj pri prostorskih posegih) tako, da en zaplet porodi drugega, ena zamera drugo... Kako bo krajevna skupnost Radovljica poskušala uveljaviti svoj interes in kako bo reagirala na zavrnitev pobude, za zdaj še ni znano, neuradno pa je bilo že v sredo slišati nekatere predloge.

Kot smo lahko tudi pričakovali, je bilo najbolj "vroče" na seji zbora krajevnih skupnosti, ki sta se je udeležila tudi občana radovljiške krajevne skupnosti: Blaž Vogelnik se je skupaj z delegatom iz Radovljice zavzemal za spremembo trase in s tem tudi za spremembo občinskega družbenega plana, Primož Finžgar iz Nove vasi pa je zavračal pobudo, da bi trasa avtomobilске ceste "premaknili" z juga na sever. V "navzkrižnem ognju" različnih mnenj in predlogov se je porodila tudi zamisel, da naj bi se o trasi medsebojno dogovorile le prizadete krajevne skupnosti in da naj bi vse ostale izločili iz odločanja. Predlog sicer ni bil sprejet, ker bi lahko okrnili skupščinsko odločanje in postal praksa za vse sporne primere v občini, vendar je že izid glasovanja pokazal, da so se nekatere krajevne skupnosti same izločile iz odločanja. Devet delegatov (od devetnajstih) se je vzdržalo, dva sta bila za radovljiško pobudo, osem pa proti. Radovljiško pobudo sta zavrnila tudi zbor združenega dela in družbenopolitični zbor, kar pomeni, da bo cesta potekala po južni trasi, kot je tudi opredeljeno v družbenem planu, sicer pa so se do pobude opredeljevali že pred skupščinsko razpravo. Družbeni svet za vprašanja prostorskega razvoja in varstvo okolja ni zavzel enotnega stališča o tem, katera trasa je sicer boljša, vendar se je zav-

Blaž Vogelnik iz Radovljice: "Skupina SEPO bi lahko dala končno odločitev, katera trasa ceste bi bila primernejša, saj je bilo za južno varianto sedem negativnih točk in za severno štiri, vendar tega ni želela, ker je hotela, da o tem odločijo občani."

činskega komiteja ZKS Radovljica je menilo, da ni razlogov za spremembo trase in planov in da o tako pomembni zadevi ne morejo odločati samo tisti, ki so neposredno prizadeti. "To bi lahko pomenilo, da v prihodnje ne bomo ničesar zgradili, saj sta osebni in krajevni interes včasih tudi v nasprotju s širšim, družbenim." Predsedstvo je tudi predlagalo skupščini, da naj ne popusti in da naj stori vse, da na Črnicu ne bo cestinske postaje. Radovljiško pobudo so med drugim zavrnilo mladinska organizacija, občinski sindikat, krajevne skupnosti Lesce, Ribno, Bohinjska Bistrica in Srednja Dobrava, ki je tudi predlagala, naj bi več storili za zmanjšanje kemičnega onesnaževanja okolja in da naj bi promet tovornjakov omejili na 300-kilometrsko razdalje.

Radovljiški izvršni svet je predlagal skupščini zavrnitev pobude krajevne skupnosti Radovljica in Cestnega inženiringa na osnovi študije Urbanistične-

Jože Rebec, delegat krajevne skupnosti Radovljica: "Strokovnjaki skupine SEPO se niso opredelili, katera trasa je boljša, vendar pa so v študiju zapisali, naj o najprimernejši varianti odločajo krajin. V občini se bomo morali odločiti, ali se bo upoštevalo stališče občanov, ki stanujejo v bližini južne trase ceste (gre za sedem tisoč ljudi), ali pa si bomo še naprej zatiskali oči in odlašali po načelu preglasovanja tudi z mislijo, češ saj to nas ne zadeva, treba je zaupati občinskim funkcionarjem... Naša pobuda za spremembo trase in družbenega plana je bila soglasno sprejeta na skupščini krajevne skupnosti in kar je še pomembnejše - med ljudmi."

snovi (izpušni plini, drobcji gum) v okolje za približno desetino večja kot pri severni; nobena od

predvidenih različic ne vključuje zemljišč, ki bi bila po pridelovalnih možnostih toliko slabše, da bi dale prednost katerikoli varianti; ugodneje je združiti več virov hrupa na ozkem prostoru, kot jih razpršiti po vsem območju... Delegati so v sredo dobili še mnenje Katedre za pedologijo, prehrano rastlin in ekologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani, ki je ocenila trasi s stališča varovanja kmetijske zemlje. V njem piše, da je prednost južne variante pred severno v tem, ker ohranja edino urejeno (arondirano) polje v radovljiški občini. Izgradnja ceste na severni trasi, ki poteka po sredini polja, bi povzročila velike obdelovalne in selitvene probleme, kar bi zahtevalo dodatne objekte - vzporedne poljske poti ob trasi, večje število podvozov in nadvozov... Največja slabost južne variante je po mnenju katedre v tem, ker je približno 400 metrov daljša od severne in ker bosta trajno izgubljena dva hektara gozdnega in kmetijskega zemljišča več kot pri severni.

Kaj pravijo prizadeti lastniki?

V Podmežakli bodo porušili strelski dom, hišo lastnika Sekardija in hišo Cveta Pančurja. Precej težko je najti ustrezno zemljišče predvsem v Pančurjevem primeru, saj ima poleg stavbe sin Bojan avtojavljeno in priznано avtomehanično delavnico. Bojan Pančur pravi: »Naš primer rešujemo skupaj z jeseniško občino in tako smo skupaj iskali že več parcel, ki bi bile primerne. Razumljivo je, da nam ni vseeno, kje bomo našli prostor za obrt, saj vendarle ne more biti preveč oddaljena od središča. Oddali smo prošnjo kmetijski zemljiški skupnosti, da bi gradili na komasacijskem področju na Lipcah in upamo, da nam bo uspelo, kajti ta lokacija nam ustreza.«

Edina hiša, ki je na Lipcah predvidena za rušenje, je hiša Matilde Murnik na Lipcah 109. Hiša stoji precej oddaljena od naselja, lepo je urejena, lastnica pa pravi: »Z mozem sva jo zgradila pred tridesetimi leti in jo tudi vzdrževala. Že nekaj časa vem, da se bo gradila avtocesta in da bo verjetno hiša porušena. Zelo mi je žal, še posebej me muči ta negotovost. Vedno premislím, če se sploh splošča kaj popraviti. Če bo prišlo do tega, se bom morala pač odseliti, v Moste, odločila pa bi se za montažno gradnjo.«

bo potrebno porušiti in nadomestiti 19 stanovanjskih objektov, za katere so zagotovljene nadomestne lokacije. Družbena nadomestna stanovanja so predvidena v stolpičih v Podmežakli, za zasebne stanovanjske zgradbe pa so vključene parcele na Belem polju na Hrušici. Zaradi avtoceste bo Sava regulirana in deloma prestavljena proti severu. Kmetom, ki bodo izgubili zemljo na Dobravskem polju, na območju Brega in pod Vrbo, bodo poiskali nadomestne površine v okviru komasacijskega postopka. Po vsej dolžini trase je predvidena protihrupna zaščita na mestih, kjer bi bil vpliv hrupa prevelik. S traso samo že varujejo območje pred prevelikim hrupom, ker predvidevajo vkope trase in galerije.

Posegi pri gradnji avtoceste povzročajo velike rane, zlasti na pobočju Mežakle, zato načrtujejo zasaditve in ozelenitve vkopov in nasipov, s katerimi se zmanjša vizualni poseg v področje. Pri tem so upoštevali avtohtone drevesne vrste ter obstoječa rast in struktura gozdnih in travniških površin ter vmesnih žvirc.

In kaj so za bodočo avtocesto doslej storili v jeseniški občini?

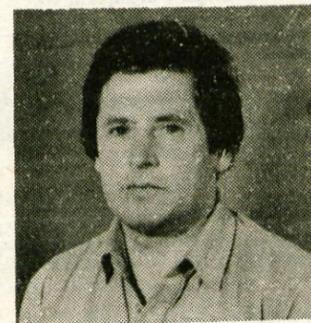
Jeseniška občina je sprejela družbeni načrt do leta 1990 kot pravno podlago za sprejem lokacijskega načrta, ki ga je izdelal Atelje za prostorsko projektiranje Jesenice. Projektivno podjetje Kranj izdeluje projekt za izvedbo del, investitor, republiška skupnost za ceste pa je začel s pripravami za razpis za gradnjo viadukta preko Save. Dominvest se ukvarja z odkupi zemljišč, za vse stanovanjske objekte, ki se rušijo, se gradijo stanovanja, s sprejetjem odločbe o uvedbi komasacijskega postopka na Blejski Dobravi so se začeli postopki komasacije na tem območju.

Na minulih zborih skupščine občine Jesenice so delegati ostro zahtevali, da se z gradnjo ceste čimprej začne in da mora biti zgrajena do tedaj, ko bodo odprli karavanski predor.

Kaj o postopkih in predvideni gradnji avtoceste pravita

predsednik jeseniškega izvršnega sveta Tomaž Keršmanec in namestnik predsednik komiteja za urejanje prostora Hrvoj Černe?

Tomaž Keršmanec: »Gradnja infrastrukture - avtocest predstavlja narodnogospodarski projekt in zato pomeni usklajeno delo in največje prizadevanje vseh. Stališča občine Jesenice, da je v primeru izgradnje predora Karavanke potrebno zgraditi tudi avtocesto mimo Jesenic, so znana širši družbenopolitični skupnosti že več kot deset let in se do danes niso niti najmanj spremenila. Jeseniški izvršni svet pričakuje kreativno delo in pomoč vseh pristojnih organov, investitorja in vseh izvajalcev del.«

Hrvoj Černe: »Prav te dni lokacijski načrt za avtocesto sprejema republiški izvršni svet. Na sam načrt ni bilo bistvenih pripomb. Po tem sprejetju se lahko začnejo vsi drugi postopki: od projektiranja avtoceste do pravne podlage za pridobivanje zemljišč za gradnjo avtoceste. Če bi res z vsemi nalogami pohiteli in bi priprave idealno stekle (od finančno do premoženjsko - pravnih zadev, izvedbene dokumentacije, do dela izvajalcev), je realno pričakovati, da bo promet po avtocesti stekel s kratko zamudo - sicer ne hkrati z otvoritvijo predora, ampak z zakasnitvijo od treh do šestih mesecev. Če pa se bodo stvari zataknila, je zamudo zelo težko napovedovati. Razmišljamo zato, da bi morali poskrbeti za dodatno semaforizacijo prometne ureditve skozi Jesenice, z usposobitvijo vseh stranskih cest in ulic...«

Andrej Golčman, direktor Zavoda za planiranje in urejanje prostora: »Radovljiški občini so grozili in še danes grozijo štirje večji posegi med Jelovico in Karavankami: zajezitev reke Save, izgradnja nove avtomobilске ceste, hitre železnice in daljnovodov. Ker bi ti posegi trikrat presekal občino, smo se na podlagi študije odločili, da traso avtomobilске ceste premaknemo čim bližje sedanji magistralni cesti. S tem smo dobili dva koridorja - cestnega in energetskega, v katerega smo vključili tudi traso hitre železnice, medtem ko smo osrednji del zaščitili pred kakršnikoli posegi... V ceni je sicer razlika med severno in južno traso - južna je zanjšljivo dražja, saj je daljša in ima več objektov - vendar je težko govoriti o tem, za kakšno razliko gre, saj za severno traso ni narejenega nič več kot le karta v merilu 1:5000... Najhuje, kar se nam lahko zgodi, je to, da bo Karavanski predor 1991. leta odprt, ceste pa ne bo, pa tudi to, da bi po sprejetju ustavnih dopolnil o trasi odločili na ravni republike.«

zel predvsem za popoln vkop avtoceste na odsekih, ki bodo potekali mimo naselij, za postavitev cestinske postaje ob vstopu v državo ter za necestinski režim od Jesenic do Kranja; predlagal pa je tudi, da bi uvedli tako visoko cestnino za tovornjake, da bi se tovornji promet preselil s ceste na železnico. Predsedstvo ob-

V krajevni skupnosti Brezje in v radovljiški občini nasprotujejo izgradnji cestinske postaje na Brezjah oziroma na Črnicu in tudi ne soglašajo z mnenjem republiškega izvršnega sveta oziroma študije, ki ugotavlja, da je uvedba cestinske ekonomsko upravičena - po eni strani zaradi prihrankov, ki jih imajo vozniki, po drugi pa zaradi slabo razvite cestne mreže v naši državi.

ga inštituta Slovenije in predvsem analize skupine SEPO, ki je po naročilu Skupnosti za ceste Slovenije in ne radovljiške občine temeljito ocenila vplive obeh tras ceste na naravno in družbeno okolje. Skupina je ugotovila, da je severna trasa slaba predvsem zato, ker se z njeno "odprt, nenačrtovan prostor radovljiškega polja", južna pa zaradi tega, ker je primaknjena "robu mesta do bližine, ki jo prebivalstvo ocenjuje kot nesprijemljivo in motečo". Razlika je le ta, da pri severni varianti ni mogoče vplivati na dejstvo, da cesta seka radovljiško polje, medtem ko je pri južni možno vplive ceste (v prvi vrsti hrup) zmanjšati s protihrupnim nasipom, s posaditvijo dreves in z drugimi zaščitnimi ukrepi. Omenimo še nekatere ugotovitve skupine SEPO: pri vplivih na podtalnice ni razlike; ker je južna trasa skoraj za pol kilometra daljša od severne, bo emisija

Gradnja drugega tira od Jesenic do Ljubljane

Hrup železniške proge ne bo motil okolice

V jeseniški občini poleg avtoceste načrtujejo še drug pomemben poseg v prostor: na več odsekih naj bi začeli z gradnjo drugega tira. Pripombe krajevnih skupnosti Sava, Žirovnica in Javornika ter Koroške Bele. Železniško gospodarstvo zagotavlja, da bo storilo vse, da hrup ne bo motil okolice ob novi progi.

Zavod za investicije pri Železniškem gospodarstvu Ljubljana je jeseniškemu komiteju za urejanje prostora in varstvo okolja že lani aprila predložil v sprejem osnutek lokacijskega načrta za izgradnjo drugega vzporednega tira na odseku od postaje Slovenski Javornik do uvoza na postajo Jesenice ter razširitev tirnih zmogljivosti na postaji Žirovnica.

Ta naložba predstavlja etapo o izboljšanju standarda železnice proge Ljubljana - Jesenice, ki je še edini enotni odsek proge od Münchna do Istanbula. Kljub temu da je ta del proge elektrificiran in opremljen s signalno-varnostnimi napravami, je postala ozko grlo železniške mreže Slovenije in Jugoslavije. Poleg izgradnje drugega tira na obravnavanem odseku ter odsekih Šiška - Vižmarje, Podnart - Lesce, z rekonstrukcijo tirnih naprav na železniških postajah Ljubljana, Šiška, Vižmarje, Škofja Loka, Kranj, Podnart - Lesce in Bled, načrtuje Železniško gospodarstvo Ljubljana v končni fazi izgradnjo nove hitre proge.

Gradnja drugega, vzporednega tira se začne na Jesenicah pod nadvozom pri domu TVD Partizan, ki se rekonstruira in poteka na južni strani obstoječega tira - do postaje Slovenski Javornik. Postajno poslopje se zaradi širitve tirnih naprav ruši in nadomesti, prav tako kretniška postojanka in stanovanjski objekt (adaptirana čuvajnica) na območju postaje. Kot nujna posledica izgradnje drugega tira se predvideva ukinitve motornega prometa na Kežarjevi ulici na Jesenicah, ki se zoži in nameni le pešcem.

V okviru rekonstrukcije tirnih naprav na postaji v Žirovnici naj bi podaljšali sedanji peron ob postajnem poslopiju ter zgradili novega v dolžini dvesto metrov na severni strani tirov.

Lokacijski načrt je sprejel Zavod za urbanizem Bled (tudi za območje radovljiške občine) na osnovi prej izdelanih idejnih projektov Projektivnega podjetja Železniškega gospodarstva Ljubljana ter programa priprave prostorskih izvedbenih aktov jeseniške občine, ki ga je jeseniški izvršni svet že sprejel.

Ko so v prizadetih krajevnih skupnostih jeseniške občine obravnavali pripombe na lokacijski načrt izgradnje drugega tira, so jih obravnavali tudi pri Železniškem gospodarstvu Ljubljana. Investitorji so sprejeli več pripomb krajevne skupnosti Sava, Javornika in Koroške Bele ter Žirovnice. V krajevnih skupnosti Sava so upravičeno predlagali, da se mora urediti nadvoz pri domu TVD Partizan, prometna ureditev na cesti Viktorja Kežarja, »ilegalni« prehod preko proge, nasipi in oporni zidovi ter potok Ukova. Na Javorniku naj bi ustrezno poskrbeli za objekt na Kidričevi 36, v Žirovnici pa naj bi uredili dodatni dostop do peronov na železniški postaji Žirovnica.

Tiste, ki živijo ob progi, seveda najbolj skrbijo hrup zaradi izgradnje drugega tira, zato je Železniško gospodarstvo izdelalo posebni elaborat, kjer predvidevajo zaščitne ukrepe. Ko je jeseniški izvršni svet na minulih seji obravnaval pripombe krajanov, je med drugim podpril predlog krajevne skupnosti na Javorniku glede novogradnje postajnega objekta južno od sedanjega, ponovno pa naj bi proučili predlog glede povezave Tomsičeve ceste z magistralno cesto. Izvršni svet je predlagal, da se v lokacijski načrt vključi gradnja novega podvoza po izdelanih projektih kot neobvezna sestavina lokacijskega načrta. Cestno komunalno skupnost občine pa so zadalžili, da prouči možnost sofinanciranja tega objekta.

Železniško gospodarstvo Ljubljana obljublja, da zaradi drugega tira, ki je priprava tudi na bodočo hitro progo, ne bo večjih negativnih vplivov treslajev na stabilnost stavb ali poškodb na objektih - pri odmiku, ki je večji od šestih metrov. Investitorji tudi zagotavljajo, da bodo premoženjsko - pravna vprašanja reševali sporazumno s pravično odškodnino.

Pripravili: Darinka Sedej, Cveto Zaplotnik in Andrej Zalar

Tomo Česen je pod zaporedno številko 488 vpisal: Jannu - Kumbakar- na 7710 metrov

Tudi gori daj možnost, da te premaga

Kranj, 16. maja - Kranjski alpinist Tomo Česen, prvi, ki je po direktni smeri sam preplezal 2800 metrov visoko steno Jannuja v Nepalju, prvi iz alpinizma ne delam filozofije, prepričan pa sem, da ni prvi alpinizem to, da se nad goro spravi grmada ljudi in jo pokori s klini in vrvmi, ampak se je treba z njo spopasti sam, tvegati in tudi gori dati šanse, da te premaga!

Ta tvoj pogled na alpinizem je zanimiv in svojstven in veliki dobitki, na katerega si stavil z naskokom na steno Jannuja, je tvoj tudi zaradi takšnega gledanja na alpinizem. Višine vrhov zate niso glavno merilo, ampak očitno višine in zahtevnost sten. "Drži. Plezati želim čim bolj zahtevne stvari, pri čemer je treba ločiti plezanje v ledu, v skali, v Himalaji, pa v naših gorah. Za zahtevnostjo težim v vseh vrstah in pogojih plezanja. Delam vse in imam tudi zaradi tega osvojen še dva osemtisočaka; Jalung Kang, visok 8505 metrov, in Broad Peak, visok 8047 metrov, stal pa bi tudi na drugem najvišjem vrhu sveta K 2, v katerem sem steno sam že preplezal, dosegel višino 8100 metrov in mi je manjkalo samo še vzpon na vrh, ki bi ga dosegel, čeprav zanj nisem imel dovoljenja, pa se je vreme nevarno pokvarilo."

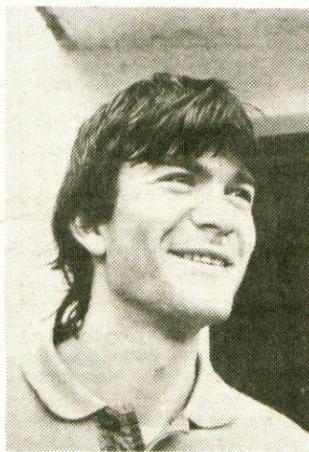
V svojih ciljih se prav v tem razlikuješ od drugega velikega imena sedanega alpinizma, Vikija Grošlja, ki cilja na osvojitve vseh 14 osemtisočakov v Himalaji v okviru programa 8000 plus.

"Verjetno bodo časi hlepenja samo za višinami mimo in se bo tudi himalajcem usmeril na druga pota. Zame ni prava stvar, če se spravi na hrib grmada ljudi in ga prebije s klini ter preveže z vrvmi, ampak je treba poskusiti čim bolj sam, s samo najnujnejšo opremo, tvegati in tudi gori dati možnost, da te premaga. Prepričan sem tudi, da so časi klasičnih, velikih odprav mimo, čeprav himalajski hribi niso enostavni. Ni pa osvojitve vrha tisto največ, kar je možno. Danes se da z dobrimi vodniki priti že kar visoko in v tem oziru se himalajске razsežnosti zmanjšujejo in utegne Himalaja postati to, kar so sedaj Alpe, ko vrhovi niso več problem, ampak so problem stene."

Po zadnjem uspehu, ki si ga v svoji knjižici vrhov in vzponov vpisal pod zaporedno številko 488, berem ocene in komentarje, da se ti godi v bistvu krivica, ker te svetovni alpinizem ne uvršča v svetovni vrh.

"Vpisane imam vse težke smeri in vrhove, ki sem jih dosegel v 12 letih aktivnega ukvarjanja z alpinizmom. Število sicer ni visoko, so pa vmes težke stvari. Glede drugega pa tole. To sezono je bilo v Nepalju 39 odprav in le sedem jih je bilo doslej uspešnih in verjetno ne bo nobena več, ker se je vreme v Himalaji poslabšalo. Takšnega vzpona kot je bil moj, še ni bilo in moj dosežek je v svetu ugodno odmeval in me verjetno utrdil v svetovnem alpinističnem vrhu. Ugotovitve o krivici pa se verjetno nanašajo na anketo francoske alpinistične revije Vertical, v kateri so v glavnem sodelovali francoski alpinisti in so razumljivo dali svojim največ glasov. Verjetno bi tako ravnali Italijani, pa tudi mi."

Vrniva se k blestečemu podvigu v Jannuju, kot ga imenujemo mi, ali Kumbakarni, kot mu rečejo Nepalci. Vrh je visok 7710 metrov, stena pa 2800 metrov in ne 2200, kot smo takoj po uspehu pisali. Jaz temu pravim "himalajski biser". Stena je bila po

levi, lažji smeri doslej premagana le trikrat, neuspešnih poskusov pa je bilo še več. Ti si jo v enem zamahu premagal v direktni smeri. "Stena je veljala za osrednji še nepreplezani problem Himalaje. Visoka je 2800 metrov, menjavata se led in skala, povrhu vsega pa je osupljivo strma. Ko jo zagledaš in čeprav si od nje oddaljen še dan hoje, te strese. To so ogromne razsežnosti. Navajen si evropskih sten in v njih je vse manjše. Po direktni smeri še ni nihče uspel. Japonci so leta 1976 splezali steno po levem, lažjem delu, to smer se dvakrat ponovila, v direktni smeri pa so bili najbolj vztrajni Francozi. Dvakrat so poskusili, pa niso uspeli,

Česnu so pomagali

Za Česnu pot v Nepal so večino sredstev prispevali Komisija za odprave v tuja gorstva pri Planinski zvezi Slovenije (60 odstotkov), ZTKO Slovenije po pravilniku za vrhunske športnike (820 dolarjev), ZTKO in TKS Kranj, Planinski društvo Kranj in alpinistični odsek in Zavarovalna skupnost Triglav. Oprema pa je bila darilo znanih tujih proizvajalcev alpinistične opreme.

čeprav Francozi, kolikor jih jaz poznam, niso slabi alpinisti. Stena je tudi objektivno zelo nevarna. Plazov ni, ampak čez dan, ko steno obsije sonce, grozljivo živžgajo mimo stene na dno veliki kosi kamenja, ledu. Kako to izgleda, ni mogoče opisati."

Stene si se lotil 27. aprila popoldne zato, da bi se izognil nevarnosti padajočega kamenja in ledu. V bistvu si tvegati tudi zaradi vremena, saj si računal, da bo dopoldne lepo, popoldne oblačno s snežnimi plohami, ponoči pa spet lepo. Tako je bilo vse dneve do starta in računal si, da bo tako tudi naprej.

"Telega dne je bilo dopoldne slabo vreme, popoldne pa se je zjasnilo. Po samo petih dneh aklimatizacije, 22. aprila sva bila z dr. Jankom Kokaljem iz Kranjske gore v bazi pod steno in se opravila le nekaj aklimatizacijskih tur, sem krenil. Popoldne zato, da sem ponoči prešel srednji nevarnejši del stene, ko skale in ledeni kosi ne padajo, zgornji del pa sem plezal naslednji dan dopoldne. 23 ur in 40 minut sem skoraj neprekinjeno garal in posebno zadnjih 1000

metrov je bilo težkih. Na nekaj mestih sem resnično tvegala. Sestopal sem po japonski smeri, tudi težki. Vreme se je poslabšalo, vmes sem bivakiral in skupaj sem za sestop potreboval 18 ur."

Skupaj z vzponom in sestopom si bil na gori dobrih 41 ur. Kaj si vzel s seboj, opremo, hrano?

"Dvoje orodij: cepin in ledeno kladivo ter dva rezervna nastavka, če ti ponesreči kaj pade v dolino. Potem bi bil zgubljen in lahko samo še skočiš v brezno. Vso obleko sem imel na sebi, de-reze, le nekaj rezervnih kritičnih kosov obleke v nahrbtniku (rokavice, očala), čelada pa sem imel na glavi. Pred vzponom sem se izdatno najedel v bazi. S Kokaljem sva si napravila izdatno kosilo, s seboj pa sem vzel piškote, sirove zavitke, konzervo rib in napitek C vitamina. Vse sem pojedel, med vzponom."

V Nepal si odšel skupaj z dr. Jankom Kokaljem, zdravnikom in gorskim reševalcem iz Kranjske gore. Zakaj te je prav on spremljal?

"Zel sem, da bi šel eden z menoj, zaradi družbe, spremstva. To sem omenil Janku, s katerim sva tudi v zlahti. Moj brat je poročen z njegovo sestro. Šele naknadno sva prišla na idejo, da bi bil on tudi snemalec. Dobro sva se ujela, posnetki so uspeli, dr. Kokalj je prišel pod steno in malo višje, med vzponom sva imela radijsko zvezo. Sedaj vneto urejava gradivo in montirava posneto gradivo, za TV, predavanja. Želiva narediti čim kakovostnejše gradivo."

Ko plezaš daleč od doma, se spomniš kdaj, da imaš doma ženo, sinova Aleša in Nejača?

"Spomnim se, vendar, ko sem na gori, ko delam, ne. Takrat

moraš biti skoncentriran na posel, ki ga opravljaš. Misli morajo biti s teboj."

Ves si v alpinizmu. Tudi družina se podreja temu cilju. Plezaš, pišeš. Tvoj osnovni poklic pa je vendarle obrt za višinska dela.

"Globoko sem v alpinizmu. Žena je doma, da varuje otroka, ker imam jaz veliko alpinističnih opravkov. Plezam, urejam alpinistično rubriko v Delu, pišem za druge strokovne alpinistične revije, nagovarjajo me, da bi izdal knjigo. Nekaj imam že napisanega in sedaj sem dal gradivo v presojo, če bo dobro. V načrtu imam plezati najtežje smeri. S Himalaji sem za letos končal. Pripravljamo film o solo plezanju. Odhajam na festival alpinističnih filmov v italijanski Trento, povabili pa so me v Švico, kjer bom na podobnem festivalu član žirije."

Imaš občutek, da se ti godi krivica? Si vrhunski športnik in glede pogojev si na slabšem kot tebi enaki v drugih pogojih.

"Tudi v alpinizmu se bo treba dogovoriti, da bo več denarja za vrhunske cilje in dosežke. Sem edini kranjski športnik s statusom zaslužnega športnika. To sta bila pred menoj le Petriča. Na mesec dobim 90 starih milijonov. To je veliko, utegne reči kdo. Pa ni tako. Vse moram plačati sam: vožnje do gora, bivanje tam, hrano. Drugi imajo to plačano. V tem oziru sem v podrejenem položaju. Vendar je plezanje šport, ki ga delaš z veseljem. Ne samo jaz, vsi moji kolegi. Sicer ne bi vztrajali. Obrtnik sem še vedno. Vendar zaradi Jannuja pet mesecev v poslu nisem nič naredil. Lani jeseni smo gradili stolp na Krvavcu, nekaj smo postorili v Ilirski Bistrici, potem pa je bil alpinizem in verjetno, če bo sreča, še nekaj časa bo."

J. Košnjek, slika: F. Perdan

Problemska konferenca SZDL na temo "Priprave na Evropo devetdesetih let"

Evropa ni več stara dama

Ljubljana, 17. maja - Republiška konferenca SZDL bo v torek, 23. maja, pripravila problemsko konferenco na temo "Priprave na Evropo devetdesetih let". Podobno je doslej že odprla problematiko ekologije, človekovih pravic in pred kratkim pluralizma, VIKTOR ŽAKELJ, ki je pripravil in bo vodil problemski konferenci o našem vključevanju v Evropo devetdesetih let, pa nam je zaupal, da bo naslednja tema verjetno novi koncept konstituiranja (slovenske) države.

"Povejte nam najprej, kakšen je namen in cilj problemske konference o naših pripravah na Evropo devetdesetih let?"

"V Evropi se zadnja leta dogaja nekaj podobnega, kot se je v Ameriki v šestdesetih letih, ko jih je Sovjetska zveza s Putnikom popolnoma prestrašila. Evropa je prestrašena ugotovila, da ne drži koraka z Japonsko in Ameriko, zato se organizira, oblikuje trg, ki bo imel 350 milijonov povpraševalcev. Preplah je zajel tudi države, ki so sicer zunaj evropske integracije, vendar se boje, da bodo ostale na margini svetovnih gigantov."

"Preplah je zajel tudi Jugoslavijo, zlasti Slovenijo?"

"Že jeseni smo imeli kopico pogovorov na to temo, vendar stvar še ni dozorela, razmišljali smo še dokaj različno, pozna se nam večletna izoliranost od Evrope, kompleksne Zahodne Evrope, ki je na neki način kominternovski, begal nas je, toliko bolj, ko smo dobili konferenco neuvršenih. Končno smo se dogovorili in nato dokaj hitro reagirali, izvršni svet je imenoval koordinacijsko telo, gospodarska zbornica svojega itd, potrebno je tudi na občinski politični ravni. Skratka, gre za preprosto reakcijo na dogajanje v Evropi, za prepričanje, da Slovenija pravzaprav nima druge možnosti, kot da stopi v Evropo, seveda pa to ni zgolj odločitev, temveč cela vrsta notranjih opravil, usmeritev mora postati gibanje, ki bo zajelo vsakogar, vsak poslovni sistem, da bo vsakdo razmišljal po evropsko."

"K vabilu za problemsko konferenco je že priloženih nekaj referatov, iz njih je moč razbrati, da vsebinsko odpirate nove poglede sodelovanja z Evropo?"

"Od vsega začetka, ko so mnogi mislili, da gre za čisto ekonomijo, sem postavljal tezo, da je to kulturno civilizacijsko vprašanje, da gre za temeljite, globoke spremembe v zavesti, da smo Sloveni sicer vedno bili v Evropi, vendar pa smo se morali zaradi objektivnih pogojev prilagoditi drugačnemu duhovnemu svetu, čas je, da se vrnemo v Evropo. Potrdil se bom, da bom uvod za problemsko konferenco napisal v tem kontekstu, v brošuri, ki bo izšla 19. maja, pa bo uvodni del prispeval dr. Boštjan M. Zupančič, kasneje bomo napisali tudi diskusijo na konferenci."

"Tako široko razmišljanje je vendar pogumno, doslej je prevladovala misel, da se bomo Slovenci lažje vključevali v Evropo, če bomo v Jugoslaviji to sodelovanje tolmačili predvsem ali celo samo kot gospodarsko?"

"Mnogi še vedno tako razmišljajo, meni pa gre za premik zavesti. Iz Evrope je za Slovence, za Jugoslavijo in za svet v zadnjih sedemdesetih letih res prišlo veliko gorja, toda, ta Evropa se je notra-

nje izčistila, ko je ugotovila, da niso več Atene sodobnega sveta. V sedemdesetih letih so Evropo imenovali stari kontinent, ki umira..."

"Amerikanci so jo zbadali s staro damo?"

"Evropo je tako pretreslo, da se je hitro organizirala in ponovno postaja agens novih znanj. Zaveš je kvalitetno drugačna, celo germansko-romansko nasprotje živi v zdravi simbiozi. Pri tem moramo začeti, v tem vidim problemsko konferenco kot pomemben kulturno politični dogodek, ki naj pokaže, do kod smo že prišli v tem procesu, ki bo tekkel naprej."

"Občutek imam, da ljudje z naklonjenostjo sprejemajo misel o vključevanju v Evropo, da to občutijo kot potrebo?"

"Potrebo, ki jo je treba gnati naprej. V Sloveniji se je ta misel prišla, to železo pa je potrebno zdaj kovati in napraviti resno promocijo ideje, ki je po mojem zgodovina, potreba in cilj. Poglejte, več podobnih akcij sem že vodil, ker smo vsi na tesnem s časom, je bilo dostikrat sodelavce težko najti, zdaj pa so, če se poenostavljeno izrazim, do besedno ponujali."

"Kakšen odmev pričakujete drugod po Jugoslaviji?"

"Slovenija je v gospodarstvu, politiki in drugod povsem izčrpala možnosti ekstenzivnega modela, potreben je kvalitativni zasuk, druge alternative Slovenci nimamo, v to pa sodi tudi evropska usmeritev kot usmeritev k izvorom novih znanj in tehnologij, k plačilno sposobnim trgovim itd. Jugoslavija kot celota in vsi njeni deli te potrebe še nimajo, ker možnosti ekstenzivnega razvoja še niso izčrpali, prihod v Evropo bi jih zato preveč podrl, je pa to samo vprašanje časa. V tem trenutku torej lahko pričakujemo reakcije, ki jih že poznamo v zvezi s skupnostjo Alpe-Jadran, očitke, da o tem govorimo, ko je Jugoslavija gostiteljica neuvršenih itd. Toda, tudi v tretjem svetu veljamo nekaj le, če smo evropska dežela, če imamo znanje in tehnologijo, ideje in ustvarjalnost. Reveža vendar nihče ne mara."

"Slovenija torej mora napraviti odločen korak naprej?"

"Konflikt, ki se zdaj gosti na posameznih vprašanjih, recimo četverice, je samo medišče, na katero je priletela cela vrsta muh ali pa čebel, če hočete, vsaka je s seboj prinesla problem in na tej točki se je vsa problematika zgostila. Na eni strani je zaradi ekonomske stiske za ljudi vsaka kritika obstoječega progresivna, na drugi pa se na tej točki odpirajo vprašanja globalne usmeritve politične ureditve, federalnosti in suverenosti, obrambnih konceptov itd. Na tej točki se odpira cela vrsta pravnih vprašanj, kajti naše pravo, posebej kazensko, je bilo koncipirano na Evropi v mnogočem tujem izročilu, marsikaj smo posneli od velikega brata, kar pa ni v kontekstu evropske tradicije. Skratka, gre za plejado stvari, človeku je včasih neprijetno, da nekateri tega ne vidijo."

"Zelo optimistično govoriti?"

"V politiki je največji greh izgubiti vizijo, ker to pomeni, da je pošla intelektualna potencia, v trenutku, ko ne bom več videl izhoda, bom postal trhla veja, potem naj dobijo novega..."

"Izvolijo novega?"

"Seveda."

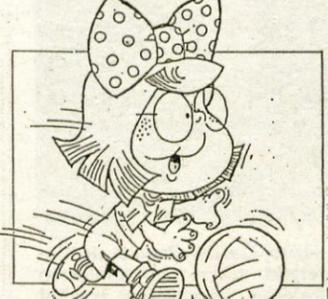
M. Volčjak

Najmlajši ob tednu mladosti

Cicibaniada, kolački, keramika...

Kranj, maja - V tednu mladosti, od 22. do 26. maja, v kranjskih vrtcih prirejajo vrsto mikavnih prireditev za vse otroke, tudi tiste, ki sicer ne hodijo v vrtece. V sodelovanju z Zvezo kulturnih in Zvezo telesnokulturnih organizacij se bodo zvrstile tri ključne množične prireditve.

Že jeseni so ob tednu otroka malčke pripeljali na Titov trg in jim ponudili glino za oblikovanje. Od 22. do 24. maja pa bodo enaki ustvarjalnosti najmlajših dali mesto na dvorišču gradu Kieselstein, kjer bodo mali šolarji iz kranjskih vrtcev in vsi drugi otroci, ki jih to mika, tri dopoldneve gnetli glino. Njihovo ustvarjalnost bo spodbujal slikar in likovni pedagog Zmago Puhar. Otroškemu vrvežu med 8.30 in 10.30 se lahko pridružijo tudi odrasli. Izdelke neslutene otroške domišljije bo kasneje mogoče videti tudi na razstavi v vrtcih.

Kranjski kolaček bo tja pripeljal pečice in testo za peko peciva, otroci pa bodo pod vodstvom

strokovnjaka oblikovali pecivo, ga spekli in pojedli. Prireditve, kamor bodo vzgojiteljice pripeljale otroke iz popoldanskih vzgojnih oblik, vabljene pa so seveda tudi vsi drugi, se bo začela ob 15.30. Otroci bodo med peko tudi risali, starše pa bo vonj sveže pečene peciva najbrž zmamil k nakupu slaščic Kranjskega kolačka. Če bo »Cicibanov kolaček« uspел, bo postal tradicionalen.

Mimo treh ključnih dogajanj za vse kranjske otroke pa teden mladosti razgibano praznujejo tudi v vrtcih: tekmujejo s kolosi na poligonih, spoznavajo navaro na orientacijskih pohodih in počno še mnogo drugega.

D. Z. Žlebir

Podjetje za PTT promet Kranj
TOZD Telekomunikacija Kranj
Mirza Vadnova 13

VABIMO K SODELOVANJU

elektrikarje tk, elektrotehniko tk in inženirje tk, ki imajo prakso v telekomunikacijski stroki ali imajo željo in interes delati na področju vzdrževanja in gradnje telekomunikacijskih naprav in omrežja.

Delo v telekomunikacijski stroki je pestro, zanimivo in kreativno. Ker živimo v obdobju tehnološkega razvoja, je naše delo povezano s stalnim izobraževanjem in izpopolnjevanjem.

Če ste mladi, če vas zanima naše delo, če ste pripravljeni stopiti v naše vrste, vas vabimo, da se zglasite pri nas ali pokličete telefonično na št. 24-655.

Pričakujemo vas!

Gora s tremi imeni

7710 metrov visoka gora, katere vrh je Tomo osvojil po direktni smeri, ima trije imeni. Evropejci ji pravimo Jannu, Nepalci Kumbakarna, Tibetanci pa Singi Nandžo. Singi pomeni doprsni kip leva, nandžo pa uho. V nepalščini pa je kumba posebna posoda, karna pa uho. Res ima ta gora obliko posode z polkrožnima ušesoma na obeh straneh. O tej gori kroži tudi legenda, kar potrjuje njeno veličastnost in nepremagljivost. Kumbakarna je bil človek, o katerem legenda pravi, da je bil velik in močan in je prišel iz Indonezije k nepalskemu bogu gora Sivi, da bi ga naredil nesmrtnega. Šiva se ga je ustrašil, zato mu je dal nesmrtnost samo čez dan, ponoči pa je bil ranljiv. To nočno ranljivost so izkoristili sovrazniki in ga ubili. Smiselna povezava torej: tudi Kumbakarna je ranljiva in premagljiva ponoči, ko ne padata skale in led in to ranljivost je Tomo razumno izkoristil.

Požari kot povod za odpis davčnih obveznosti

Kdo se komu posmehuje

Škofja Loka, 17. maja - Občinska vlada je v dobrem mesecu dni dobila na mizo tri predloge uprave za družbene prihodke, po domače davkarje, za odpis davčnih obveznosti. V prvih dveh primerih gre za kmeta iz Martinj vrha in Podobena, ki jima je požar prizadel oziroma uničil gospodarska poslopja, kmetijske stroje in krmo, v tretjem pa za znanega (edinega) žirovskega slaščičarja, ki mu je pred poldrugim letom prav tudi požar uničil ostrešje stavbe, v kateri stanuje in dela njegova družina.

Prva dva predloga je škofjeloški izvršni svet rekel da, pri zadnjem pa je zahteval še mnenje krajevne skupnosti Žiri, ki je slaščičarju že izdatno pomagala pri obnovi ostrešja.

Rdeči petelin je prav gotovo velika nesreča za vsako hišo, pot do obnove prek zavarovalnice in lastnih prihrankov, ki jih najbrž niti kmet niti obrtnik nimata za odmet, in sosedske pomoči pa težavna. Zato je lepo in prav, da tudi občina kot ustanova prizadetim ljudem pomaga, kjer lahko, torej tudi z odpisom davčnih obveznosti.

Ob tem pa se neprizadetemu opazovalcu vsiljuje vprašanje, ali se vendarle nekdo komu ne posmehuje. Ostanimo pri naših treh primerih; kmet iz Martinj vrha je z odpisom davka od kmetijstva za leti 1987 in 1988 prihranil 55.990 dinarjev, kmet iz Podobena pa z odpisom taistega davka za leto 1988 vsega skupaj 7680 dinarjev. Žirovski slaščičar bo, odvisno od mnenja krajevne skupnosti, z odpisom davka od obrtne dejavnosti za leto 1988 na boljšem za 713.040 dinarjev ali, če bo pretehtal drugi sklep, za 3.874.710 dinarjev, kolikor sicer znašajo zanj odmerjeni davki in prispevki od obrtne dejavnosti za leto 1988 ter prispevki iz osebnih dohodkov zaposlenih.

V sili slon muhe žre, uči stara resnica, kljub temu pa se bo najbrž marsikdo vprašal, ali prosilcu (v enem primeru je bila pospeševalna služba loške kmetijske zadruge, v dveh pa prizadeta občana) lastna čast res dovoljuje potegovati se za nekaj piškavih dinarjev davčnih odpustkov (delavci v podobnih primerih najbrž niso oproščeni republiškega in zveznega davka od osebnih dohodkov), če že "občine" ni sram, da dovoljuje takšno ponižanje.

H. Jelovčan

Blaznikov večer posvečen revitalizaciji tisočletnega mesta

Protest proti grešnikom

Škofja Loka, 15. maja - Četrtek Blaznikov večer v galeriji loškega gradu, ki sta ga pripravila domače muzejsko društvo in odbor za prenovno, je izzvenel kot klic meščanom, naj se lotevajo prenov po sprejetih strokovnih osnovah. Prav na tem področju je namreč Škofja Loka, biser med slovenskimi mesti, doživela že vrsto skrunitev, ki jih je Peter Fister s Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo takole simboliziral: »Profesor je vprašal diplomante, kako bi vikend hišico obogatili z marmornimi ploščami. Edini je zadovoljil študent, ki je dejal, da bi marmor prodal in za vikend kupil prikladnejši material...«

Načrt prenov v Škofji Loki namreč ni uresničevan tako, kot je bil sprejet. Od tod ob sklepu Blaznikovega večera tudi vprašanje pristojnim službam v občini (komite za družbeno planiranje in urejanje prostora, inšpekcije), zakaj grobih prekrškov ne vidijo in preprečijo.

Gre kar za lepo število "cvetk"; od čisto zgrešenega lesenega pročelja (gozdne) hiše na Spodnjem trgu 37, do različnih odprtih in pasov pločevine na streha, do sveže "rane", ki jo je v grajsko pobočje zasekala gradnja nove hiše, pa tja do odmiha od namembnosti; najbolj kričeč primer, posebej izpostavljen na Blaznikovem večeru, so nekdanji provizorični prostori mesarije na Mestnem trgu 20, v katerih je zdaj (adaptiranih) obrt, čistilnica oziroma lužilnica s hudim bremenom za kanalizacijo in nadležnim tovrnim prometom "v peket in svetek", medtem ko se v nekdanjo stavbo mesarije vseljujejo veterinarji s kliniko malih živali. Kdo daje taka dovoljenja, sprašujejo prizadeti meščani. Ob tem se zdi greh novopečenih stanovalcev iz lepih podstrešnih prenovljenih stanovanj na "placu", ki nabijajo žogo v vrata (gol) pa miličnikov, ki kaznujejo vožnjo s kolesom po tistem "placu", sami pa se po njem vozijo z avti, vreden le kislega namaha.

Škofja Loka je edinstveno mesto - žal s svojo še ne pozlačeno "medaljo" (gradom) ne tako reprezentativno kot, denimo, Ptuj - ki bi se ga dalo dobro prodajati, od njega živeti. Ohranjanje in obnavljanje mesta kot tudi zgodovinskega spomina na dogajanja v njem, je bogata dediščina za prihodnost.

V mestnih pritličjih in nekaj kletih je okrog tri tisoč kvadratov drvarnic. Lastnikov res ni mogoče prisiliti, da bi jih obnovili za kakšen pametnejši, donosnejši, kulturnejši namen, tudi financiranje izdelave projekta obnove, kar zaenkrat ponuja odbor kot "družbeno pomoč", je le kaplja v morje obnovitvenih stroškov. Vendar pa prenova starega mestnega jedra, ki bo lahko polno zaživelo šele, ko bo s Spodnjega trga izrinjen promet, ne bi smeli gledati samo skozi ceno kvadratnega metra stanovanja, lokala, urada.

H. Jelovčan

PETKOV PORTRET

Marjan Frlic

Marjan Frlic, doma iz Suše, je strojni inženir. V Marmorju je zaposlen peto leto, zadolžen za razvoj tehnologije. Pred letošnjimi prvomajskimi prazniki mu je škofjeloška raziskovalna skupnost podelila prvo nagrado Inovator leta, vredno štiri milijone dinarjev.

To je tudi vse, kar je "oprijemljivega" dobil za svoj načrt predelave stroja za razrez marmornih blokov v plošče. V tovarni namreč še nimajo izkušnje, niti pravil, kako pravzaprav najbolj pošteno nagrajevati novatorsko delo, ki je mešanica delovne dolžnosti in čisto osebne lastnosti ustvarjanja, ki jo nekdo ima in drug ne. Marjan Frlic jo očitno ima, občinska nagrada, za katero ga je predlagal kolektiv, pa je navsezadnje le veliko moralno priznanje, ki ga ne dobi vsak.

Marjan Frlic je narisal načrt za predelavo dvajset let starega italijanskega stroja za razrez marmornih blokov v plošče, namenjene za nadaljnjo obdelavo. Od starega stroja so praktično ostali samo stebri, vsi drugi deli so novi in so, razen peščice ležajev, domači. Stroj se je prej pomikal le za centimeter na uro, kamen je rezal z jeklenimi listi, mešanico vode in kremenčevega peska. Novi stroj je sedemkrat hitrejši, namesto kremenčevega peska rabi le vodo in diamantne segmente.

Stroj obratuje že poldrugo leto, doslej brez zastojev. Z njim je Marmor prihranil devize za nov stroj; gre za približno pol milijarde zahodnonemških mark, brez carinskih dodatkov.

V podjetju imajo tri stroje za razrez marmornih blokov, ki obratujejo dan in noč. Drugega čaka enaka predelava, kot je prvega, le tretji, čeprav manjši, je novejši, sodobnejši.

Marjan Frlic meni, da v podjetjih niti ni tako zelo malo inovacij, izboljšav, le vemo ne dovolj zanje. Druga stvar so kajpak izumi, patenti. Z domačim znanjem in denarjem ne moremo konkurirati tujini. Večina poskusov klavirno propade. Doma izdelan stroj je po pravilu precej dražji od tujega (če odzvamemo kakovostno primerjavo tehnologije). Zato je Marjan Frlic prepričan, da je mesto novatorjev v naših tovarnicah predvsem v zboljševanju, prilagajanju kupljenih strojev specifičnim lastne proizvodnje. Če bi namreč vsi delali vse, potem nihče ne bi ničesar imel.

H. Jelovčan

SVET BREZ BLEŠČIC Bolte

Doslej sem bila prepričana, da samo vzgojno motenim, neprilagojenim, nediscipliniranim mlajšim ljudem v šolah, študentskih domovih, podjetjih nad katerimi skupnost obupa, da bi mogli zaživeti v sožitju, sem in tja pokažejo vrata. Kaj neki je zagrešil človek pri sedemdesetih, v jeseni življenja, da so ga "po kazni" odpustili iz škofjeloškega upokojskega doma, kot sem prebrala v poročilu borčevske organizacije?

Pa so mi lepo po vrsti razložili. Bolte je prvič prišel v dom pred štirimi leti. Že tedaj se je s svojim obnašanjem zameril večini oskrbovancev, ki so zato drugič, ko je spet stopil pred vrata, glasovali proti sprejemu. Kljub temu so ga - izjemoma, pač kot borca - vzeli pod streho, a pogojno. Vendar spet ni šlo. Bolte, očitno nava-

jen svobodnega življenja, je v pijanosti razgrajal po domu, vplil, motil oskrbovance (trenutno jih je 204) med obedi v jedilnici, jih omalovaževal, češ da ga je sram, ker živi med takšnimi ljudmi, grdo napadal celo nekdanje bojne tovariše. Hišni red, ki pač obstaja v vsaki skupnosti, je motil tudi s svojo odsotnostjo. Zjutraj je šel "na teren", pomoči so ga miličniki, od alkohola premaganega in vsega potolčenega, večkrat pripeljali nazaj.

Bolte se mi zdi kot tragikomični junak, nesposoben, da obvlada svojega "letečega duha". Tudi dušebrižniki v domu pa v občinskem socialnem skrbstvu in borčevski organizaciji, ki so ga kot nekdanjega borca še posebej taktično obravnavali, mu svetovali, ga rotili, opozarjali, da vsaka skupnost, tudi upokojska, ho-

če spoštovanje pravil obnašanja, ga niso uspeli premakniti. Z invalidskim dodatkom, ki so mu ga preskrbeli prav v domu, je njegova "svoboda" dobila celo nov zale, saj je lahko še več denarja zapravil za pijačo.

Skupnost oskrbovancev je Bolteju zagrozila z zadnjim opominom. Ker njegov strah ni dolgo trajal, so ga končno odpustili zaradi "hujše kršitve hišnega reda in medsebojnih odnosov". Pomoč, da bi mu pomagali pri ureditvi bivanja zunaj doma, je odklonil.

Bolte se zdaj potepa nekje po rodni Poljanski dolini in uživa svobodo. Dokler bo šlo. V domu vedo, da bo še prišel, ko si bo njegov leteči duh polomil krila. Tako je običajno. Pred koncem...

H. Jelovčan

64270 JESENICE

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Družbeni standard z dne 10. 5. 1989 ponovno objavljamo prosta dela in naloge

KUHARICA II, šifra 9108, D-3, 09 kat.

1 oseba

Pogoji: IV. stopnja gostinske usmeritve - smer kuhar poskusno delo 2 meseca
1 leto delovnih izkušenj

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na Kadrovske sektor ZJ, Cesta železarjev 8, 64270 Jesenice.

Pri Sadjarjevem Ivanu v Vošah

»Kje so Voše?« boste vprašali. Spadajo k Česnjici v Zgornji bohinjski dolini; pravzaprav je to ledinsko ime, ki prihaja od jelše, v bohinjskem govoru pa temu drevesu rečemo tudi voša. V Vošah kraljuje samo Sadjarjeva hiša. Kot otroka me je vedno vznemirjala lučka, ki je ponoči gorela v senožitih, daleč nad polji in travnikih. Starši so mi razložili, da sveti pri Sadjarju v Vošah, meni pa se je zdelo, da je tam gori skrivnostna trdnjava.

A če se danes podaš do tega kmečkega dvorca, si moraš pod Koščami zatisniti nos in zamižati vsaj na eno oko, da se prebiješ mimo »češenškega« odlagališča smeti, ki ni preveč pohvale vredno tu na pragu Triglavskega narodnega parka.

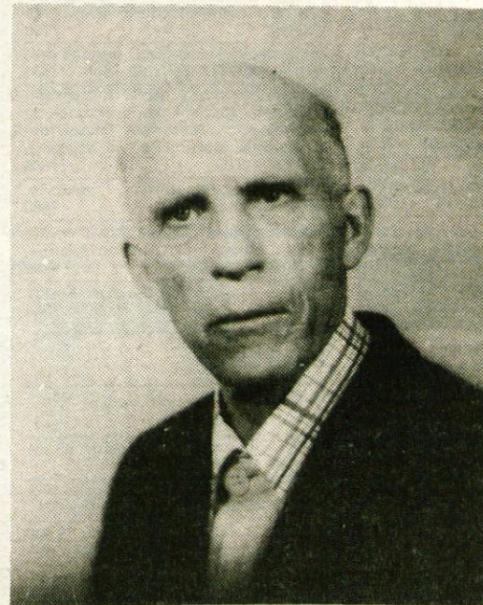
V lepem vremenu je pri Sadjarju res čudovito, a vendarle odročno za mnoge stvari. Danes si iznajdljivi gospodar Ivan Mlakar zna pomagati z različnimi prevoznimi sredstvi in sodobno mehanizacijo. Včasih pa je bilo težje, zato ga povprašam, od kdaj stoji v Vošah njihova hiša. Njegov oče Jaka jo je zgradil 1921. leta, prej pa je bila na tem mestu utica za poljsko in gozdno orodje. Mama mu je kupila ta svet, on pa je kopal, kopal... Bilo je samo kamenje pa »grabni«, nobena stvar ni uspevala tam, še živina si je komaj utirala pot skozi grmovje in trnje. Oče pa je še kar naprej ravnal, čistil in pridne roke so tam ustvarile vrt. Na ravninici sredi pobočja pa si je postavil še hišo. Ves hrib je zasadil s sadnim drevjem, da ga je bilo veselje pogledati. Seveda je moral biti buden ob vsakem neurju, ki je odnašalo svet. A navdušen sadjar - samouk je z veseljem in pridnostjo krotil neugnarno. Postal je eden najznamenitejših bohinjskih sadjarjev; tako so ga tudi imenovali. Naročen je bil na strokovne revije, ves svoj zaslužek je vtaknil v sadike in tudi divjake je kopal po gozdu. V Bohinj je vpeljal vse novejšje sorte sadja, od prvih jonatanov do raznih renet in mnogih vrst žlah-tnih hrušk. Veliko sadik mu je priskrbel velik sadjarski prijatelj, dr. Humek, ki je bil predsednik Sadjarske zveze Slovenije. Precej jih je dobil iz

Sovjetske zveze, od Črnega morja, kjer je približno taka klima kot v Bohinju. Ivan po očetu ni podedoval le sadovnjaka, ampak tudi njegove bogate izkušnje in ljubezen do sadjarstva. In ta dediščina vsako leto bogati njihovo ozimnico, razveseljuje sinovo in hčerino družino v Ljubljani, pa še temu in onemu prijatelju in znanцу nudi zdravo popotnico. Za prodajo pa se jim ne splača gojiti sadja. Dosti je dela, preden so vsa drevesa »ogleštana«, kot pravi Ivan, pa daleč naprej mora misliti sadjar, kako in kaj, saj tudi najnovejše sorte sadnega drevja niso paradizniki, ki bi že v isti sezoni obrodili sadove. Prav kakor pravijo Vodnikovci verzi:

Jabolka, hruške in druge cepe cepi v mladosti za stare zobe.

Gostoljubna žena Vilma, ki je že pred štiridesetimi leti prišla s Štajerskega, ne more pozabiti, kako jo je ob prvem obisku Ivanov oče počastil s sadjem najrazličnejših vrst. Prvi hip se ji je zazdelo nekam samotno v Vošah, zdaj pa ne bi zamenjala za natrpano sososko, kjer ti sosedje stegujejo vratove skozi okna.

»Če je pri hiši sadje, morajo biti tudi čebele,« je vedno zatrjeval oče Jaka, zato Ivan nadaljuje tudi čebelarstvo. Oče je imel kakih petdeset kranjčev, prve AŽ panje pa mu je preskrbel čebelarji »kolega« Jan Strgar, znameniti bohinjski čebelar svetovnega slovesa. Žnidaršiče sta dobila preko Kranjske čebelarke zveze. Ivanu se zasvetijo oči, ko mi z užitkom razlaga mnoge čebelarске

izkušnje in izraze, ki jim žal na tem mestu ne morem odmeriti več prostora. Na primer, pštota (pustota) je panj, ki ni več za rejo, ker nima več pogojev za preživetje. Tak je samo še »za podret«, kot pravi Ivan. Pripoveduje mi, kako prezimujejo čebele, kdaj začnejo zalegati, kdaj se prvič odpravijo na pašo, itd. Njihova prva pašo so vrbove mačice in teloh. Zanimivo je tudi, kako si čebele s plesom

povedo, kje je pašo. Ivan jih je dvakrat odpeljal past celo v Liko. Prvič je bila obilna pašo, drugič pa jih je silovita burja metala ob kamenje, da se jih je mnogo pobilo. Zato je tvegano, da bi se človek preživljal s čebelami, saj tudi ljudski pregovor, ki je nastal ob stoletnih izkušnjah, podaja to resnico: Muha ne da kruha, če ga da, ga zavali. Ivanu se ni potrebno bati, saj se ukvarja tudi z večjo živino. Redi dve kravi, tako da je že več kot dva tisoč litrov mleka zvozil v sirarno, občasno pa doma delajo skuto. Pa tudi gnoj potrebuje za sadno drevje in travo, zato si je napravil žičnico, s katero ga razvaža po strmini. Česa vsega se je že lotil! Tudi zidati zna. Pa to še niso vsi Ivanovi poklici, saj pravega še omenili nismo. Izučil se je za ključavničarja in si med drugim služil kruh v jeseński železarni, nazadnje pa je delal pri žičnici na Voglu. Vojna vihra ga je zanesla tudi v internacijo in na prisilno delo v Nemčijo, a posrečilo se mu je uiti v partizane, kjer je bil vezist pri Jeseniško-bohinjskem odredu. Sicer si pa lahko predstavljam, da je bila njihova domačija na križpotju kurirskih poti in za Nemce sumljivo torišče, ki so ga pogosto preiskali. K sreči je sestra-aktivistka dobro znala nemško. Med vojno so veliko prestali, a človek poskuša pozabiti hude stvari.

Torej v Vošah niso nikoli živeli kot na počitnicah, čeprav bi se povprečnemu opazovalcu lahko tako zazdelo, če bi ga premotile le prijazne lepote njihove okolice. V Vošah je v lepem še lepše, v hudem pa je tu bohinjska narava še bolj muhasta. A z umno glavo, dobro voljo in kleno naravo se Sadjarjev rod ne vda! Dva postavna, visokorasla vnuka, ki pa sta res na počitnicah, s ponosom priskujeta dedovim izkušnjam in zraven prigrizujeta dobrote stare mame Vilme, ki že zdavnaj slovi kot izvrstna kuharica. In kaj naj bi si še boljšega zaželela?!

Marija Cvetek

MALI OGLASI

☎ 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaj barvni TV riz v okvari. Naslov v oglašnem oddelku. 7568
Prodaj italijanski kombiniran ŠTEDILNIK (plin - električni). 28-646 7577
Prodaj KULTIVATOR z ježem. Ivan Rakovec, Dolenja vas 30, Selca 7578
Prodaj NAKLADALEC lesa jonsereds. Jože Solar, Topolje 7, Selca 7582
Prodaj starejši barvni TV. Oretnikova pot 15, Kranj - Mlaka 7585
Prodaj 1 sezono rabljen sipov OBRAČALNIK. Florjan Jerše, Senturška gora 19, Cerklje. 42-872 7586
Rotacijsko KOSILNICO sip RK 15, malo rabljeno, prodaj. Rima Hazi, Sp. Gorje 12, Zg. Gorje 7587
Ugodno prodaj ŠIVALNI STROJ singer. 25-610 7601
Prodaj barvni TV v okvari, ekran Orion 24, dober in nov KOMPRESOR s 140-litrskim rezervoarjem. 83-850 7634

Barvni TV, 51 cm, nov, uvožen, deklariran, prodaj. Ogled dopoldne. Vojko Zupan, Janševa ul. 6, Radovljica 7643
PRALNI STROJ, rabljen, prodaj. Miro Kozelj, Hoternaže 71, Preddvor. 45-358 7690
Dvojno kuhinjsko KORITO iz nerjaveče pločevine in 8-litrski BOJLER, prodaj. 621-097, med 19. in 20. uro 7691

Prodaj KULTIVATOR z ježem, širina 160 cm. Ahčin Andrej, Sv. Duh 14, Šk. Loka 7698

Prodaj TRAKTOR pasquali s kosilnico (starejši letnik), prodaj tudi ročno kosilnico Rotax (potrebno popravila). Mrak, Mlaška 72, Kranj 7707

Prodaj rotacijski plug in snežno frezo za kultivator Gorenje Muta. Franz Ladislav, Tomšičeva 81, Jesenice. 81-192 7709

Prodaj glasbeni CENTER Bennyton 2 x 70W. 42-687 7717

Prodaj nov CIRKULAR s kovinskim ogrodjem. 27-112 7735

Prodaj ELEKTROMOTOR 7,5 KW 1440 obratov Sever Subotica z garancijo. 75-722 7756

Prodaj obrabljeno za traktor T.V., dobro ohranjeno kosilnico Reform in nov 80-litrski bojler. Mulej, Begunje 45 7765

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo ROTACIJSKO KOSILNICO IMT (170) 4 disk. 74-368, Lesce 7776

lesnina nudi

pralni stroj Candy

po ugodnih pogojih na štiri obroke, brez obresti ali 20 % popust za gotovino

se priporoča Lesnina v Kranju in na Jesenicah

Nov TV PANASONIC, 55 cm, raven zaslon s teletextom in VIDEOREKORDER Sharp z dokumenti, ugodno prodaj. 35-364 7780

Barvni TV, star 8 let, dobro ohranjen, prodaj za 170 SM. 57-350 7784

PHILIPS prenosni radio, dvojni kasetofon Tandem D8458, odlično ohranjen, prodaj. 57-350 7785

SHARP VIDEOREKORDER nov z deklaracijo in FISHER 60 W zvonični, poceni prodaj. 26-768 7802

Prodaj novi barvni TV gorenje maraton, 25 odstotkov ceneje. Likozar, I. Hribarja 17, Cerklje ali 42-092, popoldan 7806

Prodaj: Sony Trinitron barvni ekran 42, daljinski, pralni stroj, nov Gorenje 1008 in rabljeni HLADILNIK, telefon, lestenec. Cena po dogovoru. 34-824 7811

TISKARSKI STROJ Gestetner, brez kompresorja, prodaj. 633-320 7828

Prodaj PUHALNIK tajfun. Bodešče 11, Bled 7829

Prodaj bočno KOSILNICO za SAME DELFINO. 061/831-895 7831

Prodaj TRAKTOR IMT 539, letnik 1981 z čelnim RIKO nakladalcom. 39-658 7853

Prodaj dobro ohranjen črnobeli TELEVIZOR gorenje. Novak, Levstikova 3, Kranj 7862

Poceni prodaj COMMODORE 64 z vgrajeno reset tipko, kasetar in joystick! Pot v Bitnje 24. 21-807 7875

Prodaj dobro ohranjen traktorski obračalnik HOLBLITZ 220. 48-027 7880

Prodaj stroj za izdelovanje betonskih kvadrov in hladilnik Gorenje z zamrzovalnikom. Valant, Bodešče 17, Bled 7888

Komisijnska prodaja - prodaja na drobno

BRAZDA

Kalan, Poljšica 6, Podnart, tel. (064)70-225

Poleg rabljene kmetijske mehanizacije vam nudimo nove SIP stroje, gume za osebna vozila, tovornjake in kmetijske stroje

Iščemo naslednje:
samonakladalke od 15 do 17 m³, kombajne za krompir - Polak, pajke na dva vretena, kiper prikolice, traktorje itd.

Vse informacije dobite po telefonu!

Prodaj tovorno prikolico, primerno za manjši traktor (HONDA). 70-010 7893

GRADBENI MATERIAL

Prodaj dve OKNI inles ino 14 - 12, z roletama. Trboje 9, 49-152 7018

Ugodno prodaj 3.000 kosov zidne OPEKE 25 x 12. Tončka Pintar, Sp. Plavž 21, Jesenice 7565

Prodaj dobro ohranjeno strešno OPEKO kikiinda. Jezerska c. 68, Kranj 7570

Prodaj nerjaveče SNEGOLOVE za stanovanjsko hišo. Zg. Bitnje 108/a, Žabnica 7595

Prodaj ŠPIROVCE, dim. 16 x 12 x 9 m. 27-452 7616

Prodaj rabljena OKNA s polkni. Ivan Demšar, Zaloše 14, Podnart 7646

Prodaj suh češnjev, jesenov, hrastov, kostanjev in bukov rezan LES, smrekove COLARICE in domače žganje. 65-089 7663

Prodaj obrezan LES za ostrešje. Predoslje 46, Kranj. 36-400 7665

Prodaj 6.000 kosov rabljene strešne OPEKE bobrovec. Kopaljška 5, Radovljica 7671

Prodaj novo betonsko strešno KRITINO, brazdano, 2.400 kosov, 20 odstotkov ceneje. Karla Lupša, Retnje 33, Trzič 7679

Prodaj 30 vreč PERLITA. Andrej Lajpuh, Zapuže 40, Begunje 73-118 7721

Prodaj 30 kvad. m smrekovega OPAŽA, širina 8 cm. Mošnjje. 79-859 7725

Prodaj novo okno Jelobor 140x140. Puštal 19, Škofja Loka 7751

Ugodno prodaj cementno strešno OPEKO-rabljeno, folc. Guzelj, Zg. Senica 3, Medvode 7762

Prodaj 80 kosov puntov, 21 kos bankin, dolžina od 3 do 5 m in dobro ohranjen kombiniran otroški voziček. 28-930 7767

Prodaj 500 kosov cementnih navadnih strešnikov trajanka Dravograd (v Zasipu). Kruis Sonja, Prešernova 9, Bled 7815

Prodaj suh smrekov opaž pobojn, 16 mm x 8 cm, 80 kvad. m. Novak Anton, Hraše 19, Lesce 7844

Prodaj dobro ohranjen betonski MEŠALEC. 58-345, popoldan 7846

Ugodno prodaj zidno opeko ZIDAK. Gorjanc, Voglje 43 7869

Ugodno prodaj rabljen ŠPIČAK. Pogučnik, Prezrenje 14, Podnart 7878

Ugodno prodaj 4 m dimnik Schidel fi 20 z dvema zračnikoma. Košmrlj Mirko, Zg. Bitnje 110, Žabnica 7881

Prodaj 2000 kosov modularca in Z 750, letnik 1979. Krumpestar, C. na Brdo 6, Kranj 7898

RAZNO PRODRAM

F 2 COMET - komplet in IMGRAD (primeren za začetnike) prodaj. 25-534 7780

Ugodno prodaj brezhiben barvni TV sprejemnik blaupunkt, SEDEŽNO GARNITURO, trsoed, 2 fotelja in MIZO. 621-103 7576

Poceni prodaj otroško POSTELJICO z jogijem, športni VOZIČEK, KAVČ in mladinski POSTELJI. 39-194 7594

TRAKTOR tomo vinkovič 18, letnik 1986, s plugom za sneg in MIZO za žaganje drv, prodaj. 78-144 7598

gostilna sejem
KRANJ, tel.: 21-890

Cenjene goste obveščamo, da zopet strežemo TOPLE MALICE vsak dan med tednom od 9. do 11.30

Dnevno vam nudimo morske jedi, divjanco in ostale dobrote. Pripravljamo poročna kosila in večerje, obletnice, svečana kosila, ipd.

Ob sobotah nudimo DRUŽINSKA KOSILA Z 10 % popustom (min. 3 os.)

Gostilna je odprta med tednom od 9. do 22. ure, ob sobotah od 11. do 14. in od 19. do 23. ure ter ob nedeljah od 7. do 12. ure.

SE PRIPOROČAMO!

Prodaj 2 vezani okenski KRILI 220 x 180 in zadnje STEKLO za VW 1200 - hrošč. Tomičeva 23, Kranj - Stražišče 7567

Osebni avto SAAB, dobro ohranjen in MIZO za dnevno sobo, nova, prodaj. Ivo Pejič, Koroška 2, Lesce 7602

Poceni prodaj nerabljen otroško KOLO, globok VOZIČEK in barvni TV iskra. 621-521 7609

Ugodno prodaj motorno KOSILNICO, lovsko PUŠKO MK in usnjen kombinizon utok. 74-376 7621

Francoško POSTELJO in otroško KOLO, prodaj. 26-710 7629

Prodaj 10 gradbenih PLOHOV, kombiniran BOJLER in deklško KOLO. 631-144 7645

Poceni prodaj novo kolpasan tenorjavo POMIVALNO KORITO, enojno, z odeljalnikom in 40 kg JUBOLITA. 632-081, dopoldne ali 632-095, popoldne 7651

Prodaj star PRALNI STROJ gorenje, ŠIVALNI STROJ singer, ŠOTOR za 3 osebe in PEČ na olje. 23-624 7660

Prodaj temno moder žametni globok VOZIČEK in 1 RADIATOR jugoterm 200 x 28. 622-167 7694

Prodaj motor APN 6, star eno leto in JADRALNO DESKO burja. 48-775 7700

alpina

NOVO IZ ALPINE

Velika izbira najnovjših modelov ženskih čevljev za pomlad in poletje v prodajalnah Alpine

Prodaj ameriški BILJARD. 21-414 7727

Prodaj PŠENICO. 70-164, Poljšica 4 7731

Ugodno prodaj podrt oreh z korenino. 51-284, popoldan 7738

Prodaj otroški športni voziček Peg, baldahim za počitniško prikolico za tip Q450 ali Q430. 631-260 7740

Počitniško PRIKOLICO adria export 380 L, z baldahinom, dobro ohranjeno, prodaj. 620-197 7749

Prodaj kropski LESTENEC in dve stenski svetilki ter žensko kolo Maraton. 78-080 7768

ALTHATHANTOM regatni surf, z odlično stabilnostjo in dobre plovne lastnosti, primeren tudi za začetnike, ugodno prodaj. 37-319, od 15. ure dalje 7771

Ugodno prodaj dva avtomatika, surf, glasbeni stolp in kamin. 47-057 7772

Prodaj JADRALNO DESKO. 65-040, od 20. do 21. ure 7787

Prodaj BRAKO PRIKOLICO. 75-955, vsak dan 7788

Prodaj drobni KROMPIR. Zg. Brnik 54, Cerklje 7789

Prodaj MOTOR za čoln Johnson 33, kratka os. 22-308 7790

Prodaj ital. otroški kombinirani VOZIČEK PEG in stajico. Šturm, Begunjska 9, Kranj 7798

Italijansko dirkalno KOLO ugodno prodaj. 061/611-507, popoldan 7834

Prodaj nov motor MERY 4, trajnožarečo peč, štedilnik kuppersbusch in slamoreznicu z motorjem 10 konj. moči. Koritnik Martin, Pot na Vovke 2, Cerklje 7845

Prodaj avtomobilsko prikolico. 39-885, popoldan 7860

Ohranjeno športno kolo Junior in obhajilno obleko št. 128-uvoz Avstrija, prodaj. 73-262 7865

Ugodno prodaj otroško kolo Kekec. 26-658 7894

VOZILA

R 4 GTL, letnik 1988 prodaj. 621-025 7893

BMW 320, konec 1979 prodaj ali zamenjam. 21-201 7894

JUGO 55, letnik 1984 in dve gumi prodaj. 21-201 7895

Prodaj R 4 GTL, letnik 1988, 10.000 km. Ogled v soboto in nedeljo popoldan. Voglje 84 7896

Prodaj ALFO 33 - 1,5 TI, november 1986. Kokrški log 9, Primsko, Kranj 7897

6 kosov letnih GUM 6,50 x 16 ter 4 kose 155 x 13, poceni prodaj. 37-217 7573

Bočne ŠČITNIKE za Lado nivo 1600, prodaj. 061/772-636 7559

126 P poceni prodaj. 46-116, popoldne 7566

Prodaj Z 750, letnik 1979. 77-013, Mičo 7569

Prodaj Z 101, letnik 1977, po delih, motor nepoškodovan. Informacije na 52-059 7571

Prodaj 126 P, karamboliran spredaj, celega ali po delih, letnik 1981, prevoženih 45.000 km. Sašo Pegam, Zg. Besnica 125 7572

Prodaj TOMOS BT 50. Gorenja vas 242, 68-601 7593

Prodaj JUGO 45 A, letnik 1987. 48-081 7597

Prodaj Z 101, letnik 1976, tehnično izpravnna. Cena 1.500 DEM. 40-249 7599

MOTOR BT 50 in APN 6, prevoženih 3.000 km, prodaj. Vilfan, Zg. Bitnje 61/a, Žabnica 7600

Elegantni avto AVENGER 1300, letnik 1978, dobro ohranjen, prodaj. 75-417 7603

Z 101, staro 5 let, prevoženih 44.000 km, prodaj. Legat, Alojza Rabiča 17, Mojstrana 7605

Prodaj Z 101, letnik 1977, registrirana do decembra 1989. Ogled v soboto in nedeljo. Alojz Blažič, Prešernova 16, Radovljica 7606

VW KOMBI bus diesel, letnik 1985, ugodno prodaj. 061/611-560 7607

Ugodno prodaj JUGO, letnik 1987, rdeč, garažiran. Informacija na 44-128, popoldne 7610

VOLVO 244 DL, odlično ohranjen, prodaj. 24-209 7611

FIAT 126, letnik 1978, registriran do 23. 5. 1989, prodaj. 620-711 7614

Prodaj GOLF, letnik 1980. Soklič, Savska 9, Bled, 74-951, dopoldne ali 77-597, popoldne 7615

FIAT 126 P, letnik 1979, prodaj. 73-859 7617

Za 125 P prodaj prednji desni BLATNIK in kompletni IZPUH, vlečno KLJUKO za Jugo koral 45 ter AMORTIZER za Z 128. Frantar, Dobro polje 11, Brezje, 79-012 7622

R 11 diesel, star 11 mesecev, prodaj. Informacije na 77-917 7624

Prodaj Z 101, letnik julij 1984. Andrej Štrekelj, Partizanska c. 26/a, Škofja Loka 7625

Prodaj GOLF J, letnik 1977, generalno popraviljen. 73-779 7627

Prodaj JUGO 45 A, letnik 1987. Irena Mežnar, Zadruga 8, Duplje 7628

FORD capry 20 in GLISER elan GT 402 z motorjem chryslers 35 in PRIKOLICO ter dodatno opremo, poceni prodaj. 25-033 7630

R 18 ugodno prodaj. 24-928 7631

Poceni prodaj AUDI 60 L, letnik 1971, dobro ohranjen. Dašnica 41, Železniki, 67-066 7633

Ugodno prodaj GOLF diesel, letnik 1985. Milorad Majkič, T. Dežmana 4, Kranj 7635

Prodaj FIAT 126 PGL, letnik junij 1987, prevoženih 3.200 km. Hrovat, Češnjica 9, Podnart 7638

Prodaj OPEL corso, star 2 leti, 25.000 km. Informacije zvečer. Kranjska c. 38, Senčur 7639

Prodaj SPAČKA po delih in karamboliran MOSKVIČ. 57-396 7640

Prodaj Z 101 konfort, rumene barve, dobro ohranjena. Ogled popoldne. Perharc, Ljubljanska 2, Kranj 7641

R 4 GTL, letnik 1984, dobro ohranjen, prodaj. 22-217 7647

Prodaj ohranjeno Z 101 GTL 55, letnik 1984, registrirana do marca 1990. 81-057, int. 223, dopoldne ali 88-790, po 16. uri 7652

MOTOR tomos 15 SLC ugodno prodaj. Jeglič, Podbrezje 192, Duplje 7656

Prodaj TOVORNJAK TAM 4500 kiper, odlično ohranjen ali zamenjam za osebni avto. 80-566 7657

Prodaj JUGO 45, letnik 1981. Mlekar, ska 14, Kranj - Čirče 7658

Prodaj JUGO 1.1, letnik 1988. 33-075 7659

HONDO CB 750 S, letnik 1983, dobro ohranjeno, ugodno prodaj. Jure Zupan, Kovor 13, Trzič 7661

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1986. 51-492 7662

LADO 1600, dobro ohranjeno, 62.000 km, letnik 1979, prodaj. 47-289, od 16. do 19. ure 7664

Prodaj 126 P, letnik 1977, prenovljen. Vozlič, Gradnikova 11, Kranj, 23-311 7666

Prodaj TAM 2001, letnik 1976, generalno obnovljen motor in kason, SKODO 110 L, letnik 1974, nevozna in ASCONO 1.9 S, letnik 1976, obnovljena. 88-511, popoldne 7667

Prodaj osebni avto Z 101, letnik 1987. Pavle Pokorn, Podlubnik 4, Škofja Loka 7668

Prodaj dve moški športni KOLESI puch. C. 26. julija 48, Naklo, 47-696 7669

R 10, vozen, neregistriran, celega ali po delih, prodaj. 723-355 7673

VW 1302, letnik 1971, original nemški, dobro ohranjen, prodaj. 82-801 7675

Prodaj WARTBURG karavan, letnik 1983, odlično ohranjen. Informacije na 35-429 7677

Prodaj tovorno PRIKOLICO za osebni avto. Kaplar, C. 1. maja 67, Kranj 7681

nama

Šport in prosti čas

sejem pred veleblagovnico Nama Škofja Loka od 17. do 20. maja

- prodaja šotorov in druge opreme za kampiranje ter tenis loparjev 20 % popusta za gotovino
- prodaja koles in rezervnih delov
- komisijnska prodaja rabljene kamp opreme, koles - prinesite, kar ne potrebujete, prodali vam bomo!
- 19. maja ob 17. uri - MODNA REVUJA

Prodaj LADO 1500 SL. Staretova 15, Čirče, zraven cerkve. Ogled v petek in soboto 7697

Nujno prodaj Z 750 LE, letnik 1984. Pranjčič, Vodnikova 4, Lesce 7702

Prodaj GOLFA, letnik 1984 diesel. 70-230 7703

Prodaj JUGO 45A, star dve leti, prevoženih 24.000 km. Žikež, Strahinj 103, Naklo 7705

GOLF diesel, letnik 1987, ugodno prodaj. 33-387 7706

Prodaj Z 101, letnik 1977 lux. Franc Zver, Britof 41, Kranj 7711

Ugodno prodaj Z 101, letnik 1976, garažirano, registrirano. Švab, Apska 1, Lesce 7712

Ugodno prodaj od

Prodaj Z 750, letnik 1984, prevoženih 30.000 km. ☎ 24-963 7801

Prodaj ALFA ROMEO 1,5 ORO, letnik 1985. ☎ 621-438 7805

Prodaj Z 101, letnik 1981, ogled popoldan od 14. ure dalje. Milorad, Škofjeloška 3, Kranj 7808

126 P "bela bolha", letnik 1979, brezhiben in TV gorenje, zelo ugodno prodaj. Smid, Alpska 15, Bled, ☎ 73-650, dopoldan ali 78-884 popoldan 7809

Prodaj tovorno prikolico za osební avto s cerado. Bodlaj, Zvirče 25 7810

Nov MZ ETZ 250, poceni prodaj. ☎ 68-692 7813

Prodaj zelo dobro ohranjen MOTOR APN 6. ☎ 42-319 7814

Ugodno prodaj MZ 250 EZT, letnik 1984. ☎ 36-357 7816

FORD TAUNUS 1,3, letnik 1978, prodaj ugodno. Stupan, Cegelnica 46, ☎ 48-138 7863

Prodaj JUGO 45, letnik 1985. ☎ 44-523 7866

Prodaj GOLF - J, letnik 1978. Partizanska pot 11, Kokrica, ogled v soboto 7867

Prodaj APN 6, letnik 1987, cena po dogovoru. Vilko Gričar, Preska 4, Trzic 7870

Prodaj ali zamenjam Z 101, letnik 1976/77 za novejšega. ☎ 632-886 7871

Prodaj VW 1303 J, letnik 1975. Trilar, Pot v Bitnje 24, ☎ 21-807 7876

Prodaj GOLF JGL, letnik 1981. Benedičič, Brezovica 7, Kropa, ☎ 79-636 7877

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1983, cena 24,5 M. Krožna ulica 13, Kranj 7882

Prodaj osebno vozilo Z 101 GX 1,1, letnik 1987. ☎ 58-109 7883

Zastavo 101, letnik 1985, prodaj. Prestor Janez, Pipanova 20, Senčur 7887

Prodaj FIAT 126 P, letnik 1977. ☎ 68-200 7889

Prodaj Z 101, letnik december 1977, zelo dobro ohranjen, prevoženih 90.000 km. ☎ 75-743 7892

Prodaj dobro ohranjeno LADO 1200 stari tip. Kern, Sr. vas 95, Senčur 7895

Prodaj GOLF, letnik 1981, registriran do marca 1990. Ljubno 23, Podnart 7896

Prodaj JUGO 1,1 GX, letnik 1988. Debeljak, Sp. Bitnje 39, Žabnica 7897

Prodaj 126 P, letnik 1976 ter nevozno SIMCO 1100 po delih. ☎ 81-441, int. 3160 7899

ZAPOSLOTITVE

Iščem KOOPERANTA za pomoč pri elektroinstalacijskih delih. Šifra: OBR-TNIK 7562

Vzajem DELO na dom - sestavljanje, pakiranje. ☎ 37-382 7583

Pašna skupnost Srednja vas pri Bohinju išče PASTIRJA za približno 100 dni. Plačilo po dogovoru. Zglasite se v Srednji vas 11 pri Bohinju ali na ☎ 723-400 7612

Iščem ZIDARSKO EKIPO za pozidavo poslovnih prostorov. Mali, Sp. Besnica 35 7650

Takoj zaposlim KV ali PKV PLESKARJA. OD po dogovoru. ☎ 23-143, zvečer 7654

Ne mislite na neumnosti, ko potrebujete denar. Omogočimo vam dober in pošten zaslužek. ☎ 27-935 7680

Honorarno, kasneje redno, zaposlim vestnega delavca v čevljarški stroki, na Jesenicah. ☎ 37-452 7699

Takoj sprejemem vsa zidarska dela. ☎ 45-447 7704

V sezonskem času zaposlim SOBARIČO 5-urni delavni čas v privatnem penzionu na Bledu. Šifra: TAKOJ 7710

Zaposlimo cvetličarja ali cvetličarko, izkušnje zaželjene. ☎ 78-269 7729

Atraktivni in zelo iskan ženski potrošni izdelek za terensko prodajo. ☎ 24-523 7730

Krojačico ali šiviljo takoj redno zaposlim. ☎ 36-914 7744

Honorarno delo nudimo za pomoč v kuhinji strežbi in pospravljanje gostinskega lokala. Prednost imajo mlajše upokojenke iz okolice Vodovodnega stolpa. Gostilna pri Viktorju, ☎ 23-484 7752

Nudimo HONORARNO ZAPOSLOTITEV in odlično plačilo kot ZASTOPNIK za prodajo VODNIKA NARAVNE MEDICINE. Prijave na ☎ 38-206 7793

Mlada mamica išče honorarno delo na domu. ☎ 57-933 7803

Takoj zaposlimo mlajšo upokojenko za čiščenje gostinskega lokala v dopoldanskih urah. Vse resne ponudbe na ☎ 46-030 7812

V turistični sezoni od julija do oktobra zaposlimo več delavcev v trgovini, kuhinji in strežbi v novem objektu v Podlublju. Zaželeno je znanje tujih jezikov. ☎ 50-925, vsak dan od 20. do 22. ure 7819

Iščem zanesljivo žensko za pomoč pri pospravljanju hiše, enkrat do dvakrat tedensko. ☎ 46-480 7832

Narodno zabavni in zabavni ansambel išče rutinirano PEVKO z rednim aranžmajem na območju Gorenjske. ☎ 77-359, Emil ali 77-910, Janko Iskra 7632

Zaposlim KV PLESKARJA - LIČARJA ali delavca za priučitev. OD po dogovoru. Pleskarstvo in lakiranje kovinskih predmetov Zupan, Jezerska c. 93/c, Kranj 7636

Zaposlim slaščičarja ali slaščičarko. ☎ 74-328, po 20. uri 7833

Komunikativnim osebam nudim honorarno zaposlitev, za prodajo izredno zanimivega artikla (niso knjige). ☎ 45-578, od 16. do 19. ure 7838

Ste ambiciozni, komunikativni, željni dodatnega zaslužka. Javite se na ☎ 50-846 7861

Obrotni išče resne zastopnike za prodajo. ☎ 52-133 7884

Zemljiška skupnost Koprivnik v sodelovanju s kmetovalci iz Podjelja - želim zaposliti pastirja za čuvanje in molžo krav na planini Belo polje. Zaželen je par, s tem, da eden izmed kandidatov obvlada molžo krav. Oba ali posameznik pa mora imeti dober odnos do goveje živine in konj. Nagrada za pašo bi bila nad 3 M mesečno in hrana. Zasigurano je udobno stanovanje. Paša se prične 15.6. in konča najkasneje 10.9. 7885

ŽIVALI

Prodaj 20 in 100 kg težke PRAŠICE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 7575

Prodaj BIKKA, težkega 200 kg, KRAVO po teletu ali KRAVO, ki bo julija telila. Ivan Grašič, Gobovce 10, Podnart, ☎ 70-005 7590

Prodaj TELICO simentalco v 9. mesecu brejosti. Justin, Zaloše 16, Podnart 7613

Prodaj KRAVO simentalco s prvim teletom in Z 101, letnik 1986. Anderle, Smokuč 40, Zirovnica, ☎ 80-278 7637

Prodaj 4 tedne starega BIKKA simentalca. Sp. Besnica 153 7644

TELICO v 5. mesecu brejosti in 180-litrski HIDROFOR, skoraj nov, prodaj. Janez Čevka, Laniše 2, Kamnik, ☎ 061/832-637 7682

Prodaj črno-belo TELIČKO, staro 5 tednov. Milan Štebe, Podboršt 14, Komenda 7687

Prodaj PRAŠICA, težkega okrog 60 kg. Zg. Brnik 28, Cerklje 7716

Prodaj 9 tednov stare JARKICE-rjave nesnice. Kalinškova 27, Kranj, ☎ 39-697 7722

Prodaj dva TELETA za zakol. Boncelj, Sp. Duplje 58 7728

Prodaj brejo KRAVO (8 mesec) in strešno opeko ŠPIČAK. Neža Vreček, Trata pri Velesovem 17, ☎ 42-396 7734

Prodaj brejo kravo po izbiri in BARKINE in punte 3-4 m dolge ter nekaj obžaganega lesa za gruš. Štefanja gora 28, ☎ 42-467 7754

Ugodno prodaj več 10 dni starih BIK-CEV frizijcev. Basaj, Suha 40 7770

Prodaj KOZO z dvema mladičema in kozla. Kamenčič, Savska c. 42, Kranj 7794

Prodaj dve breji kravi. Česen, Zg. Brnik 51 7822

PSICO staro 10 mesecev-irski seter, zelo lepo, nujno po ugodni ceni, prodaj. ☎ 28-533 7856

KRAVO po teletu, dobro mlekarico, prodaj. Ogled po 19. uri. Pogačar, Zasp. Muže 1 7873

Prodaj BIKKA črno-belega, star 7 tednov. Lahovčev 32, Cerklje 7890

Prodaj teleta simentalca, starega 8 tednov. Lancovo 40, ☎ 74-846 7891

STAN.OPREMA

Prodaj novo, še nerabljeno SPALINCO. Hrušica 12, Jesenice 7579

Prodaj zložitljivi DVOSED, dobro ohranjen, primeren za spanje in otroško POSTELJICO z jogijem. Informacije na ☎ 35-077 7608

Ugodno prodaj dobro ohranjeno kuhinjsko POHIŠTVO z električnim štedilnikom in kompletno DNEVNO SOBO, starejšega tipa. Grintov, Titova 74, Jesenice, ☎ 82-738 ali 83-738 7626

Prodaj dobro ohranjeno pomivalno MIZO, 2 korita in odcejalnik. Lojze Novak, Čirče 38A, Kranj 7701

Prodaj rabljeni električni ŠTEDILNIK. ☎ 70-114, po 15. uri 7830

Nujno ugodno prodaj nerabljeno PEČ TAM STADLER za centralno ogrevanje 25-30.000 Kcal. Muhič Nadda, Alpska c. 78, Lesce, popoldan 7854

Prodaj KAVČ in dva fotelja. Strahinj 110, Naklo 7864

Prodaj novo peč za centralno kurjavo 40.000 Kcal. Potočan Stane, Gregorčičeva 18, Radovljica, ☎ 75-936 7868

Prodaj nov vgradni ŠTEDILNIK rost-frei, 2 plin 2 elek. - Iskra - 20 odstotkov ceneje. ☎ 49-270 7874

Poceni prodaj TROSED in dva fotelja. ☎ 33-538 7879

Prodaj kombiniran štedilnik električni/plin, zelo ugodno. ☎ 38-769 7886

Prodaj kombiniran 120-litrski BOJLER. ☎ 52-183 7708

Prodaj HLADILNIK z zamrzovalno skrinjo, 1800.000 din. ☎ 061 612-341 7732

Prodaj 10 let star ŠTEDILNIK, 4 plin 2 električni Gorenje za 100 SM. ☎ 66-739 7759

Prodaj kombinirani BOJLER TAM TVT. ☎ 621-438 7804

Prodaj več kosov rabljenega pohištva. Ogled vsak dan. Cankarjeva 12 Radovljica, ☎ 75-467, stanovanje 3 7807

Prodaj štedilnik 4+2, hladilnik, pomivalno korito in mali kupperbusch. Jezerska c. 6, Kranj 7900

STANOVANJA

Zamenjam družbeno 1-sobno STANOVANJE s kabinatom za 3-sobno STANOVANJE. ☎ 39-982 7456

Ljubljčan najame GARSONJERO ali SOBO v Trzicu na Deteljci. ☎ 061/553-684 7580

Pridni ženski oddam SOBO v Kranju. Ostalo po dogovoru. Informacije na ☎ 25-111 7653

Najamem GARSONJERO v Škofji Loki. Šifra: 15. JUNIJ 7670

Na Planini takoj prodaj vseljivo STANOVANJE, 50 kvad. m. ☎ 36-378 7678

Dvosobno stanovanje v Kranju, etažno lastništvo zamenjam za starejšo hišo v Kranju ali bližnji okolici. ☎ 28-779 7839

Mlada družina brez otrok išče stanovanje. ☎ 35-113 7840

Vseljivo dvosobno mansardno stanovanje (53 kvad. m) v starejši hiši, lasten vhod, vrt, nastrešek za avto, prodaj ali zamenjam za enosobno stanovanje ali garsonjero v bloku. Šifra: V KRAJU 7849

Zamenjam garsonjero na Zlatem polju za podobno na Planini. ☎ 25-344 7872

LOKALI

Za mirno obrt oddam PROSTORE v Kranju, telefon, trofazni tok. ☎ 34-754 7649

V najem oddam PROSTORE za prodajalno. Šifra: SADJE - ZELENJAVA 7672

OBVESTILA

Obvestilo! V novo odprtem tržnem centru na Planini bo od petka, 12. 5., odprta TRGOVINA S SVEŽIMI PIŠČANCI, krmiljenimi z domačo hrano, stari od 3 do 6 mesecev, mlade kokoši in sveža jajca. Se priporočam Farma Lebar iz Medimurja! 7083

Novost na tržišču! Izdelujem otroške vozičke vseh vrst, ležalnike, avtosedeže, stolčke za hranjenje otroka, sedišne garniture, po zelo ugodnih cenah. ☎ 27-020 7792

POPRAVLJAMO TV sprejemnike. Informacije na ☎ 39-886, od 9. do 16. ure 7120

Ugodno in kvaliteto IZDELAM novo ali obnovim obstoječo ELEKTROINSTALACIJO. Jože Benedičič, Elektroinstalacije, Prezrenje 22, Podnart, ☎ 70-482 7303

VODOVODNO INSTALACIJO NA HIŠI (novo in tudi popravila) vam naredim solidno in kvalitetno! ☎ 28-427 7453

ZIDARSKO - FASADNA dela opravi mo hitro in poceni. Informacije na ☎ 35-265, zvečer 7685

POPRAVLJAM kasetofone, radijske aparate in montiram avtoradije v avtomobile. ☎ 21-267 7689

Zidar izdelava fasade po 2 SM/m. ☎ 33-276 7758

Za hitro in solidno popravilo vašega pralnega stroja in drugih gospodinj-skih aparatov kličite SERVIS GOSPO-DINJSKIH APARATOV - Žepič Andrej, ☎ 57-695 7774

POSESTI

Marketing agencija CLM Bled vam nudi STROKOVNO POMOČ pri prodaji, nakupu, zamenjavi hiš, stanovanj, posesti, parcel, vikendov. C. v Megre 7/a, Bled, ☎ 78-356 7591

V najem oddam 400 kvad. m. zemeljske POVRŠINE. ☎ 78-269 7596

Gradbeno PARCELO, približno 1 ha, ugodno prodaj. Šifra: DUPLJE 7619

Vrtne PARCELE, 10 km iz Kranja proti Trzicu, prodaj. Šifra: TRENUTNO SE NEZAZIDLJIVO 7620

Starejšo HIŠO z garažo in vrtom v Medvodah, prodaj. Informacije na ☎ 066/23-739, dopoldne 7623

Novejšo HIŠO v Kranju, 270 kvad. m. uporabne površine, centralna, telefon, zamenjam za manjšo HIŠO, okrog 100 kvad. m. in stanovanje, 70 kvad. m. ali dva manjša kjerkoli. Hiša primerna za obrt. ☎ 34-754 7648

GARAŽO v Kranju - Vrečkova ulica, prodaj. ☎ 27-370 7674

Zamenjam vrstno HIŠO na Druvolki, za podobno na relaciji Kranj - Senčur - Visoko. Informacije na ☎ 22-993 7684

Prodaj gradbeno PARCELO primerno za obrt, na relaciji Lesce-Jesenice. ☎ 80-311 7760

Prodaj zazidljivo parcelo 500 kvadratnih m v Domžalah. Hace Alma, c. Padlih Borcev 70, Domžale 7821

KUPIM

VIKEND PARCELO, 300 - 800 kv. m primerno za postvitev brunarice kupim. ☎ 48-004 7588

Kupim zazidljivo PARCELO na Gorenjskem. ☎ 061/454-001 7588

Kupim zazidljivo PARCELO v okolici Kranja. Šifra: PETSTO KVAD. M. 7604

Kupim suhe smrekove plohe. Stele Franc, Gora 2, Komenda, ☎ 061/841-043 7773

IZGUBLJENO

4. maja sem izgubila zlato BROŠKO v centru mesta Kranj. Najditelj naj javi na ☎ 633-792 - Nagrada! 7589

PRIREDITVE

GLASBO za zabavo, ohceti, izlete in piknike nudita harmonikar in klarinetist - bobnar. ☎ 42-827, Prosenec 7676

OSTALO

ZMAJ concord II, KAJAK in akustično KITARO, prodaj. ☎ 28-645 7584

Prodaj otroško STAJICO, leseno, struženo. ☎ 45-594 7618

Ugodno prodaj FIANINO. Naslov v oglašnem oddelku. 7642

Prodaj otroško POSTELJICO z jogijem. ☎ 36-810 7655

Prodaj DRVA. Letence 11, Golnik 7686

Prodaj bukovke BUTARE. ☎ 45-787 7695

Prodaj prvo KOŠNJO travnika. Boštich, Zg. Brnik 17, Cerklje, ☎ 42-712 7696

Prodaj plastični čoln Meteor sport z motorjem TOMOS 4 KS elektronic, malo rabljen, prodaj za polovično ceno. ☎ 75-316 7737

Varstvo za eno in pol letnega sina iščem. Bitenc, V. Vlahoviča 6, ☎ 34-592 7745

Osebo, ki bi posodila 3000 DM spremem za partnerja v donosno obrt. Šifra: IZDELAVA KOZM. IZDELKOV 7750

V Kranju ali okolici iščemo VARSTVO za enoletnega fantka na našem ali vašem domu. ☎ 27-341 7824

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ata, starega ata

DOMINIKA LOTRIČA

Brinovčevega ata

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znanec in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, izrazili sožalje in ga pospremili na njegovo zadnjo pot. Obenem se lepo zahvaljujemo dr. Habjanu, posebno pa sestri Mariji. Zahvala tudi g. župniku za lepo opravljen pogreb. Hvala govorniku za poslovilne besede, za spremstvo praporščaku in Tonetu za zaigrano žalostinko. Iskrena hvala vsem, ki ste ga imeli radi.

VSI NJEGOVI

Dražgoše, Železniki, Ševlje, 29. aprila 1989

ZAHVALA

Ugasnilo je življenje našega

PETRA HRIBARJA, st.

iz Tenetiš

Vsem, ki ste počastili njegov spomin, mu izrekli poslednje spoštovanje in ga tako številno pospremili v njegov zadnji dom, iskrena hvala.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega očeta, starega očeta, brata in strica

JANEZA SAJOVICA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znanec, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala pevcem, gasilec, tov. Marjanu Kovaču za poslovilne besede, ter g. župniku za lep pogrebni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

VSI NJEGOVI

Suha, 3. maja 1989

Srce molči in pričakuje, a ni stopinje od nikjer, zamisli se in po nečem žaluje ves dolgi samski mi večer (Murn)

V SPOMIN

dragemu možu, očiju in dedku

STANETU KALANU

Mineva eno leto, odkar Te je kruta usoda iztrgala iz naše sredine. Vsem, ki ste mu v času njegovega življenja namenili dobre besede in ste mu bili prijateljsko naklonjeni ter ga ohranjate v lepem spominu, iskrena hvala.

NJEGOVI

Zg. Bitnje, Ljubljana

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi našega dragega moža, brata, strica in botra

JOŽETA BEVANDE

p. d. Opoljevega z Ovsiš

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znanec za ne-sebično pomoč v težkih trenutkih, izrečena sožalja, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala sodelavcem iz TI UKRINA Derventa, DPO Podnart ter govornikom za lepe poslovilne besede. Zahvala velja tudi g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Ovsiš, 6. maja 1989

ZAHVALA

Ob boleči, veliko prezgodnji in nenadomestljivi izgubi našega dragega sina, brata, strica, svaka, nečaka in bratranca

MIRA SETNIČARJA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znanec in prijateljem za vsestransko pomoč in tolažbo v teh težkih trenutkih. Hvala vsem, ki ste nam izrazili sožalje in našemu Miru poklonili toliko lepega cvetja, ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovo zadnjo pot. Zahvaljujemo se tudi družbenopolitičnim in delovnim organizacijam, vojašnici Škofja Loka, pihalni godbi, ter pevcem za lepo petje. Posebno zahvala pa smo dolžni g. župnikoma za tako lep pogrebni obred in tolažilne besede. Najlepša hvala pa tudi Bukovškemu fantom in vsem govornikom. Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

Bukov vrh, 8. maja 1989

Obrt: ideološke zavore popuščaj, strah izginja...

S priročnikom nad obrazce

Radovljica, 12. maja - Janko Stuček, sekretar občinskega komiteja ZKS Radovljica, je v slavnostnem govoru na prvomajskem taboru na Šobcu ob prazniku dela še posebej čestital obrtnikom in delavcem, ki delajo pri obrtnikih. Ne brez razloga! V radovljiški občini je v obrti zaposlenih 1295 delavcev ali skoraj desetino vseh zaposlenih v občini, obrtniki zapolnijo s svojimi podatki približno štiri petine občinskega proračuna pa tudi obrt je razbitju nekaterih ideoloških predsodkov in stereotipov (obrt je nevarna za vzpostavljanje kapitalističnih elementov, strah pred bogatenjem itd.) vsaj načelno in deklarativno dobila v programu gospodarske reforme veliko pomembnejše mesto, kot ga je na splošno imela nekdanj in kot ga ima še sedaj.

Že iz tega, da obrtnik ne sme zaposliti za dodatno delo več kot dvajset ljudi in da mu večje število zaposlenih lahko dovoli (ob izpolnitvi določenih pogojev) le občinski upravni organ, kaže, da nekaj ideoloških zavor še vedno je in tudi strahu, da ne bi naenkrat sredi socializma nastala velika zasebna podjetja. Čeprav tudi politiki priznavajo, da je velika možnost za zmanjšanje brezposelnosti prav v zasebni pobudi in obrtništvu, se za zdaj še ni treba bati, da bi množično nastajale obrti z desetimi ali dvajsetimi zaposlenimi - tudi zato ne, ker je pri zaposlovanju na področju obrti preveč birokratizma, administriranja in rešitev, ki so skregane z logiko. Obrtniki se, naprimer, bojijo

novih zaposlitev že zato, ker celo slabemu in nedisciplinarnemu delavcu težko rečejo "zbogom" (trditev, da so slabi delavci v naši družbi zaščiteni kot kočevski medvedje, je kar pravišnja), kaj šele tedaj, ko je odpuščanje posledica zmanjšanja naročil ali nepričakovanih prekinitev pogodb. Tedaj morajo na dolgo in široko dokazovati, zakaj obratvalnica nima dela. Primeri se tudi, da obrtnik nenadoma dobi velik posel, za katerega bi vsaj za določen čas potreboval dodatno delovno silo. Ker so postopki na področju zaposlovanja tako zapleteni, mnogi raje tvegajo in se odločijo za delo z neprijavljenimi delavci. Obrazec za prijavo pokojninsko-invalidskega in zdravstvenega varstva je takšen, da ga obrtnik brez treh seznamov ne more sam izpolniti; v skupnosti, kjer so ga predpisali, pa ga tudi nočejo. Izpolniti pa je treba še obrazec o potrebi po delavcu pa delovno pogodbo, pri podpisu katere naj bi bil prisoten tudi sindikalni aktivist (le zakaj?) in odpreti še številna pisarniška vrata. Če k vsemu dodamo še to, da je inflacija povsem izničila učinek davčnih olajšav za obrtnike, ki zaposlujejo delavce (izračun je narejen na podlagi lanske povprečne plače zaposlenih v gospodarstvu), dobimo sliko, ki jo za radovljiško občino najboljše ponazarja tale podatek: v začetku osemdesetih let je vsak obrtnik zaposloval povprečno enega delavca, zdaj pa ima 735 obrtnikov vsega 560 zaposlenih.

C. Zaplotnik

Odkritje obeležja

Bukovščica - V nedeljo, 21. maja, ob 11. uri bodo na Bukovščici v Selški dolini odkrili spominsko ploščo, ki jo borci minerske čete Gorenjskega odreda namenjujejo vsem krajanom. Le-ti so namreč med NOB ves čas vedeli za vse partizanske postojanke v okolici, vendar pa kljub temu ni prišlo ves čas do nobenega izdajstva.

L. M.

S kolesom do Tržiča in nazaj

Zaradi velikega zanimanja upokojencev za kolesarske izlete bo sekcija za kolesarjenje pri kranjskem Društvu upokojencev pripravila izredni izlet. V petek, 26. maja, se bodo ob 8. uri zbrali pred stavbo društva na Tomšičevi 4 in se odpeljali v Tržič. Vabljeni so vsi upokojenci, ki uživajo v izletih in kolesarjenju.

Izlet v Italijo

Do 26. maja je čas, da se prijavite na izlet, ki ga po sprejetem programu izletov organizira društvo upokojencev Kranj. V četrtek, 1. junija, bodo ob 6.30 krenili izpred kina Center, proti Vipavi. Obiskali bodo Gorico in se odpeljali v Redipuglio. Prijave na izlet sprejemajo v društvu v ponedeljkih, sredah in petkih med 8. in 12. uro.

Prireditve ob mesecu mladosti

Koncerti, tekmovanja, okrogle mize...

Že po tradiciji je skoraj polovica, ki jih mladinske organizacije v posameznih okoljih izvedejo v vsem letu, skoncentrirana prav na maj, mesec mladosti. Tako se bo v prihodnjih dneh po gorenjskih občinah dogajalo marsikaj zanimivega in ponekod jih res ne bo dolgčas.

Naj najprej začnem v Žireh, kjer bo glavna prireditve v soboto, 20. maja, na parkirišču pred Alpino. V OOSZSMS Selo, Alpina in Kladivar so se tokrat zelo potrudili, saj je program precej natrpan. Dopoldne naj bi se najprej predstavili butiki s tekstilom in galanterijo, pa kranjski Odisej in še druge male delovne enote. Potem bodo okrog 12. ure pokazali svoje večščne lokostrelci in Zmajarsko društvo Let iz Škofje Loke, pa taborniki, mladi judoisti ter AMD iz Žirov in Škofje Loke pa bodo prišli tudi člani Kinološkega društva s šolanimi psi. Od tretje ure naprej se bodo na prizorišču zvrstili še narodnozabavni ansambel Glas Slovenije, jazz-balet skupina Espina, folklorna skupina Stara Loka, ob 18. uri, pa bo modna revija s plesno skupino Helena. Zaključek dneva bo koncerten - kitaristke iz Žirov, Lene kosti, Krokodilčki in OTN band bodo ustvarjali do 21. ure, za njimi pa bosta nastopila skupini Sezona in Bolero. Teden pozneje pa bo v Družbenem domu Partizan v Žireh nastopil Tomaž Pengov.

V Selški dolini so prireditve razpotegnili na več dni. Sobota dvajsetega bo tudi v Železnikih rockovska. V kulturnem domu bodo nastopili Brooklyn, Odiseja 2000, Barokoko in Rock'n'feller. Tri dni zatem bo okrogla miza z odgovornim urednikom Mladine Miranom Lesjakom. 27. maja bo v Selcih nogometni turnir, v večernih urah pa bo Družabno predstavil večer, kjer se bodo predstavili alpinisti, jadrni padalci, osnovna šola, popotniki pa bodo pokazali diapozitive iz Južne Amerike. Naslednji dan, v nedeljo, pa bo na Ratitovcu srečanje mladih Selške doline.

Na Jesenicah bo že danes okrogla miza na temo Glasbena mladina na Jesenicah s slavnostnim koncertom harmonikarja Franca Žiberta, ki bo izvajal dela Bacha, Mozarta, Solerja... V soboto bo streljanje z zračno puško in sicer na dveh mestih, v Mojstrani in v Domu na Javorniku, naslednji dan pa bodo železarji organizirali turnir v košarki. 27. maja bo v TVD Partizan turnir v namiznem tenisu, pričel pa se bo ob 9. uri. Na 25. maj bodo v Centru srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenicah potekala predavanja po učilnicah in sicer na teme - Ekonomska situacija in perspektive Železarne Jesenice, Sonce kot alternativni vir energije, Varčevanje z električno energijo, Ekonomska doktrina ZSMS, Gradnja Karavanškega predora iz moderne avtoceste, Umiranje gozdom v jeseniški občini, Divjad v naravnem okolju, Naše razvade in navade, Ljubezen je lepa stvar ima pa take in drugačne posledice, Pitna voda in nalezljive bolezni, Kulturne dediščine v Sloveniji, Dediščina ljubitelja narave in fotografa Slavka Smoleja, na Glasbeni učni uri pa bo mlade obiskal operni pevec Jaka Jeraša. Seveda pa tudi na Jesenicah ne bodo ostali brez koncerta, saj bo 2. junija ob 19. uri v kulturnem domu na Hrušici nastopila skupina Pohorje Ekspres.

Malo manj živo bo v Radovljici, kjer bo 26. maja ob 15. uri okrogla miza z naslovom »Mladi iz vseh koncev Jugoslavije«, kjer bodo poleg predstavnikov RK ZSMS sodelovale tudi delegacije iz pobratenih mest. Še isti dan se bodo le-ti lahko udeležili koncerta skupine Agropop, ki bo v športni dvorani na Bledu, naslednji dan pa bodo z gosti družabne igre v Lescah.

V Tržiču se bodo zabavali le v soboto, ko se bodo predstavili glasbeniki, recitatorji, pesalci iz Tržiške občine, s tem, da še ni točno določen kraj dogajanja.

Mladinci v Kranju in Škofji Loki pa očitno pripravljajo nekaj več, saj za prireditve v prihodnjem tednu še opravljajo zadnje dogovore.

Igor Kavčič

Tragedija pod Triglavom

Športno letalo treščilo v skalovje

Mojstrana, 17. maja - Uprava za notranje zadeve Kranj je včeraj prejela obvestilo, da je kontrola letenja na Brniku izgubila zvezo s športnim letalom cennca, ki je poletelo z otoka Krk in je nameravalo prek Jugoslavije leteti v Zvezno republiko Nemčijo. Kot so ugotovili z nadaljnjim zbiranjem podatkov, so bili v letalu štirje nemški državljani, po vsej verjetnosti družina - oče, mama in otroka. Kontrola letenja na Brniku je letalo spremljala in ga ob 17.15 predala avstrijski kontroli, čez devet minut pa se je pilot ponovno oglašil brniški kontroli in jo zaprosil za radarsko pomoč. Po tem je bila zveza prekinjena, kontrola je izgubila z letalom vsako sled, iz česar je že bilo mogoče sklepati, da se je z letalom nekaj zgodilo.

Ker so prva obvestila dala slutiti, da je letalo padlo na območje Golice, je tja tudi poletel helikopter letalske enote Republiškega sekretariata za notranje zadeve. Posadka je pregledala področje Golice in Radovne, vendar zaradi oblačnosti in slabe vidljivosti ni ničesar opazila in je okrog osmih zvečer prenehala z iskanjem pogrešanega letala. Na jeseniški postaji milice so aktivirali operativni štab in začeli akcijo, v kateri so sodelovali delavci organov za notranje zadeve in gorski reševalci; obvestili pa so tudi vse, ki bi lahko karkoli vedeli o nesreči.

Janez Gartner, vremenoslovec z meteorološke postaje na Kredarici: "Zgodaj zjutraj, malo po četrti uri, je brat Nejc odšel pogledat po grebenu, vendar je bila megla in slaba vidljivost. Ko se je še nekoliko povzpela in se je megla delno razkldila, je na ledeniku opazil nekaj, za kar se je kasneje izkazalo, da so razbitine letala."

Vsi, ki so že načrtovali obsežno iskalno akcijo, so se včeraj (v četrtek) okrog pol sedmih zjutraj oddahnili, saj so iz meteorološke postaje na Kredarici sporočili, da so na bližnjem ledeniku opazili razbitine letala. Eden od meteorologov je odšel pogledat na kraj nesreče, vendar ni zaznal kakršnih koli znakov življenja. Kot domnevaajo, se je letalo zaradi slabe vidljivosti zaletelo v Mali Triglav in se razletelo po ledeniku. Takoj po obvestilu s Kredarice se je proti Triglavu odpravilo dvanajst gorskih reševalcev, ki jim bo, ko bo vreme to dopuščalo, priskočil na pomoč tudi helikopter.

C. Zaplotnik

Kdo ga je videl?

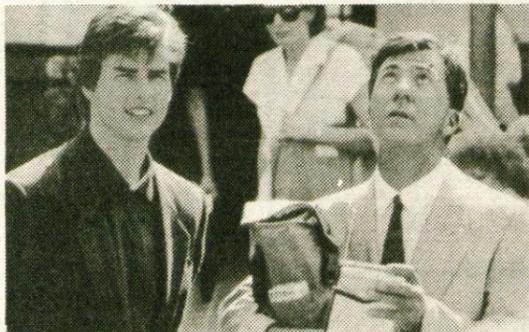
9. maja je odšel v neznano 78-letni Ivan Dolžan iz Mojstrane. Visok je 1,68 metra, suh in oblečen v temnorjavo obleko. Nosi temna sončna očala in belo čepico, pri hoji pa ima ponavadi roke na hrbtu. Kdor bi ga videl ali bi karkoli vedel o njem, naj to sporoči najbližji postaji milice ali na UNZ Kranj.

Muzejski vlak v Škofji Loki

Škofja Loka, 18. maja - Turistično društvo Škofja Loka pripravlja v soboto skupaj s Slovenijaturistom folklorno prireditev ob prihodu muzejskega vlaka s Koroške, združeno s srečanjem pihalnih orkestrrov Gorenjske. V Škofji Loki bo živahno vso soboto. Začelo se bo ob 10. uri na Mestnem trgu ob glasbi in stojnicah. Opoldne bodo prihod vlaka na železniško postajo pospremili folkloristi in godba Alpine Žiri, ob pol dveh bo goste na Mestnem trgu pozdravil loški župan, spet bodo zaplesali folkloristi in zaigral tamburaški orkester, po kosilu pa bodo Ločani ob dveh gostom ponudili ogled mesta in muzejev ter nastop tamburaškega orkestra Bisernica, folklorne skupine Tehnik in ansambla Dioda. Ob štirih popoldne bo od kapucinskega mostu čez Mestni trg do občinske stavbe promenada pihalnih godb, pol ure kasneje se bodo Ločani poslovili od gostov muzejskega vlaka, ob pol šestih pa bo na Mestnem trgu srečanje pihalnih orkestrrov Gorenjske. Družabni večer bo tja do enajstih zvečer držal pokonci ansambel Dioda. Povezovalce programa bo Janez Zihlerl. Če bo vreme slabo, bo prireditve v hotelu Transturist.

RAIN MAN

največja filmska uspešnica letošnjega leta že v naših kinematografih!

Režija: Barry Levinson

Igrajo: DUSTIN HOFFMAN, TOM CRUISE, VALERIA GOLINO

Pretresljiva zgodba o dveh bratih! Žarek upanja za bolezen našega časa - avtizem!

4 OSKARJI 89! 2 ZLATA GLOBUSA! 2 ZLATA MEDVEDA!

KINO CENTER: vsak dan od 25. maja

nato še v kinu ŽELEZAR Jesenice, kinu Tržič in kinu Dom Kamnik

NE ZAMUDITE!

Kulturna ustvarjalnost gradbenih delavcev - S svečanim zborom v Delavskem domu in otvoritvijo razstave likovnih, fotografskih in ročnih del v avli občinske skupščine se je v ponedeljek v Kranju pod pokroviteljstvom Medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Gorenjsko začelo 11. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije. Prireditelj letošnjega srečanja ljubiteljev kulturne ustvarjalnosti med slovenskimi gradbenimi delavci je delovna organizacija Gradbinec iz Kranja. Srečanje bodo danes (petek) z nastopom zaključili pevski zbori in folklorne skupine ob 18. uri v dvorani Iskre na Laborah. Posnetek je z razstave v avli kranjske občinske skupščine. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

Srečanje invalidov

Škofja Loka, 18. maja - Ob praznovanju mednarodnega dneva invalidov bo škofjeljsko društvo v soboto, 20. maja, ob 15. uri v dvorani DPD Svoboda Žiri priredilo proslavo s peštrim kulturnim programom. Po proslavi bo družabno srečanje invalidov v jedilnici Alpine. V Žiri bo peljal tudi izredni avtobus, in sicer ob 14. uri izpred hotela Transturist v Škofji Loki.

GORENJSKI GLAS

NOVINARSKI VEČER

v Lomu

sobota, 20. maja, ob 19. uri

Dvorana Doma družbenih organizacij

Pokrovitelj

LB TBG Kranj

